

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Slav 7812.48.8

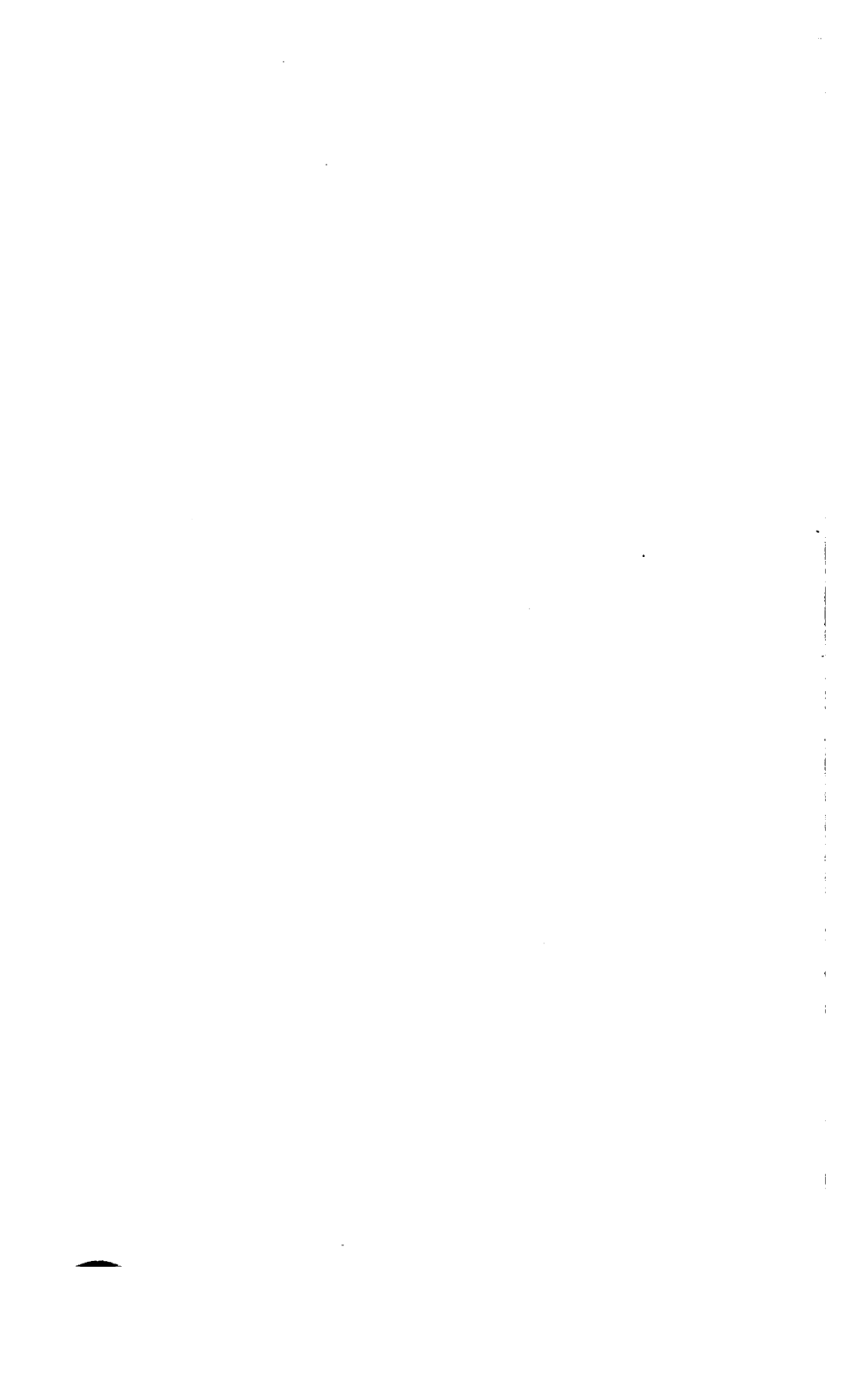
HARVARD COLLEGE
LIBRARY

FROM THE BEQUEST OF
JOHN AMORY LOWELL

CLASS OF 1815

FRANT. LAD. ČELAKOWSKÉHO

SPIŠŮ BÁSNICKÝCH

KNIHY ŠESTERY.

SPIŠŮ MUSEJNÍCH ČÍSLO XXVIII.

W PRAZE.

W KOMMISSÍ U KRONBERGRA A RIWNÁČE.

1847.

~~IV. 4058~~
~~Slav 78421.21~~

Slav 7812.48.8

Sowell fund.

8083
52-66
34

O B S A H.

— 000 —

Stránka

Kniha první.

Růže stolistá. Báseň a prawda	1
---	---

Kniha druhá.

Ohlas písní ruských.

I. Bohatýr Muromec	59
II. Rozmluva noční	61
III. Romantická láska	62
IV. Odchod a příchod	63
V. Veliká panichida	65
VI. Smrt Aleksandra	66
VII. Rusové na Dunaji r. 1829	67
VIII. Opuštěná	68
IX. Mladec koně pochvaluje	69
X. Dowtipný milý	70
XI. Dívčino plesání	71
XII. Dvě slowíčka	72
XIII. Jak se zachowati	73
XIV. Wyznání	74
XV. Odšediwělý	—
XVI. Udobřený	76
XVII. Láska nad bohatstwi	77
XXIII. Píseň dětská	78
XIX. Smrt milé	79
XX. Wězeň	80
XXI. Wýslechy	82
XXII. Swatební	84
XXIII. Weliký ptačí trh	85
XXIV. Odplata	88
XXV. Čurila Plenkowič	91
XXVI. Ilja Wolžanín	97

Kniha třetí.

Ohlas písní českých.

	Stránka
I. Toman a lesní panna	117
II. Jízda k milé	121
III. Celoroční výžiwa	122
IV. Stasa čarodějnice	123
V. Dobré naučení	124
VI. Pražská	125
VII. Luňák	—
VIII. Starý zahrádník	126
IX. Prokop Holý	127
X. Žehravý	130
XI. Radost a žalost	132
XII. Dárek z paui.	133
XIII. Pečlivá milá	134
XIV. Drahý zpěvák	135
XV. Odbytý	—
XVI. Cikánowa píšťalka	136
XVII. Slzy a vzdychání	137
XVIII. Newěrný milý	—
XIX. Štátek	138
XX. Milý nade všechno	141
XXI. Dívčina jak dobrá hodina	142
XXII. Krotká holubička	143
XXIII. Dárek z lásky	144
XXIV. Pocestný	—
XXV. A co dál — to nepovím	145
XXVI. Dětská	146
XXVII. Jarní	—
XXVIII. Zimní	147
XXIX. Neblahé sejiti	148
XXX. Ptáče	149
XXXI. Výmluva	150
XXXII. Wávra	—
XXXIII. Pomluva	151
XXXIV. Pomilování	152
XXXV. Mocnost očí	153
XXXVI. Kyticky	—
XXXVII. Statečný jonák	154
XXXVIII. Swatební den	—
XXXIX. Pomoc pro náramnou lásku	158
XL. Upraný	—
XLI. Janek	159
XLII. Po práci	—
XLIII. Poslední wále	160

	Stránka
XLIV. Rozpaky	160
XLV. Český sedlák	161
XLVI. Krásná Kordula	162
XLVII. Wrchní z Kozłowa	165
XLVIII. Hubička	167
XLIX. Odbytí	—
L. Přemýšlení	168
LI. Weselá jízda	169
LII. Wracování se od milé	170
LIII. Zrušení slibu	171
LIV. Zrůst	—
LV. Zmizelá radost	172
LVI. Kalendár a ne farár	—
LVII. Popěvky	173

Kniha čtvrtá.

Smtěné básně.

K slawnosti čtyřicetiletého panování J. M. Císaře a krále Fran- tiška I	177
Ku přjezdu do Prahy JJ. C. K. M ^u Ferdinanda I a Marie Anny	178
Jasně oswícenému Rudolfowi knížeti Kinaskému	182
Panu Josefowi Jungmannowi při dokončení slovníka českého	189
Společná píseň	191
Otcowa blahost	192
Béla Krasawice	193
Zasvěcenec	198
Hrdlička	205
Trhlá díwka	206
Pochwala Wítowa	207
Děwče, já ti udělám	208
Blahé ráno	210
Radostné cestování	211
Putující	—
Raněný w hospodě	212
Jak wíno, jak woda	213
Květ života	214
Newinná sklepnice	215
Na zahradě	216
Zbezpečení	217
Zalíbení w přírodě	—
Pěwkyně	219
Wšecko pohynulo	—
Taužení po Bélince	221
Píseň při draní	222
Dwa přípitky	224

	Stránka
Co nepomíjí	225
Označení smrti	227
Marinčina žádost	229
Buď vůle tvá	230
Znělky	232
Wodník	236
Kwítenec žiwota	237
Plawba	240
Tři světylka	242
Spokojený harfeník	243
Bělička	244
Na Helenku	245
Wzpomínání	246
Na lašowičky	247
Leden	248
Únor	—
Na smělost	249
Wečerní patření	250
Šarády	251

Kniha pátá.

Epigrammy.

Oddíl první. Kwití	255
Oddíl druhý	265
Oddíl třetí. Z Marciala	285
Oddíl čtvrtý. Z rozličných	311

Kniha šestá.

Anthologie.

Oddíl první.

A) Skládání ruská.

Husar	322
Utopenec	325
Delibaš	327
Dwa hawrani	328
Zimní večer	—
Žádané wdowství	329
Dwojí cesta	330
Těžko stále pannau býti	—
Domowý	331
Mohyla	332
K básníku	333
Wodopád	334
Msta	335

	Stránka
Píseň pohřební slowanského pěwce	338
Klekání	—
Bachantka	339
Taurida	340
Píseň mladé Tatarky	341
Cikánka	343
Ukrajinské melodie	—
Hřbitow	344
Rafička	346
Měsíc	—
Osel, opice a krték	347
Magnet a železo	—
Štika	348
Listí a kořeny	349

B. Maloruská.

Kozácká smrt	350
Odrodilec	351
Hetman	352
Pěwec	353
Dvě stezky	354
Pan Šulpíka	355
Kůň	357
Píseň	359
Laudiwá píseň Rusalek	360
Tauha po milé	—

C. Jihoslowanská.

K mladosti	362
Sonett	363
Wojenská	364
Bélost wší bélosti	365

D. Polská.

Pochwala Čech	366
Kořist Litwinowa	367
Zpěw Petruchy	370
Legionista	372
Lew a plě	375
Osel a tele	—

E. Skládání cizí

Amfion	376
Chwála hudby	378
Z Petrarkových sonettů	379
Píseň	379

Oddíl druhý.
Cizonárodní písně.

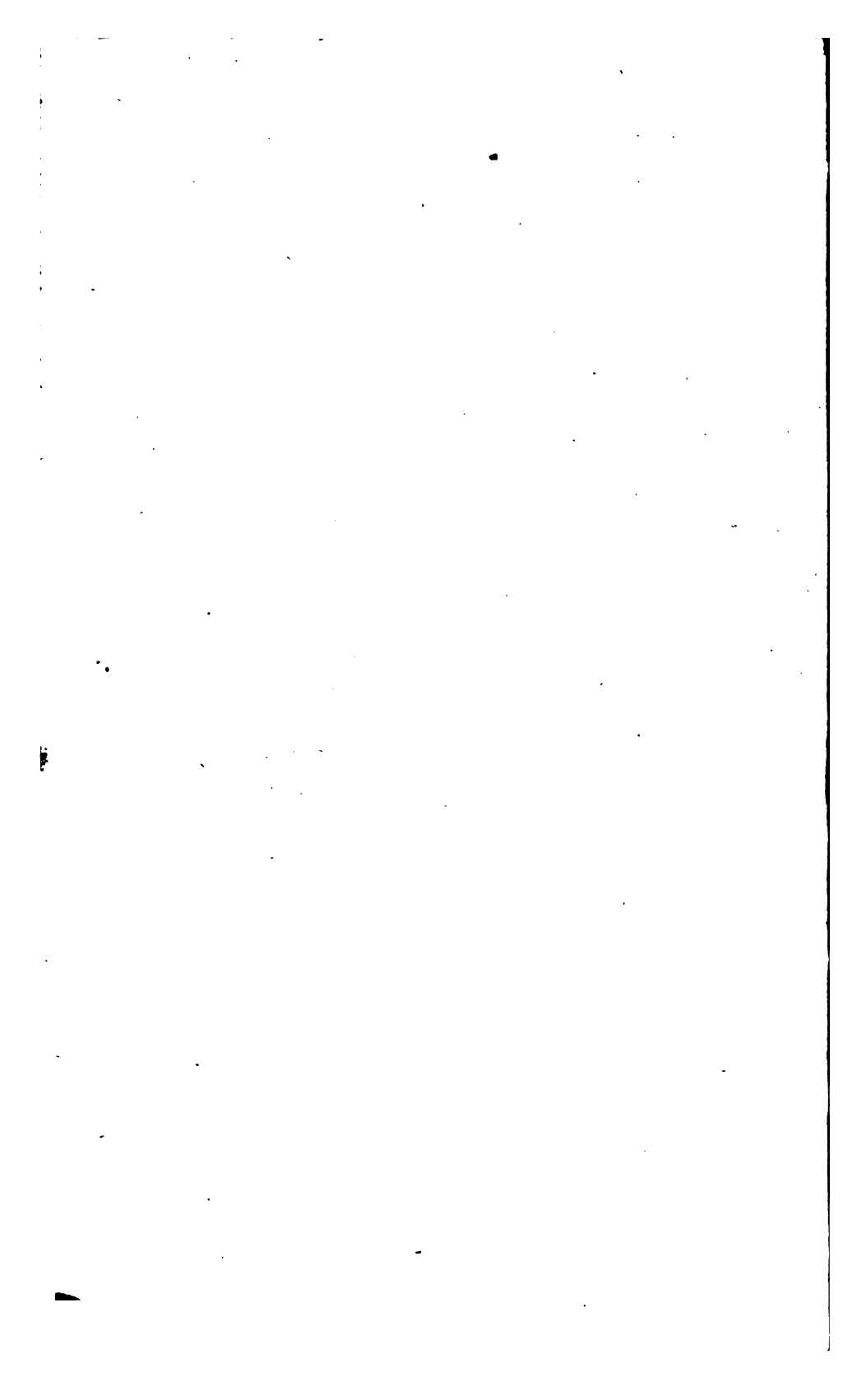
	Stránka
Jezero Orra	383
Jízda k milé	384
Opět jízda k milé.	385
Jdaucí na jahody.	386
Ukolíbawka nešťastné matky	387
Tři hawrani	388
Růže sem!	389
K útěše	390
Pozdrawení po ptáčku	391
Nemilovaný	392
Cháron a duše	393
Hrob kleftického wūdce	394
Cháron a dívka	396
Odlaučená.	396
Krása děwy	397
Opět krása děwy	397
Přepodiwný kwítek	398
Mu-lan	399
Píseň beduinská	401
K bohyni deště	401
Wab-edžika, indiánského wūdce, wálečná píseň	402
Zamilovaný rybář	403
Laskawá	403
Píseň milostná	404

KNIHA PRVNÍ.

RŮŽE STOLISTÁ.

BÁSEŇ A PRAWDA.

ODDÍL PRVNÍ.

BÁSNÍK. Na nejsněžnějším lilie
Dwa lístky z růže tu, tam anemonky,
A mezi ně wloř konwalinek zwonky;
Sem hyacinty, jasné zde pomněnky,
A pak — a pak —

AMOR. Nu tak! nu tak!
Snad nechceš, pěvče zmámený,
Malovat kvítím obraz své milenky?

I.

Luzným smáním, wnadau stkwostnau
Mnohá se kře kauzlila;
Jedna newinau milostnau
Zrak jen k sobě zwábila.

Či to paupě? srdce ptá se,
Či to růže rozwitá?
Z půle dříme we své kráse,
Z půle život proswitá.

Co jsem widěl, myslil, cítil,
Twůj kdy půwab mě rozntil,
Má stolistko! ze snění
W písni nech se promění.

II.

W různých bdím i sním — kdy w borce
Twář mi jitro celuje;
Zlatotkané den praporce
Nad hlawau kdy wztýčuje.

W různých bdím i sním — kdy strau se
Lehké mhly po jezeru;
Hájem, křowím kdy ženau se
Swětla pršky k wečeru.

Leč ze širého kdy hwězdna
Boží sláwy plane bezdna:
Řine z odkrytých se desk
Immortelky! wáš mi lesk.

III.

Panna co jest? Nejautlejší
Květ w pozemském údělu;
Od člověka nejdiwnější
K jasnémú skok andělu.

Ambra wonná, sladká manna,
Swit nebeské od zoře;
Nejpyšnější tvor jest panna
W nejhlubší swé pokoře.

Chybil-li jsem ty panenský,
Milý pěwče, můj Chmelenský!
Z bohatého citu sám
Co jest panna, objew nám.

IV.

Slávy wěnce do zpěwného
 Mne newábí zápasu,
 Cit blahý jen srdce mého
 Wydává se w ohlasu.

Zdali milý tyto zwuky,
 Zda je hana nemine —
 Nedbám: z jedné-li jen ruky
 Pochwała jim pokyne.

Přiwode té sladké tísňe,
 Ty buď předmětem mé písně,
 Ty buď, sličná Marie,
 Musa má i Gracie!

V.

Nepřebrané plynau wůně,
 Sladkosti a lahody,
 Wlasti milá! na twém lůně
 Z kwítků blahé úrody.

Kdož w koruně twé planaui
 Sečte drahé kamení?
 A kdo z twých rukau kanaui
 Jasné perly ocení?

Ó má wlasti! z neskonalé
 Hojnosti své — *tuto* ale
 Daruj jednu růžičku,
 Tuto dej mi perličku!

VI.

Jedwa slunce z swé obcházky
Po třetí se wrátilo,
Obapol již věčné lásky
Srdce sliby směnilo.

Wůkol kadí láska planá,
Prawá mece plameny;
Pláčem, prosbau vyčekaná
Dáreček jest bez ceny.

Ne ta ruka, poznenáhla,
Ale která rychle sáhla
Pro drahost do plápolu,
Wyňala ji bez bolu.

VII.

Lásko věčná! která světy
W néstwořenost rozsiwáš,
Která též i autlé kwěty
W krásy raucho odíwáš!

Tys to wděkuplné dítě
Z pokladů swých wyňala,
Každý půwab na uswítě
W bytnost jeho wkládala.

Z twých to rukau — díka tobě! —
Tento w utěšené době
Krásný tvor se wywinul,
Dary twými oplýnul.

VIII.

Z twého dechu, Lásko věčná!
Znik a žití nabyla
I dušinka ta srdečná,
Čistá, tichá, spanilá.

Ó dej, ať vždy city spasné
W nádrech těchto domují,
Ať jen stále Hóry jasné
Čelo její wěncují.

Nechť této duše wnadné
Cesty minauc raděj padne
Každá péče, tesknota
W toky mého žiwota.

IX.

W spanilosti plyne wnadné
Celá její postawa,
Žádným článkem tu newládne
Potwořiwá úprawa.

Rozmilostí oko dyše,
Ladnost w každém pohnutí,
Ples jsau kroky — ano spíše
Zefyrečků wanutí.

W podiwení duch se táže,
Co zde více srdce wáže :
Či ta luzná lepota,
Či welebná prostota.

X.

Kdykoliw se mysl wine
K její sličné podobě,
Wždycky w jiné se a w jiné
Objewuje spůsobě.

Hned hrá w oku jejím milost,
Hned se líbě weselí;
Tu w myšlénkách zahlaubilost,
Tu se s Musau přátelí.

Leč myslím-li, jak se září
Klečíc božskau přede twáří
W jeden rozplynulá cit —
Země wíc můj není byt.

XI.

Krásný dnů panenských diwe,
Líbá studu záplawo,
Wy na lících růže živé,
Tichá twůrce oslawo!

Kolikráte k waší chwále
Citowé se chystali!
Srdce wřelo — ale w mále.
Ústa w písni ustaly.

Nechť sám ji — tyto twáře
Božská newinnosti záře
Ruměncem kdy pokrývá —
Anděl studu dozpívá.

XXX.

Oči, oči — přežádauci
 Srdce mého vůdkyně,
 Ó wy w jasnotě planauci
 Lampy této swatyně!

Rcete, w prwním swěta máji
 Již-li jste se při sobě
 Usmíwaly w blahém ráji
 W něžných kwítků podobě?

Či jste na obloze dlely,
 Leskem milostným se stkwěly
 Druhdy mezi hwězdami,
 Wašimi tam sestrkami?

XXXI.

Z wás co rozkoš se usmíwá,
 Ústa! z wás co Amor sám
 Šepce, dyše, mluví, zpíwá,
 A swé dává wnady wám!

Luzní rtowé! čím se děje,
 W ohniwém že nadchnutí
 Zpěw můj wázne, slabne, chwěje,
 W jedno splýwá wzdychnutí,

Diwy mezi kwětinami —
 Zwučné růže! již wy samy
 Úst mojích se dotkněte,
 Zlých wazeb je sprostěte.

XIV.

Tak mě kanzlem ondy jala
Tam w besídce růžowé,
Že se téměř různem dala
Paměť má i smyslowé.

Slowa stíhám, řeči matu,
Posléz — a co dáwno znám —
Opět milém u záchwatu,
Či mě miluje, se ptám.

Newím, růže zawzdychnuly,
Čili rtowé pošepnuli,
Pnauce k mým se ústům blíž
Tříkrát sladaunké: Ty wiš!

XV.

Odkud sauhlas ten lahodný
Bytnost moji prowanul?
Odkud zánět blahoplodný
W hlaubi duše zaplanul?

Z hudby-li se té hubinky
Částka w srdce wlaudila?
Čili jiskra té dušinky
Z oka w oko zblaudila?

Ó wylož mi to tajemství —
Chowaje k ní přibuzenství
Ty to wiš, mé Marie
Premilostný Genie!

XVI.

Sladce z Hesperidek kraje
 Píseň lásky kauzlí sluch;
 I nad pěwcem u Dunaje
 Sladce můj plesává duch.

Znám však jedny — jedny básně,
 Nebe w nich se rozplývá,
 Čtau se mile, diwokrásně,
 Srdce tauhy pozbývá.

Básně ty s Milostenkami
 Láda, ano Musy samy
 Sestersky jsau skládaly,
 W modré oči zapsaly.

XVII.

Tak je sladká, tak je milá,
 Jak by růží dychala,
 Krásná — jako by se byla
 W rajske rose kaupala.

Jako z jitra sedmikrásky,
 Rowně tak se usmívá,
 Kwítka lněná, kwítka lásky
 Hrawým očkem rozsívá.

Tuším, sám že Amor twořil
 Audy spanilé a složil
 Z nejwonnějších bylinek,
 Z nejpěknějších kwětiněk.

XVIII.

Po nové se hájem, polem
 Žiwot rozvil přírodě;
 A jak w nás, tak hrálo kolem
 W míru vše a we shodě.

Máj byl. Zlatem stromů wršky
 Swit večerní obliwal,
 A s břehů k nám květné pršky
 Libý větřík zachwiwal.

Po wlnách jak loďka jemně
 Tak při Ni se srdce we mně
 Tokem slasti haupalo,
 Nade časem splýwalo.

XIX.

S ní milá mi chůzka býwá
 Podlé luk tau olšinau,
 Zpěw slawíčků kde rozliwá
 Líbeznau se tišinau.

S dálných jezů hluk jen praudní
 W sluch sem jedwa zbluzuje
 Aneb klekot čápa, audní
 Žádané kdy zwěstuje.

Wšak ty tam wod kojné šumy
 Ptactwa hwizd a zpěw a dumy
 Kdy držím ji w náručí,
 Tlukot srdce přehlučí.

XX.

„Sám jsi swědčil, jak zaclání
 Slowo lásce, pěwče můj!
 Již budaucně o wyznání
 Mých citů nenastupuj.

Mezi blahem, bázní, tauhau
 W střídání neskončeném
 Přej swé dívce lhůtu dlahau
 Na tom místě zvýšeném.

Znej wěrnosti známky jisté,
 A mé stihnuw ohně čisté
 Srdcem, duchem, pamětí,
 Tau je měj pod pečeti.”

XXI.

To dořekši ruče wila
 Kol mne rámě labutí,
 Rajskau slasť má duše číla
 Z dwau rubínů přilnutí.

Wím již, nektaru lahodně
 Chutnají jak prameny;
 Wím, étherní bezeškodně
 Jak se pijí plameny.

Ale diw-li, w píli nowé
 Zmámení že padli rtowé
 Sněžných náder na wnady
 Hledající ochlady.

XXII.

Na pahorku tam přede mnau
Pod dubem kdy stanula,
W záři večerní tajemnau
Lepotau kdy planula;

Laskavý pak k této pýři
Z oka blesk kdy zaswítil:
Jaký obraz tu, malíři,
Zrak twůj byl by pochytil!

To však náder ostkwiwané,
Spěšným chodem rozehrané
Wytknauť lehké wlnění —
S to není twé umění.

XXIII.

Tudy půjde — w tomto místě
Hauštinau se obtočím;
Do sadu dnes přijde jistě —
Ztad jí w náruč vyskočím.

Hle, klobaucek tam se hmitá,
Wise na kři růžowém!
Oč že číhá na mne skryta
W altánečku korowém.

Mám tě, mám tě, drahý ptáčku!
Takto jen na schowáwačku
W newystižném úschraní
Hrají zamilowaní.

XXIV.

Nejen libé, leč i zpěvné
 Sny blaží mě ve spaní:
 Diwno-liž, že w lehkokřevné
 Pauštím se i lítání?

Jaký let! do kwětných wířů
 Kdy stržen se potopím,
 A zas haupawých zefyrů
 Na křídlech se powzchopím!

Štěstí! sny ty stále přej mi,
 A bdícímu zachovej mi
 Zpěwodárnau zheyřilost,
 Lásky sladkau podpílost!

XXV.

I to sobě wážím mnoho,
 Tak žití že anděl přál,
 Až i města do jednoho
 Byt náš zemský uchystal.

Ale wíce, osudové,
 Za to já welebím wás,
 Dítkami že swými zowe
 Holubičí národ nás.

Bůh mi swědek! byt by zcela
 Wtipem, wděkem, krásau těla
 Rownala se bohyni,
 Nekochal bych Němkyni.

XXVI.

(Dobrau noc — a než se wšček
Dotkne jitro růžowé,
Wkauzlete se we twůj sníček
Sami lásky būžkowé.

Blíž se tulte lichotiwě,
Tropťe žerty, swéwole:
A wšak úkladně a lstiwě
Křídlaté-li pachole

Kdesi číhají we haušti
Šíp po twém srděčku paušti,
Tu wolej mě na pomoc,
Má milenko, dobrau noc!

XXVII.

Málo stesků já si wšímám
Na zlé boje Milkowy;
Ano jeho rád přijímám
Žezla moc i okowy.

Bolnau sice wpauští ranau —
Ale slast a lahodu;
Milým podrobenstwím planau
Nahražuje swobodu.

A co wěc jest podiwnější,
A co diw neslýchanější:
Upíat zlatým řetězem
Zůstávám předc wítězem.

XXVIII.

Znám ji — srdci ku přikoře
 Z řeči wazbau ztíženě,
 Ze slzy té, z lásky, hoře,
 Z prosby, čáky smíšeně;

Znám ji — ne z těch jindy wraucích,
 W počtu jak sbor hvězdiček,
 Ale z těchto na rtech mraucích
 Chvějících se hubiček;

Znám ji z ruky potisknutí,
 Z posledního powzdychnutí
 Neswobodnou swobodu,
 Trapnou dobu rozchodu.

XXIX.

Žehnám wás, wy stráně známé,
 Břehy tiché Otawy,
 Tebe, dětství mého chráme,
 Wás zlatých dnů zábawy!

S bohem buď, ty sídlo skrowné,
 Kde mi twář se zastkwěla
 W milostnosti newýslovné,
 Wtěleného anděla!

K tobě tyto city wřelé,
 Naděje swé, tužby, žele
 Odesílám k posledu
 W jednom ještě pohledu.

XXX.

Wčera ještě — ó jak mile!
 W pokojíku přehzkém
 Trávili jsme blahé chwile
 S lehkým bázně příměskem.

Dnes ty tam ta místa jasná
 Widiš aspoň před sebou,
 An zde tma a tauha strastná
 Obklopuje mysl mau.

Let jenž seděl tři tisíce
 W holých pauštích, a snad wíce,
 Slow nejzbawenější běs
 Whostil se mi w duši dnes.

XXXI.

Po dnech rozkoše, má drahá,
 Jakau mně jsi štěďřila,
 Jest milá mi jindy Praha
 Pusta, chladna, nemila.

Mé podobno není bdění
 Smrti ani žiwotu;
 W bauři srdce trá mé snění,
 Trá i městském we hřmotu.

A moci-li Milka zlého
 Duše někdy z hlubokého
 Omraku se wzhycuje,
 Hned k swým rájům putuje.

XXXII.

Wšudy líčko twoje swítá
 Na mé mysli zkauzlené;
 Uchu zní a oko čítá
 Wšudy jmě twé slawené.

Tam twá očka na mne hrají
 Z hustotkaných wětviček,
 Zde twá ústa ke mně plají
 Se kře wabných růžiček.

Twé pak, kudy kráčím, we dne
 Po záhoncích jméno medné
 Skládám mezi kwítkami,
 W noci mezi hvězdami.

XXXIII.

Za ty myrty newadnaucí,
 Za ty růže, lilie,
 W rajském srdci twém kwětaucí,
 Má milostná Marie!

Z nichžto přelíbezná wane
 Wůně, slast a čerstwota,
 Z nichž i jasná záře plane
 Do tmy mého žiwota: —

Za tu hojnost blahých kwětů
 Z říše netělesných swětů
 Jakauž tobě w záměnu
 Lze mi dáti odměnu?

XXXIV.

Z oněch wěkosnubných wěnců,
Jimiž Musy líbezné
Swých okrašluji milenců
Druhdy skráně witězné,

W této lásky plné době,
Zpěwnau dráhu wywoliw,
Prál i já bych jeden sobě —
Sobě? ne, ó nikoliw!

Drahá! jen když wina twými
Kadeřemi se hustými
Twé by čelo ozdobil,
Mně radost by působil.

XXXV.

Hled na hustých stromů řady
Hlubší city budiwá,
Mním-li, pod večer že tady
Dwé milenců chodiwá.

Swětějšího u lesička
Kaple widu nabyła,
Tam, co tuším, dwě srdýčka
Že se někdy laučila.

Aniž sám jsem čárné moci
Letní znal měsíčné noci,
Než jsem bděl ji s mau milau
Holubinkau spanilau.

XXXVI.

Nikdy růže nejbohatší
 W tolikých se nestkwěla
 Listech, má co přenejsladší
 Ke mně jich odprávěla.

Milé tahy díwčí ruky,
 Jenž se na mne smějete,
 W živé se proměňte zvuky,
 Do nebe mě wztrhnete!

Kam ta žádost? — W oku čtená
 Tajnost, a zde poodstřená,
 Z úst-li by se praudila,
 Swých by kauzel pozbyla.

XXXVII.

Mračné doby, smutné chvíle,
 Wás mnoho si newšímám;
 Ba i chmúry vaše mlie
 Z rukau lásky přijímám:

Mysle si, že vždy nebýwá
 Samo nebe bez mraků,
 Krásněji že vycházíwá
 Z černých slunce oblaků.

Tak i přiwitý do wěnce
 K jasné růži a pomněnce
 Mnohý kvítek temnějši
 Činí pohled libějši.

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

100

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

100-443887-100

... 2 11 7 2000

—

— wra. bych. cely
— divna! svet;
— u weseli
— ano. nachy! swig. let.

...wła. bym
...dynam. swet;
...wresli

... u weseli
... nachyl swij let.

MAJ. J. BACHY, P.

6 MAY 1964

Jan J. Pindrowiczki walczy
zab. krak. jęz. pol.

XLIV.

Mhly podzimní brání zraku
Twáři nebes wítati;
Nelze duši w truchlém mraku
Pstře a jasné zkwítati.

Ó by oči mé na líce
Různé její patřily,
A čarowné ony swíce
Smutné temno spudily!

Zře ty zoře a lazury
Wěčně neptal bych se, chmúry
W mále-li či we fmnoze
Strau se tam po obloze.

XLV.

I twá, hudbo! mému sluchu
Žádaucí kdys potrawa
W sobě zhříženému duchu
Přikří se co otrawa.

Praudem twým nech plesně plowá,
Kdo dobyl se z tíhoty:
Wítej, harfo eolowa,
Družko tiché samoty!

Neskončené, neurčité
Zwuky twé, s mau láskau slité,
Srdce mé, kdy zabolí,
Kojným šepem chlácholí.

XLVI.

Ušla šípu, w stínech hustých
Laň nalezši ochrany;
Druhý den po hvozdech pustých
Blaučí Oldřich s dworany.

Až tu šumným nad potokem
Stan milostné Boženy;
Plachým zří po lowcích okem —
Twáře její zarděny.

Kníže wece: Powěz cestu,
Dcero česká, odtud k městu!
Srdce ale: Milko má,
W ráj twůj kudy sem? se ptá.

XLVII.

Nad horami jedwa pučí
Den z ranni se záplawy,
Bystrým cwálem temně zvučí
Úwal české daubrawy.

An wraný kůň hrawau pílí
K niwám zlatým uletá,
S peřím čepky záwoj bílý
Míle wzduchem třepetá.

„Aj to při twém účastnictwí
Slawné mých dědůw dědictwí!“
Tak, ji k srdci popřížaw,
Dí k Judytě Břetislaw.

XLVIII.

Místa w komnatě swé hezké
 Popřej těmto obrazům,
 Těmto milým staročeské
 Wraucí lásky důkazům.

Druhdy při zwuku bokálů
 Jak twé oči zářily,
 Našich knížat, našich králů
 Sláwu když jsme slawili!

Buď — jak z dálky w šeru luny
 Zníwají kdys sladké struny —
 I jejich rozwraucenění
 K drahému ti pomnění!

XLIX.

Jindy mě za dlouhé chvíle
 Swáděná do okliček
 Mile bawí hrawá píle
 Medoberných wčeliček.

Stíhaje wás mezi kwítím
 W skryši tam kališkové
 Blaženost jarých dnů cítím
 S wámi, autlí twůrkowé!

Cítím ji, co k sobě laudí,
 W smutku sladí, w plesu traudí
 Wšecky moje myšlénky
 Andělské dvě pomněnky.

L.

Ač na mysli mé se mihá
 Dlanhý jen o tobě sen,
 Krátký předc walem ubíhá
 Každý mi při tobě den.

Wzdechy, slowa, zpěw, hubička,
 Wše mžikem to uplývá :
 Báseň, diw-li, že kratička
 Z mé vždy lásky wyspívá ?

Snad, osud až ukrotíme,
 W paupěti co ještě dříme,
 Zkwětlé, drahá, naději
 Delší písň zapěji.

ODDÍL DRUHÝ.

Překrásné jsou v tom parku lásky
Bestdky, chrámky i procházky,
Slawík kde stále klokotá:
Leč, žel! i sem se tauha plichtí,
A sama láska zase dychtí
Jen dál do polí života.

II.

Srdcem chladným, umem suchým
Za prawdau se sháněje,
Uslyšíš jen šumem hluchým
Zníti vždy své kročeje.

Wiz ty diwné tworstwa switky!
I w tichém snu dokola
Wše do nejwnitřnější nitky
Bdí a wře a plápolá.

Wšude prawdy pramen stkwaucí
Rozlitý jen láskau wraucí
A twým žezlem, básnění!
W podobu se promění.

LIII.

Či pronikne ducha síla
Tebe, matko přírodo,
Wznik a skon kde twého díla,
Zzákoněná swóbodo!

Stále stawíš, stále boříš
Pod tajnými příkrowy;
Wěčně swětíš, věčně tvoříš,
A vždy práce hotowy.

Co mi šepce Musa sladce,
Powím krátce k té pohádce:
Předně hmota jest a duch,
Mrtvá tíže, živý ruch.

LIII.

Hmota sama na dvě poly
Nesmírné se prostřela,
Ze směsičné hrozné zmoly
Do swětů kdy wywřela.

Část ta jedna *twrdost* slowe,
Zpurná její prawice;
Lehčím křídlem wůkol plowe
Měkkost — její lewice.

Obě ony trau se, koří,
K sobě lnau, a zas se moří
Přepodiwným přeludem,
Božské moci popudem.

LIV.

Přímé čáry, hrany, hroty,
 K točpám liché míření
 Jsau soběcké twrdé hmoty
 Neomylná znamení.

Ta kde swémocněji wládne,
 Twárnost pauště béře swět;
 Z ní newzniknau plody žádně,
 Holý krystal její kwět.

W říši dlauhé bez okrsku
 Nelze ducha ni paprsku
 Laskawě se wtělití,
 K úkaznosti čeliti.

LV.

Leč i hmota prostě měkká
 W mrtwu wěčném šamotá,
 Neplodné i jí se leká
 Blahá jiskra žiwota.

Z kruhá we kruhy se točí
 Duté její obwody,
 Odpor číjíc rozdiwočí
 Se na lůně přírody.

Tak bezmezným klame ruchem,
 Jak by walným žila duchem,
 An předc nikde ze středu
 Nehýbe se ku předu.

LVI.

Čím pak hmota odstupuje
Dále do svých stezejí,
Maří, duší, žže a truje
Střední život mstivěji.

By pak více nepojala
W náruč světy stará noc,
Jednu druhau upautala
K bezškodenství vyšší moc.

A hle, jedy w soli chutné!
Hle wzduch — plyny duchormutné:
I ta k twému pohledu
Rozlitá rtuť na ledu!

LVII.

Přej, když nízký zisk dotýká
Hor samých se kořenů,
A své srdce w háv oblíká
Z rud drahých a kamenů.

Ty, stkwělejší syn jsa říše,
Zbořeništěm těchto skal
Pracuj snažně jen do výše
K čelu hory dál a dál.

Kol tebe se zdravý haupá
Wzduch, an oko twé se kaupá
W stříbrojasném we moku
Jezer tam a potoků.

LVIII.

Ayhle, jak se s výšín, z hlaubi
 Suje látka dvojliká,
 Již se poji, stýká, snaubí,
 Měkkost tvrdost proniká.

A dle míry, jak tu která
 Paní jest neb posluhau,
 A dle stupňů, jak se wzpěrá
 Mocí jedna nad druhau:

Duch po témž se zjímá, plaje,
 Tisícírem tkanin hraje;
 Rostůw úže, wolněji
 Twary se wyvíjejí.

LIX.

W trávě, mechu, w palmy wzchytu
 První zřejmě zdoruje,
 Druhá w hauby nízkém bytu
 Přewahu swau osnuje.

Chceš-li zřítí jadrnější
 Wespolek jich ujatost,
 Wiz tu štíhlau a čilejší
 Pňů a stebel kulatost.

Leč i takto jewíc snahy
 Obě zhostiti se wáhy
 Z twrda listím šewelí,
 Z měkka w jehly wystrelí.

LX.

A již twar jaký se zračí
W lupenech a we kmenu,
Týž se opět w kwětu značí,
W owoci a semenu.

Nežli w půwodní se stránky
Rozptýlí ta dvojice
Jaké péče, jaké schránky
Pro milé swé dědice!

Takto druh, co druh, památku
Bytí swého beze zmatku
Horlí ze swé postati
K dalným wěkům poslati.

LXI.

Zemi w raucho smaragdowé
Oděl časů rozměrce:
Pojďme, drahá! zírat nowé
Luk a zahrad koberce.

Tam w oblauky sláwy pnau se
Hwozdy, háje, křowiny;
Zde w oltáře wonné dmau se
Něžné dítky Flořiny.

Kdo se běřeš w tyto chrámy,
Zbožně patř na diwy s námi
Čistým okem člověčím,
A ne smyslem zvířecím,

LXII.

Stoje, wděčný smyslólude!
Nad své krásy pramenem,
Myslím: Růže! jakž to bude
S ovocem a semenem?

• Tvé nesmírné rozvinutí
Jím přineslo úbytek;
Svět nad tvými kauzly šutí,
Ceně hmotný užitek.

„W sobě chovám zisk a chlaubu,
Má jak máti; w každém raubu
Sazeném, kdy káže čas
Žiji dál a květu zas.“

LXIII.

Swěta duše-li se šíří
Po rostlinné ošnowě
Tichým letem: walným wří
Praudem w zwírat budowě.

Tam jeden vždy život stojí,
Ač přewabně rozkwítá;
Zde druží se dvojí, trojí —
A se diwně proplítá.

Tam od zwuku k melodiím,
Zde z akkordu k harmoniím
Až do plné lahody
Neskončené přechody!

LXIV.

Nejprw k hýbání se nese
Každé wícežiwoti,
Mocnau přírodau—li kde se
W jedno tělo sjednoti.

Práva toho proč we wěnci
Žiwočichů neděli
Polypi a bezečlenci
K pohybům nedospěli?

Míru hnutí, krmu, čiti
Rozdíl hmoty, číslo žiti
Klade každém při twoře
W boží welké oboře.

LXV.

Jak díš? duch že hmotu těla
Po swé moci uwězil?
Newěštím ti, mistře, zcela;
Druh jen druha obmezil.

Mním, twé widy že z osobna
Newanau k nerodčatům;
Ještěť lwíčata podobna
W prwních dnech jsau jehňatům.

Hle z wáhy wětší, menší —
Wyšlé audy tužší, tenší
Kází duchu širokost,
Krotkost nebo diwokost.

LXVI.

Člowěk — nejwywinutější
 Dwojné hmoty výprawa!
 Člowěk — nejproniknutější
 Mnohožitím saustawa!

K rozjímáním se odkrývá
 Newywážná studnice.
 Nad obihem, jež prochwiwá
 Wolná ducha letice.

Ani bohem, ani molem,
 Jak ho křtí we šprýmu holém,
 Stkwělook ten nebud zwán,
 Ale tworstwa všeho pán.

LXVII.

Čára ta a kruh prwotní
 Čím jest více seslaben,
 Tím i twora byt životní
 Wyše býwá postawen,

Předc i nejwyšším prodiwá
 Hrot se někde z oblíny:
 Jsau kly, rohy, drápy, hříwa,
 Šupiny a bodliny.

Člowěče, hle, jen při tobě
 Sličná forma w blahé době
 Zewnitřně se rozwií
 Péknau wlny linií.

LXVIII.

Tak zde psán týž zákon stojí
Nad mým i twým pobytem:
Z měkkosti se k tvrdu strojí
Hmota s prvním úswitem.

W rownowáze o poledne
Twar a síly trwají
A když swětlo denní bledne,
S drsnau tíží klesají.

Po posledním dnů těch kroku
K tomu bez konce že roku
W jiných swětech dospěji,
Wěřim w sladké naději.

LXIX.

Kamž ta cesta se prostírá?
Jsau to mamu působy?
Má i w sobě duše zírá
Tyž, leč vyšší, obdoby.

Obraznost si orlím pérem
Kruhem prostor odmyká,
Anto rozum rovným směrem
Wšude k jádru proniká.

K stáří on, a ona k mládi
Wlnawé winau se rádi;
Prawý žiwot zazwučí,
Kdy padau si w náručí.

LXX.

Darmo! slova nepostihnau
 Tušení a průswity,
 Ješto bleskem kdys se mihnau
 Přes ty šeré záwity.

Děsí nesměrnost a mýlí
 Jednoty mě tu i tam:
 Kdož pochybnost mi rozptýlí
 O tom: odkud, proč a kam?

Toť ten uzel, že neznámo,
 Z diamantů Pán jak tamo
 Přede přízi paprsků
 Do všech světa okrsků.

LXXI.

Ty-li tajnost tu odkryl bys,
 Jak svět tvořil Hospodin:
 Ne ten prachu tvor, a byl bys
 Jeho Slowo, jeho Syn.

Skrýš ta však tě nerozpácej,
 Abrž, kudy přál tworec,
 Jasným pod nehem roztácej
 Zdrawých smyslů praporec.

Čas a prostora čím stále
 Zkrášlují se k boží chvále,
 To-li z částky pochytiš,
 Dost swau tauhu nasytíš.

LXXII.

Tworčí jiskra až se vznítí
Sama, nikdy nečekej:
Ni po rajském zrak twůj kvítí
Bez účelu netěkej.

Wíce ohni nežli ledu
W autlých nádrech místo přej.
A co dobré, z toho středu
Zúrodněné dál podej.

Za ctnost odplaty nežádej,
Za kořist celau pokládej,
Twůj-li šlechtí zemský byt
Mrawní shoda, krasocit.

LXXIII.

Ty-li pješ srdce svého
Neb swých bratří hosanna!
Příklad z obloholetného
Wezmi sobě skřiwana.

Wýše se a výše nesa
Před zřitelem rozwinuj
Let swůj, a naň zwuky třesa
Za sebau mu pokynuj.

W hauští ale po slawíku,
Sebe-li umíš, básníku,
Skrýti a w se staupiti,
Wíce budeš kauzliti.

LXXIV.

S bohem, slunce! noc měsíčná
 Wábí zpěvné na lowy;
 Tajemná a čarolická
 Noc to, jak sny věštcowy!

Ticho živné jeň přerýwal
 Slawík taužným nadšením,
 A k úswitu se rozlívál
 Hlas křepelčin osením.

Ach! již chleba syn se budí
 W kalném městě, a se trudí
 Ukojit swých péčí hlad:
 Wítej, slunce! — já jdu spat.

LXXV.

Tamo růže kde newadlé
 Se u věčném jitru rdí,
 A na wod živých zrcadle
 Děť božích se záře stkwí;

K hwězdám duch kde nešen býwa
 Na perutech orličích;
 Kde w akkordech se rozplývá
 Wíce nežli slawičích:

Host i já w tě nejsa říši
 Z twých zdrojů plníwám číši
 W bujarosti mladické,
 Krásné žití básnické!

LXXVI.

Kdy tichá wlažička šustí
Mezi listí zmlazené;
Klasové kdy wedau hustí
Šepty wíním zbuzené;

Wlna za wlnau kdy šplauná
Dmaucím se po jezeru;
We stromech kdy wítr šaumá
O podzimním večeru:

W hod tu srdci milownému
Plésati ke taktu twému,
Plná ladu, neshody,
Diwná hudbo přírody!

LXXVII.

Snů mých sídlo nad prameny
Pod skalami w ořeší,
Nade mnau kde duby, kleny
Tkají stinné přístřeší!

Ticho šíře kdy ukládá
Do wzdušných se wrcholů,
Bázliw sám se den prokrádá
Přes hory a údolí.

Slawné ticho! — bližším, bližším
Šumem nad hlawau již slyším
Twé to, čase, plynutí
W sladkém duše zasnutí!

LXXVIII.

Ztráwiw den we trýzni stálé
 Spěchám s klidným večerem
 Ku potoku, jenž po skále
 Stkwí se luny pod šerem.

Zrak owlhlý tu se hříží
 Do wln šumných pobludu,
 Mysl teskná w tom se zhlíží
 Zrcadle mých osudů.

Diwný úkaz! praudy chladné
 Tam metají jiskry ladné,
 A zde plynau z plamene
 Slzy s tauhau smíšene.

LXXIX.

Již we wisce mezi bory
 Swatwečer se odzwonil,
 A přes obrůžené hory
 Letní den se překlonoil.

Jak zlatý štit bohatýra
 Luna plá we blankytu:
 Wlij, ó duše všehomíra
 Lad i mého do citu.

Ztiš ty wlny w pláni hladkau,
 Dej, by přítomnost twau sladkau
 Srdce moje poznalo,
 W sauzwuku twém plésalo.

LXXX.

Ať si jak chce moře zmítá
 Člunek mého života,
 Ať ho stíhá bouře lítá,
 Živlů vztek a mrákota :

Směle Bohem uloženau
 Podnikaje výpravu
 Spěchám duší nezhroženau
 K blaženému přístawu.

Zjasňující černé noci
 We tříhvězdí tajné moci
 Nade mnau se vznášejí,
 Wíra, láska s nadějí.

LXXXI.

Truchlosladký cit ovládá
 Weskrze mau útrobu,
 Kdykoliw zřím, že se skládá
 Děwa sličná do hrobu.

Jednu znal jsem! — slzy hojné
 Tekly pro ni přes líce;
 Dáwno spaní spí pokojné
 U swaté tam Trojice!

Blaze tobě! An w té marné
 Herně tratí vše, co stárne,
 Panny shaslé za sto let
 Ještě se zpomíná kwět.

LXXXII.

Ó mladosti, ó mladosti!
 Blahotvorná bohyně!
 Ze všech nejmilejší hosti
 Na života bystřině!

Anto půwab ze twých rájů
 Mau milenku obletá,
 Každau dobau na sta májů
 Na mé mysli rozkvetá.

Slawte ale samy tebe
 Růžové rty, sličná Hebe!
 Za jarau tu úrodu
 Danau mému národu.

LXXXIII.

S námi štěstí nech zahrálo
 Na pány neb posluhy,
 K činům předc každému přálo
 Dosti wolné okruhy.

Nepaměti do propasti
 Klesne pustý darmochléb:
 Blah, kdo pěstował swé vlasti
 Jednu růži, jeden štěp!

Komu los však méně stkwaucí
 Padl, aspoň pro budaucí
 Pautníky a pautnice
 Urownáwej silnice.

LXXXIV.

L E O N O W I

HRABĚTI z THUNU a HOHENŠTEINA.

K rodu Twému úctau weden,
A jak srdcem weleno;
Kladu z růže lístek jeden
Twé libostné pod jmeno.

Wděčněji by mohla pláti
Wšecka w kráse zářiwé,
Na týž lístek dowol psáti
Ještě slovo prawdiwé :

„Wlast že miluješ, to wime,
Proto slušně Tebe ctíme;
Že pak sám jsi její čest,
Podnět naší lásky jest.”

LXXXV.

DO PAMÁTNÍKU J. W.

Jménem twým by věky dlouhé
Hřměly i rod všeliký,
Neleží w twé snaze pauhé,
Dar to božstwa weliký!

Aniž to, by hlučnau traubau
Zněla powěst o tobě,
Že jsi kmene swého chlaubau,
Skutky twé mu k ozdobě.

W tom však vlastní wůle dílu
Každému dal tworce sílu.
Býti ke cti rodině,
Ke blahu swé dědině.

LXXXVI.

Bez trojí mi nelze tužby
Žítí zemi na celé:
Bez twé blahotvorné družby,
Tajemniče duše mé!

Pak tebau, má díwko hezká,
Wznícených bez plápolů;
Ani bez twých, mluwo česká,
Čarodějnych hlaholů.

S wámi rozkoš nejčistější
Chutnám, bez wás nejsmutnější
Wšude nosím okowy,
Tri we srdci hřbitowy.

LXXXVII.

Potem, krví swatá země!
Matko mužů welikých!
Diw hle! ještě žije plémě
Twé po bauřích tolikých!

Měst twých účel býwal sláwy
Domknauti se výšiny;
A co wes — to bystré hlavy,
A co hrad — to hrdiny.

Nuž, té pozasuté sopky
Swau pochodní tajné kobky
Nám, Palacký! osvěcuj,
Dáwní lásku rozněcuj.

LXXXVIII.

Žel té růže, bez slawíka
 W sadě která odkwetla,
 Žel i krásy, bez básníka
 Jenž od země odlétla

I nechválím předků časy
 K pravé kráse nečilých,
 Ztřeštěnými za mamlasy
 Po blyskotkách zblaudilých.

Jich nebeské: „Wšecka sláva,
 Wšecka krása — polní tráwa!“
 Syny, málo chybělo,
 K čertu že neodpělo.

LXXXIX.

Tebe rozum, čisté lidství
 Hájí, prawdo, na wěky,
 I kde zištnost a pokrýství
 Raubí hnusné záseky.

Sám twůj pohled — jak Medusy
 Hadochwějné čupřiny —
 Sype blesk a mraky hrůzy
 Na bezectné zlosyny.

Oblij září swau nebeskau
 Opět každau duši českau,
 Nech tě ctí za bohyni
 W swé domácí swatyni!

XC.

„Jakéž kauzlo tě wodiwá
 Drsnau cestau žiwota,
 Twau že mysl nepokrýwá
 Nikdy smutku mrákota?”

Střídmost, bratře, která sladce
 S mým se bytem přáteli;
 Pak nekwapná, stálá práce —
 Ty mau duši weselí.

Těma chráněn, pod nos luskám
 Wšem padauchům, klada k truskám
 Nádhernost palácowau
 I radost bublinkowau.

XCI.

Um swůj těmi baw caparty,
 Měr kdo vyšších netuší;
 Hříčka w kaule, šachy, karty
 Nejmeň muži přísluší.

Wtipnau hru nehrá-liž dosti
 Čas s tebau — ten mocný pán?
 Čacký pán! jemuž k radosti
 Býwá, byl-li obehrán.

Wyhráv ale sám, jak smeti
 Wyklízí ty staré děti
 Newědauci, proč zde jsau,
 Ani proč se swěta jdau.

XCH.

Ne horaucnost powalečná
Zjedná ducha potrawu :
Práce tichá a společná
Získá vlasti oslawu.

Jedno-liby zrnko zdrowé
Každý w půdu položil,
Brzo by, můj Krasoslawe !
Dwůr se pustý ostožil.

Kdo však marnau chlaubau práší,
Koše plew na trh wynáší,
Witr času odwěje
Jej i jeho naděje.

XCHH.

Bujný oř jest mluwa naše
Ušlechtilé úrody,
Bezmezím se taulá plaše,
Jak syn drahé swobody.

Hlawu pyšně na wzduch sází,
Z očí šlehá blesk a blesk,
Z nozder dým a jiskry hází,
Pleť po něm — hedbáwný lesk.

A kdy letí, jeho hříwa
S proudem wětrů hrawě splývá ;
Kdy však zwolna harcuje,
Řeckým taktém tancuje.

XCIV.

Pak-li na něm jede w okol
 Mistr swého umění,
 Wede si co jasný sokol,
 Milé na ně wzezření!

Leč běda, kdy hrdotupě
 Jej kdo tiskne k rozmachu:
 Náš ho bystřák ku potupě
 Brzo složí do prachu.

Tak i do saustawné káry
 Po německu jeho žáry
 Wěčně wěkůw newprawíš:
 Marně, brachu, swěhlawíš! —

XCV.

Sází-liž kdo hned ze země
 W zlato drahé kameny?
 Jistě teprw, až jsau jemně
 Zbraušeny a zhlazeny!

Klenotníče! tak ty předně
 Sličně staw je do řady:
 Mistře! wylož nám úhledně
 Umu swého poklady.

Jazyk tak cti jako wědu,
 Přidej z něho soli, medu,
 Chceš-li, by nám chutnala,
 Užitek stý wydala.

XCVL.

Zda powděčnost, aneb zlost-li
Hnula by se w srdci twém,
Kdyby widěl — aby rostly! —
Kdes na skřipci wědeckém

Rozpínati audy zdravé? —
Zlý by wěru byl to lík!
Nemá obr krásy prawé
Rowně jako trpaslík.

A jak tělo pěkné, čisté,
Má i jazyk meze jisté:
Na to, Ammerlingu můj,
S pány bratry pamatuj!

XCVII.

Milý! osvětau netrap si
Rozum a jím swědomí!
Tentě má swětla plné kapsy,
Onoho až w nose čpí.

Lépe se to po tmě modlí,
Nech to zboží křesací;
Činít welké nepohodlí
Welká illuminací.

Každý rád si w stínu howí:
Každý rybář tobě powí:
Čím jsau vody kalnější,
Tím jsau lowy walnější.

XCVIII.

Wrah starý ten pásma lichot
Nech jen dále osnuje;
Z končin světa jih a východ
Welikau mzdu hotuje!

Odonud hle! hvězda swítí,
Hvězda lásky witaná;
Tam se i pochodně wznítí
K swatbě již uchystaná.

Odtud, z naší sláwy sídla,
Potrau mračná bleskokřídla
Lidožerné modly chrám;
Odtud wzejde slunce nám.

XCIX.

„Nad řekami Babylona —“
Pěj ten zpěw mi, družko má!
Spadne s duše mračná clona,
W důvěře se rozplesá.

Nad řekami Babylona
W hoři naše plémě dlí;
Jak prorocká harfa ona,
Tak i naše temně zní.

Bídná dcero Babylona!
Ayhle, pomoc ze Siona
Již se blíží, mocný twau
Odmění ti odměnau.

C.

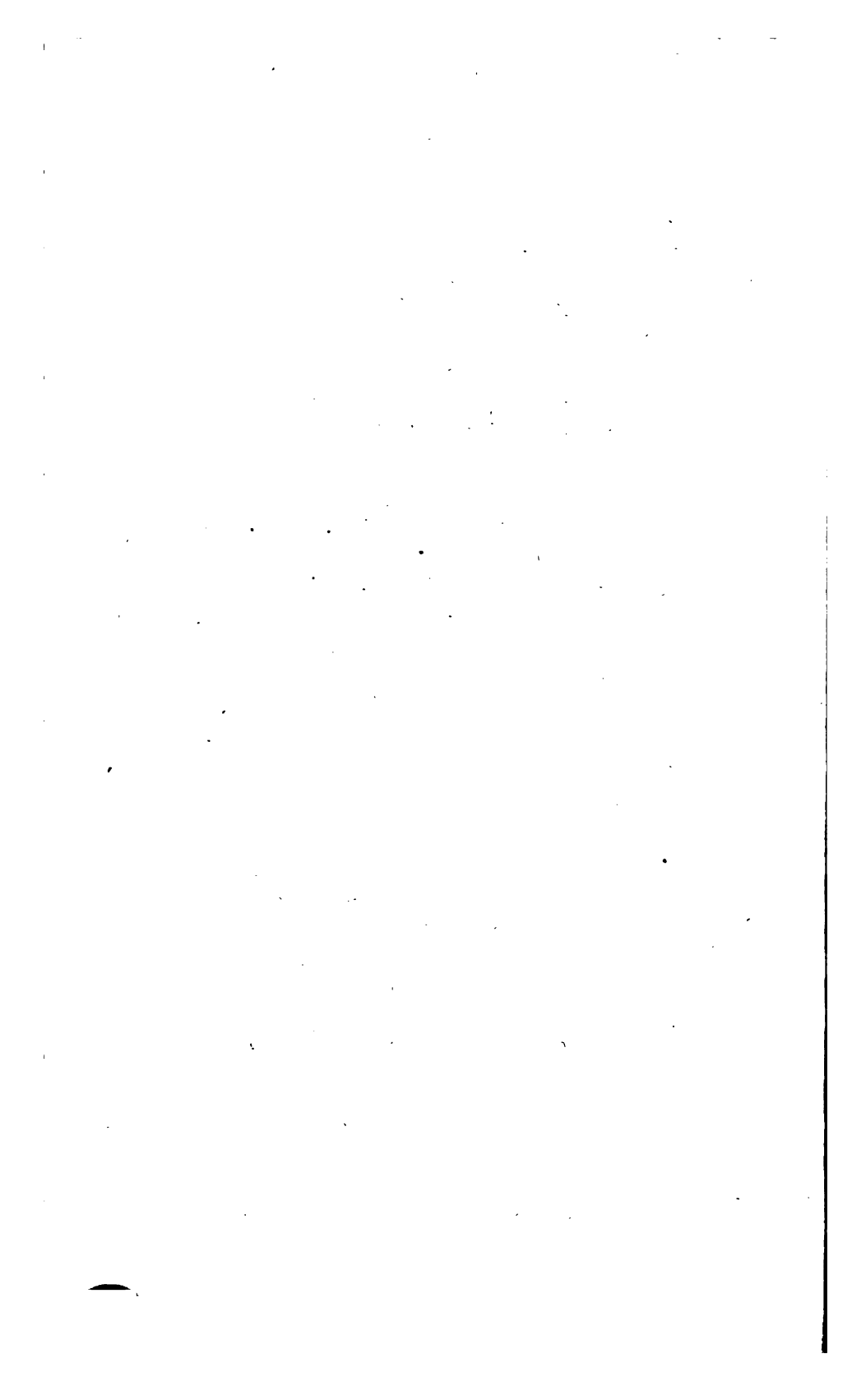
K druhu, družce, k rodu, vlasti
 Stálost již mi odměnau ;
 Při wší jiné práci, slasti
 Rád blažím se proměnaui.

Wždy ni tebe zřítí w zlatě
 Nechci, zpěwu bohyně!
 Wítej stále w jiném šatě
 Druhdy třeba w ličině.

Snů mých wděčná strojce — nuže!
 Řku i tobě: s bohem, růže!
 Tauha wede do jiných
 Záhonůw mě kwětinných.

KNIHA DRUHÁ.

OHLAS PÍSNÍ BUSKÝCH.

„**W** duchu našem wystupují často myšlénky, ku kterým z počátku pro nesnadnost jich wywedení, neboli z nedůvěry ne hned srdce přiložiti hotowi býwáme; dodáním však sobě myslí brzo o možnosti w skutek jich uwedení sebe přewědčujeme. Odwaha a rozwlažená chuť tu více působí, nežli dlauzí rozmyslowé. Podobná mimoletná myšlénka byla mi pohnůtkau, abych síly swé w prostonárodních slowanských písniích, a přede vším w ruských, pokusil; z nichž některé k Twému laskawému nahlédnutí tuto odesílám. Známýť jsau Tobě, příteli, půwaby a krásy zpěwné naší Slowanky za našich dnů nejen na vlasti lůně, nýbrž i po vzdálenějších krajinách rozhlášené a slawené; i nebudeš se tedy diwiti, že mě náklonnost právě k této práci wedla, spíše se mnau diwno musí Tobě býti, že posud žádný z našich spůsobilejších básníků k tomuto prameni se neodebral a z něho nečerpal. Mám naději, že zalíbení we zpěwu národním básníky naše od oné nadutosti, oněch par a dýmu uchrání, jenž nyní některé cizokrajné literatuře, a poněkud i naší, více jsau na škodu, než k užítku; pokud prawda jest, že pestrá latanina slow nikdy myšlénky samé nenahradí, která čím wznešenější a pěknější, tím spíše takorča w tenké raucho slow se odiwá, aby více widěna a pozorowána byla.

Samo pak wymyšlení následujících písni w kroji ruském, jakož snadno sám spozoruješ, odnikud wzato není, wyjmešli

užití rozměru, některých tak nazvaných stálých básnických forem, po mnohých písních rozprostřených a stále se opětujících, užití též několika grammatických zvláštností a jiných některých drobností, což vše k lepšímu vytknutí národní známky přičiniti se musilo. Ostatně, nadějeli neklame, žeby tento druh básní Twau i jiných přízeň získal, brzo k některým jiným slowanským národům podíwati se, ano i počet ruských písní rozmnožiti hodláme.“ —

Místo wší předmluwy widělo se spisowateli dostatečné býti položení tuto výjimku z listu psaného k ctěnému swému příteli, K. Winařickému, jemuž i w důkaz přátelské lásky tyto stránky obětowány buďte.

W Praze 26 Dubna 1829.

I.

BOHATÝR MUROMEC.

Oj za horami, za vysokými,
Za těmi lesy, za hustými,
A za lesy, za hustými Lichwinskými
Wyletował jasný, mladý sokol
Na rychlých křídlech až pod oblaky,
A za tím za sokolem tři ještrábi,
Tři zbojci-ještrábi jsau se hnali;
Oni sokola obletowali,
Oni k sokolu doletowali,
Ostré zobce mu do těla zatínali,
Až jsau oni sokola k zemi strbli,
A strhnuwše tak do smrti ubili.

Oj za horami, za vysokými,
Za těmi lesy, za hustými,
A za lesy hustými Lichwinskými
Na koni se ubíral dobrý mládec,
On ne kwapem jel, a jen pojížděl
Křížem ruce složiw, hlavu přikloniw,
Jak by po širém poli hoře rozstíwal.
I wzali se odněkud, přiskákali
Tři jezdcí, všickni sobaky tatarské; *)
A oni dobrého mládce obskočili,

*) Sobaky=psi, epithet w písničích Tatarům, býwalým podmanitelům
Ruska, dáwaný.

Ze zad, z boku, ze předu naň doráželi,
 Ostré šawle mu do těla zatínali,
 Až jsau oni mládence s koně strhli,
 A strhnuwše tak do smrti ubili.

Počali Tataré mládce swlíkati
 Z oděwu jeho drahého, stříbrného,
 Tož ze stříbrného i zlatého,
 A jali se w jeho oděw děliti,
 Ubitému jinochu se posmiwati. —
 A z pod lesa, lesa hustého
 Wzaw se tu odněkud kůň wyjíždí,
 On newyjíždí, on wětrem letí,
 A na tom na koni bohatýr Muromec,
 Muromec ze slavného města Muroma.
 Jedwa Tatory zahlídnul, tři sobaky,
 On z taulu wynímá kalenau střelu,
 Střelu pusti z tětiwy hedbáwné,
 Střela ta se zaryla w bílá nádra,
 W bílá nádra prwního Tatařina.
 A Muromec wytasil meč ocelowý,
 Mečem tím ocelowým rozpůlil
 W dvě půle druhého Tatařina.
 A třetí Tatařin na kůň vyskočiw
 Utíká maní nemani w širé pole;
 I bylo se Muromci čemu smáti,
 I bylo bohatýru takto mluwiti:
 „Hoj, kdo přede mnau utíká w širé pole,
 Na toho já meče netasíwám,
 Za tím já střely kalené nepauštíwám
 A pauštíwám tě, můj koni bujný!“
 Tomu hlasu kůň bujný porozuměl;
 On prwním skokem — do půl pole,
 On druhým skokem — do Tatařina,
 A třetím skokem — Tataru přes hlavu;
 I walí se, padá Tatařin k syré zemi,
 Na kusy lebka jeho roztřepena,
 Tož rázným kopytem koně bujného.

A wrátil se Muromec k dobrému mládcu,
 K mládcu tomu dobrému, ubitému;
 On wykopal hrob w širém poli,
 Do toho hrobu tělo položil,
 Za duši jeho se pomodlil,
 A schytaw a swázaw koně tatarské
 On s nimi ujížděl we swatau Rus.

II.

ROZMLUWA NOČNI.

Nepokryla se podzimním listím
 Dolina, dolinečka;
 A posula se ruským wojskem
 Krajina, krajinečka,
 Tož krajina ta, celá země šwedská
 Od moře do hor vysokých;
 A na vysoké hoře na noční stráži
 Mladý bojownik stojí,
 On ke všem ke čtyrem nebes stranám
 Pilným okem pohlíží;
 I nemluví on udatný mládec
 S milými bratry swými,
 Ani na nebi s jasným měsícem,
 Tichým swým společníkem:
 Ale mluví on dobrý mládec
 S milau dalekau stranau,
 S milau dalekau stranau, rodným krajem,
 A takto se wyptává:
 „Ty powěz, powěz, rodná matičko,
 Krajino, dálná strano!
 Či ještě na žiwu, na zdrawí
 Roditel, starý otec?
 Či po mně tauží mladá žena?
 A což maličké dítky!” —

Ne swistem wětrů daleká strana
 Mládenci odpowídá,
 A odpowídá krajina rodná
 Sladkým ruským jazykem:
 „Ty spokoj se, upokoj, udatný mládče,
 Žiwťě starý otec twůj,
 I mladá žena s. malými dětmi
 Chowá tě w lásce wěrné.”
 „Ach, ty maličko, rodná strano,
 Trojí posluž mi službau:
 Což první služba — starému otcí
 Poklonu a dobrau noc;
 Což druhá služba — mé mladé ženě
 Políbení a lásku;
 Což třetí služba — maličkým dítkám
 Otcowské požehnání.”

III.

ROMANTICKÁ LÁSKA.

Na záři to bylo, na uswítě —
 S růže kwětu rosa nepadala,
 A po lících slzy ronily se
 Mladé dívce, mladé Wasilewně;
 Ona we zámutku, w té žalosti
 Z bolných řader těžce powzdychnula,
 K mládenci dobrému promluwila:
 Ty s bohem buď, s bohem, druhu milý
 Ty s bohem naděje, můj miláčku!
 Už nám na wěky se rozejítí;
 Otec, matka tebe nemilují,
 I rodina nenáwidí tebe,
 Jinému mne, milý, zasnubuj. —
 Jak tu dobrý mládec zamyslił se,
 Zamysliw se potom odpowěděl:
 Ty neplač, neplač, duše moje!

Ty družko nelom ruce bílé!
 Nám pomyšlení pomysliti,
 A nám pewnau radu uraditi.
 Daleko odtud w dálném kraji,
 Což w dálném kraji mezi horami
 Protéká jezero welké welmi,
 A na tom na jezeru ostrow stojí,
 A zarostlý ostrow w diwné kráse.
 Osedlám já wečer dwa koníky,
 K jezeru se na nich odprawíme;
 Na břehu wyraubím rychlau lodku,
 K ostrowu na ní se doplawíme;
 Na ostrowu wystawíme město,
 A město-li ne, aspoň wesničku,
 W té budeme w lásce přebýwati
 Až do věku, až do smrti naší. —
 Jak mu odpowídá sličné děvče,
 Sličné děvče, mladá Wasilewna;
 Ach, kam poděje se má zahrádka,
 Kam kwítečky, červené a modré?
 Kdež tam otce, kde matičku najdu,
 Kde sestřičky, mé milé družičky? —
 „Wšude najdeš zas, milá, zahrádku,
 Kam pohlédneš, modráčky wyrostau,
 Kde umyješ lice, růže zkwětau;
 Twůj otec bude měsíc jasný,
 A matka twoje, teplé slunce;
 Tobě družičky, všecky hwězdíčky,
 A já po věky twůj druh milý.”

IV.

ODCHOD A PŘÍCHOD.

Ach, jak těžko jarní růži,
 Kdy snih pozdní na ni padá,
 A witr chladný její lístečky
 Mrazem uswadlé odrývá.

Ach, jak bédno mladé dívce,
Kdy w srdce její padá žalost,
A hoře, veliký zámutek
Jí z očí, twáří prohlédá.
Čemuž mé děvče kvílí, pláče,
Čemu mladička ztrápena?
A proč z okénka w kraj daleký
Jen stále oči upíná?
Oh, carská služba, veliká tužba,
Odjel na Turky do boje,
A snad se wíce již newrátí
Dobrý mládenec, druh milý.

O jak sladko jarní růži,
Květ s jabloně kdy na ni padá,
A teplý wětríček w líbosti
Jí na wlnách swých kolíbá.
O jak blaze mladé dívce,
Kdy w srdce její padá radost,
A štěstí, veliká potěcha
Jí z očí, twáří wyswítá.
Čemuž mé děvče plesá, skáče,
Proč se mladička usmívá,
A ulicí na lehkých nožkách
Od družky k družce pobíhá?
Oh, carská služba, malá tužba,
Přijel, z boje se nawrátil,
A swítězil nad nepřátely,
Dobrý mládenec, druh milý.

WELIKÁ PANICHIDA *).

Ne krupobitím, ani lijawcem
 Na širém poli obilí polehlo,
 To zatopeño, to rozdrčeno: —
 Ach! pode Moskwau, pode matičkau,
 Tam na rowinách, smutných dolinách
 Mnoho chrabrého wojska ruského,
 Mnoho wojinstwa i francauzkého
 Ku syré zemi hlawau přilehlo,
 To rozbodáno, to rozkotáno
 Ostrými meči, hrotem bodáků.
 I přiwałem—to kalených kaulí. **)

Wy welké matky wěrn synowé,
 Wy milé vlasti obhájcowé,
 Dobrého Cara zástupcowé!
 My za tu lásku, za ochotnost,
 Za drahau obět wašich žiwotůw
 Wám slawili jsme panichidu,
 Jakau—to posud swět newídal,
 A o jaké snad nikdý neslýchal.

Nebylo u nás swětla hojného,
 Nebylo dosti wosku jarého
 Pro to-li množství duší wašich;
 A my postawili jedno swětlo

*) Podlé wyslowowání obyčejného též panifida. Tak slowe w řecké církwi památka zemřelým slavená.

*) Bitwu tuto krwawau swedl s Francauzi Kutuzow d. 7 Září 1812 na řece Moskwě. Z obau stran více jak 120 tisíc ran z děl vypuštěných se počítalo, a málem 100 tisíc lidu dílem zabito, dílem poraněno bylo; z francauzké strany 43 polních vůdců padlo. Rusové však ustaupili; načež brzo, jak vůbec známo, zapálení a sežhnutí Moskwy následowalo.

Do toho-liž echrámu božího,
 Jediné swětlo — matičku Moskwu,
 Wám synům milým na usmíření,
 A wrahům našim na pokoření.

VI.

SMRT ALEKSANDRA.

Potuchly hwězdy na nočním nebi,
 Pochmuřila se i jasná luna —
 O noci, noci, černá noci!
 Tys nesypala, černá noci,
 Z perutí mraky po širých polích,
 Ani husté tmy do pustých lesů;
 A tys sypala, černá noci,
 Težký zámutek po našich krajích,
 Do ruských srdcí hoře weliké!

Ach, na jižní straně blízko moře,
 Blízko toho moře Azowského,
 A tož we městě Tahanrohu,
 Nepláče anděl nad zpustlým chrámem,
 A máť-carice Elisaweta
 U tisowého smutného lůžka
 Slzy proléwá nad mrtwým tělem,
 Cara dobrého, bohumilého,
 Aleksandra otce laskawého.
 Ona pláče — pláčem tiché řeky,
 A za ní ruský, prawoslawný národ
 Zbauřených moří wlnobitím pláče;
 Moře snad se utiší — řeka neustane.

VII.

RUSOWÉ NA DUNAJI R. 1829.

Bauře nebauři po širém nebi,
 Hromy něhučí w hustých oblacích,
 A wojsko ruské táhne k Dunaji.
 Táhne k Dunaji w plesu weselém,
 Písňě zpívajíc, Dunaj wítajíc:
 Hoy ty náš starý otče — Dunaji!
 Dlauho po tobě nám se stýskalo,
 Dlauho jsme s tebau se newidali;
 Netaužili jsme po jarých wlnách,
 A my taužili po twých šedinách.
 Ty na ramenau swých přenášeš nás
 Dobrých jinochůw i našich koní;
 My jdem wyhubit tureckau zemi,
 A my newěrných Turkůw wyženem.

Kdož to wítá nás dobrých jinochůw,
 Wítá za starým otcem — Dunajem?
 Zwony nezwoní hlasem stříbrným,
 Hlasem stříbrným s božích kostelů,
 Zlato witých trub zwukem nezwučí,
 Zwukem nezwučí po dolech, horách:
 A slovo mluwí prawoslawný Car,
 Welký Hosudar, otec Nikolaj:
 „Och, wy udatní, dobří mládcowé,
 Ty milé moje wojsko wybrané!
 Wy poslužte mi a vlasti swoji.
 Wy se wyslužte prawdau i wěrau,
 A bíte wrahůw ranau hromowau!”
 O prawoslawný Care, otče náš,
 Tobě i vlasti my poslaužíme,
 Na twé kynutí my poletíme
 W řady nepřátel ranau hromowau,

I položíme život za tebe.
 Turecký bude měsíc klesati,
 Slunce w jasnosti bude wcházeti,
 A sláva ruská z něho swítiti.

VIII.

OPUŠTĚNÁ.

Letí oblaka přes lesy pusté
 A luzní snowé přes hlavy lidské,
 Ach, sledu za sebou nenechávají! —

Jak pod jaworem, požloutlým stromem,
 Čistá se prýští na dol studánka;
 A dívčina sem mladá přichází,
 W kovaná vědra vody nabírá,
 Wody nabírala, pod jaworem sedla,
 Bílé ruce klesly, hlavu přiklonila,
 Sama ona k swému srdéčku taužila:
 „Samotna neroste w poli kašina,
 A samotna bydlí w lidech dívčina;
 Není příbuzného, ni bratra, ni sestry,
 Otce a matičku země zasypala,
 A milého druhu wojna odjala,
 Wojna odjala a krajina dálná.”

Nestawí děvče na údolíčku
 Z drahých kaménků knížecí zámky;
 A ona stawí na údolíčku
 Z drobných myšlének jen dvě chalaupky:
 W jedné matička s otcem přebývá,
 A w druhau ona s milým přibývá,
 Wedlé chalaupek pěkná zahrádka,
 Dosti w ní kvítků nejedné barwy,
 A we chalaupce nejedné radosti.

Podzimní wítr po dolině táhne
 On milé chalaupky i sad. odwíwá,
 W dívčinino srdce smutek zawíwá.

IX.

MLÁDEC KONĚ POCHWALUJE.

Jak na dolině, na zelené lauce
 Trawička roste jakby hedbáwi,
 We trávě na té lauce kůň se pase,
 A podle koně stojí dobrý mládec,
 On-to loktem podepření o sedélko,
 S koněm, swým společníkem, tak rozmłauwá:
 Hoy, an jsi ty siwý kůň, milý koník,
 Ty do syta se napas zde na trávě,
 Budeš nám dalekáu cestu dnes konati,
 Ne dále a ne bliže dnes dojeti,
 Než do matičky Moskwy bělokamenné.
 We slawném tom ještě městě tys nebýwal,
 I bude nač tu tobě díwati se,
 I bude čemu tobě diwiti se:
 Uwidíš ty, můj koni, zlaté wěže,
 Široké ulice, krásné náměstí,
 Uwidíš tu, můj koni, domy vysoké,
 Jakých jsi u nás-to na wsi newidáwal,
 A o jakých jsi jak žiw neslýcháwal.
 Najdeš tam, můj siwáku, mnoho koní,
 Pěknějších-to tebe, úhlednějších,
 Jak hřiwa-to do země, hlawa do wětru —
 A však w matičce kamenné Moskwě
 Nad tebe nebude lepšího, wěrnějšího,
 Wěrnějšího a we službě rychlejšího.

X.

DOWTIPNÝ MILÝ.

Dobrý mládec u sauseda,
 Domek podlé domku;
 Sličné děwče u sausedky
 Plůtek wedlé plůtku.

Wěje witr od půlnoci —
 Hněwají se staří;
 Wěje wětřík od poledne —
 Milují se mladí.

Byl milý druh' na zahradě,
 K nám w 'okna pohlížel;
 Já mladička, já radička
 Na zápraží vyšla.

S milým druhem řeči libé
 Promluwit jsem chtěla;
 Šel zlý otec po zahradě,
 Mluwit jsem nesměla.

Siwý na střeše holaubek
 Zticha powrkuje;
 Mluwí Aňuta k holaubku,
 Milý pozoruje.

Ty siwáčku, můj holaubku,
 Zticha wrkající!
 Čemuž ty k okénku mému
 Nejdeš sletující?

Tobě já to, můj holaubku,
 Dřív než sešla rosa
 Na okénku prosypala
 Pšeničky i prosa.

Přijď kdy líbo k okénečku,
I kdy slunce zajde;
Žádný tebe, můj holoubku,
Nesplaší, nenajde.

Siwý na střeše holaubek
Řeči nerozuměl,
Ani starý otec w sadu:
Milý porozuměl.

Nepřiletěl holaubeček
Pšeničku zobati:
Přišel naděje, druh milý,
W ústa celowati,
W ústa celowati,
Se mnau se radowati.

XI.

DÍWCININO PLESANI.

Ay luli, ay luli, ty slunéčko,
Ty krásné a teplé rozjasní se;
Ay luli, ay luli, wětříčkové,
Zawějte mi, wy líbí a lahodní;
I wy milí ptáčekové zazpívejte,
I wy se mi kvítkové usmívejte!
Pro tu-li radost mau, pro welikau,
Pro weliké plesání srdce mého.

Jakto přijel z Petrowa můj milý druh,
Naděje má, dobrý mládec, otecký syn;
Dlauho-to s milým jsme se nemíwali,
Dwa spolu se roky málem newídali;
On přivez mi dárečky welké ceny,
On přivez mi sám sebe beze změny.

Ay luli, ay luli, ty slunéčko,
 Ty krásné a teplé vyjasni se,
 A se mnau mladičkau rozvesel se!
 Ay luli, ay luli, wětříčkové,
 Wy líbí a lahodní zavějte mi,
 A wy světem mau radost roznášejte;
 I wy milí ptáčekové se rozzpívejte,
 O blahosti srdce mého prozpěvujte;
 I wy na mne kvítkové se usmívejte,
 Pro mau lásku přewelikau se líbejte,
 Ay luli, ay luli, se líbejte!

XII.

DWĚ SLOWÍČKA.

Ty labutičko, starší sestřičko,
 Ty rodná moje a přiwětiwá!
 Nelíbo-liž tobě mně se swěřiti,
 Upřímnau prawdu wypowiedíti,
 Jaké jsi wčera až do wečera
 Za naším sadem s milým stojeci,
 Po luhu s ním se procházejeci
 Rozprávky wedla a tajné řeči?

Ty holubičko, mladší sestřičko,
 Ty rodná moje, ty má důwěrná!
 Rádabych já se tobě swěřila,
 Wšecku rozprávku tajnau zjewila;
 Mně z paměti-to řeči wypadly,
 Řeči wypadly pro dvě slowíčka
 Druha milého, přelaskawého.
 Ne slawíčkové dwa zašustěli
 Okolo ucha přeletující,
 A dvě slowíčka zaštěhotaly
 Ze srdce milého wyletující;
 Jedno slowíčko: miluji tebe!
 Druhé slowíčko: na wěky má jsi!

XIII.

JAK SE ZACHOWATI.

Na zelené listí deštiček padá —
 Se mnau mladau se starý test hádá,
 Hádá, vyučuje po swém rozumu,
 Po tom po swém obyčejí staroswětském.
 Ach řekněte, dobří lidé, mně mladiče,
 Kterak se mám testi otci zachowati?
 I půjdu já, testowi poklonim se,
 Čiší wína otci tomu zalíbím se,
 Připiju a řeknu: Otče, na twé zdraví,
 Na twé zdraví, a na naši dobrau vůli.

Okolo kwětu wčelička wučí —
 Se mnau—to mladau swekruška bručí,
 Bručí, vyučuje po swém rozumu,
 Po tom swém obyčejí staroswětském.
 Ach, řekněte, dobří lidé mně mladiče,
 Kterak se mám swekrušce zachowati?
 Půjdu, swekrušce laskawé dám slowíčko,
 Pro matičku uchystám snídaníčko,
 Řeknu: Se mnau mladičkau nebraukávej,
 A, matičko, se mnau se porownávej.

Na střeše dvě holaubků se objímá —
 Mne mladau můj milý druh w ústa líbá,
 Líbá, vyučuje po swém rozumu,
 Po tom po swém obyčejí mládeneckém.
 Neříkejte, dobří lidé, mně mladiče,
 Kterak se mám milému zachowati;
 Wím to já, wím, druha mého že líbati,
 Okolo hrdla drahého objímati;
 O tebe já, můj miláčku, starostliwa,
 A tobě já, ty swěte můj, celá žiwa.

xv.

WYZNÁNÍ.

Powěz, o powěz, dívčino krásná,
 Matčina ty sláwo, siwá holubičko!
 Powěz upřímnau myšlenečku lásky,
 Jak bylo tobě, na zahradě carské
 Když jsme druh druha widěli ponejprw?
 „Bylo, jak před tím nebýwalo nikdy —
 Půl očí w tobě, půl se krylo w trávě,
 A ne w trávě zelené, ale we měňawé;
 I bylo, jakby uroněná jiskra
 Nádra propadala, srdce dopadala.

Powěz, o powěz, statný mládenče,
 Otcowa ty sláwo, sokole jasný!
 Powěz upřímnau myšlenečku lásky,
 Jak bylo tobě, na zahradě carské
 Když jsme druh druha widěli ponejprw?“
 Bylo, jak před tím nebýwalo nikdy —
 Jahůdka nekanula s keřičku nízkého,
 A suchota *) se wila do srdce bujného;
 Jen tebe, a jen tebe očima jsem líbal,
 A duší mládeneckau tebe jsem objímal.

xv.

ODŠEDIWĚLÝ.

Jakto za rána, jitra zimního
 Neletí sokol po širém poli, —
 Letí na koni bujném mládenec;
 On s wrchu pádí jak přede střelau,
 A po rowině jakby za střelau,
 Nazpět kopytem dobrý kůň jeho

*) Tak sprostý lid ruský vůbec a zvláště w písniích nazýwá strast lásky. — „Pustil suchotu po mém žiwotu“ dí děvče, t. j. zajal mne láskau.

Sněhu wánici práší k oblakům
 Jemu ze chřípí jiskry nesrší,
 A srší jemu jíní blýskawé.

I přihnal se kůň často před rokem
 Do býwalého, dworce známého;
 Weselým koník hlasem zařechtal,
 Bujarým hlasem hauknul mládenec,
 A we swětnici mladá dēwčina
 U oken stojí u zkwětowaných;
 I nepoznala koně bujného,
 Ani mládence na něm dobrého;
 Dēwčím smyslila sprostým rozumem
 A sama k sobě takto mluwila:
 Jakýž—to starec, jaký dēdúšek
 Ayhle do dworu přijel našeho:
 Jak jsau kadeře jeho zbělely,
 Jeho wausíska, *) jeho obočí
 Jak od starosti pošediwěly.

Opět zahauknul dobrý mládenec
 Ke kruhu koně uzdau wázaje,
 Hlučněji zwolal: Hoy, ty duše má!
 Ty pojď, přiwítej, Parašo milá!
 I poznala—tě swého milého,
 A poznawši jej wen vyskočila,
 Jedwa w náruči mu neletěla.
 Objala rukau, sněžným ramenem
 Okolo hrdla mládce dobrého:
 A hle kadeře jak dēdúškowi
 Za tím objetím jsau potemněly;
 W oči pohlédla swému milému—
 Zčernalo starci bílé obočí;
 A ústy k ústům swého drahého
 Také wausíska odšediwěly.

*) Částka wausů nad ústy slovo z polštiny wzaté; naše české Irňausy patří již mezi staré haraburdí.

XVI.

U D O B Ř E N I.

Wy mé pěstaunky, milé matičky,
 Wy družky moje, krásné děwičky,
 Powězte wy mně, známo-li wám,
 Jak dlauho trvá ranní rosa,
 A na nebi duha, a hněw lásky?

Já s milým druhem pohněwala se,
 A na milého rozhněwala se,
 Já k němu, on ke mně nemluwil wice,
 Ani dvě slowa, ani půl slowička;
 Wěrnau jsem lásku pod sníh zakopala,
 A na sněhu jsem swůj hněw zapsala,
 Swůj hněw zapsala, druha se odříkala.

Zawanul teplý, jarní wětříček,
 Sněhy roztanuly, hněwy odplynuly,
 Zakopaná láska w kwítky wyrostla,
 A jistě we kwítky čerwené a modré.

Byl den a byla neděle radostná, *)
 Já záhy ráno mladička wstala,

*) W noci mezi bílau sobotau a welikonočním božím hodem (svjataja nedělja) w Rusích, zwlášť pak w Moskwě weliké slawnosti a radovánky swůj počátek berau, trwající potom přes celý týden. Této noci wše se walí do kostelů w nejpěknějším oděwu, tak že wšecky chrámy a zwlášť hlawní we Kremli, kde sám metropolit služby boží koná, lidstwem naplněny býwají. Kdokoli do chrámu wstoupí rozswítíw swičku w ruce ji drží; tichost panuje kolem až do dwanácté hodiny, kdežto kněz hlasitě třikráte zwolá: *Christos voskres* (wstal z mrtwých), čím znamení se dáwa k slawení hodu welikonočního. Tu wše weselejšího pohledu nabýwá; druh druhu štěstí přeje a pozdrawující se wespolek: „*Christos voskres*” — načež druhý: „*Vo istinu voskres*” (opravdu wstal z mrtwých) odpowídá, líbají se staří mladí, sliční nesliční, chudí bohatí wespolek, a nikdo druhému, buď on kdykoli, políbení tohoto neodpírá. Tak to i po celý budaucí den na potkání se děje, i malowaná wajíčka (pomláška naše) se rozdávají. *Wiz: Richters russ. Miszellen I. str. 153 a d.*

Na ulici jsem milého potkala:
 „Christos voskres“ k němu promluwila,
 K němu promluwila, oči sklopila.
 „Vo istinu voskres“ milý odpověděl,
 A odpověděl w ústa políbil.

Wy mé pěstaunky, milé matičky,
 A wy družky moje, krásné děwičky,
 Bude se jasné slunce mrakem pokrýwati,
 A nikdy s milým více milá se hněwati.

XVII.

LÁSKA NAD BOHATSTWÍ.

Já wečer s mojím milým se widěla,
 A já s ním se po dolině wodila.

Mluwili jsme dvě slowíčka radostná,
 Radostná dvě slowíčka, tři žalostná.

A já s druhým do půlnoci seděla,
 W oči mému rozmilému hleděla.

Oh, wy oči, jasné oči milého,
 Co já musím pro wás oči snášeti!

Kdo nás widěl? — Swětly mėsíc w oblacích;
 Kdo nás slyšel? — Ticho noční slyšelo.

Předce ráno matička to wěděla,
 Co jsem wečer s milým druhem mluwila,
 Bila, lála a se mnau se wadila.

Oh, matičko, newaďte se, nelajte!
 Nechtějte mě nemilému chowati,
 A raděj mě za milého prowdati.

Wy-li snad jste milovala bez lásky,
S otcem našim bez srdce wěk trávila?

Milejší-li, dceru míti bohatau,
A bohatau w syrau zemi skládati,
Nežli šťastnau po celý wěk wídati?

XVIII.

PÍSEŇ DĚTSKA.

Zazpívej, co umíš,
Milé děvčátko!
Můj ty světe, moje
Drahé paupátko!

„Wyrostá w zahrádce
Malá malinečka,
Slunéčko ji hřeje,
Deštiček ji chladí.

Wyrostá wyrostá
I hezká Nastinka,
Matička ji líbá,
Tatíček ji hladí.“

Malého děvčátka
Malá písnička,
Malá, ale milá
Jako perlička.

XIX.

SMRT MILÉ.

Ach dědino, dědinečko,
 Ty otcowská wisko!
 Jak jsi ty mne těšiwala
 Mládence dobrého.
 W tobě býwaly radosti,
 W tobě wečeřinky,*)
 W tobě díwčiny dušičky
 Jako růže kwětly;
 Jedna růže mezi všemi
 W kwětu nejpěknější,
 Jedna díwka mezi všemi
 Srdci nejmilejší.

Ach dědino, dědinečko,
 Ty otcowská wisko!
 Wody-liž tě zatopily,
 Matka bystrá řeka?
 Sněhy-liž tě zasypaly,
 Wánice zawály?
 Či jsi dokola zarostla
 Horami mračnými? —
 Tebe to jsau zatopily
 Slzy mládenecké;
 Tebe-to jsau zasypaly
 Weliké zámutki,
 A tys dokola zarostla
 Hořem a žalostmi.
 Wypadnula krásná růže
 Z hebaunkého listí;
 Zapadnula krásná díwka
 W matku syrau zemi.

*) Wečeřinky=schůzky podobné našim přástwám, kde práce wečerní se krátí zpěwem, žertem, powídkami a t. p.

Hoy, půjdu já w dálné strany,
 Kde nehřeje slunce,
 W tam ty odejdu krajiny,
 Kde nesuší wětry.
 Dálná strana, krajinečka
 Má podiwné síly;
 Wšecky oči, smutná srdce
 W ní se ukojily.

XX.

W Ě Z E Ň.

Jakto na wýtoku Donu tichého
 Do toho-li moře do Azowského
 Stojí w městě Azowě wězení temné,
 U wězení tom leží dobrý bojownik,
 A jistě dobrý bojownik, kozák Donský,
 Druhdy slawný Ataman kruhu kozáckého.*)"

Není u mládce druha společníka,
 A jsau u něho zlé společnice,
 Liché družky -- na těle smrtné rány;
 Není u mládce druha, pomocníka,
 A jest jediného posměšníka,
 Tož posměšníka měsíce jasného.
 On-to oknem okrauhlým, mřežowaným
 Do wězení pohlíží s weselau twáří,
 Jakby se smál z mládence nešťastného,
 Z jeho těžké nehody a žalosti.
 I rozjařil se bojownik, kozák Donský,

*) Hlavní národní sbory, jimž náležela všechna moc vlády a saudu, nazývaly se wojskowými k r u h y; nepochybně dle zewnitřního pohledu, w jakém se na radu sebrání jewili. Sněmy ty se děly na weřejném náměstí, kdežto Kozáci w skutku jsau činili kruh s odkrytá u hlawa u na znamení úcty k místu a činu w okruhu stojíce. Každý Kozák měl tuto hlas swobodný, a t. d. W. O wnutrennem sostojanii Don-skich kozakov w koncě 16. stol. Sorewnowatel' prosv. 1824. n. 5.

Krew se w něm mládenecká hněwem rozlila,
 On k jasnému měsíci takto mluví:
 Neslawno nešťastnému posmiwali se,
 Nečestno z ubitého radowati se;
 Já kdybych byl jak jindy na tichém Donu,
 Ach, na tichém—to Donu, na mém korábu,
 A ty se mi ukázal na nočním nebi,
 I na wlnách těch, na hrawém toku;
 Střelami kalenými tebe, měsíci,
 Zahnal bych já za mraky, za oblaky;
 Dlahým bych tebe kopím z mého korábu
 Přirazil na samé dno Donu tichého,
 Bolestí by twé líce potemnělo,
 Pomračilo se, jak nyní moje.
 A však nebude tobě, hrdý měsíci!
 Z mojích to slzí radowati se,
 Z mé snad ty můžeš krwe utěšiti se,
 Ranami záhubnými uplývající. —
 A on nešťastný mládec — kozák Donský,
 Druhdy slawný Ataman kruhu kozáckého,
 Rozerwal, odtrhal všecky powazky,
 Odhalil—to, obnažil hluboké rány;
 Z ran krew horaucí odplýwala,
 Odplynulo praudem i žití jeho, —
 Z bílého hrdla duše wyletěla.

Pohasly hwězdy na nočním nebi,
 Měsíc do hustých ukryl se mraků,
 A mrakowé se w déšť rozpustili,
 Pláčem swým syrau zemi porosili.

XXI.

WYSLECHY.

Blízko matičky kamenné Moskwy
 Zelený se pyšní pahoreček,
 Na tom na pahorku stavení stojí,
 Stojí staveníčko newysoké,
 O dwau slaupech z dubu tesaných,
 A na slaupech klenový trámec,
 Na něm wisi petlice hedbáwná;
 Petlicí ostrý wítr pohybuje,
 A pusté staveníčko prohwizduje,*)
 Hwízdá on wítr na dobrého mládce,
 Hwízdá na bujnau jeho hlawičku.

Což we Kremli we slavném hradu
 Sedí Car hrozný na strašném saudu,
 A před ním stojí w těžkých okoweč
 Dobrý mládenec, otecký syn. —
 „Ty powěz mi jinochu, lesní synku,
 Z kteréhoš rozen města nešťastného,
 Čího jsi otce, a čí mateře,
 Čemu jsi w lesích laupež tropil,
 A kdo jsau twoji společníci? —“

„Powím ti, má naděje, welký Care!
 Powím já tobě wěrnau prawdu.
 Já mládec rozen z Nowahradu,
 W žalosti prošel wěk dětinský,
 W trápení hrozném léta mladá;
 Čiliž w lidech lidí nebylo,
 Od domu k domu, z města do města
 Že jsau mě jinocha odháněli?
 Nebylo matky, otce, ni bratrů,
 Ani na swětě přibuzného;

*) W ruských národních zpěwích nenajdeme snad nikdý šibenici swým prawým jménem pojmenowanau; zpěwák raději úmto aneb podobným spůsobem staveníčko to opisuje.

Byla jediná stará teta,
 A stará teta, chudá wdowa,
 Chudá byla wdowička-daubrawička.
 Ta mne přijala k sobě mládce,
 Chudým mě jídlem opatrujíc,
 Chatrným šatem odívajíc,
 Ale velké síly daubrawa udělujíc.
 Stromy jsem shýbal k syré zemi,
 Wlky trhával we dvě půle,
 I tato pauta z ocele dobré
 Já sílau we dvě roztrhuji;
 Leč bídu nebylo přelomiti.“

I podiwl se diwu Car hrozný,
 Wšickni bojaré polekali se,
 A dobrý mládec mluwil dále:
 „Ach, bídu nebylo přelomiti!
 Já wozy w daubrawě zastupowal,
 Já bohaté kupce zaskakowal,
 Bral zlato, stříbro, všeco zboží,
 A živé jsem hlavy nikomu nebral.
 Ty rozsud, má naděje, velký Care,
 A ne po hněwu, — po milosti;
 Já kde ty zrozen, byl bych dobrým Carem,
 Ty, kde já zrozen, rozbojníkem.“

Jak se zamyslił prawoslawný Car
 Nad slowy smělými a prawdiwými,
 A zamysliw se mládci milost dal,
 Slowem carským na vůli propustil.
 I slaužil on Caru dobrý mládec
 Prawdau i wěrau i welkau sílau;
 I stal se udatným Jezaúlem,*)
 A brzo slawným Atamanem,
 Byl mládec Nikita Iwanowič.

*) Jezaúl neboli Assawula, první důstojník po Atamanu, čili Hetmanu kozáckém.

XXII.

SWATEBNÍ.

Jaký je to diwný kraj,
 Milý bože, diwný kraj!
 Na západu sníh padá,
 Na východě slunce swítí;
 K západu swět hyne zimau,
 Z východu se zelená.
 Jaký je to diwný kraj,
 Milý bože, diwný kraj!

Od západu hosti jedau;
 Swatebčané opilí,
 A na saních ženich jede
 W sobolowém kožichu;
 Před ním metelice,
 Za ním chumelice,
 Kudy starý jede,
 Peluňka wyrostá.
 O matičko, nechtěj mě
 Za starého prowdati,
 Já, matičko, raděj chci
 Na mladého čekati.

Od východu hosti jedau.
 Swatebčané weselí,
 Šwarný ženich na koníku
 W lehkém, modrém kaštanu;
 Před ním teplý wětrík wěje,
 Za ním letní den se směje,
 Kudy mladý jede,
 Kwítky prokvetají.
 O matičko, chtěj ty mě
 Za mladého prowdati,
 Já, matičko, nechci déle
 Na starého čekati.

XXIII.

WELIKÝ PTACÍ TRH.

Lítala sikorka, malá modřinka
 Po zemích po dalekých Cara ruského,
 Od Wolhy ona matičky do Bucharska,
 Do Tibetu, Kytaje, do Sibirska,
 Tobolsk a Irkuck mimoletem wzala;
 A dewět moří modřinka přeletěla,
 Německo a Polsko k tomu proletěla.
 Čemuž ona sikorka, malá modřinka,
 Daleké krajiny proletowala?
 Proto ona sikorka, malá modřinka,
 Daleké krajiny proletowala:
 Radostnau zpráwu ona zwěstowala
 Wšemu ptactwu podnebeskému,
 Podnebeskému i pozemskému;
 Wšechněch ona ptáků přizýwala
 Tož na weliký trh k moří sinému,
 Se wším towarem, drahým zbožím,
 I se wšemi penězi hotowými.

A bylo diwu na siném moří,
 Na jeho teplých na zátokách;
 Hejnem se ptáci sletowali,
 Na bohatých korábech přijížděli,
 Se wším towarem, drahým zbožím,
 A byli stawu slawného, kupeckého.
 Datel w dlouhých řadech krámy stawěl,
 Baudy sbíjel, stany rozbíjel,
 A vše to za jednu za denežku.
 I počali ptáci wykládati,
 Swoje towary, drahé zboží,
 A kupowaci kupowati.
 Sokol s krahujcem kožišiny —
 Liščiny, wlčiny, soboliny,
 Ne dýmem propauštěné prodáwali,
 A jasné, dobré srsti wydáwali,

Čáp s jeřábem sukno prodával,
 A sukno všech barev, pevné dobře;
 On na aršínu *) neodměřoval,
 Odměřoval na swém čapím zobanu,
 A čapí zoban — dobrá míra.
 Měl tu též dedek veliké sklady
 Wzácných koží, tož safiánů,
 Juchtowiny a korduánu,
 Proto on dedek kožemi zapáchá.
 Wedlé něho kupcowa mladá
 Se swými sestrami konopkami,
 Plachty a prowazy lodní prodává
 I se wším lodním příslušenstwím.
 Dále na kamky, na šat kysejný *)
 A na pláténko drahé indické
 Labuť s husami, se služkami,
 Zdaleka kupce přiwołává.
 Potom z Polska klénovníci,
 Tož páwi, sojky, žluwy — hosté bohatí,
 Drahé kamení různého kwětu,
 Prsteny zlaté i jiné klenoty
 Za newelký peníz prodávali.
 A chtěl-liby kdo na tom trhu hlučném
 Všech prodawačů a kupowačů
 Ze jména a řadem wypowídati,
 Nestačilo by z matičky Moskwy,
 Z matičky kamenné Moskwy do Smolenska,
 A ze Smolenska do Witebska.

I byl trh welký w polowic trhu,
 Přijela sowa — bohatá wdowa
 Se swými strýci — všemi kulichy,
 Se swými kmotry — všemi wýry,
 Statnými bojary, dworany hladkými.

*) Aršín = loket ruský.

**) Kamka = damašek; nepochybně spřízněné neb to samé co kamacha, brauček, který, jak w powěrách se bájí, červec barwu dává. Šat kysejný-mušelín.

Ona sowička — pyšná wdowička
 Mezi baudami se prochází,
 A za ní milé příbuzenstvo,
 Wýrowské a kuliši urozenstwo.
 Ona do všech krámů nakukuje,
 Wysoké obočí namhuřuje,
 Tož i wýři a kuliši přikukují,
 Wysoké panské obočí přimhuřují.
 A ona sowa bohatá wdowa
 Se swým tím milým příbuzenstwem
 Wšecky towary i drahé zboží,
 Soboliny i pěkné liščiny,
 Dobrého sukna všelikých barew,
 I juchtowiny i safiánu,
 Bílých plachet i prówazů lodních,
 I drahé kamky, šat kysejný,
 Drahých kamenů různého kwětu,
 I prstenů zlatých nakaupila,
 A mnoho jiného pokaupila;
 Bylo všeho všudy pět tisíc rublů —
 Na hotowě pět tisíc wyplatila.
 Z toho všem kupcům radost se stala,
 Radost se stala, weselí nemalé;
 Počali kupci se weseliti,
 Sowičku wdowičku welebíti,
 I počali z trhu se ubíráti,
 Zas do swých zemí, dalekých krajin.

Ach ty neštěstí, ty nehodo zlá!
 Čáp — slavný kupec suken dobrých,
 On jediný na moři pohromu wzał;
 Dohnala bauře koráb jeho,
 Koráb s bohatstwím na příkré skály,
 U korábu se boky rozbily,
 Peníze jeho se w moře zatopily,
 Jedwa že on sám život zachránil.

Od těch časů on čáp slavný kupec
 Po břehu smuten sem tam pochází,

Chytaje žabky, plazy wodní,
 Potřásá je a vyklepává,
 Ku penízku penízek shledává.
 Dejž mu štěstí peníze najíti,
 A zpěwaku té písně s ním se rozdělití.

XXIV.

ODPLATA*).

Jak w sadě u Iwana kupce bohatého
 Na jarním rozpučení krásné růže kwětau,
 Krásné růže kwětau, oči k sobě wábí:
 A w domě u Iwana otce bohatého
 Krásnější dcery rostau, oči k sobě wábí,
 Zvláště—to mezi všemi Marja Iwanowna.
 Nedbám o růže všecky w Iwanowě sadě,
 Dbal bych já o dceru Marju Iwanownu —
 Ach, již za muž ji dceru otec vydává,
 Proti vůli vydává, k veliké žalosti,
 A za Maksima—to z Moskwy bojařína.
 On s krásnau děwau ujel do Moskwy,
 On mládu ženu w swém domě chowá,
 Přistupu a odchodu k ní ani od ní;
 A jest Maksim lakomec — ne stříbra, zlata,
 Leč veliký lakomec ženiny krásy.
 Wyjde-li Marja z domu — hned Maksim za ní,
 Jde-li po ulici — Maksim tu při ní,
 A pozdraví-li kdo ženu přiwětiwým okem,
 Muž líce pomračuje, k domowu obrátí,
 Z domu ženu nepauští, týden newychází.

*) Příběh tento w skutku se přihodil za panowání Cara Borisa Godunowa, na samém začátku sedmnáctého století, jakož se o tom w dějinách ruských čísti může.

Tak nepokoj jím dnem noci zmitá,
 We dne on stínu své mladé ženy
 Často newěří, jeho se leká,
 W noci on ze snu křičí, volá,
 A lupiče své ženy do potu stíhá.
 Bylo-li jaké dříve w Iwanowně lásky,
 Láska i ta k muži swadla, — uchladla;
 Ona pláče za mužem — muž jinák wykládá,
 Ona truchlí a bledne — muž jinák saudí;
 Och, weliké ty hoře, jak tobě ujíti,
 Jak sužitele toho a trapiče zbyti!

I projíždí jednau na koni za jitra
 Hlasatel carský ulice po Moskwě,
 O nemoci Carowě on prowolává,
 Ku pomoci každé duše on přiwolává,
 Slibuje weliké dary, carské milosti;
 Těžká-tě nemoc Cara zastihla,
 Tož Borisa Cara Feodorowiče,
 Litá zůří mu bolest po audech,
 Jakby pod nohama plamen vyšlehowal;
 Všickni lékařowé rozutíkali se,
 Newědauce rady a hlavy střehauce.

A Marja Iwanowna stojíc u okna
 Jedwa prowolání porozuměla,
 Zlá se myšlénka w hlavě namanula;
 Ona poskočí na rychlé nohy,
 Ona se zamkne do své komnaty,
 Tajný list píše k Caru welikému,
 W listě oznamuje a lest zahaluje:
 „Weliký Care, slawný Hosudare!
 A jest člověka w kamenné Moskwě,
 Který nemoc twau umí uzdrawiti,
 Mohl by život twůj drahý zachowati,
 Kdy by k tobě nechowal kamenna srdce,
 Proti tobě nestál odpornau duší,
 Člověk ten po jménu bojařín Maksim.“

A když Iwanówna zlý list napsala,
 Po důvěrné služce k dworu odeslala;
 Borisa list dochází, on jej pročítá,
 Bez prodlení Maksima k sobě obesílá,
 A obeslaw jej, mluví k bojařínu:
 „Hoi an jsi Maksim, bojařin mi známý!
 Známy pro nenávist ke mně Caru twému,
 Tož i známý po rozumu twém léčitelském,
 Ty spomoz, uzdraw choré audy moje;
 A nechceš-li z lásky ke mně Hosudaru,
 Učiň z lítosti co k bližnímu swému;
 Chcíš welikau milostí tebe obmysliti.“

Jak tu podiwil se a uleknul Maksim,
 On swau přepodannau lásku osvědčuje,
 On swau neumělost w léčích objewuje,
 Wše přísahau twrdí a bohem dokládá.
 I newěří Car Boris slowům bojařína,
 A po hněwu swém welí, po rozkazu carském,
 Buď z nemoci těžké i hned wyléčiti,
 Buď hlavu úpornau pod meč položiti.
 Nastala tu bída na bojařína,
 Tuhá newole Maksima zasáhla,
 On na swé mysli nedlauho přemítá;
 Z dvojíhoť zlého jedno wywoliti,
 Snad náhodau šťastnau lze smrti ujíti,
 Ze lstiwých osídel wrahem položených.

I káže on Maksim zeliny snášeti,
 I wšeliké byliny welí přinášeti,
 Jaké kdy od rodu slyšel jmenowati,
 Jaké kdy na zemi widěl wyrostati.
 On byliny waří, proměšuje, cedi;
 Z jedněch Carowi nápoj připrawuje,
 Jiné mu na choré audy přikládá,
 Hojí, léčí ho den prwní, léčí druhý,
 A dne třetího — diwu welikého!
 Car bolesti pozbyl — Car s lože wstává,

Wyzdrawěl, pozbyw wší nemoci tíže.
 I promluwí Car Boris k lékaři swému,
 Půl po hněwu mluwí, půl po milosti:
 Hoi lékaři můj, Maksim-bojařine!
 Chci za twé léky tebe darowati,
 Chci za twau zpauru tebe pokárati:
 Knutem pokárati, dwory darowati,
 Ty kolik ran přijmeš na tělo svoje,
 Dle počtu přijmeš i dworů w dwoje.
 Maksim rány přijímá, Car dwory počítá;
 Padlo na Maksima všeho dewět ran,
 Nelibo desáté již se podwoliti
 Ani za carstwa půl Moskewského,
 I wyplatil Car dworů osmnácte,
 Podařil jej Maksima též mnohým stříbrem,
 A snad uléčil Boris i swými léky
 Maksimowo lakomství ženiny krásy,
 Jako on z náhody Hosudara swého.

XXV.

ČURILA PLENKOWIČ.

K sídelnímu-to městu, ke Kyjewu
 Přijíždí statný mladoň na siwém koni,
 Na siwáku kosmatáku — hříwa do země,
 A byl on bohatýr Čurila Plenkowič;
 On dobrý mládec nawštíwil otce, matičku,
 Ne na dlouhý čas — na tři měsíce,
 Nawštíwiw je wracuje se službu konat
 U jasného sluněčka Wladimíra,
 U toho-liž Hosudar-kněze laskawého
 Po dáwnému stolničít *) obyčeji.

*) Bohatýřům, k stolování kněze Wladimíra náležejícím bylo za povinnost pána swého obweselowati, s ním hodowati, a zvláště ku každé službě důležité, nebo-li hrdinskému činu na pohotově býti, což se stolničítí jmenowalo.

I bude on mládec u prostřed pole,
 I bude on bohatýr před Kyjewem —
 Nad pokrytými sněhem horami
 Černý k oblakům hawran newyletuje;
 A nad paláci bělokamennými
 Černá korauhew po wětru plyne,
 Černá korauhew, znamení žalostné.
 „Snadliž to skonál laskawý Wladimír kněz?
 A skonál-li, Hospodine, spas duši jeho,
 Neskonál-li, dlauho podrž mezi námi;
 Snad laskawá kněžna Apraksějewa —
 Zesnula-li, Hospodine, spas duši její,
 A žiwa-li, dlauho na zemi zachowej;
 Čili twá nás, Hospodine, stihla ruka —
 Dej pro milost sílau jen naplniti se,
 Dej swatau Rus od zkázy uchrániti.“

A skáče on Čurila do bran Kyjewských,
 I letí po dlahých po ulicích,
 Po ulicích dlahých, širokých náměstích.
 Na ulicích — ni widu, ni sluchu,
 Na náměstích — ni kroku, ni skoku,
 Jakby wymřel celý slawný Kyjew,
 Nikoho tu mládec nepotkává:
 A potkává jen dwa rodné bratry,
 Wasku a Michajla, kupecké syny.
 „Hoi an jste wy dwa rodní bratři,
 Waska a Michajlo, synowé kupečtí,
 Postawte wy přede mnau wše rowná slowa,
 A popříč nestawte ani slowíčka.
 Čemuž we starém slawném Kyjewě
 Není wíce radosti, weselosti
 Po spůsobu dáwnému, předešlému?
 Čiliž skonál laskawý Wladimír kněz,
 Či laskawá kněžna Apraksějewa,
 Či ruka boží swatau Rus stihla?“
 Jemu w odpověď dwa rodní bratři:
 Hoi an jsi ty Čurila Plenkowski!

Ani neskonat laskawý Wladimír kněz,
 Ani laskawá kněžna Apraksějwna,
 Leč ruka boží swatau Rus stihla.
 Čiliž tobě neznámo, newědomo,
 Jaké žaloby a bídy na nás došly,
 Jak přiletěl-to, odněkud-to ze stran sewerních
 Do našich zemí laupežník pták Welikán
 A Welikán to pták Welikánowič: *)
 Kam usedne, jakby hora na horu,
 Křídlem zatřese — bory zašumí,
 A on pták Welikán Welikánowič
 Pit k mořím, řekám nechodíwá;
 Třikrát udeří zobanem w matku sýrau zemi,
 A woda ze země praudem se walí,
 Praudem se walí, pramen zanechává.
 Stáda wolů a koní on požírá
 Jakby slepice zrněčka ječná, owesná,
 Stáda owcí — jakby hrstku máku.
 A zajde-li on pták Welikán Welikánowič
 Na ruské wesnice, na městečka,
 On domy, chalupy rozhrabává,
 A z rumu na potrawu těla lidská
 Jakoby mrawenečky vyhrabává:
 Tož-to padlo weliké hoře na swatau Rus,
 I na laskawého kněze Wladimíra.
 Bylo — Wladimír kněz poslal, wyprawil
 Tři sta mládců do jediného
 Na zlého toho ptáka Welikána,
 Wšech on pozobal do jediného,
 A jediný se smutnau zprávou se wrátil,
 Odtud strach a weliké hoře nastalo. —
 A Čurila Plenkowič důmyslen byl,
 Chytrostí a rozumem hlawa naplněna,

*) Přidávání jmen po otci (patronymica) w národním ruském básnictví často i jiným buď životným buď bezživotným věcem k nemalé ozdobě se stává. Tak u p. Orel-orlowič, — tichý Don Iwanowič, z příčiny že z Iwan-jezera vyplývá. W Sibíři zas žertem medvědu jméno Michajil Iwanowič se přikládá.

Chytrost ta se rodila w Nowěhradě,
 A rozum se wyučil w slawném Kyjewě,
 Zaprosil on dwau bratrů, kupeckých synů,
 S ním se wrátiti w paláce Wladimírowy.

I bude on mládec na knížecím dvoře,
 Koně swého siwáka, kosmatáka
 Za uzdu hedwábnau wáže k dubowému slaupu;
 Sám do swětlého spěchá wečeřadla,
 Modlí se k obrazu Spasitelowu,
 A před knězem i přede kněžnau
 Bije čelem, k zemi se sklání,
 I na wšecky na čtyry strany.
 Ach, nestalo wíce swětlého wečeřadla,
 Podlaha pokryta wšecka sobolinau,
 Tož sobolinau, černau bobrowinau;
 Newiděti na stolech bělodubowych
 Drahé kamky červené barwy,
 A widěti sukno černé barwy.
 Sám pak Sudar Wladimír, laskawý kněz,
 On newesel sedí i neradosten,
 Weselé oči pomračily se,
 Jasné čelo potrucliwělo,
 Černé kudry po šíji se rozhrnuly.
 Dobrému mládci srdcem se hnulo,
 Síla bohatýrská w něm se rozjařila,
 I nemluwí mládec Čurila Plenkowič
 Ni slowa ke knězi Wladimíru,
 A mluwí on ke knížatům, bojarům:
 Hoi, an jste wy knížata, bojaré!
 Já mládec wás zwu na rychlé koně,
 A dozýwám wás na ostré meče,
 Proti tomu ptáku Welikánu,
 Tož Welikánu Welikánowiči.
 Wšickni bojaré, knížata odmlčeli se,
 Wětší za menšího schowáwali se,
 A neschowáwali se dwa rodní bratři,
 Waska a Michajlo, synowé kupectí.

Oni za mládcem z wečeřadla šli,
 Na širokém dvoře koně sedlali,
 A on sám mládec Čurila Plenkovič
 Od hlavy k nohaum — litá ocel,
 Po boku meč ostrý, w pasu dwa nože;
 I skočili mládci na rychlé koně,
 Wyskočili z Kyjewa — w poli prach slaupem.
 Přiřhnali se tři mládci k vysoké hoře,
 Na ní pták Welikán — hora nad horau,
 On pták nebdí, a on pták dřímá,
 Hlawu pod lewým křídlem skrývá.
 Na šefi włci po poli rozskákali se,
 A tři mládcowé po lesu rozháněli se,
 Bujného tura za rohy uchwátili,
 Nožem Čurila tomu turu prsy proklal,
 Prsy proklal a dwa bratři kůži stáhli,
 Do tuří kůže jej Čurilu zašili.
 Zašili oni Čurilu se wší zbraní,
 I se wší sílau jeho bohatýrskau,
 A jej pod horau na pole položili,
 Sami koně po lesu rozpustili,
 Sami bratři na vysoký dub wylezli,
 A w hustých sebe wětwich ukryli.

Leží Čurila bohatýr w širém poli,
 Leží z ranní rosy do poledne,
 A w poledne pták Welikán procítnul,
 W širém poli zrněčko-to zahlídnul,
 Zrněčko-to Čurilu w tuří koži.
 A on pták Welikán s hory nesletuje,
 On s hory na dolinu — čtyry kroky;
 Zezobnul on zrněčko-bohatýra,
 A po wíce těch zrněčkách se ohlíží.

Hoi diwu, diwu-to welikého!
 Wšickni wětrowé, wichrowé rozvětřili se,
 Wšecky baře, hromowé rozbauřili se,
 Syrý bor, daubrawa trawau poléhá;

Pták Welikán křídloma—to rozmachuje,
 On k nebi powylétnul — slunce pomrklo,
 On k zemi padá — oblaky na zem trhá;
 I zahřměla máf země velikým pádem,
 A od hřmotu velikého dwa rodní bratři,
 Kupečtí synové s dubu upadli,
 Waskowi w těle dvě žebra we dvě,
 Michajlo z pádu toho do smrti kulhal.

A pták Welikán Welikánowič
 On po druhé rozjařil se, rozlítíl se,
 Tož—to welikau bolestí w útrobě swé;
 On bez paměti skáče, běží
 Přes řeky, hory, lesy, dolinečky,
 Až i on k zemi hlawau dopadáwá,
 Rozperutiw se křídloma doklepáwá,
 A vše neblíže to, nedále půl wersty
 Od slawného sídelního města Kyjewa.
 A jasné slunéčko Wladimír kněz,
 Laskawý Wladimír kněz se kněžnau Apraksě-
 jewnau

I s bojary všemi z oken se dívá;
 Kněz se kněžnau diwu podiwili se,
 Bojaré s knížaty polekali se,
 A z boku toho ptačího ostrým mečem
 Čurila bohatýr si dvěře protíná,
 Po siwém peří k zemi skáče,
 On do Kyjewa do bílých paláců přiběhne,
 Knězi a kněžně pokloní se,
 A knížatům a bojarům nekloní se.
 Promluví tu laskawý Wladimír kněz:
 Hoi, an jsi ty Čurila Plenkowič!
 Čím mně tebe mládce podarowati,
 Čím mně tobě bohatýru odměniti se
 Za službu tu welikau, přechochnau,
 A za veliký skutek bohatýrský? —

Jak mu odpovídá Čurila Plenkowič:

Ai, jsi ty laskavý Wladimír kněz,
 A newší, čím mne mládce podarowati,
 Čím mně-to bohatýru odměniti se ?
 Ty dej nanositi černé země
 Na tělo ptáka Welikána Welikánowiče,
 A ty kaž mi wystawěti na tom wrchu
 Nowý palác — okna proti twojím ;
 A slaupy u paláce ne ze dříví,
 Ale z brků křídel Welikánových ;
 A prahy u paláce ne rybí kost,
 Ale zoban-to ptáka Welikána ;
 A střecha-to na paláci ne z cihel dobrých,
 Ale z drobného peří tohož ptáka. —

I kázal mu wystawěti Wladimír kněz,
 Nowý palác po jeho žádosti,
 Po jeho-to vůli bohatýrské ;
 I byl vesel, radosten Wladimír kněz,
 Nosilo se medové pití,
 Nosila se cukrowá jídla, —
 A to staré powěsti, tak se to dalo.

XXVI.

ILJA WOLŽANÍN.

Po zemi mraky rozprostřely se,
 Na nebi hvězdy pojewily se —
 A wšecky děti, wšickni odrostkové
 Domů k matičkám nawrátili se ;
 Jediné dítě, mladý ljuška,
 Syn bohaté wdowy, mnohorožumné,
 Ke swé matičce newracowal se.
 Zajala tesknost matčino srdce,
 A zlé tušení do mysli padlo,
 Marfa Andrejewna, bohatá wdowa
 W tesknosti takowé a we žalosti

Takto ke sluhám slovo mluvila:
 Ach, wy sluhové, wy moji wěrní,
 Wy sejděte se do jediného,
 Rozswěšte pochodně vosku jarého,
 A wy po okolí rozejděte se,
 Synáčka milého hledejte — ptejte;
 Jej kdo nalezne, přiveďte k matce,
 Bude za odměnu sto rublů jemu,
 Bude za náhradu kožíh sobolowý. —
 Všickni sluhové, čeledinstwo wěrné
 Po městě na ta slova rozběhnuli se,
 Po širých polích rozskákali se,
 A po hustých lesích rozvolali se,
 Mladého Iljušky nedowolali se.
 A ona sama bohatá wdowa,
 Marfa Andrejewna mnohorozumná
 S dvěma sluhama město přechází,
 Po městě vzdychá po slavičimu;
 Ze brány wyjdauc pole prochází,
 Po poli tauží po žežhulčímu; —
 A pole projdauc k řece dóchází,
 Na kolmé břehy bystré-to Wolhy,
 Na břehu pláče po mateřskému.
 Ne w bílém kwětu stojí trnina,
 A oděwem se bělí křowina,
 Ach, mladého-to oděw Iljušky! —
 „Ty synu milý, ty dítě moje!
 Zdali já tobě neříkávala,
 Tebe synáčka neostříhala:
 Ty nechod, dítě, na Wolhu řeku,
 Ty do jejích se nepauštěj praudů,
 Bude tobě zahubit bujnau hlavičku;
 Závistiwá-tě matička Wolha,
 Nporodiwši žádného syna,
 A zrodiwši ona přemnohé dcery,
 Přemnohé dcery — bystré wlny,
 Lidské syny k nim wábí, přitahuje,
 A s dcerami swými je zasnuhuje,
 Dobrým matičkám zámutek způsobuje.“

Neslyší více mladý Iljuška
 Kwilení, pláče drahé matičky,
 Marfy Andrejewny, nešťastné wdowy,
 A on Iljuška pode řeky praudem
 W krásných palácích skáče, pobíhá,
 W zámku-to swětlém matičky Wolhy.
 On diwu nemůže nadiwiti se,
 On lesku nemůže nasytiti se,
 Jakto stropy, stěny kristalowé,
 A drahým jachontem *) wykládané;
 Jakto podlahy z ryzího zlata,
 A zlato střibrem prokwětované.
 To prokwětované, to kostkované.
 A wyjde-li on mladý Iljuška
 Do sadů utěšných Wolhy matičky,
 Ne weská jabloň, ne plané hrušky
 We sadu tom kwětau, owoce nesau,
 A podiwné stromy kwětau, we plody zrají,
 Podiwnější kwítí kolem wyrostá. —
 Kdo sám newiděl, těžko pomysliť,
 A kdo pomyslí, tíže uwěřiti:
 Na stromech kwětau drahé-to perly,
 Na křowinách we plody zrají korály,
 Dokola kwítí, — jakby do listků
 Se rozsypala duha nebeská.
 A lehne-li on, mladý Iljuška,
 Wečer na lůžko, postel praporowau,
 Ne húsli hrají, ani hudočky, **)
 A zwuky diwnější, lahodnější
 Po palácích se kolem roznášejí,

*) Jachont znamená vůbec drahý kámen; doložením však jména barvy určitěji pojmenován bývá. Tak červený (krásný) jachont tolik co rubín.

**) Ruští hudební nástrojové. Husli, druhdy zvláště u kapeň oblíbený nástroj, nejpodobnější klawíru, a spíše ještě našemu cimbálu, s tím jednak rozdílem, že struny mosazné nikoli paličkami, leč prsty týkány bývají. Hudo k, třístrunný nástroj, hauslím podobný; hraje se toliko na jedné struně, smyčec ale všech zasahá.

Jakby stěny a stropy strunami hrály. —
 Kdo sám neslyšel, těžko pomysliť,
 A kdo pomyslí, těže uwěřiti:
 Dcerušky—to matičky Wolhy — bystré wlny
 Okolo jejích paláců se honíce
 Šaty swými na stěny udeřují,
 Líbezné zwuky ze stěn wyluzují,
 W těle celém život se rozslazuje,
 A we životu duše rozplývá.
 Mladému-li se zachce Iljuškowi
 Jísti, píti, zábawu míti,
 Jídla na stolech nejdražší ryby,
 Jakých w monastýru ani nebývá;
 Píti na stolech z medu sladkého,
 Jaké Car ani sám—to nemívá;
 A na zábawu všeccky diwy swé,
 Umělau swau práci tisíciletau,
 Matička Wolha sbírá, shledává,
 A co sama nemá, to se wydłużuje,
 Z moří se wypůjčuje, jemu předkládá.

I byl on mládec — po rodu Ilja
 A nazwán Wolžanín po wychowání,
 Po wychowání u matky Wolhy —
 I byl on mládec w jejích palácích
 Plným plno jedenácte let —
 Jedenácte let jemu jakby půl roku —
 Na dwanáctý rok zastesklo mu se,
 On w sobě pocíťil sílu bohatýrskau,
 A takto promluwil k matičce Wolze:
 „Hoi, an jsi ty Wolha, nerodná mi matka!
 Ty pusť mne mládce ze swých paláců
 A z toho twého smutného zámku.
 Zachtěť mi se mládci projíti se,
 Tam pode jasným teplým slunéčkem,
 I pod hwězdami, i pod měsíccem:
 A mne tu netěší dobrého mládce
 Wice twé swětnice zlaté, kristalové,

Ni sady twoje stromů podiwných,
 Ni twoje dcery — bystré wlny,
 Ani hrání jejich, zwuky lahodné.
 Twoje-to jídla, medowá pítí
 Nejsau wice po chuti, po žádosti;
 Twoje-to hříčky, wodní škořípky
 Jsau mně mládci dobrému k mrzutosti.
 A mně k radosti dej, ty Wolho řeko,
 Chceš-li mi matkau býti po předešlému,
 To bujného koně, to meč ostrý,
 To brnění hrdinské, kalené střely,
 A křepký luk-to s tětiwau hedbáwnau."
 Neodpowídá matička Wolha,
 Nenít po mysli mládce propustiti,
 A jest po mysli s ním se utěšiti.
 Ilja Wolžanín rozjařil se,
 W hněwu mládeneckém rozpálil se,
 K Wolze on řece mluwil dále:
 Ty pusť mne, pusť mne, řeko Wolho !
 Neradnoť mladého wlka w domě wychowati,
 Ani dobrému mládci wůli odjímati;
 A nepustíš-li ty mne po wůli,
 I bude tobě po newoli,
 Po newoli tobě i dcerám twojím :
 Polámu já w sadu twém drahé stromy,
 Rozbořím já w paláci stěny, stropy,
 Zůstanau ze zámku twého zříceniny,
 W nich-to ryby twé si budau pohráwati,
 Z tebe-to se matky Wolhy radowati.
 A on w hněwu swém Ilja Wolžanín
 Udeřil pěstí na stůl kristalowý,
 Pěstí udeřil — stolu nestalo,
 Rozlítnul se stůl na tisíc kausků.
 Uleknula se matička Wolha,
 Bystré dcery její na břeh vyskočily,
 I ona sama matička Wolha
 Ilju Wolžanína na břeh wypauští,
 Na swobodu jej mládce propauští,

A ne po wůli, po swé libosti,
Leč po weliké, těžké newoli.

O jak pod jasným, pode modrým nebem
Duše se mládci rozweselila;
A jak-to srdce rozplesalo se,
Krew bohatýrská w těle rozebrála se
Mládci-to Iljowi tož Wolžanínu:
Na břehu stojí, čeká na bohatýra
Dobrý kůň hrušák, do žluta barwa,
Hříwa na koni hawraní do syré země,
A kůň sám osedlán čerkesským sedlem,
Pod sedélkem popona na něm bucharská.
Na jablku u sedla brnění wisí,
Brnění wisí hrdinské — stříbra, zlata;
A ostrý meč, taul — kalené střely,
I křepký luk s tětíwau hedbáwnau,
I šišák *) jasný — ocele dobré,
A šišáku jasnému počtu ceny není.
Dobrý on mládec Ilja Wolžanín
Na mohútne prsy brnění odiwá,
Za dar-to drabý Wolhu wychwaluje,
Na bujnau hlavu jasný šišák stawí,
Za dar se weliký Wolze pokloňuje;
Meč ostrý u beder, taul na plecech,
Křepký luk w ruce — Ilja vyskakuje
Na dobrého koně, na hrušáka,
Kalené střely w taulu zařinčely,
A s Wolhau matkau on dobrý mládec
I s dcerami jejími se rozlučuje,
Se rozlučuje a rozžehnává.
Ne matčiným hlasem, ne temným wzdychem,
A zazněla Wolha welikým chechtem,
Tak mladoně dobrého prowázejeci.

*) Šišák, lebka, přilba, přilbice — vše to zbroj k pokrytí hlavy, malým od sebe se rozeznávající rozdílem; tak též helma, helmice, (šlem, šelom) spíše slowanského než jinojazyčného zdá se býti původu.

Jede on Ilja po širém poli,
 I zachtělo se mládci stranau se dáti,
 Rodnau matičku w domě nawštíwiti,
 Poklonu bohaté wdowě učiniti .
 Marfě Andrejewně mnohorozumné.
 Ach, jaké změny na swaté Rusi,
 Jakéž-to bídy po rodném kraji!
 Kde město stálo, kde dům matičky,
 Kámen od kamene, sutiny pusté,
 A sutiny trním, hložím zarostlé;
 Kde ulicemi skákal Iljuška,
 Hadina se plazí po tmawém bylí,
 Kde po náměstích hrával Iljuška,
 Ostružina se plazí, křowí otáčí.
 I zarmautil se Ilja Wolžanín,
 On w zámutku, žalosti k městu promilauwá,
 K městu druhdy slawnému, již pohřbenému:
 Hoi, ty moje rodné, ty město slawné!
 Kdož tebe město rozbil, olaupil,
 Twé jasné věže, boží chrámy,
 Do prachu uwrhnul, jim se porauhal?
 Kdo rozrušil dům bohaté wdowy,
 Marfy Andrejewny mnohorozumné?
 A kde žitelé, prawoslawný národ,
 Kde-že dobrá moje rodná matička? --
 Ze sutin mládci hlas odpowídá,
 Půl hlas mezi swětským, půl mezi hrobowým:
 Rozbili, oblaupili mne slawné město
 Zlí hosté, Tataré-to, Orda diwoká,
 Se swým-to Carem Ugadajem,
 I s jeho zetěm Bajadurem;
 Ti jasné věže, boží chrámy
 Do prachu uwrhli, jim se rauhali,
 Ti dům rozrušili bohaté wdowy,
 Marfy Andrejewny mnohorozumné;
 Wšecky žitele, prawoslawný národ
 I twau-to dobrau, rodnau matičku
 Na ostrých šawlích roznosili,
 A ze mne twého města rodného

Ni žiwé duše nepropustili.
 Aniž bidám konce po swaté Rusi,
 Zlí hosté Tataré, Orda diwoká
 Ponízowá města *) páli, hubí,
 Wšecky to vlasti naše chťi popleniti,
 A prawoslawný národ wyhubiti. —

Jakto u mládce nádra rozedmula s
 Jak žalostí mu srdce překypělo,
 On z překypění dvě slzy vypustil,
 Jedna slza — slawnému městu,
 Druhá slza — rodné matičce.
 I on Ilja Wolžanín koněm zatočiw
 Po dolinách se žene, poskakuje,
 Kůň na dolině, jakby lýtý zwěř,
 A mládec na koni, jak sokol jasný;
 I přeletěl Ilja řeky dewatery,
 Přeskákal Wolžanín doliny, hory,
 A horám, dolinám počtu není,
 Wše to z poledne do večera,
 A z večera zas do ranní záře;
 Na cesty on mládec se newyptává,
 Jemu průwodčí, ukazowači
 Zpustlá města, w ohni wesnice,
 A lidská těla nepohřebená.

Jak dalece, dalece w širém poli,
 W širém-to poli mezi horami,
 Ne jezero se leskne po ranním slunci,
 A zbraň-to poleskuje dvojího wojska,
 Prawoslawného ruského i zlého tatarského.
 I srazila se wojska w jednu sílu,
 Pochmuřila se bitwa černým mrakem,
 Nebauři hromové po jasném nebi,
 A jakby bauřili pod syrau zemí,

*) Wšecka města od Nižního Nowahradu pode Wolhau k jihu ležící slují ponízowá.

Mát syrá země hory potrásá;
 Wojsko tatarské bez počtu — wlnyorské,
 Wojsko ruské do počtu — příkré skály.

Ne kalená střela přiletěla,
 Mezi ruským wojskem proletující,
 Do wojska tatarského doletující:
 A přihnal se mládec Ilja Wolžanín
 W celé své síle, moci bohatýrské;
 On skáče promezi ruskými — jedwaže widu,
 On doskočil Tatarůw — a již sluchu.
 Seče, bije, střely vypaští,
 Trawau přede wichrem Tataré k zemi,
 Listím přede wichrem Tataré w autěk;
 Pobíí on mládec zlého Tatarstwa
 Ne wíce a ně méně do dwau tisíc.
 I byl boj krutý w polowic boje,
 A byla půtka w polowic půtky, —
 Ne hromový mrak proti mraku,
 A měří zeť chánůw, wůdce Bajadur
 Střelau, mečem proti Wolžanínu;
 Střela zaswistěla okolo ucha, —
 Meč na meč — bohatýr tu na bohatýra.
 Či od kowadlin skáčí jiskry
 Ze žhaucího železa prýskající?
 To jiskry srší z brnění, ze šišáků,
 Ode ran lýtých bor, daubrawa šumí,
 Pěna prýská z úst mládcům, bitcům,
 Pěna prýská od dobrých koní.
 I byl boj lýtý přes poledne,
 Bajadur-Tatařín rozjařil se,
 On rozehnal koně proti koni,
 Mečem hrud proklal koni hrušáku,
 Sám ode rány meče Wolžanínowa
 Ode rány na šíji k zemi se walí,
 K zemi se walí, zraky bujné se kalí.

Ach, nastala bída na bohatýra,
 Weliké hoře padlo na Wolžanína,

Ne hrušák, dobrý—to kůň k zemi padá,
 A pod mládcem žlutý sypký písek k zemi se hrne.
 Dar—to nerodné matky řeky Wolhy;
 Ne meč ostrý z ruky vypadává,
 A slizký auhoř se vymykuje,
 Ocelový šišák — kost želwy wodní,
 A kalené střely — drobné rybičky,
 Wše darowé podwodní matky řeky Wolhy.

Přihnali se Tataré, přiskákali,
 Oni dobrého mládce uchvátili,
 Mocí, silau welikau z boje wywedli,
 A k Caru Ugadaju jej přiwedli,
 K Caru—to Ugadaju Ugadajowiči.
 I kázal Car jej mládce pod stráž wzíti,
 Do temného wězení uzavříti,
 K slaupu—to dubowému přikowati;
 I rozkázal jej mládce trýznit, mučit,
 Chtěl on Car Wolžanína ztatariti,
 Na wíru tatarskau obrátiti,
 Pro těch-li zabitých Tatar do dwau tisíc,
 Pro zabiti zetě swého Bajadura.
 I byl mučen Wolžanin prwního dne,
 A weliké muky jej neznutily;
 I byl trýzněn Wolžanin druhého dne,
 Nepokořila jej mládce welká trýzeň,
 A na třetí den sám Car Ugadaj
 S nowými katy k wězení přijíždí,
 Žalář otwírá, mládce se táže:
 Hoi, an jsi dobrý mládec, Ilja Wolžanín!
 Ty chceš-li s námi Tatary za jedno býti,
 Ty chceš-li wíru tatarskau na se wzíti,
 A s námi—to na křesfany bojowati?
 Drahau přízní já tebe podaruji,
 Welikau tobě láskau odměním se,
 Tož přízní, láskau — vlastní dcerau,
 A vlastní dcerau Ugadajownau.
 A ty nechceš-li činit po wůli,
 Bude hněwu mého tobě zakusiti,

Twé dám po kusich tělo rozřezati,
Twau sílu bohatýrskau ohněm popálím,
A tebe po částkách zbavím života. —

Poprwé mládec pocítil bázeň,
On zachwěl na těle po osyčímú ;
A on hroznému Caru neodpovídá,
K bohu se modlí se slzami,
Boha na pomoc sobě přizývá :
„Učiň, Bože, milost nade mnau,
Ty sešli posla, z bídy vytrhni,
Neb aspoň duši z rukau newěrných !“
A rychlý posel boží přichází,
Rychlý—to posel — hrom hněwu božího ;
On porazil wězení, katy zabil,
Samého Cara omráčil, k zemi swalil,
Na dobrém mládci kruhy sežeh, rozbil,
A wěrnému mládci neublížil.
I poskočil Wolžanín na rychlé nohy,
Meč Ugadajowi od boku wytrhnul,
Na carského vyskočil dobrého koně,
Seče, bodá Tatary na vše strany,
Až on dostíhnul šírého pole,
A na šířém poli s koně skočil,
S koně skočiw bohu se modlil,
Za milost welikau—to díky vzdával,
Za diwné zachování swého života.

Národní básnictví slowanské nalezlo za těchto posledních let tolik milovníků, a tolikero sbírek národních písní vydáno tiskem, že každá skoro větew velikého stromu slowanského již své k popatření poskytuje více méně hojné kwěty. Přepodiwný to strom zajisté a čarodějný, jehož každá haluze jiným a jiným obsypána jest kwětem — kwětem přerozkošným k vůni i pohledu, a při tom tak rozdílným od sebe, že nic podobného tomu nelze najíti po weškerém země naší oboru! — Taktě w nejrozmanitějších formách wywinul se po rozličných nářečích slowanských zpěw národní, žeby snadno po dílech swých za plod národů sobě nejnepodobnějších považowati se musel, kdyby tudíž jeden a týž sladký hlahol nepřipomínal jeho jednotu a celost. Prawdiwost wyřčení tohoto netřeba zde dowozowati; každému sama se k mysli naskytuje, kdo písně kterýchkoli dwau odwětwí slowanských wespolek srownáwá, a to tím více, pak-li na práci si dal, poznati aspoň wětší částku obnowených těch pokladů. Jsau to tedy liché a prázdne úsudky, zde onde slyšeti se dáwající, o přednosti a wýtečnosti národních písní slowanských jedněch před druhými, tak asi, dí-li kdo, že písně Slowanůw východních aneb jižních daleko ony západních přewyšují. Obrátiwše tento úsudek, wyřknome zároveň stejnau prawdu i neprawdu; neboť kde žádných stránek přirownáwacích není, tu konec i všemu přirownání. Mají u př. ruské a srbské písně krásy a půwaby do sebe, jakých na prosto neznají písně Čechůw a Slowákůw; chowají ale naproti tomu w sobě též české a slowenské písně

wnady a pěknosti, jakých by nadarmo w oněchno hledal. Slowem, každý takowý spor nebyl by nic jiného, než spor o přednost modrých a černých očí.

Z té příčiny jest přede vším žádost wydawatele *Ohlasu písní českých*, by nikterak přilicowán a přirownáwán nebyl k *Ohlasu ruských písní*, před desíti léty wydanému; nýbrž, líbo-li komu, srownáwejž ohlas tento s hlasem jeho, totiž s samými písněmi českými. Jiné wzory měl básník před očima tuto, a docela jiné tam; s jiným zde, a s jiným tamto zápasil žiwlem, tak sice, že zpěw ruský a český téměř za dvě stezejní strany neb protiwy národní poesie slowanské wůbec považowati se může, což hlawně w tom swůj základ má, že onen jest nejwíc epické, náš ale lyrické powahy, onen jest wíce rozjímawý, budě cit pomocí obrazů a dějů, a w širší i wyšší zasáhaje prostranstwí, tento zas jest prchawější, hrawější, cit prostě pronášející, předmětů, a to nejbližších, jen lehce se dotýkající, a tudy w mezích mnohem užších se pohybující. Čítání písní ruských (tak mně aspoň wždy se widí) podobá se procházce hlubokými hwozdy, mezi hustým, wysokým stromowím, wedlé potworně rozmetaných skalín, hučících řek a jezer; bawení se zas písněmi českými procházce širým polem a lukami, kde oko toliko s nízkým křowím neb utěšenými hájky se setkává, a sluch chřestem potůčkůw aneb skřiwánčím šwitořením býwá zaměstnáwán.

W *Ohlasu* přítomném snažil se básník z každé třídy písní českých dle formy, w jakowé se objevují, wytworiti některá nápodobení. Hlawnější pak oddílowé zpěwu českého tito jsau:

1. *Básně rozprawné*. Počet balladických a dějeprawných zpěwů nás došlých a we sbírkách našich zaznamenaných jest ze všech nejskrownější; žila tato zlatonosná z příčin každému známých wíce a wíce wytracuje se z národního žiwota,

ano málem dočista jest přebrána. Zachované nám některé toho druhu zpěvy z věků nowějších jsau toho důkazem, jak welice lyrický živel i w nich nad epickým obdržel přewahu. W nemnohých nápodobeních našich, myslíme že zvláště w čísle I a XIX, ducha těchto rozpravných písní českých postihnauti nám se podařilo. Dějiny však naše, národní powěsti a powěry dosti ještě látky poskytnau w tomto okresu pěwcům budaucím.

2. Rowně neweliký jest počet i našich *elegických písní*. Čech — toť dáwno známo — nepoddává se snadno smutku a těžké mysli, a i když w klopotných okolnostech jest postawen, hledí brzo z nich se wydobyti. W sklíčenosti své nezpívá, a odlehčiw srdci swému, tudíž i zapomněl na předešlé trampoty, aniž se mu chce o nich zpíwati. Pěje-li však předce, proswítá všude i tím smutkem jakási tichá a milá weselost, jenž písním toho druhu zvláštní půwab dává. Sly tu ještě na twáři, a již radost w oku. I skrze mraky vždy některý sluneční paprslek musí prorážeti, kdežto w ruské elegické písní celé nebe černými zastřeno jest chmurami. Z oddílu toho jsau w Ohlasu našem čísla II, X, XVIII, XX a některá jiná wíce méně sem náležející.

3. W nejwětší hojnosti poskytují se nám *písně naivní, žertowné a satyrické*, jsauce jako jádro všeho českého národního básnictwí, a tudy také na těchto listech wětší částka w oddělení to zasahuje. S dobrým rozmyslem trojí ten druh připojují k sobě, an z jednoho a téhož půwodně vyniká pramene — z prawdiwé, nelíčené prostosrdečnosti a z přirozeného humoru. Wdechnauti w píseň českau ducha naivnosti, a wytwořiti ji w tomto způsobu, jest a zůstane vždy každému napodobiteli úlohau nejtěžší a nejnebezpečnějším úskalím, poněwadž welmi snadno mu jest wyklaunauti anebo w nechutné dětinské hříčky, anebo w titworné laškowání. Zde básník nápodobující úzkau a welmi nepewnau pod sebau

má podlahu, nepožíwaje té wýhody, jakowé se dostává nepowědomému skladateli písňe prstonárodní, by totiž wypuštěn byl z mysli zpěwákovy neb čtenářowy, a jest s wěci tauto právě tak, jako s mnohými dětskými nápady, jenž k usmání a radosti ponaukají, ješto wšecku wnadu by ztratily i bez powšimnutí zůstaly, pronešeny jsauce ústy osob dospělejších. Jiní slowanští kmenowé, wyjímaje sbratřenéjší s námi Slowáky, písni naivních buď neznají docela, buď welmi pořádku u nich se nalezají. Wydawatel-Ohlasu písni českých cítí sám nejlépe, ~~že~~ w tomto ohledu k cíli nedostřelil anebo jej přestřelil, a wšak s nejvyšší bude mu potěchau, uznáno-li bude, že předtē několikráte w černé uhodil, a wřidný saudce, uwáže nesnadnost wěci samé, wedlé provedeného i méně podařilemu popřeje místa. Přístupnější k následování jsau již písňe žertowné a satyrické. Wylučují ze sebe owšem nízké šprýmy i wšechen rafinowaný wtip; jistá wšak hrawá swéwole a uštěpačnost (jsauť dítky z půdy české!) jest jim zcela přirozena, a protož i w Ohlasu jejich směle si powolowati může básník, neboje se přísných klasických Catonůw, k jejichžto chuti takowéto krmě arci se nestrojí. Procházka jest tu — jak jsme wyše podotkli — polem mezi křowinami, a k nimž přináležejí též hloh, i šípek, i jalowec.

4. Jsau pak *písňe* w nejužším smyslu slowa toho, jakowé w každém zpíwajícím národě nalezáme co wynoření citu nějakého, podržující wšak wždy swau národní známku, kterauž se od jinonárodních písni patrně rozeznávají wnitř i zewnitř. Wyskaumal-li básník tyto známky, a sobě-li je oswojil, nebude mu těžko před ním ležících wzorů dostihnauti, anobřz daleko je i předstihnauti může, jakož se od wyššího wzdělání jeho slušně očekává: chraň se toliko, aby píseň ze swé individualnosti české tuze u wšeobecnost niewybíhala; neboť jak mile by dobře šla i pod jméno kteréhokoliw jiného národu, již není písni českau.

5. Konečně připomenauti třeba o tom druhu kratičkých našich písní, kteréžto záležejíce větším dílem v jediné sloce, ve zpěvu toliko a skrze zpěv mají nějakou cenu, a jež bychom pro tu příčinu nejraději *popěwkami* nazývali. Bywše s nápěvem jednau dobau zplozeny, bez něho jsau tělo bez duše, slupka bez jádra. Pozorutě přitom hodno, že nejkrásnějších a nejráznějších staročeských melodií skoro nikdy naleztí není v delších písních, leč jediné v těchto popěvkách, a že takýto krátce pronešený cit, neb myšlénka, neb obrázek s jedněmi jen a určitými slučuje se zpěwnými zvuky, nedowolujícími, aby jiná slova byla podzpěwowána. Zde nápodobící básník přirozeným během málo aneb dokonce žádné kořisti nenajde, a protož jsme i my, vyjímajíc několika málo kausků, ze záhonu toho ničeho dále brátí se neosmělili.

Z rozvržení předeslaného již samo vyplývá, že básník, nespauštěje nikdy s myslí toho, co vlastně jest podstatou české písně, předce v jedné každé z uvedených tříd jináce sobě počínati musí, ano že plody jeho tím zánímawější jsau, čím větší rozmanitosti v každé zvláštní třídě bylo hleděno. Toť mu buď stále na paměti, že nepěje on sám (chceli sám we své osobě básniti, netřebať mu nápodobiti národních písní, máť jinde pole dosti široké), ale že v rozličné proměňuje se líce, z kteréžto twáří rozmanitosti teprw onen sauzwuk vyniká, bez něhož každý ohlas přestává býti ohlasem. *)

*) Prostonárodní písně české nalezly posud jediného šťastného napodobitele, p. Fr. Jar. Kamenického. (Písně w národním českém duchu, w Praze 1833.) Wše, cožkoliw tento druh básnictwí vyhledáwá, w tak pěkné tu shodě a míře, takowá weskrz lehkost a plynkost, že skutečně naše písně jako w zrcadle spatřowati se domníwáme. Jediné však, čeho při nich, jakožto celku, nerádi pohřešujeme, jest právě tato nadmíněná rozmanitost twáří, anyť co dítky jedné rodiny, a ne jednoho národu nám se představují. Líbilo-li by se ctěnému příteli našemu sbírku swau ještě jinými formami obohaciti, snadno nedostatek ten dal by se odstraniti.

Že pak ostatně i zewnitřní připadnosti písne české, jakož jsau rozměry, užíwání místo rýmů pauhých assonanci, a co wíce tomu podobného jest, namnoze i w Ohlasu tomto našem přicházejí, z toho, mním, netřeba se osprawedlňowati před znateli národních písni.

A tak ze všech dárkůw, jež mi kdy Musa propůjčila, tento mi nejmilejší wěnowán budiž památce mých neoceni-
tedlných a příliš bržce z tohoto žiwota vykročiwších přátel —
Josefa Wlastimila Kamaryta a *Josefa Krasoslawa Chme-
lenského* — jménům, jimižto že wedlé jiných národ český
honositi se nepřestane, jist jsem.

W Praze, 31 Řijna 1839.

I.

TOMAN A LESNÍ PANNA *).

Wečer před swatým Janem
Mluví sestra s Tomanem:
Kam pojeděš, bratře milý,
W této pozdní na noc chvíli
Na koníčku sedlaném,
Čistě vyšperkovaném?

„Do Podhájí k myslivci
Musím ke své dčewčici;
Z nenadání nemám stání,
Zas mě čekej o switání.
Dej, sestřičko, dej nowau
Košiličku kmentowau,
Kamizolku růžowau.”

Jiskra padla pod koníčkem,
Sestra wolá za bratříčkem:
Slyš, Tománku, radu mau,
Nedávej se daubrawau:

*) Starodáwní jméno Wily, u jižních Slovanů po tu dobu běžné, přišlo dříve w zapomenutí u našeho národu, (již w XVII století Rosa a Pešina ji jménem řecké Hekate vykládají!) ačkoliw podstatu swau Wila po některých krajích posawáde jest známa i našemu sprostému lidu, přijawši u něho nazwání Lesní panny. Kroj a podoba lesních panen w prostonárodních báchorkách a pohádkách rozdílně se ličí. Mně ze všech obrazůw přijatý w této básni nejlépe se libil. Vyprawuje se též o lesních pannách, že tu noc před swatým Janem křitelem největší mají moc nad člověkem, a protož není rádno wydáwati se té doby do polí, mnohem do lesa.

Objed dolem k Swaté Hoře,
 Ať nemám po tobě hoře,
 Dej se raděj w zápolí,
 Ať mě srdce nebolí.

- Nejel Toman daubrawau,
 Dal se cestičkau prawau;
 A w Podhájí u mysliwce
 Nowý domek jedna swíce,
 Hostí mnoho pospolu,
 Jizba plna howoru.

Smutkem Toman obklopen
 Patří s koně do oken:
 Děwče láskau jen rozplývá,
 Na ženicha se usmívá;
 Otec jedná námluwy,
 Matka hledí obsluhy,
 Jedli, pili, rozprávěli,
 Dobrau wůli spolu měli,
 Žádný na to nic nedbal,
 Kůň že wenku zařehtal,
 A mládenec zawzdychál.

Panna jenom snaubená
 Najednau se zarděla;
 Swědomí ji předce tlačí,
 Šeptá cosi sestře mladší.
 Sestřička od wečeře
 Wyšla rychle za dvěře:
 „Na wěky se, Tomane,
 Milá s tebau rozstane,
 Jinému se dostane.
 Najezdil jsi se k nám dosti,
 Dnes tu máme bližší hosti,
 Hledej sobě jinde štěstí.”

Toman koněm zatočil,
 W širé pole poskočil,

Zafal zuby, smračil čelo,
 Kolem všěcko neweselo.
 Půlnoc byla, měsíc zašel,
 Sotwa jezdec cestu našel;
 Prudce hned, pak laudawě
 Ubíral se k daubrawě.
 „Wšěcky krásné hwězdičky
 Ze tmy jsau se prosypaly,
 Proč wy, moje mladé dni,
 We tmách jste se zasypaly!”

Jede, jede daubrawau,
 Les šumí mu nad hlawau,
 Wětrík chladný z noci fauká,
 Nad auwalem sowa hauká;
 Koník blýská očima,
 Koník střihá ušima.

Cupy dupy z hauštiny
 Letí jelen w meytiny,
 Na jelinku podkasaná
 Sedí sobě Lesní panna;
 Šaty půl má zelené,
 Půl kadeřmi černěné,
 A ze swatojanských braučků
 Swítí pásek na klobaučku.

Tříkrát kolem jak střela:
 W běhu koně objela,
 Pak Tomanowi po boku
 Wyrownává w plawném skoku:
 „Šwarný hochu, nezaufej,
 Bujným wětrům žalost dej,
 Jedna-li tě opustila,
 Nahradí to stokrát jiná.
 Šwarný hochu, nezaufej,
 Bujným wětrům žalost dej!”
 To když sladce zpíwala,
 W oči se mu díwala

Lesní panna na jelenu,
Toman cítí w srdci změnu.

Jedau, jedau pospolu
Měkkým mechem do dolu,
Panna Tomanu po boku
Wyrownáwá w plawném skoku:
„Šwarný hochu, skloň se, skloň;
Jenom dále se mnau hoň;
Líbí-li se ti mé líce,
Dám radostí na tisíce.
Šwarný hochu, skloň se, skloň,
Jenom dále se mnau hoň!”
To kdy panna zpíwala,
Za ruku ho ujala;
Tomanowi rozkoš praudem
Prolila se každým audem.

Jedau, jedau dál a dál
Podlé řeky, podlé skal,
Panna Tomanu po boku
Wyrownáwá w plawném skoku:
„Šwarný hochu, můj jsi, můj!
K mému bytu se mnau pluj;
Swětla denního w mém domě
Wěčně nezachce se tobě.
Šwarný hochu, můj jsi, můj —
K mému bytu se mnau pluj!”

To kdy panna zpíwala,
W ústa jezdce líbala,
W náručí ho objala.
Tomanowi srdce plesá,
Uzdu pauští, s koně klesá
Pod skalami prostřed lesa.

Slunce vyšlo nad horu,
Skáče koník do dworu,
Šmutně hrabe podkowau,

Řehce zprávu nedobrau.
 Sestra k oknu přiskočila,
 A rukama zalomila:
 „Bratře můj, bratříčku můj!
 Kde skonál jsi žiwot swůj!”

II.

JÍZDA K MILÉ.

Slunce za horami,
 Po dolích se stmívá:
 Škoda tebe, můj zlatý tatíčku
 Že tě zem ukřívá.

Wstáváje, léhaje
 Na tebe myslívám,
 Bez žalosti za twau dobrau duši
 K bohu se modlívám.

Jedna žalost — žalost
 Jen mi srdce hněte,
 Že newidiš, jaké tu na světě
 Štěstí pro mne kwěte.

Kdes ty owes síwal,
 Mně zraje pšenička,
 Z potu twého mi na každém poli
 Dost požehnáníčka.

Stodoly mám hojné,
 Dwory jako bory;
 Přijde do wás krásná hospodyňka,
 Dwory, moje dwory!

Již kdybys ty widěl,
 Můj starý tatíčku!

Zweselil bys jako jabloň w sadě
Šediwau hlavičku.

Ai koni, koničku,
Kdys býwal hříbátkem,
Newěděl jsi, že na tobě budu
Jezdit za děwčátkem.

Slunce za horami,
Po dolích se stmívá;
Spěchej koni, za lesíkem domek,
Tam drahá přebývá.

III.

CELOROČNÍ WÝŽIWA.

Jeníčku můj miley,
Nic se nerozmeyšlej,
Máš-li za ženušku mě sobě wzít :
Krátké rozmeyšlení —
Snad bude co není,
Ty málo máš, já nic nazbyt,
Budem spolu dobře hospodařit.

W zimě se nestarej,
Čím se obžiwíme,
Přijde pomoc s nebe, dřív než zwíme :
Ze sněhu homolky
Budau nám na dolky,
Šišek z lesa nanosíme,
A ještě sausedy podělíme.

Když jaro přiletí,
Bez setí, bez mletí
Chudým lidem samo s nebe padá,

Kraupy a krupici
 Najdem na ulici;
 Pakli soli, másla není,
 Řeřicha nám bude za koření.

Náš kmotr rozpráví,
 Horko prey netráví,
 Blázen, kdo se w letě hladu bojí,
 Na poli, na lauce
 Díla plné ruce,
 Ty umíš kosit, já umím žít,
 Do sebe, na sebe budeme mít.

Na podzim na hauby
 Spolu chodit budem,
 Při nich dobré chuti nepozbudem:
 Ach hauby, hubičky,
 Což jste wy sladičky!
 Sípků, trnek natrháme,
 Také si, Jeníčku, pochutnáme.

IV.

STASA ČARODĚJNICE.

Utopte ji, upalte ji,
 Kantorowic Stasu,
 Ať nekauzlí, nečaruje
 Naši mladau chasu.

Běda tomu, Stasa komu
 Čáry na krk hodí,
 Jak to kuřátko po dešti
 Schlípeně si chodí.

Dewět hochů otráвила
 Jedem černých očí,

A okolo desátého
Swět se kolem točí.

Dewět hochů popálila
Plamenem swých twáří,
A čtyrem se zima s horkem
Po těle rozráží.

Sám pan správce od ní chřadne,
W teyle ho cos píchá,
K srdci ruku pořád tiskne,
Ku měsíčku vzdychá.

Utopte ji, upalte ji,
Kantorowic Stasu,
Než okauzlí, očaruje
Wšecku naši chasu.

V.

DOBŘÉ NAUČENÍ.

Kwěte růže, kwěte,
Ale jednau w létě:
Milujme se, má Haničko,
Dokud i nám kwěte.

Na podzim w ořeší
Wíc láska netěší:
Kdo se ráno neměl k swětu,
Wečír to pohřeší.

VI.

P R A Ž S K Á.

Slečinko spanilá,
 Powězte, co dělá
 Wáš jemnost-pantáta?
 „Wydal se na cesty,
 Chodí po předměstí,
 Prodává košťata.”

Slečinko má milá,
 Powězte, co dělá
 Jemnost-panímáma?
 „Má krámek w podlaubí,
 Písek a wěchtowí
 Na grešle prodává.”

VII.

L U Ň Á K.

Táhne mračno proti mračnu,
 W stromech wítr bauří
 Wywalil se luňák z mraku,
 Nad rybníkem krauží.
 Otec wolá Ančičku:
 Kde máš, dcero, husičku?
 Chraň ji před luňákem,
 Tím zlodějským ptákem.

Táhne mračno proti mračnu,
 W stromech wítr bauří,
 Wywalil se luňák z mraku
 Nade dworem krauží.
 Matka wolá Ančičku:
 Kde máš, dcero, slepičku?

Chraň ji před luňákem,
Tím zlodějským ptákem.

Táhne mračno proti mračnu,
W stromech wítr bauří,
Wywalil se luňák z mraku,
Nad lukami krauží.
Bratr wolá Ančičku:
Kdeže máš holubičku?
Chraň ji před luňákem,
Tím zlodějským ptákem.

Táhne mračno proti mračnu,
W stromech wítr bauří,
Wywalil se luňák z mraku,
Nad zahradau krauží,
Sestra wolá Ančičku:
Kde máš, sestro, hrdličku?
Chraň ji před luňákem,
Tím zlodějským ptákem.

VIII.

STARÝ ZAHRADNIK.

Stary zahradníček
Mladičkau dceru má:
Komuž on, můj bože,
To děwče odchowá?

Každý w podiwení
Její krásu widí,
A wšak diwu není,
Že se nepřediwí.

Widěl jsem ji jednau.
Z okýnka wykaukla,

Jakoby se růže
Z paupátka wylaupla.

Powěz ty nám, powěz,
Starý zahradníčku,
Kdes wzal ten drahý kwět,
Tu krásnau růžičku?

„Sám jsem ji o sobě
Na jaře štěpowal,
A ze všeho kwítí
Nejwíc opatrowal.”

Wy milé matičky
Dcerušky wezměte,
S nimi k zahradníku
Starému dojděte.

Dejte je u něho
Na jaře štěpowat;
Což wám někdy budau
Mládenci děkowat.

IX.

PROKOP HOLÝ.

Od morawské strany šíře lukami
Rozložil se tábor mezi horami,
A w něm Prokop Welký se swými oděnci
Čeká jisté zpráwy o milém sestřenci.

Jej, když s malau hrstkau s cesty wybočil,
Pan Sezima zrádně w lese zaskočil;
Lid branný rozprášiw, Racka raněného
Odwleci potupně dal do hradu swého.

O polednách posel přijel w pochwaty :
 „Nechce Kamenický žádné výplaty ;
 Brž tebe nazýwal, otče náš a wůdce,
 Hanliwými slowy zlotřilého škůdce.

Chce-li Racka míti, nech si přijde sám,
 S posměchem tak wece, zdarma mu ho dám.
 A když jsem odjížděl, proti všemu řádu
 Posla twého wyštřwal fenami mne z hradu.“

K té řeči na nohy heitman poskočil,
 Nad hlawau palcátem wztekle zatočil ;
 Pod nakopenými po všem čele mraky
 Blesků rozesílá sto žhawými zraky.

Zahřměl rozkaz hněwný, a po táboru
 Jezdci do rot kwapí, pěší do sboru ;
 Zbraň se w slunci leskne, a dle obyčeje
 Žižkowa korauhew nade wojskem wěje.

Jede hradba wozů řadě we dvojí,
 Běda, na koho se aul ten wyrojí !
 Z předu jdau cepníci, wzadu pawézníci,
 Zpiwající: „Kdož jste boží bojowníci !“

Táhnau roty polem, táhnau roklemi,
 A když tmy večerní strau se po zemi,
 Postihnauti může při jasném měsíci
 Oko bojowníka w dálce Kameníci.

Blízko u rozcestí leží skalní lom,
 Nad ním w půdu ráží kořen diwný strom,
 Ushlý wrchol jeho — swadlá lidská hlawa,
 Wětwe, plody jeho jsau krkaweů strawa.

Hřmot wozůw ohyzdné hosti zapudil.
 Mimo jeda Prokop pod se promluwil :
 „Žel mi, ujče, twých tu rozmetaných audů,
 S námi že netáhnau ku přísnému saudu.“

Zaklepala hlawa, huhle hubenec :
 „Nejsem tobě ujec, jsem twůj sestřenec ;
 Proti příměří mne Sezimowští jali,
 Tělo w kolo wpletli, hlawu na špic dali.“

Heitmanowi w očích mrak se zahustil,
 Až koni pod nohy palcát upustil,
 Pozdwił k nebi ruku na dwa prsty hledí,
 A co sobě myslí, jen złé. moci wědí.

Sňali tělo s kola, hlawu se hřebu,
 Obřady slušného ději pohřebu ;
 Při pochodních Racka nedaleko lomu
 Táboři skládají do wěčného domu.

Potom heitman s kolu špici krwawau
 Zatknuw si za lebku nepronikawau,
 Hnal se s lidem dále w rozbauření lítém,
 A již hrad obemkli kolem před uswítem.

Činěn k místu autok dwa i tři kráty,
 Táborům se stýská těžké od ztráty ;
 Znajíť Kameničti dobře odrážeti,
 Není jiné rady, leč je wyležeti.

A když stáli w poli za dvě neděle,
 Prokop točí oči k hradu zmrzele ;
 Duch se diwě zinitá, msta ho běře krátce,
 A wně české země čeká jiná práce.

Swolaw setníky swé a podheitmaní :
 „Těžko, dí, čekati nám tu na wzdání ;
 Aneb Kamenici zjitra w moci máme,
 Aneb zde naše moc na wěky se zláme.

Zjitra s prwním sluncem wozy strhnete,
 K západu se s lidem rychle uhnete,
 A tak odstaupíce něco na čtwrt míle
 K hradu uderíte opět w nowé síle.“ —

Swau radau pak zvlášťe když je podaří,
Chwátá přímo wůdce k swému šípaři:
»Kuj z té špice střelu, bratře prawowěře,
Jakaus nikdy nekul, ať nechybí terče!«

Po jitru se haufy w pole hýbají,
Posměchem je hlučným s hradeb stíhají,
I pán Kamenický s náhradbí se dívá,
Že těch sprostěň hostí, srdce w něm okřívá.

Ač tělo bojowné podál odstalo,
Swau však welkau hlavu blízko nechalo.
Pode starau hruší Prokop spauští kuši:
„Hei pane Sezimo, poruč bohu duši!“

Padnul — praudem krwe žití wywřelo,
Přestalo již chase býti weselo,
Ano w slaupech prachu a we chumlech kauře
Zpět w nowém se wzteku přiwaluje baure.

Hřmí, a trau, a boří děla, haufnice,
Ke hradu se tisknau, kopí, sudlice,
A než půl dne přešlo, Táborowé jaří
W Kamenickém zámku krutě hospodaří.

Sezimowo tělo ční tam nad lomem,
Záře z hradu swítí ještě nad horem,
Kudy roty táhnau dál na Rakusice:
„Kdož jste bojowníci boží“ zpiwajíce.

X.

ŽEHRAWÝ.

To zlaté slunéčko
Za mrakem se skrylo,
Jakby ho za týden
Na nebi nebylo.

Kam kauknu, tam se mi
 Tma sype do očí;
 Ach, kdy to slunéčko
 Z pod mraku vyskočí!

Chodím zarmaucena
 A celá ztrápena,
 Co můj nejmilejší
 Hněwy ke mně chowá.

Hněwá se, newím proč —
 Slowem se neblíží,
 Raději než na mne
 Do kauta pohlíží.

Ptám-li se na něco,
 Jen hlawau pohodí:
 Dám-li mu dobrau noc,
 Ani neodpowí.

Tak všeecka býwalá
 W domě radost mizí:
 Máme se milowat,
 A jsme jako cizí.

Snad jste wy, matičko,
 Jej na mne zezlila,
 Wždyť jsem já před wámi
 Wody nezkalila.

Nebo ty, sestřičko,
 Nepřeješ lásky nám:
 Přištíwáš-li na mne,
 Napraw tě pán bůh sám.

Můj zlatý mužičku,
 Jen mne tak nesužuj,
 Jestli jsem chybila,
 Radši mne vyhubuj.

Radši mne wyhubuj,
 Přijmu i zlá slova;
 Ale twá nemluwnost
 K smrti se mi rovná.

„S kým pak jsi se wedla
 Ondyno na Újezd?
 Však jsau tě widěli,
 Máš z toho pěknau čest!“

S kýmže jsem se wedla —
 Byl to můj bratříček,
 Prowázel mě domů
 Wečír přes lesíček.

Mužičku můj milý!
 Byl jsi nelaskawým,
 Dělal jsi mně křiwdu,
 Předce tě pohladím.

XI.

RADOST A ŽALOST.

Ach radost, ach radost,
 Hezká to kwětina;
 Jen škoda, přeškoda,
 Že kořínků nemá.
 Přijde witr — rozfauká ji,
 Přijde woda — odhaupá ji:
 Ach škoda, přeškoda,
 Že kořínků nemá!

Ach žalost, ach žalost,
 Hořký to kořínek,
 Žádný z něho nepučí se
 Kwět ani lupínek.

Kolik wzdechů srdce kruší,
 Než mu hořkost powysuší;
 Kolik slzí uplyne,
 Nežli w nich se rozplyne.

XII.

DÁREK Z PAUTI.

Na Swaté hoře
 Prál bych si, bože,
 Býti kostelníkem,
 Třeba i zvoníkem
 Jenom jeden měsíc;
 Z daleka, široka
 Přichází do roka
 Krásných tam děvčátek
 Kolik tisíc.

Byla tam, byla
 Taký má milá,
 Wčera se wrátila,
 Pauti nakaupila
 Skoro w každém krámu:
 Bratrům růženečky
 Sestrám obrážečky,
 Ale mně srdýčko
 Z marcipánu.

Wezmu dwa česká,
 Půjdu do města,
 Pozlátka nakaupím,
 Srdéčko polepím,
 Dám k němu ceduličku;
 „Toto je památka
 Hezkého děvčátka!“
 Potom si ji připnu
 Na klobauk za kytíčku.

XIII.

PEČLIWA MILÁ.

(Podlé nápěvu: Nežel, děvče, nežel!)

Zle je, milá, zle je,
Ostrý vítr věje,
Zavál mi cestíčku,
Zabloudím v lesíčku,
Padnu do závěje.“

Zle nám, milý, zle nám
Odcházet ti nedám:
Počkej do půlnoci,
Snad bude pomoci,
Já ti posla zjednám.

Wstávej, milý, wstávej,
Wíce neodkládej;
Poslíček přichází,
Za horau vychází,
Doma si dospávej.

Měsíčku blýskavý,
Což jsi ty laskavý!
Prowázej milého,
Do dworu bílého
Dowed ho we zdraví.

XIV.

DRAHÝ ZPĚVÁK.

Za jednu hubičku
 Chtěla mít písničku:
 Toť nejde, moje milá!
 Což pak by kytička
 Z jednoho kvítečka
 Nanic se uwíjela!

Kolik jde kvítečků
 Na pěknau kytičku,
 Tolik též hubiček
 Na hezkau písničku.

XV.

O D B Y T Ý.

Po čem víno na hody?
 Mariánko z hospody!
 Styděla se za písáře,
 Podwdala se za bednáře;
 Mariánce — la la la!
 Bednář sudy požehá.

„Po čem smola? we fráčku
 Z kanceláře škrabáčku!
 Z takových jen úštipečků
 Nadělej si příštipečků;
 Nech si, nech si, nech si je,
 Táta ti je přišije.”

XVI.

CIKÁNOWA PÍŠTALKA.

Náš tatíček nebožtíček
 Ledacos wěděl,
 Nám ubohým Cikáňatům
 Nic nepowěděl:
 Uměl pít, uměl hrát,
 Měkce dělat, twrdě spát,
 Za pět prstů pěkné věci
 Kupowat.

Náš tatíček nebožtíček
 O nás málo dbal,
 Měl podiwnau píšťaličku,
 Nám jí nenechal:
 Kde ho rádi uctili,
 Dobře mu zaplatili,
 Na swé oči diw diwaucí
 Spatřili.

Z kapsy wyndal píšťaličku,
 Oheň rozdělal,
 Jak zapískal, wšecky šwáby
 Z domů wywolal:
 Musil šwáb ze wrátek
 Zrowna nebo nazpátek,
 Potom dostal čerweňaučký
 Kabátek.

Když zapískal na píšťalku
 Po wsi, po městě,
 Hned za ním německé myši
 Byly na cestě:
 Musely wandrowat,
 Podlé jeho tancowat,
 S hráze chutě do rybníka
 Hopcowat.

Ach, tatíčku nebožtíčku,
 Kam jsi rozum dal!
 Kdybys nám byl pišťaličku
 Aspoň odkázal!
 Máme teď nauzi třít,
 Mohli jsme se dobře mít,
 W Čechách, také na Moravě
 Pansky žít.

XVII.

SLZY A WZDYCHÁNÍ.

Kdyby všecky slzičky
 Pohromadě byly,
 Co jsau, milý, pro tebe
 Oči moje lily :
 Wěru by se lauky naše
 Wšecky zatopily.

Ach, kdyby to vzdychání
 Pohromadě bylo,
 Co mé srdce pro tebe,
 Milá, vypustilo :
 Wěru na věži by naší
 Zwony rozzwonilo.

XVIII.

NEWĚRNÝ MILÝ.

Ach běda, nebudu
 Wíc chodit pro wodu,
 Pro wodu, pro wodičku,
 K studánce při měsíčku.

Stáli tam za křowím,
Kdo — to wám nepowím,
Mluwili temným hlasem,
Líbal ji — slyšela jsem.

Srdce mé plakalo,
Jen se usedalo,
Síla mne opustila,
Bolest se na mne lila.

Sám ty, milý bože,
Polituj mé hoře,
Upokoj lásku tu mau,
Smiluj se nad ubohau.

Předce tě, já to wím
Můj milý, oželím;
Ale mé lásky k tobě
Přestanu žet w hrobě.

XIX.

SŇATEK.

Kwěte jahloň w sadě,
Pod ní keř růžiček;
Přelíbezným hlasem
Wečerním tu časem
Zpíwává slawíček.

Diwná wěc, bože můj!
To stwoření ptačí
Z hrdélka autlého
Na tolik sladkého
Jak zpěwu wystačí!

Ale jest diwnější
Nad slawičků hlásky,
Kterak do autlého
Srdce panenského
Wstoupí tolik lásky.

Ta když w otruchlelém
Srdci se rozmůže,
Brzo proměněným
Twáříčkám červeným
Do hrobu pomůže.

Když ráno wstávala,
Přišly jsau nowiny,
Že padl té noci
Do těžké nemoci
Miláček jediný.

Smutná do kostela
Newěsta spěchala,
A kudy chodila,
K bohu se modřila,
Žalostně plakala.

A když jsau pod večer
Klekání zvonili,
Wšickni jsau lékaři,
Jak mladí tak staří,
Naději pustili.

Zwoní hrana, zwoní,
Panna již nechodí:
Ale jako spadlý
Kwíteček uswadlý
Na lůžko se kloní.

Zwoní trojí hrana,
Již nepláče panna:

Do stropu dívá se,
Z hoře usmívá se,
Chvátá cos rukama.

Patří, jak milého
We pěkném práwodu
Šest mládenců neslo,
Šest panen wedlé šlo,
Kráčejí ke hrobu.

Ona w bílém rauše
Podále tam stojí:
Pak bliže přikleká,
A nic se neleká,
Tři hrstky naň hodí.

Když bylo w půlnoci,
Slyší hlas nad sebau:
„Stroj se, mé dítě, stroj,
Srdéčko upokoj,
Zasnaubím se s tebau.”

W nejpěknější šaty
Hned se oblíkala!
Wěneček si panna
Z rozmarýny sama
Do vlasů wplítala.

Wěťřík od západu
Chladaunký zawívá:
Hosté známau cestau
Berau se s newěstau,
Kde ženich přebývá.

Tam kde bydlí spolu,
Ten tichý domeček
Má střechu zelenau,
Komůrku zawřenau
Na věčný zámeček.

XX.

MILÝ NADE WŠECKO.

Co je mně do swěta,
Do swěta celého,
Jen když já k sobě mám
Miláčka wěrného.

Dobře se mu leží,
Kdo sám si ustele;
Čemuž mně bráníte
W lásce, wy přátelé?

To jsau mi přátelé!
Sypají, kde mohau —
Hořec mi do duše,
Peluňku do srdce.

K horám se podívám,
Půjdu na půdičku,
Jede-li můj milý
Na wraném koníčku.

Jede po háječku,
Z křowí poskakuje,
Jako ta potápka,
Co pod wodau pluje.

Wyjíždí z auwozu,
Skáče po auhoru;
Jaké to taužení
Po mém potěšení!

Chwilku si potaužím
Chwilku postěžuju,
S milým se potěším,
Zas wesela budu.

XXI.

DÍVČINA JAK DOBRÁ HODINA.

Dě jsem prosil, bůh mi dal,
 Milau přeupřimnau,
 Z pauhé lásky srdce by
 Rozdělila se mnau:
 Ach, to je wám dívčina
 Jako dobrá hodina!

Dám-li se do skákání,
 Hupky za mnau skáče;
 Uroním-li slzičku,
 Hned mi k vůli pláče:
 Ach, to je wám dívčina
 Jako dobrá hodina!

Jestliže ji požádám
 Někdy o hubičku —
 Říká: wem si třeba pět,
 Jsau twoje, Jeničku!
 Ach, to je wám dívčina
 Jako dobrá hodina!

Ondyno jsme w poledne
 Pod lesíčkem stáli,
 Modráčkové oči se
 Sladce na mne smály:
 Ach, to je wám dívčina
 Jako dobrá hodina!

Já řku: hle, již městček
 Skryl se mezi mraky —
 Ona hned přisvědčila:
 „A hvězdičky taky.“
 Ach, to je wám dívčina
 Jako dobrá hodina!

Otčenášek w kostele
 Za mne odříkáwá.
 A teprwa zdráwasek
 Pro sebe necháwá:
 Ach, to je wám dívčina
 Jako dobrá hodina!

Nech moje štěstí mine,
 Kudy nóha kráčí;
 Nech mi w poli se rodí
 Trní a bodláčí:
 Opustím-li dívčinu
 Jako dobruu hodinu!

XXII.

KROTKÁ HOLUBIČKA.

(Nápěw: Lastowička litá atd.)

Holubička s dubu
 Letěla k holubu:
 Milý nad rybníčky
 Pase tam koníčky,
 A já za ním půjdu.

Holubička krotká
 S holaubkem se zobká:
 Proč bysme taky tak
 Neměli se zobkat,
 Když jsme mladí obá.

XXIII.

DÁREK Z LÁSKY.

Když jsem šel přes lávky,
 Našel jsem korálky
 Na pěti šnůréčkách nawlečené:
 Dal-li je děvčátku
 Milý na památku,
 Bude mít srdéčko zarmaucené.

Každý to dobře ví,
 Že i ten nejmenší
 Dáreček z lásky je nejmilejší:
 Přijde-li k ztracení,
 Nikdy potom není
 Stříbrem ani zlatem k nahrazení.

XXIV.

POCESTNÝ.

Je to chůze po tom světě —
 Kam se noha šine:
 Sotwa přejdeš jedny hory,
 Hned se najdau jiné.

Je to život na tom světě —
 Žeby člověk utek:
 Ještě nezažil jsi jeden,
 Máš tu druhý smutek.

Což je pánům! ti na woze
 Sedí pěkně w suše,
 Ale chudý, ten za nimi
 W dešti, blátě kluše.

Ei, co já dbám na té cestě
 Na psoty a sloty,
 Jen když já mám zdravé nohy,
 K tomu dobré boty.

Wšak na pány w krytém woze
 Taký někdy trhne:
 Jednau se jim kolo zláme,
 Jindy vůz se zvrhne.

A krom toho — až své pauti
 Přejedem a přejdem,
 W jedné hospodě na nocleh
 Pán nepán se sejdem.

XXV.

A CO DÁL — TO NEPOWÍM.

Jakkoli se červenám,
 Ráda slýchám, ráda mám,
 Můj milý kdy při mně chválí
 Swětlé vlásy, hladké líčko,
 K tomu laskavé srdýčko;
 A co dále — až to wím,
 Ne, ne, ne, to nepowím!

Jakkoli se červenám,
 Ráda slýchám, ráda mám,
 Předt-li, kdy milý chválí
 Pantoflíčky, autlé nožky,
 Pak bělaunké mé punčošky:
 A co dále — až to wím,
 Ne, ne, ne, to nepowím!

XXVI.

D Ě T S K A .

Powěz mi, holátko,
 Zlaté pacholátko,
 U koho rád se chováš?
 „U mého tatíčka,
 Děláme koníčka,
 Haupity, haupity, hau.“

Powěz mi, holátko,
 Zlaté pacholátko,
 Koho nejradši líbáš?
 „Matinku, matinku,
 Má hladkau hubinku,
 Tatíčkowa píchá.“

Powěz mi, holátko,
 Zlaté pacholátko,
 Po kom se ti stýskává?
 „Po wás, má babičko,
 Hruštičku, jablíčko
 W kapsáři míváte,
 Pro mne je chováte.“

XXVII.

J A R N Í .

(Nápěv: Pojď, pojď, pojď, jen mne wyprowď!)

Ai, ai, ai —
 Na zahrádce máj
 Rozwilo se wonné kwítí,
 Po záhonku jen se swítí:
 Ai, ai, ai —
 Na zahrádce máj!

„Máj, máj, máj —
 Zelená se háj!
 Ptactvo líbě prozpěvuje,
 Hnízdečka si upravuje:
 Máj, máj, máj —
 Zelená se háj!“

Háj, háj, háj —
 We srdéčku ráj!
 Natrhám já, milý, růže,
 Postelu ti jimi lůže:
 Háj, háj, háj —
 We srdéčku ráj!

„Ráj, ráj, ráj
 Z twých mi očí hraj!
 Postel, milá, potměchutí,
 Sladší bude oddechnutí:
 Ráj, ráj, ráj
 Z twých mi očí hraj!“

XXVIII.

Z I M N Í.

Jak mi smutna přichází
 Ta letošní zima,
 Jakoby se svět zakalil
 Před očima mýma.

Wšecky cesty, chodníčky
 Sněhem zapadaly,
 Po kterých jsme jindy, milý!
 Spolu chodíwali.

Wšak je mi tak všelijak,
 Wšude mne to sauzí,

Jedwa že mi srdce z těla
Wen se newytauzí.

Je mi jako ptáčkowi,
Co na poli sedá,
A na sněhu, ubožátko,
Zrnýčka si hledá.

Hledá, hledá zrnýčka,
Ale nenachází:
Tak mi také bez milého
Zima ta prochází.

XXIX.

NEBLAHÉ SEJITÍ.

Zala Zuzka u lestčku,
Jel tudy pán na koníčku:
Wšak to nebyl žádný pán,
Ale byl to milý sám.

„Zelenej se rozmarýnko!
Rozwesel se, má panenka,
Z wojny jede milý twůj,
W nádra oči nesklopuj.“

„Zelenej se na hrob kwítí,
Srdce moje bolest cítí!
Tři léta jsem čekala,
Milého nedočkala.“

„Cos tu, milá, dělávala,
Pro mne-li jsi plakávala?
Že uwadnul z růže kwět,
Pro který mne těšil swět.

„Co jsem smutná dělávala?
S větříčkem jsem vzdychávala,
A s rosičkau plakávala;
Lásku jsem vyplakala,
Jinému se dostala.“

XXX.

P T Á Č E.

Má zlatá matičko,
Ach, powězte mně,
Co to bez přestání
Pohrává we mně?

Hraje to, zpívá to,
Chvilkami skáče;
Oč-že mám w srdéčku
Zawřené ptáče.

Klec máme na půdě,
Dojděte pro ni;
Wšak my to ptačátko
Chytíme do ní.

Dáme je za okno,
Musí nám zpíwat,
Když budem wečeřet,
Když budem snídat.

XXXI.

W Ý M L U W A.

Čím je to, má dceruško, čím je to,
 Že máš líčko zardělé, tu hle to?
 „Můj milý mě drát peří uviděl,
 Dřímala jsem, kdož by se nestyděl?
 Tím je to, má matičko, tím je to.“

Čím to je, má dceruško, čím to je,
 Že se ti nezardělo oboje?
 „Snad se mi nepodíval na obě?
 Hodili jsme jenom očkem po sobě,
 Tím to je, má matičko, tím to je.“

XXXII.

W Á W R A.

Běží Wávra z Poličky,
 Nese w mošně hrozníčky,
 Zpívá sobě cestičkau,
 Že má mošnu plničkau.

Ale blízko u Brodu,
 Zlau měl chuďas příhodu:
 Wojáci ho potkali,
 Hrozníčky mu pobrali.

Běží Wávra od Brodu,
 Pláče pro swau nehodu,
 Naříká si cestičkau,
 Že má mošnu prázdníčkau.

Wojáci ho potkali,
 Tuze ho litowali;

W pole zašli, kde co našli,
Do mošny mu nandali.

Běží Wáwra hopky, hopky,
Nese w mošně kozí bobky;
Zas si zpíwá cestičkau,
Že má mošnu plničkau.

XXXIII.

POMLUWA.

Pomluwo, ty pomluwo,
Kdo tebe rezsíwá,
Že z maličkého tě zrnka
Plné město býwá?

Pomluwo, ty pomluwo,
Pichlawé máš listí!
Žádný srp tě ani kosa
Z pole newyčistí.

Poslala mě pro okurky
K wám má panímáma:
Šeptali hned, že dobíhám
Za tebau již sama.

Cos, milý, mi darował
Šátek, pentle k swátku:
Wšak to nebylo zadarmo!
Prawili u sládků.

Když jsme ondyno na pauti
Náhodau se sešli:
Také si hned powídali,
Že jsme sobě řekli.

„Těš se, milá! kdybys byla,
 Jakby oni chtěli:
 Pomluvači by o tobě
 Dávno oněměli.

XXXIV.

POMILOVÁNÍ.

Na lávce, nad potokem
 Laudila černým okem:
 Chlapče můj rozmilý,
 Nebuď tak zpozdlý,
 Pojď za mnau, dej mi ruku,
 Nespadneš do potoku.

Poslechni mojí rady,
 Půjdeme do zahrady;
 Maličká zahrádka,
 Rostau w ní jablátka, —
 Já ti je, můj milý, dám,
 Protože ráda tě mám.

Což pak tě polekalo,
 Wždyť tu nic newolalo:
 Chlapče můj, neboj se,
 Jen ke mně připoj se,
 Holaubek na stromu spí,
 Měsíc ho ze sna budí.

Měsíček, hvězdy taky
 Tratí se mezi mraky:
 Holečku, dobrau noc,
 Není žádná pomoc,
 Nastává k rozchodu čas,
 Ach, kdy se sejdem zasl!

XXXV.

MOCNOST OČÍ.

Díval bych se celý den,
Kdy má milá přede len:
Kolo, péra jako witr lítají,
A po niti očka se sklauzají.

Jestliže ty oči
Na cíwku zaskočí,
W niti se zamotají:
Což jí to předení
Jako mně myšlení
Nehezky zmotrchají.

XXXVI.

KYTIČKY.

Bude-li mě wdowec
S tau láskau pokaušet,
Mám pro něj kytíčku,
Může si přiwonět,
Z bodláčí a ze žíhawky:
Wdowečku, přiwoň si,
Na milau zpomeň si.

Bude-li mládenec
Chťt si mě namlauwat,
Mám pro něj kytíčku,
Tu mu chci darowat,
Z krafiátů a růžiček:
Dej si ji, můj milý,
Za klobauček.

XXXVII.

STATEČNÝ JONÁK.

Nejčko mám ženicha,
Matko, na mau milau!
Jak se ho dotknete,
Hned z něho jiskry jdau.

Přijde do hospody,
Wšecko ustupuje;
Jakau on zazpiwá,
Ta se hned tancuje.

Každý mu w hospodě,
Taky mně přijíjí,
Sic ho wen vyhodí,
Kdo se mu nelíbí.

XXXVIII.

SWATEBNÍ DEN.

(Dle powěsti národní.)

Spuštěn most a otewřena
Byla brána na Sřele;
W bráně stojí panna krásná,
Twáříčky má zardělé.

Truchliwým okem přijímá
Dary w bráně na Sřele,
Jež jí k swatbě přinášejí
Poddaní a přátelé.

Ludmila, dcera rytíře
 Žicha jest to nejmladší:
 Ó wy libá ústa, přál bych
 Blaženost wám nejsladší!

Mnoho darů se naneslo,
 Přize, medu, potravvy:
 Žel, že wšecky swěta statky
 Jsau bez lásky otrawvy!

Owčák ještě tu beránka
 Složil panně u nohau:
 Přijmi, panno, milostiwě
 Tu obítku ubohau.

Panna wděčně owčáčkowi
 Za beránka děkuje,
 A po mostě když odchází,
 Takto tiše běduje:

„Mladý pastýři, útulný,
 Jako jsau owečky twé!
 Šťastnější nade mne bude,
 Která tebe dostane.“

Potom myslivec statečný
 K bráně krokem zaměřil:
 K twému weselí, ctná panno,
 Tuto laň jsem zastřelil.

Panna zdwořile myslivci
 Se za laňku děkuje,
 A po mostě když odchází,
 Takto tiše běduje:

„Šwarný lowče! chtěla bych se
 Stawu swého odřici,
 Jen kdybych pohladit směla
 Snědém tebe po líci.“

Pak i rybák poctu nesa
 K sličné panně promluwil:
 Nejlepší jsau tyto ze všech,
 Které dnes jsem nalowil.

Panna wlidně rybařowi
 Za ryby se děkuje,
 A po mostě když odchází,
 Takto tiše běduje:

„Za wodau tam w twé chalaupce,
 Modrooký rybaři!
 Dej ti bůh, ať twůj se sňatek
 Lépe než můj podaří.“

Slunce zašlo — slunce vyšlo,
 A než tihlo k západu,
 Wše po wůli i bez wůle
 Odbylo se na hradu.

Skončen průwod, služby w kapli,
 I družiček zpívání;
 Skončen pláč a hody stkwostné,
 I při hodech výskání.

Wůz a čtyři koně wrané
 Na náhradí čekají,
 W diwokosti pánu swému
 Jedwa-li co oddají.

Jižtě ženich usadil se
 Mladé paní po boku;
 Koně nazpět k jeho sídlu
 Pádí w lítém poskoku.

Sady, lauky, křowí, pole
 S obau stran se mihaly,
 Jezdci haufu swatebního
 Daleko zpět zůstali.

A když na Kátowskau horu
Wranci letí od boru,
Jako w lože se swatební
Kladlo slunce za horu.

Tam kde nad skalami cesta
K srázu nahnutá běží,
Spřež plachá se náhle zpíná,
Hříwy husté vyježí.

Mžikem jak kdy blesek zaswítí
Z chumle černých oblaků,
Choť s rytířem, koně s wozem
Padli wěčných do mraků.

Owčák zablédnuw při stádě
Jízdu hory na čele,
Hůl upustil, w twáři zblednul,
Trnul celém po těle.

Ryk a třesk a rachot skály
Slyše dále w pasece
Mysliwec se onde přihnal
Udychtěný ku řece.

A rybař, co blízko břehu
K lowu sítí hotowil,
Děsně rukama nad tůní
Rozpěněnau zalomil.

XXXX.

POMOC PRO NÁRAMNAU LÁSKU.

Ach, Haničko, má perličko
 Jediná, jediná!
 Tys mě na smrt svojí krásau
 Ranila, ranila.

Jak mi nebe nad hlawau je
 Wysoko, vysoko,
 Tak tě chowám we swém srdci
 Hluboko, hluboko.

„Nic si z toho, můj Jeníčku,
 Nedělej, nedělej,
 Zespod díрку do srdýčka
 Udělej, udělej,

Ležím-li ti na dně srdce
 Hlubokém, hlubokém,
 Zas mě wytrausíš po swětě
 Širokém, širokém.“

XL.

U P R A N Ý.

„Můj synáčku, kde jsi byl?
 Kdo tě tak nerázně zbil?“

Byl jsem mezi wlnaři,
 Kožišníky, smradaři.

Ti mne wydělávali,
 Tam ti našlapávali.

XLI.

J A N E K.

Jeli jsau silnici
Dwa páni s děwčicí,
Ptali jsau se Janka na robotě,
Dobře-li se tudy jede ke Lhotě?

Powěz nám, Janku ty,
Přijdem-li do Lhoty?
Kudy tam, kudy, Janku, kudy tam? —
„Tudy tam, tudy, páni, tudy tam.“

LXII.

P O P R Á C I.

Na poli, w zahradách
S pondělka k neděli
Wšecko jsme zaseli,
Wšecko wysázeli:

Zlatý po záhoně
Owísek pro koně,
Ječmen a pšenici
Pro dům a piwnici;

Pro naše ženušky
Hustý len u kopce;
Růže pro děwčata,
A ředkew pro wdowce . . .

Jabloněk dvě kopě
Pro hodné mládence;
Olše a konopě
Pro taškáře . . .

Wšecko jsme zaseli,
Wšecko wysázeli:
Pán bůh požehnání
Práci té udělí.

XLIII.

POSLEDNÍ WŮLE.

Ach, ach, pane Janku,
W slowutném copánku!
Až někdy umřete,
Komuž odkázete
Tu pěknau oháňku?

„Ten můj panický cop
Postawte mi na hrob,
Ať tam na mém hrobu
Pro věčnau ozdobu
Stojí jako šilboch.“

XLIV.

R O Z P A K Y.

Weselost mi w hlavě hraje,
Srdce mi w těle skáče,
Že mi poslala má milá
Dwa weliké koláče.

Sním-li je, přeškoda na věky jich,
A kdyby ztwardnulý, bylby to hřích;
Pročež, milý Wašku,
S chutí do nich!

XLV.

ČESKÝ SEDLÁK.

Ty český sedláčku,
Wychytralý ptáčku!
Po zpěwu, po peří
Blázen kdo ti věří.

Sedlák jde z hospody,
Cesta mu nestačí;
Když přijde před pána,
Což je hned jinačí.

Škrabe se za uchem,
Potírá si čelo,
Jakby půl dušičky
Z něho wyletělo.

„Jemnost pan'-tatínku!
Letos není loni —
Ja řku toto wono
Bída nauzi honí.“

Před pánem steyská si,
Za wraty weyská si, —
Strčil urozenost
S rozumem do kapsy.

XLVI.

KRÁSNÁ KORDULA.

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnějši panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Jako dvě cibule
 Pystičky odulé:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnějši panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnějši panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Očko popelawé,
 Trochu naříkawé;
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;

Ona má, ona má, ona má

Twáře w roznícení,

Muchomorka nic není;

Očka popelawé,

Trochu naříkawé:

Kudrnatau hlavičku

Jako kapustičku;

Pystičky odulé

Jako dvě cibule:

Což pak jí schází, co chybí

Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;

Ona má, ona má, ona má

Bradu na tři facky,

A nos sedmihradský;

Twáře w roznícení,

Muchomorka nic není;

Očka popelawé,

Trochu naříkawé;

Kudrnatau hlavičku

Jako kapustičku;

Pystičky odulé

Jako dvě cibule:

Což pak jí schází, co chybí

Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;

Ona má, ona má, ona má

Nehty podobné ku

Pazaurkům z česneku;

Bradu na tři facky,

A nos sedmihradský;

Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu naříkawé;
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak živ nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Hedbáwné ručičky,
 Na nich bradawičky;
 Nehty podobné ku
 Pazaurkům z česneku;
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;
 Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu naříkawé;
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak živ nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;
 Ona má, ona má, ona má
 Nožičky ze strunek,
 Dělalj klep, klep, klep;
 Hedbáwné ručičky,
 Na nich bradawičky;

Nehty podobné ku
 Pazaurkům z česneku:
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;
 Twáře w roznícení,
 Muchomorka nje není;
 Očka popelawé,
 Trochu nařikawé;
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:
 Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

 XLVII.

WRCHNÍ Z KOZLOWA.

Pan wrchní z Kozlowa
 Přijel do Rausowa
 Na křtiny;
 Tu sobě namlůwil
 Ctnau pannu Hejduli,
 Němkyni.

On wáží čtyry sta,
 A panna newěsta
 Liber pět,
 Jakoby na wozu
 Padnul pod pawuzu
 Z růže kwět.

Co panna newáží,
 Zlatým se dowáží
 Kamenem.

„Jest tuhle, vzhledem
 k tomu, že se vzdává
 a odchází!“

„Jest ovšem, sám vyjetí
 a ne vyzvání.
 Takže ano:
 + soubor nepřítomnosti
 + soubor nepřítomnosti
 + soubor nepřítomnosti
 + soubor nepřítomnosti“

„Přes samotu žijícího
 Běží sám přes svou
 hlinu
 Řeka je mrtvá
 Průtok a síla —
 Blatná“

„Ach, věta, na břevna
 Zau měli přibíhají
 Zevně dnes:
 Konec se rozhoří
 A pánem vyloží
 Měkké hody“

„Sedící v páncíři
 Z těžké se roboty
 Vrátili;
 Z rákosí bahniho
 Jsou pane vrchního
 Páčili“

„Ctý pane ženichu,
 Kam jste dal newěstu,
 Co s vámi včera jela?
 „Překoda na věky!
 Padla mi do řeky,
 Ona mně uplavala.“

XLVIII.

HUBIČKA.

Hubička, hubička —
 Maličká lahůdka,
 Ale mnohem sladší
 Nežli ta jahůdka.

Hubička, hubička —
 Na okamžiknutí,
 Jako dwau kwitečků
 Sladkaunké dotknutí.

Hubičky, hubičky
 S milau si dáwáme,
 Kdy spolu pod večer
 Za domem stáwáme.

Jednu při sejtití,
 A druhau s rozjitím,
 Však to není mnoho
 Ostatní mezi tím.

XLIX.

O D B Y T Í.

šlechtic.

Ai, dívčino, perlo drahá,
 Kde jsi se tu na wsi wzala,
 Škoda je tu tebe.
 Pro tebe je lepší cesta,
 Pojeď ty se mnau do města,
 Budeš mít půl nebe.

Nebudeš tam nic dělávat,
 Jen se oblačet, pohrávat,
 K službě rozkazovat;
 První den v samém libání,
 Druhý projde v objímání,
 Třetí v namlouvání.

Děwče.

Ai panáčku, odkudže jste?
 Za půl nebe u vás w městě
 Já wám tu celé dám.
 Zůstaňte wy u nás we wsi,
 Je tu život mnohem lepší,
 Wašeho nežádám.

Nebudete nic dělávat,
 Na peci na lauči spáwat,
 Pěkně wám ujde čas;
 Kdyby wás to netěšilo,
 Wěděla bych také dílo,
 Moh' byste husy pást.

L.

PŘEMÝŠLENÍ.

Čemuž ta naše husička
 Na jedné noze stává?
 Ona to přemeyšlí,
 Zameyšlí, wymeyšlí,
 Odkud se bláto brává,
 Proč zelená je tráwa.

Čemuž ta naše Liduška
 W noci po dworku chodí?
 Ona to přemeyšlí,
 Zameyšlí, wymeyšlí,
 Kde se to beylí rodí,
 Co se pro lásku hodí.

 LI.

WESELÁ JÍZDA.

Jsem jonák z Jawoří,
 Mám děwče w Zahoří,
 Do smutku, do pláče
 Nikdý se mi nechce.

W celém žiwobyti
 Jednau se mi chtělo,
 Když děwče ani já
 Peníze nemělo.

Prorokowala mně
 Nebožka babička,
 Že mi ošediwi
 Před časem hlavička

Hlavička před časem,
 A brada po čase:
 Že jste uhodnula,
 Babičko, nezdá se.

„Kohož to wezete,
 Matějčku z Jawoří?
 Jedte polehaučku,
 Sic se wůz rozboří.“

Čerta vím, co wezu —
 Půl pána, půl břicha:
 Jak ho naložili,
 Chrápe do kožicha.

Čtyři koně wrané,
 Mezi nimi woje —
 Ale co je po nich,
 Nejsau, brachu, moje.

Čtyři koně wrané,
 Je to jízda čistá!
 Bláta po náprawy,
 Nemůžeme s místa.

LII.

WRACOVÁNÍ SE OD MILÉ.

Což jest to vyspání slaďaučké,
 Což jest to vyspání sladké
 Děwčátku na ruce hlaďaučké,
 Děwčátku na ruce hladké.

Ještě se nerozedníwalo,
 Ještě se nerozednilo,
 Za tmy to ptačátko zpíwalo,
 Z osení wylétělo.

Čemuž ta rybička maličká
 Nad wodu wyskakuje?
 Díwá se, zdaliže sluněčko
 Z hory již wystupuje.

Kukala kukačka w háječku,
Má milá, do pětice;
Brzo nám pět neděl uběhne,
Počkej jen na letnice.

LIII.

ZRUŠENÍ SLIBU.

U kapličky stává,
Bez slzí plakává,
Až srdce bolet musí:
„Ach, kdo té lásky sliby zruší,
Běda, běda, běda jeho duši!“

Kdo je ta dívkina,
Jakáto bylina
Smysly jí pomámila?
„Někdy to děvčátko sličné bylo,
Hoře mu srdéčko vymorilo.“

LIV.

Z R Ů S T.

Marné si děláš myšlenky.
Dcero, na Jenička;
Wšak on si tě ztěžka vezme,
Jsi pro něj maličká.

O welkost se nestarejte,
Má zlatá matičko!
Již jsem mu za rok dorostla
Hlawau po srdýčko.

A jen trochu-li se vypna
 U nohou na spiky.
 Také snadhaunko wysokha
 K nemu pro hubicky.

LV.

ZMIZELÁ RADOST.

Proč jsi, daubrawo, za jitra
 Mhlau šeran se oděla?
 Rýwalá ty má radosti,
 Kam jsi ty se poděla?

Zdali k zemi padši, dawaš
 Krásu jarnim paupatim?
 Aneb k nebi wystaupiwši,
 Barwu letním oblakům?

Není, není mezi kwitím,
 Ani mezi hwězdami:
 Wětrowé ji odwanuli,
 Odplynula s řekami.

LVI.

KALENDÁR A NE FARÁR.

(Po slowensku.)

Mynu milý, bodaj zwázal,
 Čo pan farár dněska kázal!
 Kázal: pomni, čloweče,
 Na smrt, něžli pritěče,
 Wer ta twoja mladost
 Skoro utěče.

„Ei, čo já dbám na farára,
Já sa trimám kalendára:
Napred mámy masopost,
Potom teprw prijde puost,
Na memento mori
Ešče času dost.“

LVII.

P O P Ě W K Y.

Pozdní litování.

Když jsem já slaužila w piwowáře,
Měla jsem milého z kanceláře;
Teta mne trápila,
Dnem noci saužila,
Bych jí ho přepustila,
Ach, co jsem učinila!

Což je wíc!

Když mě nechceš, což je wíc!
Nedělám si z toho nic.
Wšak pro tebe oči moje
Hořem nerozplynau;
Wylezu si na kopeček,
Wyhlídnou si jinau.

Prawá weselost.

Míwali jsme kabáty, čert je wzał,
Až halenu propijeme, půjdem dál. —

Připijme si, sedláčkové, na zdrawí,
Sic nás o tu halenu čert připraví.

XLVI.

KRÁSNÁ KORDULA.

Jak žiw nikdo neměl a nemá
Krásnějši panenku jako já;
Ona má, ona má, ona má
Jako dvě cibule
Pystičky odulé:
Což pak jí schází, co chybí
Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
Krásnějši panenku jako já;
Ona má, ona má, ona má
Kudrnatau hlavičku
Jako kapustičku;
Pystičky odulé
Jako dvě cibule:
Což pak jí schází, co chybí
Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
Krásnějši panenku jako já;
Ona má, ona má, ona má
Očko popelawé,
Trochu naříkawé;
Kudrnatau hlavičku
Jako kapustičku;
Pystičky odulé
Jako dvě cibule:
Což pak jí schází, co chybí
Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;

Ona má, ona má, ona má
 Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu naříkawé:
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:

Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

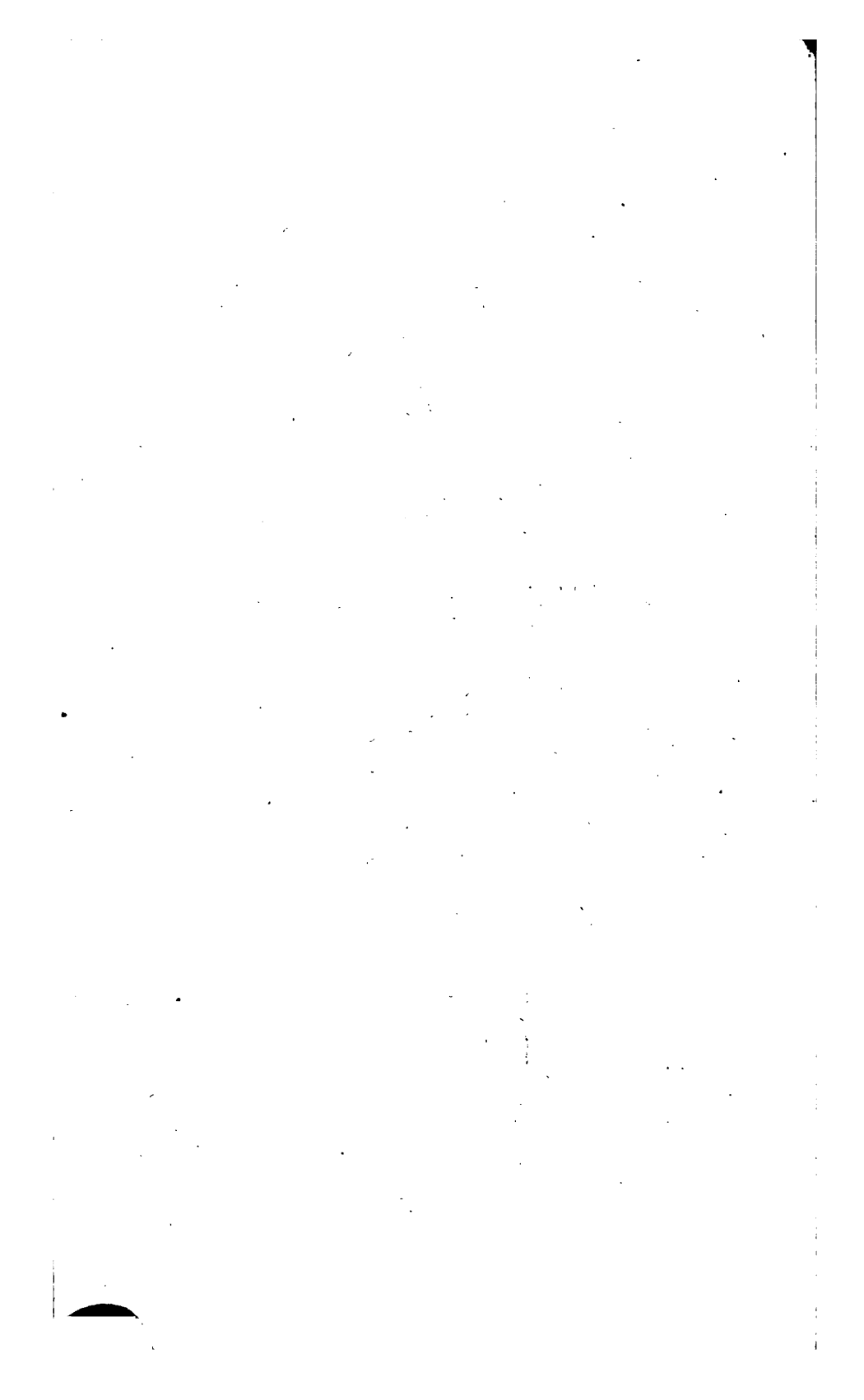
Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;

Ona má, ona má, ona má
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;
 Twáře w roznícení,
 Muchomorka nic není;
 Očka popelawé,
 Trochu naříkawé;
 Kudrnatau hlavičku
 Jako kapustičku;
 Pystičky odulé
 Jako dvě cibule:

Což pak jí schází, co chybí
 Mé krásné Kordule?

Jak žiw nikdo neměl a nemá
 Krásnější panenku jako já;

Ona má, ona má, ona má
 Nehty podobné ku
 Pazaurkům z česneku;
 Bradu na tři facky,
 A nos sedmihradský;

K SLAWNOSTI ČTYŘIDCETILETÉHO PANOVÁNÍ

J. M. CÍSAŘE A KRÁLE FRANTIŠKA I.

DNE 1 BŘEZNA 1832.

Den Tobě krásný, králi ojasněný!

I Twým radostný den kyne národům;

Olympiada ai! desátá

Již nade vlastmi jejich se laučí,

Co Twá ujawši žezlo bohem dané

Ruka všehojná péči o jich nese

Blahost a zdárné prokvetání;

O plody míru a mysli rozkoš!

Již bauře děsné dávno se přehnaly,

I swět hubící hydry polehnuly,

Zachráněná obětmi Twými

Ewropa díky jewí srdečné.

W paeanů slavném: jakž by tu nezněly

Twých ústa dítek chwały nelíčené,

Citem se plápolným plnicí,

Tobě-to Otci zemím drabému?

I jakžby wraucí nehlaholil děky

W ten den potěšný we zpěwu náš jazyk?

Zařícené to druhdy židlo

Ač nezaslauženě, že w podálí

Řeka drawá tam swé břehy šířila,
 Unášejíc na praudu cizí zboží;
 Leč tento za dnů zas pramen Twých,
 Hle, wydobyw z rumu tok přejasný,

Po kwětnatějších dál lučinách plyne,
 A swým dědictwím obradowán, čile
 We chrámu národnosti swětlém
 Čech welebí Tebe, dárce swého.

Nuž, výše krásné wznešte se náděje,
 A z hloubi srdcí lefte naše zpěwy
 K břehům Dunajským, mocnáře kde
Sprawedlnost dala říši základ!

KU PŘÍJEZDU DO PRAHY DNE 4 ŘÍJNA 1835

JJ. CÍŠ. KRÁL. MSTÍ.

FERDINANDA I. A MARIE ANNY.

Jakýžto žiwot čilý a skwostné úprawy
 Jewí se w české vlasti od štítů Šumawy?
 Co znamená ta rozkoš a jarobujný ples,
 Jímž ožiwená města a jata každá wes?

Proč hříwu swau potřásá náš mocný český lew?
 Z tisícerych zaznívá úst výskot, chwála, zpěw?
 Jakéžto nenadálé zwěstují proměny
 Krajům i vzdálenějším howorné Ozwěny?

I jakžby kraje naše plesáním nezněly,
 A města s dědinami sauzwučně nepěly:
 Ai wizte, w lůno jejich žádaucí pán a král,
 Král Ferdinand s milostnau chotí swau zawítal!

Jedwa dosednul na trůn sláwau ozářený,
 A milliony srdcí věrných upewněný,
 Tys první, vlasti naše, co twář tu spatruješ,
 A z Jeho pohledu se líbého raduješ.

Hle, k perle w koruně své, k českému národu,
 Swé první schýlil kroky, w swém maje průvodu
 Ji — okrášlenau všemi půwaby Grací,
 Ji — blahost žití swého, králownu Marii.

Již Třeboň, Buděwice swau úctu skládaly,
 Již w Nadotawských sídlech mu wěnce metali;
 A s Plzní starowěkau panické Klatowy
 Jak mocně oblažily ty líce Otcowy!

Již Lázenská ta města, kde pramen zdrawoty,
 Zdroj w sobě chowala jsau králowské dobroty;
 Sewerní hřměly kraje radostným hlaholem,
 K nebi se nesly prosby wraucnějším plápolem.

Nuž, Praho, matko naše, twá chlauba nemalá,
 Že půl stem panovníků sama jsi zkwětala:
 I čímž vlády Jeho rozkošném na jaře
 Uwítáš do hradeb swých wzácného mocnaře?

Jsau krásné twé oblauky, twé brány wítězné,
 Slawné twých zwonů znění, twé hudby líbezné,
 Celá jsi jakby w raucho swatební strojena,
 A šperkem nejstkwělejším slušně okrášlena.

Leč Ferdinand mrawem swých předchůdců wznešených
 Wíc wází sobě wděků we srdci zplozených;
 Jen úmysly šlechetné a lásky poklady
 Chce mítí trůnu swého za pewné základy.

Nuž, Praho, matko naše, ty krále wítajíc,
 A city wšenárodní na jewo dávájíc,
 Swé vyšli kmety, muže, i swau nadějnau mlád,
 A přání, tauhy, slasti před Něho wolně klad.

Těm hlavám stříbrowlasým, jimž dnů požehnal pán,
 Buď nejprvé ku králi swobodný přístup dán;
 Slyš, an se w každém oku slza radosti stkwí,
 Jaká jim z hloubi prsou modlitba k nebi zní:

Sbor starcůw.

Bože, naše slyš wolání,
 Králi ku pomoci spěj!
 Žehnej Jeho panování,
 Hojnost všeho blaha dej!
 Skrášluj všechny Jeho země
 Ctnosti zdárné owoce,
 Zwelebuj se naše plémě
 Za Něho rok po roce.

Bože, nechej z mocné ruky
 Šťastné losy padati,
 W Jeho správě naše wnuky
 Ctných šedin se dočkati;
 Ať blaženosti na lůnu
 Františkových dojde let,
 Dlauho blaž na slavném trůnu
 Čechy Jeho lůbý wzhled.

Za nimi w pěkných řadách mužowé kráčejí,
 Před mocnařem milostným swá čela sklánějí,
 Jim přizníwá ta doba a utěšený čas,
 Co dáwno tkwělo w nádrech, wylaudil w zwučný hlas:

Sbor mužůw.

Wítej, milovaný králi,
 Wítej nám do Pražských měst!
 Rozléhej se z blízka, z dáli
 Ferdinandu sláwa, čest!
 Jako zniwal zwěčněnému
 Otci wěrných srdcí pleš,
 Zawzni tentýž sluchu Twému
 Silný praud radosti dnes!

Jak jsi počal, w prawdě swatě
 Řiď tisíciletý ten dům,
 Tím upewniš wěky zlaté
 Rozlehlým swým národům:
 My zas k heslu chceme státi
 Lásky Twé a štědroty,
 Hotowi pro Tebe dáti
 Statky swé i žiwoty.

Třetí se zástup hrne citem nelíčeným
 Pokornau, slušnau poctu vzdát hostům wznešeným:
 W žilách jim šlechetného wře vlastenectwí krew,
 O račte milostiwě jejich přijmauti zpěw:

Sbor jinochůw.

Krásné nám zaswitlo ráno,
 Slastí nám se nádra dmaw,
 Anto žádaucího přáno
 Zřítí krále s králownau:
 Jejich pohled nám zaswítá
 Jako s růží krůpěje;
 W obau naše blaho zkwítá,
 W obau naše naděje!

Wám za oběť přinášíme
 Každý swého žití den;
 K Wám se s prosbau obracíme,
 Hlas nebuď náš oslyšen:
 To dědictwí otcůw našich,
 Jazyk w božském wýtworu,
 Nabuď přízně w myslech Wašich,
 Získej Waši podporu.

Ai národu našeho nadějný, autlý puk!
 Wanauci mu ze srdce každý prosebný zwuk
 Nejwýše do nebeských wždy stanů vstupuje,
 I ten k oslawě krále swé síly zkušuje:

Sbor dítek.

Přijmi, králi! prosté kvítky
 W dobu tu nám nejblažší;
 Milostiwě na swé dítky
 Wzhlédni, Otče nejdražší!
 Pod Twým žezlem my taužíme
 W statné muže wypěti,
 A kdy pokyneš, wolíme
 Sebe dáti w oběti.

By pak símě wíry swaté
 Zdárněji se zmáhalo,
 Umění též plody zlaté
 Před námi neskrýwalo:
 Škol se dotkni Twoje oko,
 Wchod jim přej do českých měst;
 O, což zawzní přeširoko
 Tobě sláwa, díka, čest!

Wám, chlaubo, slasti naše! k hodnému uctění
 Každý prawý syn vlasti w libostném nadšení
 Wěnc z wěrnosti, lásky s tím heslem uwíjí!
 Ať žije, dlaubo žije Ferdinand s Marií!

JASNĚ OSWÍCENÉMU

RUDOLFOWI KNÍŽETI KINSKÉMU

ZE WCHYNIC A TETOWA etc. 1832.

I.

O et praesidium et dulce decus meum.

Jarní když wywodí Hóra na oblohu
 Blíž k zemským žitelům slunce milostkwělé,
 Jenž zlatými paprsky
 Trudnau ze sna budí zemi:

Aihle, jak na jejím lůně oživeném
Cit radosti jeden, díky a lásky cit
We všech vládne rozencích,
Po všem praudu bytí wane;

Leskem libě jeho kvítka ojasněná
W obět prostomilau vůni wylévají,
Hájové a palauky
Witání mu tiché strojí;

A zvýšence milý obraz ujawše do
Swých toků zhlazených jej hlaholem řeky
Wázným proslawují, jej
Swižích též potoků hrkot:

Ke cti i sborové ptactwa jemu znějí
W nápěw rozmanitý, sladkodechá w luhu
Jej Sirena hudebná
Jímawým welebí zpěwem. —

Slunce knížata wy swém jste u národu!
O nechtějte libau twáři ukrýwati
Za mhlau vášně, hrdosti,
W soběctwí studeném mraku!

Leč z jasných pramenů plyň na lid uznalý
Dobrodějně vaše swětlo a teplota;
Líbeznoť w nehynaucím
Srdeí chrámu obýwati.

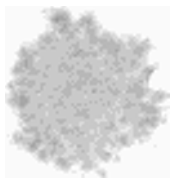
Tak swítí zmlené vlasti a národu
Slunce nezkalené — líce Rudolfowo,
Takť on sobě památník
Chystá w neskonale věky.

Wiz, wlidné to-li on swé čelo objeví,
Již za ním se nesau pohledy zástupu,
Wraucně wespolek ústa:
„Ten jest, tento!“ pošeptují.

Šepet — leč spanilau sláwu po končinách
 Powěst hláholiwá prostraňujíc jeho,
 W zápětí plesu ohlas,
 Žehnání a radost rodí.

Má-liž by jediné ústa oněměla
 W těchto slastiplných Twého žití dobách?
 Luzný cit mne nabízí
 Zwučných strun se dotýkati,

An we Twém se i má rozplesaná duše.
 Jasnu osloňuje, Kniže wyvýšené!
 Blah jsem, mé-li na písňě
 Wzhlédneš přiwětiwým okem.

II.

Z listů té věčité knihy —
 Kde přísný zaweden saud nade národy,
 Nad jich králi a wůdceři,
 (Maudrý wládce tyto stránky za náději
 Swým činům a za odměnu
 Pokládá blaženau; leč surowý tyran,
 Odwahau polekán jejich,
 Před hlasem hotowí zawory, bezumec!
 A zhaubným plamenům — by jen
 Možné — rád by wydal dáwnoletau pečet
 Prawdy, swé aby tak jmeno
 Hnusné i pradědů na wěky zahladil!)
 Z těch listů neprozírají
 Předků zasmušilá Twých čela odnikud
 Stížená lidu kletbami,
 Ni w slzách omočen, ni w krwi plášť jejich;
 Ai, swé srdce podej plesu,
 Kniže! Twého milý kmen štěpený rodu

Dáwných na století toku*)
 W tom zrcadle dějů wětwe ojasněné
 Obrazí, osypán kwětem
 I zdárným owocem vlasti na útěchu.
 Wýtečná-li hrdin koho
 Prudkost mysli těší a w boji odwaha:
 Kdež rovného by *Janowi**)*
 Tam rytíře našel w bitvě a turnaji?
 Statnější nade *Wáclawa*
 Wojska kdež woditel, též i *Rudolf*, který
 Krew swau wěrně wylévaje
 Moslemína hubil. *Radoslaw*—liž jmeno
 Zajde w paměti Čechie?
 On práv národových hajitel ohnřwý,
 Káraw zrádce dolíčené,
 Wzdor mužný učinil powěry otroku.
 Swití čest i *Wilímowa*,
 S Rálským ač welikým jej hrdinau osud
 Zastihnul nezaslaužený.
 Wíce však libuješ sobě-li w úsluhách
 Míru, obci a mocnařům
 S wraucností konaných, více-li Uměny

*) Nejdáwnější posud nám známá stopa slowutného rodu Kinských, mající důwod historický, odnáší se k prwní polowici XIII století, kdežto jméno Jindřicha ze Wchynic od r. 1239 nám dochowáno.

**) Jan (na Zásmucích), okrasa rytířstwa swého wěku; nejedněch wěnců wydobył sobě w bojích a na turnajích, zwláště we Wídni za císaře Maximiliana. Wiz o tom Francolina. Synowé jeho skoro všickni proslawili se w dějích vlastenských, a jména Radslawa, Wilíma (prwního hraběte) a Oldřicha jistě žádnému milownku české historie nejsau nepowědoma. Rudolf, druhý po rodu bratr jejich, padł u Rábu 1597. — Wáclaw, obhajowatel Prahy při wpádu wojska Passowského do Čech, a jak prawí Schleinic we swé historii (posud Rukopis) rodů českých znamenitějších, „vir uti statura corporis spectabili, sic et corde vivido et generoso.“ Tentýž spisowatel podobně dí o Wilímowi: corporis animique dotibus Wenceslao fratri coaequatus, — a Oldřichowi: vir procerrimae, uti ipsemet Schlukenaviae haud semel vidi, staturae, et militaris vividique ingenii etc.

Wážíš přízeň a občana
 Klidné ctnosti obor: twému jewí oku
 Se *Smilem* se tudíž onen*)
 Stálý druh w nehodách krále mezi všemi
 Nejdražšího našim srdcím;
 K nim mocní se řadí *Octavianové* **),
Oldřich, rádce a ozdoba
 Trůnu z utěšených let Leopoldových,
 K nim *Štěpán* ***), k nim i *František* †)
 Přičten buď s *Josefem* ††), w zem tu zawáděti
 Jenž hojnosti počal pramen.
 Z rostaucího komuž na Wchynicích kmene
 Možno všech haluzí cenu
 Určít a plody jich slušně počítati?
 Mé hledí k wrcholům oko,
 Tam sličná podoba Twá kde, Rudolfe, se
 Zastkwiwá, čelo wěncené
 Tam Twé spatřuji, leč Čas w ruce wěncemi
 Pěknějšími poleskuje:
 Či spadnauti na Twau w ozdobu jim hlavu?

*) Smil ze Wchynic žil okolo r. 1344. — Jan Dlask ze Wchynic, heitman kraje Litoměřického (1470) wěrný společník strany Jiřího z Poděbrad.

**) Jan Octavian hrabě umř. 1669. — Wáclaw Norbert Octavian syn předešlého; též František Oldřich nejvyšší kancléř a ministr, umř. 1699.

***) Štěpán Wilém, první kníže.

†) Spisové jeho, týkající se zvláště vojenského umění a vychowatelství, vyšli w úplném wydání: Des Grafen Franz Kinsky gesammelte Schriften. Wien 1785. Připomenauti tuto sluší, kterak hlubokomyslný spisowatel již tehdež při wychowání mladého šlechtictwa jazyku českému přednost dával před jinými, w krátkých słowech pěknost a užitečnost jeho nad jiné k nahlédnutí podáváje. Viz III. Th. Erinnerungen über einen wichtigen Gegenstand etc.

††) Josef Jan Maximilian hrabě Kinský právem zakladatelem české industrie může se nazýwati. — Auplného Rodopisu Jasné Oswícených knížat Kinských z nejstarších časů až na dny naše zhotowení a wydání očekáváme co nejdříve od p. Františka Palackého.

Či zdárnému potomstvu-liž
 Twému připraveny? stejně radost plodí;
 Nadšeným již okem ducha
 Wítám rozkoše den, w němž spanilý dědic
 Ctnosti přejma odomělé
 Dálným slávu rodu Twého podá věkům.

III.

Báh, Čest, Wlast.

(Heslo w erbu knížete Kinského.)

Leskem stkwělejším, než dıamantowé
 We wıngu cıarském, ozdobjí slova
 Tři obraz erbu knížecıho,
 Sladčejı hudba jejích zaznıwá

Nad stıbrný tok tam zpěwawých zdrojů
 W řıších čarowných, nad zwuky ohniwé
 I harf i warhan wznášejících
 Srdce do sídla duchů nebeských.

Tak rázně nıkdý heslowaný nebyl
 Dáwných na kolbách štít pochycen rukau,
 Nıkdý za krásnějšım se mužný
 Pluk znamenım nehrnul do bitwy.

Jest w těchto wážných zaznamenán slowech
 Bytnosti základ, jest žiwota pramen,
 I podněty k čınům šlechetným,
 Národowé při jejichžto blesku

Do desk powěcných swá wpsují jmena,
 O mysli čacká! wdechnula ten kteréś
 Wýrok památný w znak dědů swých
 Odchowáný stoletými praudy

W sličné dědictví, *Bůh* tedy twým hradem,
 — Upewnělejší netřebať ochrany —
 Twau nádeji a týž i vůdcem
 Tobě budiž i potomstvu twému;

A *Čest* na rod Twůj září wylévajíc
 Jasnau pochodní, buď Geniem jeho
 Strážným, naší pak *Wlasti* české
 On potrvej okrasau newadlau!

IV.

Do swatyně krásy vstupujem. Sama již Pieridko
 Ty sladkoušťá upravuj
 W rozměry lehkonohe

Mau píseň. Šlechtictwa nyní tuto perlu libostnau,
 Blahost a rozkoš knížete,
 Choť jeho přespanilau,

Wilhelmínu weleb; twá od věku tať byla pile
 Ke swým zpěwům obíratí
 Půwaby a wznešenost.

Ty však, jenž na Její jsi wylévala twáři tajemný
 Očar z mladosti zázswitu,
 Gracie přiwětiwá!

Nashledaných po sadech vlastenských tobě podávám
 Kwětín potěšný na wěmec
 Pěknau rozmanitost;

Záslušnosť, by se týkaly jich twé prsty panenské,
 Tak nezmaří se w úpalech
 Wůně a barwa jejich.

K mým ale žádostem sama takto se ozvala Charis:
 „Žádných neuctí kwět sadů
 Kněžnu weleslawenau;

Nad nejkrásnější vyniká Ona úrodu kwítků,
 Ze swého lůna jež co rok
 Wesna milá wywodí.

Ai Ona jest z rájských wnadná sama růže palauků,
 Paupátka něžná wiz její
 Jak wděky zobrazují!

Lilie též, — ona jak se rosau libě leskne za jitra,
 Luzní se tak zastkwíwají
 Mysli její darowé.

Darmo hledal by však jemnau wlidnost a milostnost
 We říši všech kwětů, jakau
 Kněžnino dýše oko!“

Tak wece, i zmizela w ruměncích záře večerní,
 A hwězda lásky zírala
 Na Prahu sláworodau.

PANU JOSEFOWI JUNGMANNOWI

PŘI DOKONČENÍ SLOWNÍKA ČESKÉHO 1839.

Zdráv buď, mistře weleslawený, zdráv náš Ty starosto!
 Nesmírné Ty jechož jsi bohatstwi
 Objal nesmírnau pílí a umem diwu hodným,
 Týmž jazykem Tebe šíře a šíře
 Upřimný welebí zástup, a pronášeje díky
 Z díla těší se s Tebau zdařeného!
 Božská na twořiwé rty opravduté člowěku jiskra
 Padla, ponejprw jenž medowými

Zahlaholil zwuky rozkošné mluwohudby slowanské,
 A w rodinách rozsiwaje prwních
 Plodná zrnka její započal slow barwami obraz
 Wytwořowat swěta wěčně pohybný.
 K stejné powzbuzuje však chwále a obdiwowání
 Pásmo nedostihlé i potomkůw
 Jemných, nábožnau jenž myslí k odkazu lnauce
 Swých pradědůw jej šlechtili zdárně
 W míru dobách, a hrdinsky we hrozných hájili bauřich.
 O zpěwná rajských dcero končin,
 Kdo, zrak a sluch komu nezťupěl, na twé wnady může
 Patřiti chladně, tudíž nezataužiw
 Plésati powždy duchem při twé harmonie praudu!
 Dostojnauť tebe sám osud uznal,
 W nejširších aby prostranstwích twé se stkwělo žezlo
 Nezlomné, jsauc přírody zewšad
 Ochraňowáno mocí a plemen statných bujarostí,
 I stráží geniůw wědolibných,
 Snažných twému ku oslawení wyzdwihati chrámy
 Stálejší zlobu nad časowau i
 Lidskau. — Základní hle i kámen božnice české
 Twau položen tu rukau, ba Tebautě,
 Nezmožený! wstala ze zbořenin sama božnice jasná,
 Od čeledí kde šedých do čilého
 Odmladu powznáší hlasy (buď trwalá jeho síla!)
 Twáří sbor nejrozmanitějších.
 Nuž, bratří, nad zasvěceným tím národu dílem
 Zpewněme slib veliký, doby po vše
 Wěrně střici naší bohatých mluwy židel a čistých,
 A w dawu we wšelikém neustupně
 Státi za práwa její proti útiskům luzy bujně
 I štekawé zawnosti nepřátel,
 Z lóna dějin září se linaucí mysli tužíce.
 Na knihy pak kdykoliw tyto padne
 Obrowské zrak náš, u wděčném plápolu zawzni
 W srdci radost našem: Ať žije Jungmann!
 W srdci radost pozdním se ozýwey i mnohočetným
 Wlasti synům: Náš ať žije Jungmann!

SPOLEČNÁ PÍSEŇ.

1835.

Za dnů mladosti kdo. radostné
 Modlám cizím se nekoříš;
 Kdo k dceři newinné, milostné
 Z rodu českého zahoriš,
 Hotov s ní životem se brátí,
 Daň zdárných dítek vlasti přátí:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Ty w blahu swém se nesklamáš!

Kdo pamětliv praotců slavných
 Čechem se býti honosíš;
 Zvyků a práv jsa přítel dávných,
 Znak porobenců nenosíš;
 Kdo Mělnické a Žernosecké
 Nad wlaské ctiš a nad německé:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Ty w lásce naší potrwáš!

Kdo jazyk ten, jenž mocně hřímá,
 Nebeskau dýše swobodau,
 A spolu sluch i srdce jímá,
 Že rozplývá se lahodaū,
 Kdo jazyk český od mladictwí
 Wážíš za nejdražší dědictwí:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Ty čistým ohněm plápoláš!

Kdo předků zápasy hrdinské
 Zpěwem potomkům zwěstuješ,
 A w sady nehledě cizinské,
 Domáci krásy pěstuješ;
 Radost a žel, a sladkau tíseň
 Kdo znáš wylíti w českau píseň:
 Tys bratr náš, tys bratr náš,
 Prawý ty poklad w duši máš

Kdo swých darů, kdo sly, statku
 Přinášíš hojně v oběti,
 By ozdobil drahou tu matku,
 Ji zwěčnil w lidstwa paměti;
 Kdo české lauky, české háje
 Za žádné nesměnil bys ráje:
 Tys bratr náš, tys vlastenec,
 Sem kwití tobě na wěнец!

OTCOWA BLAHOŠT.

1835.

Kdy sladce spíš, můj jedináčku,
 Kdy sladce, líbě spíš,
 A w měkkém lůžku, můj synáčku,
 Swým audečkům howíš:
 O jak radostným okem dliwám
 Na líčku w růže wspělém,
 Jak zbožně k nebi se wznášiwám
 Twé newinnosti s anjelem!

Na lůně swém, mé pacholátko,
 Choť kdy tě má chowá,
 Kdy celuje, ty mé paupátko,
 Twá ústka medowá,
 Blahost její, lesk očka twého
 Plodí mi rajskaú potěchu;
 Ten půl nežil, kdo z kwítkowého
 Slast nepil dítek úsměchu.

A když twé ručky, můj zlataušku,
 Se na mne wzpínají,
 Twá prwní slůwka, můj milaušku,
 Mi w srdce zniwají:
 Dušinky twé ty jarní puky,
 Žiwých znění to perliček,
 Sladčí mi nad slawíků zwuky
 I cukrowání hrdliček.

Kdy mním, že nad naše stkwělejší
 Dny někdy pozdrawíš;
 Kdy mním, i ty snad w nejswětější
 Že boj se dostawíš;
 Mau lásku, wíru, mé daufání
 Že přejmeš ty co wlastenec: —
 Ten luzný cit, w prsau to wlání
 Soběcký nezná bezženec.

BĚLA KRASAWICE.

1824.

1. Jaro lásky.

Přes hory a doly
 Jarní dech zawíwá;
 W rozlistěném háji
 Ptactwo hlučně zpíwá;
 I ta zezhulička
 Májowá družička
 Swým radostným: kuku!
 S jedle se ozýwá.

Z kwětnice se line
 Wůně přepochotná;
 Wčelku pudí w kwítí
 Swéwole ochotná;
 Růže lásku twoří,
 Růže láskau hoří, —
 A wděkoruměncem
 Plápolá samotna.

Šepcí to hrdličky,
 W temnu lípy dlíce?
 Anebo holaubci
 Swau blahost jewíce?

Nic ; — to w laubí stinném
 S spanilým wojínem
 W rozhovoru lásky
 Běla krasawice.

Oděw nad snih bílý
 Bělu ozdobuje,
 Wojín k hlasným nádrům
 Hlawu přikloňuje.
 Stud a láska děwy —
 Jaké rajske zjewy
 W potkání prwotném
 Swětu wystawuje!

Spautaný hlas citem
 Na rtau wázne w toku,
 Ale tím žiwěji
 Oko mluwí k oku;
 W slasti srdce plynau,
 Úžeji se winau
 K sobě žádostiwá
 Ústa w žhaucím skoku.

Zmlkni, můj slawičku!
 Hlas twůj neklokotá
 W srdce, w kterém láska
 Mocná zaštěhotá.
 Kwítkowé se skryjte!
 Bělu nebawíte;
 Prwní láska i barwy
 Jednu w druhau motá.

3. Léto lásky.

Z wysoka kráčí slunéčko
 Po swodu nebeském,
 Příroda se rozněcuje
 K plodu jeho bleskem;
 Wonný kwět sprchává,
 Owoce nastává.

W jemném šustu polní klásek
 Wýš a wýš se spíná;
 Jilmec swůj hebaunká rýwa
 Tužeji objímá;
 Wišně se zardíwá,
 Lahodau naliwá.

S rozmilým Běla wojínem
 W růžokwětném šatě
 Blaudí poli klasnatými
 Podál černé hatě;
 Rámě o rameno
 Pewně otočeno.

Blaudí Běla krasawice
 Wedlé swého ráje
 Ke studánce, — od studánky
 Do tmawého háje:
 Do háje tmawého
 Wedlé ráje swého! —

Jahody je w hájek wábí?
 Pudí parna tíseň?
 Mysli sám, a mysli sama,
 Smutně zní má píseň:
 Lásky kwět sprchává,
 Owoce nastává.

3. Podstmek lásky.

Wětrowé východní dují,
 Šedorauché obhalují
 Mlhy háj ožloutalý;
 Člunky listné po Otawě
 Tokem haupají se hrawě
 W osiřelém úskalí.

Ptactwo se na paut swolává,
 Bezděky se rozžehnává
 S bezpečím umíleným:
 Mnohý zas s jarem se vrátí,
 Ach! mnohého osud schwátí
 Pod oblakem vzdáleným.

„Kde jste blaha mého dnowé?
 Kde jste spíle, různí snowé?
 Kdes radosti lichotná?
 Pryč! — on zašel w dálné boje,
 Chraň sám bože nebe moje!“
 Lká Bělínka samotná.

Prostrauc ruce w dalekosti,
 Sáhá po swé blaženosti,
 Po swém hradu zříceném;
 Nad žiwotem drahým zaufá,
 Zas se tiší, zase daufá
 Díwka w šatu zeleném.

Mrazná bázeň tělem chvěje,
 Wěrná Běla z města spěje
 Pustým polem w tichý háj;
 Mnohé místo zbíhá swaté,
 A zpominá časy zlaté,
 W nichžto kwetl její ráj.

Klekne čisté u studénky,
Podzimní trhá pomněnky,
Nádra swá ozdobujíc:
O, jak šťastná byla Běla,
Wás kdy w létě uwíjela,
Zdiradu meč wěncujíc.

4. Zima lásky.

Na obor se zemní snesly
Příkrým letem truchlé doby,
Weta po dnech růžových!
Zašlých krásot tkvějí hroby
W zawalinách sněhowých.

Bawným jenžto bublal šplunem,
I potůčku ztuhla ústa,
Zmlkly wlnky praudiwé;
Nad potůčkem čnějí zhusta
Wětwe jiním šediwé.

Slyš! we wíru metelice
Z kraje letě dalekého
Kráká lačný krkawec:
Bělo, nečekej milého,
Zhynul w boji krasawec!

Z mráкотné mdloby procítnauc
Běla pot s čela utírá,
Howor wede zmatený,
Usmívá se, — srdce swírá
Úsměch její studený.

Stěnobledá, prostowlasá
 W černé raucho se odiwá,
 Klnauc lásky zápaly;
 Bol němý se rozechřívá,
 Tekau slzí přiwalý.

Čas po zimě jaro wede,
 Přijdau opět letní znoje —
 Bělo, kwítku wadnauci!
 Jaká budau jara twoje,
 Jaká léta budauci!

Zpíwá labuť w siré paušti:
 „W širém poli pod jaworem
 Jeteliček zasijte,
 Tři srdéčka sobě wěrná
 W jeteličku ukryjte.“

ZASWĚCENEC.

1824.

(Wnitřek bývalého chrámu; u zdí sochy rozličné, dílem porušené a zporážené.)

Mladý pastýř.

Parnem tíží slunce wypoledněné,
 Jen swěžiwy se s těchto klenutí
 Pochládeček na údy zemdlené
 Mé schwiwá. Wábiwau chutí
 Proč ale sem jen luzně wozen býwám?
 Proč k chrámu wezdy owčiček milých
 I proti vůli otce pást wodiwám?
 Mně často říkává: Těch rumů zpustilých
 Sřezi synáčku se; pohanští bohové
 Tropíwají posud tam diwné kauzly;
 Jich wnuknutím mnozí wšetečkové,
 Pobywše tam, již s prawé cesty sklauzli.

Mně však zde nejlíběji, ani wlas
 Mně zde dotknut swéwolností nebýwá;
 Ba z těchto zdí se na mne ještě usmívá
 Jakýsi pěkný, uplynulý čas.
 Tichými ke mně sochy mluví wýznamy,
 Jejich ač zdobu rámě časů sňalo,
 A mnohé z nich nelidstvo stroskotalo,
 Zowauci je mrtwými hrudami.
 Zde sobě rád howím; sedáwaje
 Pod tímto slaupem, a okem bedliwým
 Po mých owčičkách pozor dáwaje,
 Buď píšťaly řezám, buď krautiwým
 Břečtanem oplétám posochy;
 Anebo nahledaným kwitím,
 Jedno k druhému spojiw sítím,
 Otáčím kolem rozmilé sochy.
 O, což tu hned pěknější se zdají!
 Ty slíčná tam u prostřed s tím uwadlým, —
 Dnes tebe čerstwé wínky ozdobit mají.
 Hned z jitra jsem si pokoje nedal,
 Až jsem něžnějších kwitků nahledal:
 Nejdřiw ty modré wpletu — potom
 Ty červené — a hned — ty nad sních padlý — bílé —
 (začínaje wěnc plésti, usne.)

Musa s Charitkami, potom Fóna.

M u s a.

Konečně přišla doba blaha twého
 Schowanče náš, zde kleslý w náručí
 Lehaunkých snů! Co dáwno tušeného
 W twém srdci, w kwět se z něho wypučí.
 Ojasněna buď mysl twá newinná,
 Otwřen slowům, činům, zrak i sluch;
 Twé kroky dráha již powede jiná:
 Twůj jiné krásy stíhat bude duch:
 Neb jak kterého člověk boha ctitel,
 Ten takowý zas jemu odměnitel.

(Mezi tím Charitky wezmauce pastýři s rukau wěnc jej uwíjejí.)

Powabné sídlo květných snů mladosti,
 Domácké luby, tiché doliny,
 Ty zde opustiš, w šeré dalekosti
 Potáhneš, w cizí srdci končiny.
 Tam mnohá města, mnohé prozed dwory,
 Byw dlaugo lidstwa pilný skaumatel,
 A skrotiw krásy protivníků vzdory,
 Jemného lidstwa budeš hlasatel:
 Jen na haluzce vlastní zkušenosti
 Wyzráwá plod nebeské wýtečnosti.

Charitky.

Blah rozenec ten,
 Kdo ráj mladosti swé
 W obět přinášeje
 Nám se zaswěcował;
 Třikrát blaženější
 Zpěwec w spanilosti,
 Jehož wěnce
 Něžné se dotýkají
 Prsty Charitek.
 Koho my milujem
 Komu se na čele
 Námi dané wděky
 Zastkwíwají,
 Nikde nebýwá host,
 Štěstí s sebau wodě,
 Wšude blaženci
 Naproti přízeň
 A láska chodí.

M u s a.

Zde lyra tato twau buď srdečnicí,
 Dej duším klid a duše rozbuřuj
 K životu hláho! její lahodící,
 I ducha twého k míru uwozuj.

Mnohé zámutky, mnohé hnětliwosti
 Majetnost tato k tobě připojí,
 A jenom odblesk cizí blaženosti
 Twá rozdmutá zas nádra ukojí;
 Tuť blahost bohů pěwci zaslíbenau
 Dosíci lze jen utrpení cenau.

Charitky.

(Pastýři wěnce na hlavu wkládajíce.)

Stkwěj se newadlý
 S nezmračeného
 Čela wínku kojný!
 Zpěwci na nádrech
 Mile bude staudných
 Příteli dlíti,
 Dlíti i milence;
 An se mysl hýbe,
 An mu srdce bije,
 An mu zraky planau,
 A rdějí se líce
 Pode wěncem kwětným
 Charitek blahodějných.

Fóna.

Krásně a bohatě swého jste milence
 Darowaly, sestry rozmilé,
 Z těchto strun a z vašeho tu wěnce
 Wzejdau wděky lidstwa spanilé;
 Přízeň vaše, zpěwcowi ač přední,
 Předce dar můj nečiní poslední.

Praud ode rtau — ladných zwuků řady
 Kluzce slowo w srdce wluzují,
 Cit pro krásu, cit pro vyšší wnady
 Dřímající mocně wzbuzují;

Dar ten sluchu w družích rozslazení
Přijmi zpěwče w tomto políbení!

(Políbiwài ho zmizí s druhými.)

Pastýř (pročítá).

Kdo mě wolá? — Nikdo tu — i byl to klam
Ze snu růžowého setkaný,
Pryč zalítnul w temno k nicotám!
Co to se mnau? — Dříwe neznáný
Cit jaký to kolem srdce mého hrá?
Lehký tok mé krwe, jakby wětrný,
Odkud celým tělem plápolá?
Ha, co widím? nástroj stříbrný —
Můj sen — i tento wěnc — o můj sen!
Spím-liž ještě? Aita, sen můj wyjewen!
Díky wám, wy božstwí, díky wrauci,
Jenž jste snížily se k bytu skrownému,
Jenž jste wzbudily mě k žití jasnému,
Darowaly poklad nehynauci.
O, to nebyl sen! — w newýslovné kráse
Wýjew bohyň ten byl přiliš patrný,
Zwuk ten jejich hlasu stříbrný,
Ještě w uších mojich rozléhá se.
To nebyl sen! a však blaha swého
Jedwa smím tu výši stihnauti,
Žeby milostnice sboru z Olympského
Úst se měla mojich dotknauti! —
Hlaubně tkwí slow waších wýznam welký
W prsau těchto mocně zaražen,
Nechť se mi života obraz mělký,
Buď paprskem jemným zodražen,
Buď w tajemné jewí pošmaurnosti,
W této zde swatyně zakrytosti,
Přisáhám vždy kráčetí dle waších rad —
O, můj otec! —

Starý pastýř.

Zas tebe najiti
 W sutinách tu lidem nepřiznivých,
 Nábožného příznaků kde divých
 Množství za dne bílého honíwá,
 A kde hrůza z kamenů mluwíwá?
 Ku chalaupce owečky samotné
 Bez pastýře se přiblížily,
 Tu starosti, tu péče klopotné
 Tě hledat zde wen mě pudily —

Syn.

Díky tobě i twé pečliwosti!
 O, můj otče, tu strach nebydlí:
 Tyto zdi jsau míru obydlí,
 Stan tu mají všechny blaženosti.
 Wiz ten wěnc — wiz tu struny zlaté.
 To mi daly we snách krásné bohyně;
 Zde jich sídlo, zde jich swatyně,
 Jimi jsau mé nádra blahozháté.

Otec.

Kam to kroky twoje zablaudily?
 Nešťastná tě wedla nechwile
 W tyto bludů byty zpustilé,
 Kde tě kauzelnice omámily.

Syn.

Otče, mylíš se —

Otec.

Pryč, dokud času,
 Zawrz nástroj, wěnc neswěcený,
 Jedowatau parau napojený,
 Neposlauchej swodnického hlasu.

S y n.

Ty mně nerozumíš, a snad na věky — !
 O! by cítil citu mého podobul
 Nikdy, nikdy neodložím ozdobu,
 Wůli twé se protiwwuji bezděky.
 Dopln, otče, míru štěstí mého,
 Nechtěj w činu vážném brániti,
 Uděl synu požehnání swého,
 Jenž se musí s tebau laučiti;
 Z twého náručí mě operlené
 Jitro w kraj podálný wychwátí —

O t e c.

Co se dělo s tebau? jazyk pomatené
 Řeči tká — rozum twůj závrátí;
 Pojď a sprost se nešťastného bludu.

S y n.

Tě žehnám chrámku, tebe kraji celý,
 I wás, wy háje, lauky, pahorkowé,
 Na nichžto kwětli jara mého dnowé:
 W cizí mě vlasti ještě rozweselí
 Wáš obraz w srdci tkwící; žehnám wás,
 Mé tiché owčičky, wás pásati
 Wíc nebudu; napotom se smlauwati
 Mladšího bratra s wámi bude hlas;
 Ten tobě, otče drahý! i mne nahradí,
 Ten láskau stáří twoje osladí.
 Nuže pojďme; — brzyť krásné slunce zajde,
 Za horami jeho ranní twář mě najde.

HRDLICKA.

1821.

Proč hrdličko zlatá,
 Proč mě ze sna budíš?
 Proč svým cukrováním
 Mau blahost mi pudíš?

Zdalo se mně we snu
 O mé nejmilejší,
 O mé nejmilejší,
 Ach, a nejhrdější.

Kolikrát w planaucích
 Očích mohla zříti,
 W očích mohla čísti,
 Má co duše cítí.

Kolikráte mohla
 Powědomost mítí,
 Jí jen jak se snažím
 Wždy na blízku býti.

Ale, ach! ni oči,
 Ani mé vzdychání
 Nepowzbudily tě,
 Díwko k milování.

Zdalo se mi we snu
 O mé nejmilejší;
 Powolnau jsem líbal
 Laskau nejčilejší.

Proč hrdličko zlatá,
 Proč mě ze sna budíš?
 Proč svým cukrováním
 Mé srdéčko trudiš?

TRHLÁ DÍWKA.

1823.

Probuď se, můj milý, probuď se,
 Zasměj se na srdéčko věrné;
 Denníček strakaté raucho má,
 A sen má peruti černé.
 Procítňi — odemkni komůrku;
 Sic na tě zatluku, milý!
 Wím já, twá že postýlka tam,
 Wím dobře, mne nikdo nezmýlí.

Ten blázen mě šálil, žes umrlý,
 Žes padl proboden na bojišti —
 Ne, ne! můj milý tu w komůrce,
 Jen počkejte, až se on vyspí.
 Umíraje řekl: „Jdi, pozdravuj
 Příteli! mau mi milenku!“
 Klam to a lest; wčera ke mně přijel,
 A zítra mě pojme za ženu.

Dnes w noci krásně mi zdálo se
 Welké jsme procházeli síně;
 Potom jsem wila wěnc swatební
 Sedíc milému na klíně.
 Tu zas po nebi byla záplawa,
 Až se rděly wšecky wodičky;
 My jeli přes lesy, — růžowé
 Pentle měli wšecky koničky.

Po lauce jsme jeli přes kwitečky,
 Já smutná plakala pro ně;
 Hlubokau jsme wodu přejížděli,
 Tu s náma se topili koně.
 Probuď se můj milý, probuď se,
 Zasměj se na srdéčko věrné;
 Denníček strakaté raucho má,
 A sen má peruti černé.

POCHWALA WÍTOWA.

1826.

Co se to dnes s námi děje,
 Máte huby w kruhu?
 Slova nejdu do koleje,
 Wínko nejde k duhu;
 Nic nám pití neprospěje
 Bez našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Bez našeho Wíta.

Wít je smích a radování,
 Wít umí nám radit,
 Číše zmužile prohání,
 Umí wínko sladit;
 Pročež honem bez wahání
 Pro našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Pro našeho Wíta.

Kde je Wít i nebe plesá,
 Mračna Wít zaklíná,
 Smutek w každé duši klesá,
 Žel se zapomíná:
 Dnes radost se newykřesá
 Bez našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Bez našeho Wíta.

Bodejž věčně do žiwého
 Toho jazyk páčil,
 Kdo by podlé zásluh jeho
 Wíta nám nechválil;
 Spěchej, chlapče, pro milého,
 Pro našeho Wíta,
 Wíta, Wíta, Wíta, Wíta,
 Pro našeho Wíta.

První místo připravujeme
 Pro Witaška ctného,
 Číši věncem ovinujeme
 Z květů růžového;
 Svau pak číši pozdvihujeme
 Za našeho Wita,
 Wita, Wita, Wita, Wita,
 Za našeho Wita.

Líčkem jasným — hoi radosti!
 Wít nás pozdravuje,
 Z daleka již veselosti
 Očkem přistřihuje;
 Nuže, hlasy do výsosti:
 Dlauho panuj Wíte!
 Wíte, Wíte, Wíte, Wíte,
 Dlauho panuj Wíte.

•DĚWČE JÁ TI UDĚLÁM.

1820.

Bětolinko baubelatá,
 Darmo se mne vzdaluješ;
 Darmo ústka růžovatá
 Zlíbati mi zbraňuješ:
 Známt já čarowati,
 Dívky skrocowati;
 Děwče já ti udělám!

Čtwerolistky w jetelíčku
 Dwa si schwálně vyhledám,
 Ty ti do nových střewíčků,
 Bětolinko, tajně dám:
 Za twé upýpání
 Nebudeš mít stání;
 Děwče, já ti udělám!

Za klobauček mezi kwití
 Laskawec si zawěším,
 Twá jak na mne pozaswítí
 Očka, ním je poděším:
 Budau po mně číhat,
 Zdaleka mě stíhat;
 Děwče, já ti udělám!

Tu kdys w noci při měsíčku
 Nastíral jsem s kapradí
 Kapky rosné do hrnýčku,
 Ty mé bdění nahradí:
 Těmi tebe skropím,
 Bauři w tobě stropím;
 Děwče, já ti udělám!

W mraweništi žabku chowám,
 Až jen dobře wysmáhne,
 Háček z ní u sebe schowám,
 Ten tě ke mně přitáhne:
 Rádo děwče půjdeš,
 Lahodit mi budeš;
 Děwče, já ti udělám!

Twému nyní usmívání
 Potom já se budu smát;
 Bez milosti, bez poddání
 Na oko se budu zdát:
 Pak tě teprw zpíle
 Zlíbám, roztomilé
 Děwče, to ti udělám.

BLAHÉ RÁNO.

1839.

Jak mi sladko, kdy myslívám
Na to ráno w neděli,
Když ponejprw oči moje
Bětolinku uzřely.

Šel jsem z polí, ona z města,
Ona tu, já onady,
Až jsme náhodau na lávkách
Setkali se pod sady.

Trochu noci s hvězdičkami
W očkách jí pozůstalo,
A ze twáří z ranních září
Swětlo líbě splýwalo.

Dobré jitro, děwo krásná! —
„Raný hosti, šťastný den!“
Buď s tebau já, buď ty se mnau
Dál odtud se powedem.

Nebránila, přiwolila,
S ní se wrátit do polí;
Jak radostně vše se smálo
Po Beraunském okolí.

RADOSTNÉ CESTOVÁNÍ.

1828.

O radostné cestování!
 Čtvero pánů na vozíku:
 Jeden spí, a druhý dřímá,
 Třetí zívá, čtvrtý dýmá,
 Wozka kleje na kozlíku.
 O radostné cestování,
 Jaké mají welcí páni!
 Hahaha! hahaha!

O radostné cestování!
 Kwětaucími doly těmi,
 Kolem této twrze šedé
 Wůz tu zabeďněný jede
 Owěšen jsa krabicemi.
 O radostné cestování,
 Jaké mají welké paní!
 Hahaha! hahaha!

PUTUJÍCÍ.

1823.

Swau již slunce končí cestu,
 W dolínách se saumračí,
 Ach! a mne k blahému městu,
 Kde ta swatá zázračí,
 Wíc nohy dnes nedonesau.

Dnes mé lůžko hrstka mechu —
 Jítrem dále zotawen;
 O, mé srdce dává těchu:
 Zítřa budeš uzdrawen,
 Lásce wěř, a w lásku daufej!

RANĚNÝ V HOSPODĚ.

1835.

Jde podlé winnice
 K městečku silnice;
 K horám se slunce níží,
 Tichý večer se blíží,
 Mně žížeň ústa klíží,
 W mé chůzi neshoda:
 Powěz, holečku šwarný,
 Kde dobrá hospoda?
 „Tam, tam, tam,
 Hle, u beránka tam!“

W průjezdu tam, ba tam —
 O kých to býwal klam;
 Mladosti ona líčka,
 Očí milostná hříčka,
 Hlavička andělíčka
 A staudné wděčení,
 We zmatku když ode mne
 Jí vzdáno poctění,
 Tam, tam, tam,
 W onom průjezdu tam!

Wóz k jízdě připrawen —
 O kých to býwal sen!
 Ta nožka na stupadle,
 Ta ručka na držadle,
 Co mysli mé w zrcadle
 Jen stále — stále tkwí,
 Pak poslaný naposled
 Mně pohled laskawý,
 Tam, tam, tam,
 Z toho kočáru tam!

Swětem, či den či noc,
 Pudí mě tajná moc:
 Procházím města, hrady,
 Ohlédám lauky, sady,
 Po ní se táží všady,
 A když we slaupu prach
 Se nad wozem wznášíwá,
 Spěchám a pátrám — ach!
 Tam, tam, tam,
 Mé krásky nikde tam!

JAK WÍNO, JAK WODA.

1825.

Slyš, Petrolíno, zle mě jazyk kárá,
 Poďme na wíno, ať se rozhowará;
 Stání nemám ani chvilku,
 Každau w těle cítím žilku:
 Slyš, Petrolíno,
 Poďme na wíno;
 Zle mě jazyk kárá,
 Ať se rozhowará.

Slyš mě, mužíčku, wíno rozum mate,
 Pijme wodičku, woda činí swaté;
 Barwu woda dává krásnau,
 Jako sama mysl jasnau:
 Slyš mě, mužíčku,
 Pijme wodičku,
 Woda činí swaté,
 Wíno rozum mate.

Ai Petrolíno, toběť líčko wadne,
 Poďme na wíno, wěru ti omladne;
 Woda bledá krásu dusí,
 Wíno. — zase barwit musí:

Ai Petrolíno,
 Poďme na wíno,
 Tobě líčko wadne,
 Wínkem ti omladne,

Ai můj mužičku, wíno nebohatí,
 Pijme wodičku, pěkně woda šatí;
 Woda dělá hbité audy,
 Wíno stawí w cestu hraudy:
 Ai můj mužičku,
 Pijme wodičku,
 Pěkně woda šatí,
 Wíno nebohatí.

Mlč, Petrolíno, woda myla hřichy,
 Poďme na wíno, wíno nezná pýchy;
 Wíš — po wodě roste tráwa,
 A po wině maudrá hlawa:
 Mlč, Petrolíno,
 Poďme na wíno,
 Wíno nezná pýchy,
 Woda myla hřichy!

KWĚT ŽIWOTA.

1825.

Wí-li pak doktor as, wí-li doktor, wí-li,
 Jaké to wínko má diwné, diwné síly?

Oh, kdyby s námi jen pan doktor sedával,
 Wšak by nemocnému heřmánky nedával.

Latinská kuchyně žiwot neopraví,
 Wínečko, wínečko lije w tělo zdraví.

Wínečko, wínečko rozum chocholatí,
 Krew mile profaukne, srdéčko zkulatí.

Bratříčku, Jeníčku, komuž hraji, komu,
Jako nám nožičky, když jdem w noci domů?

Z nás i ten městček, bratře, se raduje,
Kolem do kolečka nad hlawau tancuje.

Protož vždy powídám, w celém, širém světě
Toliko při víně kwět života kwěte.

NEWINNÁ SKLEPNICE.

1826.

Ty a ty — a bez poklony
Naléwačko milá!
Připomeň si, žes bratrstwo
Wčera se mnau pila.

Sedni ke mně na lawičku,
Sem k sladkému wínu;
Nebo raděj, baubelatá,
Sedáwáš na klínu?

Hleďte liška, potutelně
Jak se na mne díwá;
A zas očka jak newinně
Za nádry ukrývá.

Medowau za zdrawí naše
Tu skleničku wyhni;
Dej ručičku, sem hlavičku,
Sem hubičku přihni.

„Nechci, nesmím, můj jediný
Milý by se tázal:
Jiné líbat, s nimi píwat
Pewně mi zakázal.“

Ha, twůj milý, twůj jediný —
 Odpust nebe hřichy!
 Řekni, děvče, jak ti možná
 Tajit w sobě smíchy?

Máš ty milých, milé děvče,
 Máš ty milých více,
 As tak jako já po světě
 Bratrů na tisíce.

NA ZAHRADĚ.

1820.

Krása ... zlato ... sláva ... blaho lásky —
 Jen se nerozsmekni wrtké štěstí!
 Jež mi do třetice osud věstí
 Sledním lístkem plané sedmikrásky,
 Blaho lásky!

Kam motýlku s kvítku lůna spěješ?
 Kam ty ptáčku naníženým letem?
 Ai, větříčku opeřený květem,
 Kam ty, kam ty od jabloně věješ?
 K ní-li spěješ?

K ní? o wezmi tento lístek lásky,
 Jí ho zawěj do ňader tichého
 Temna; ty však hlásej do šerého
 Jitra, ptáčku, medowými hlásky:
 Blaho lásky.

ZBEZPEČENÍ.

1839.

Nic neptej se, již-li k ránu,
 Spi třebas do obědu;
 Bezpečně i o polednách
 Z těchto zdí tě wyведу.

Spi, srdéčko mé rozkošné,
 Mém po boku k posledu;
 Malau brankau, všem neznámau,
 Tě kdy líbo wyведу.

Ústa k mým přitiskni ústům,
 Nic neboj se výzwědu;
 W širé pole tejnau cestau,
 Záhy dost! tě wyведу.

ZALÍBENÍ W PŘÍRODĚ.

1836.

O n.

Jak mocně, má milá,
 Mne příroda zachwácí!
 Tam ze sna mne budiwá
 Zpěw ptactwa — wůně tráwy
 Pohání krew i šťáwy,
 Klid šepce háj a sad.
 W zrcadlo řek se hřížím,
 A čelo réwím swižím
 Mi wěncí winohrad.
 Jak mocně, má milá,
 Mne příroda zachwácí!

O n a.

Jak pěkná, můj milý,
 Jest příroda domácí!
 Kdy ze sna mne budiwá
 Chřest mleyнку, vůně kávy,
 S modnými pak rukávy
 Přináší krejčí šat.
 K zrcadlu hněd se blížím,
 A s rozkoší pohlížím
 Na moře krás a wnad.
 Jak pěkná, můj milý,
 Jest příroda domácí!

O n .

O pojďme, má drahá,
 Wen přírody do chrámu!
 Po čem již dávno taužím,
 Tam najde wod při pádu,
 W bludišti hor, při stádu
 Obraznost má kořist.
 Ach, jak kynau se dmauce,
 Kwětinky na palauce,
 Slast dyše kwět i list.
 O pojďme, má drahá,
 Wen přírody do chrámu!

O n a.

O pojďme, můj drahý,
 Do šperkowního krámu!
 Po čem již dávno taužím,
 Nejnowější parádu,
 Diw ličidel, pamádu,
 Má všeco pan Kalist.
 Ach, jak se dman kynauce
 Kwětinky na klobauce,
 A za sklem krep, batist!
 O pojďme, můj drahý,
 Do šperkowního krámu!

PĚWKYNĚ.

1838.

Hluk stichnul, a rty medovými
 Plynaucí zpěv z mých druhdy let
 Jak anděl perutěmi swými
 Sny blahé wál mi na pamět:
 Ač s každým slowem cit se snaubil,
 A sluchačům se w nádra hlaubil,
 Co z mého srdce zpíwala,
 Předc sličná děwa neznala.

Zpěv skončen; rychle ústa, dlaně
 Hlučí odewšad pochwalu;
 Mne víc než oblibu té panně
 Wzdát srdce welí w zápalu.
 O kýž by zřáta lásky citeu
 W té prosté písni smyslu skrytém.
 Co k mému srdci zpíwala,
 Ta sličná děwa poznala!

WŠECKO POHYNULO.

1829.

Wšhecko pominulo
 Lásky plesání;
 W mraky zaplynulo
 Wíry podání.

Ta, z jejíchžto očí jasných
 Blaženost se praudila,
 A která w dobách mi krásných
 Wěčnost lásky jistila:
 O jak brzce sliby svoje,
 O jak snadno blaho moje
 Jinému přisaudila!

Wšecko pohynulo
 Lásky plesání;
 Nač jsi oplynulo
 Mě smilování!

Šel jsem mimo nad potokem,
 W kwětinách když usnula;
 Jakby snadno byla w praudu
 Smyknutím se octnula:
 Ji jsem wáhal bráti k sandu?

Jí z očí radost se smála —
 Byl to plesu, želu den, —
 W nádobku, jenž pro ni stála,
 Kapku nosnau věčný sen
 Proč ruka se pustit bála?

W zahradě samotna w laubí
 S hudbau když se bawila,
 Čemu dýka z dlani rázná
 Kluznau w zem se zaryla,
 A ne w nádra wíry prázne?

Wšecko pohynulo
 Mé radování,
 W snadném utkání
 Proč se nepohnulo,
 Ach, a nerozdmulo
 W mysli zaufání!

TAUŽENÍ PO BĚLINCĚ.

1823.

Ach, kdy mně zas blahý ten čas zawitá,
 Kdy octnu se w té rajske krajině,
 Kde w nadné paupě lásky mé zakwitá,
 Kde srdce mého trní bohyně!
 Jen tam mne cos pobádá,
 Jen tam můj duch si žádá,
 Jen k tobě tam k tichaunké Cidlině.

Tam žádám sobě, kdy slunéčko jasné
 Ranním paprskem zemi zweselí;
 I pochodeň kdy hlučného dne hasne,
 A leškem růžuje hor ocelí,
 S tebau, drahá Bělínko,
 Můj kwitku, má hubinko,
 Se duše má taužebně přátelí.

O, by zas w stínu lípy hustolisté
 Mně bylo po twém boku seděti,
 A w obraz miloswětlý duše čisté
 W twá modrojasná očka hleděti,
 W nichž srdečnost se stkwěje,
 Z nichž weselost se směje,
 A něžné lásky milé podletí.

Té lípy, kde ponejprw moje ústa
 Půwabných ústek twých se dotknuly,
 A swolením smělejší brzo zhusta
 Zas libaly, zas líbat prahnuly:
 W té krásné lípy stínu
 Sedící mém na klínu
 Kde ruce mé tě k srdci winuly.

Twé libé pohledy, twá sladká slova,
 Wečerní odměnné provázení,
 To všecko živě věrná mysl chová,
 I místečka našeho laučení,
 Kde ještě v dalekosti
 Stojícímu v žalosti
 Šáteček bílý dával znamení.

Ach, kdy mně zas blahý ten čas zavíjí,
 Kdy octnu se v té rajske krajíně,
 Kde wnadné paupě lásky mé zakvíta,
 Kde srdce mého trůní bohyně!
 Jen tam mě cos pobádá,
 Jen tam můj duch si žádá,
 Jen k tobě tam k tichaunké Cidlině.

PÍSEŇ PŘI DRÁNÍ.

1821.

Honem, henem derte,
 O závod si berte
 Peří, děvčiny!
 Víte, že se budu wdávat,
 A že musí ženka stlávat
 Pěkné plné peřiny;
 Honem derte, děvčiny.

Prach mi vybírejte,
 Na stranu ho dejte,
 Mine hodina!
 Nechte, nechte šaškování,
 Hleďte každá svého drání;
 Ať přirostá kupina,
 Než nám mine hodina.

Co ty tu zahálíš,
U kamen se wálíš,
Líný Waňku, der!
Budau sice tebe drátí
Písalowé, adwokáti,
Newázíš-li sobě per;
Raděj líný Waňku der!

K čemu vaše ptání:
Také-li pak drání
Sluší děwčinkám?
Snad by lůžka přichystání
Pro mužička k obstarání
Mělo býti babičkám?
Wíce sluší děwčinkám.

Jestli bude dřímat
Která, nebo klímat:
Honem wodu sem!
Do očí jí nastřikáme,
K wečeři jí špičky dáme,
Na swatbu ji nepozwem;
Wodu, wodu dejte sem!

Jenom, jenom derte,
O záwod si berte,
Hodné děwčiny!
Wíte, že se budu wdáwat,
A že budu muset stláwat
Pěkné plné peřiny;
Derte, derte děwčiny!

DWA PŘÍPÍTKY.

1837.

Wrahy mám! i nic jejich mne
 Zloba neleká;
 Duše jsau to tmám propadlé,
 Mysli w soběctwí ochladlé,
 Jed jim srdce obtéká!
 Wrahy mám! však duch se jimi
 Výše pne a otawí!
 Je že mám, tu číši hrdě
 Piji *sobě* na zdrawí!

Druhy mám! o jak jejich mně
 Láska lahodí!
 Duše jsau to přímé, milé,
 Mysli jasné, k skutku čilé,
 Srdce jich blahost plodí!
 Druhy mám! jimižto vlast má
 Zkwítá a se proslawí:
 Wás že mám, tu číši slawně
 Piji *wšechněm* na zdrawí!

CO NEPOMÍJÍ.

1825.

Jeden hlas.

Krásně w jitra se rdějí
 Wonné růže líce,
 Ale krásy nestává
 S wečerem té wíce;
 Tak i každý kwíteček,
 Jenž se dnes usmívá,
 Spolu na swůj zejťřejší
 Hrobeček se dívá.
 Wšecko, co tu pěkného,
 Času ustupuje;
 Blaze, bratří, nad wínem
 Čas že nepanuje.

Sbor.

Blaze, bratří, nad wínem
 Čas že nepanuje,
 Wíno sladké, wíno jen
 Wěčně mládencuje.

Jeden hlas.

W barwolesku měňawém
 Rozsité po kwítí
 Swíží rosy krůpěje
 Se za jitra swítí;
 Wšak slunéčko, ozdobau
 Dřív co rose bylo,
 W malé chwilce okrasy
 Již ji pozbawilo.
 Wšecko, co tu pěkného,
 Času ustupuje,
 Wíno, bratří, wíno jen
 Barwu nezměňuje.

Sbor.

Wino, bratří, wíno jen
 Barwu nezměňuje,
 Dnes jak wčera w láhwici
 Stejně granátkuje.

Jeden hlas.

Mile plynau mladícem
 Žiwobyti máje,
 Mile jasným pohledem
 Twoří lásky ráje:
 Přejde ale, děwčiny,
 Přejde lásky radost,
 W mále let se promění
 Waše sličná mladost.
 Wšecko, co tu pěkného,
 Času ustupuje,
 Wíno, bratří, wíno jen
 Wěčně podněcuje.

Sbor.

Wíno, bratří, wíno jen
 Wěčně podněcuje,
 Wíno moci časowé
 Slawně odporuje.

Jeden hlas.

Wíno z rodu dobrého
 Přechká lidské wěky;
 Wíno roků postupem
 Násobí swé wděky;
 Wína čarodějná moc
 I dny naše mladí,
 A lahodným rozpalem
 K weselosti wnadí;

Wino, bratří, wítězí
Nade všemi časy,
Slawme tedy wínečko
Spojenými hlasy.

S b o r.

Slawme, bratří, wínečko
Spojenými hlasy;
Winko dobré wítězí
Nade všemi časy.

OZNAČENÍ SMRTI.

1820.

Co ti, má dceruško,
Co ti, dítě, schází?
Zticha, potichaunku
Slzami že stále
Swlažuješ swé wlákno?

Ach, drahá matinko!
Můj milý mi stůně;
Nemohu dál přisti;
Tíživí mi slzy
Přetrhují wlákno.

Nermuť se, mé zlato,
Twůj milínek dojde,
Bohdá, zase swého
Zdrawí, jenom nechej
Žalostného lkání.

Slyš, o slyš, matinko!
Na naší stodůlce
Sýček hrozně skučí!

Po celé wsi naši
Jen můj milý stůně.

Neděs se, dceruško!
Klamau tě jen zdání;
W sausedowě sadu
Supan to tak wyje,
Ten tak vždy skučíwá.

Pro bůh! má matinko!
Co nám to na wrata
Dwakrát prutem šlehlo!
Běda, drahá máti!
Můj miláček stůně.

Twá tě mysl šálí;
Wítr dveřmi wrzá,
Nebo zas nějaký
Noční tulák w nečas
Nezdwořile splá.

Běda, ach, matinko!
Smrti dech se točí
Po světnici; z jasna
Kahánek shasíná —
Můj milý umírá.

MARINCINA ŽÁDOST.

1819.

Powyjasni medle slzícího
 Oka, drahá máti! s wítěznau
 Anděla již widím přichozího
 Laskawě kynauti korunau.
 Nežalostni wíce, dopřej nebe,
 Nebe přej dcerušce newinné,
 S milým otcem budem čekat tebe,
 W rozkoších kde duše poplyne.

Důwěrně ti žádost ještě složím
 Na srdce: až shasne žití mé,
 Duch až tamto wzlétne k stánkům božím,
 Tělo bílým rauchem oděné
 W rakew polož kwitím ozdobenau,
 Z rozmarýny něžuý wěneček
 Wlázky protoč, w ruce oblíbenau
 Knížku žalů dej a křížeček.

Hrob podál u lípy, ze hřbitowa
 K nám co swrchkem kostel přehlídá,
 Wedlé Barunka kde sausedowa,
 Spoludružka milá, spočíwá,
 Wykopat dej, kříž i pohotowě
 Měj, by blahé chvíle minulé —
 Připomněly na zarostlém rowě
 Rok a jméno dívky zesnulé.

Pak, drahá matinko! pohřeb krásný
 Dej Marince milé wystrojit:.
 Zwon ať w dálku oznamuje hlasný
 Průwod můj, pobožný zowa lid.
 Pod wěnečky ať se shromáždějí
 Ze wsi naší mladé družičky,
 Školní pěwci truchliwé ať pějí
 Při modlícím knězi písničky.

Pozwi všechny naše statné mládky,
 Jimž jsem slaula šwarnau holčinau;
 Mé, ach, jasné čelo w jarní swátky
 Kwitím nikdy wíc neobwinau.
 Spanilé též naše wesničanky
 Wíc mě nepřiwbí k radosti,
 Strojíc po žních hlučné radowánky,
 Ni k plesu podzimní slawnosti.

A tak přijmi za swé pěstování
 Wraucí díky, máti přemilá!
 Sklíčené w občerstwíwém ti wání
 Seslaná mým duchem posila
 Trudné často mraky rozežene,
 Šlechetrným i oněm na mechu
 Hrobky mé za krůpě wyperlené
 Libý šeptot stwoří potěchu.

BUĎ WŮLE TWÁ.

1828.

Buď vůle twá! Ty jenžto přesahuješ
 S nadhvězdnych stanů swěta končiny,
 A lásky okem po nich obžiwuješ
 I walnau šír, i tajné hlubiny;
 Ty, jenž přebýwáš w moci neskonalé
 Opásaw swých se sluncí jasností,
 Ty, jenž tworů všech řady dokonalé
 Swatau, nestihlau řídíš maudrostí,
 Buď věčně vůle twá!

Buď vůle twá! ta vůle, jíž se koří
 Nebeské dworstwo swětlem oděné,
 Ta vůle, nebe která nebem tworí,
 A blahem plní duchy zvýšené,

Jak anděly a sílami tam všemi
 W žádauci říši twé jest slawena,
 Tak, otče, zde od dítek twých na zemi
 Jen poznána a wraucně plněna
 Buď věčně vůle twá!

Buď vůle twá! kdy záře twých milostí
 A twých darů život náš ostkwíwá,
 W našem kdy srdci ples a mír se hostí
 A blaženostmi duše oplývá:
 Však i kdy bauře nad námi se sbíhá,
 Bolest a nauze nám dni podkalí,
 Kdy zlý nepřítel cesty naše stíhá,
 A w truchlost mysl naši zahalí,
 Buď věčně vůle twá!

Buď vůle twá! když nad hrobem stojíce
 Útěch se zhošťujeme nejblažších,
 Kdy sewřeným želem nám blednau líce
 Nad ztrátau pokladů těch nejdražších:
 O dej, w té smutné době, by se sneslo,
 Kdy před sebau swět pustý spatřujem,
 W duch náš, jej silíc, ono sladké heslo:
 Twůj, pane, dar zde tobě wracujem,
 Buď věčně vůle twá!

Buď vůle twá! a zákonů twých símě
 W srdcích našich se stále rozmáhej!
 Buď od tebe nám milé každé břímě,
 Je nésti twá milost nám pomáhej;
 Slabíť jsme; Ty rač dáti setrwání,
 Ty w pádu kroky naše podchycuj,
 A tak w životu, tak i we skonání
 Děj, slitowníče náš, se rozkaz twůj,
 Buď věčně vůle twá!

Z N Ě L K Y.

1820.

1.

Zwony zněly, w kráse baldachýnu
Slúhu páně nésti nejvyššího
Widět w sboru chwały pějícího
Lidstwa hlasy blahých Serafinů.

Swětél řady cestu w nočním stínu
Zjaskowaly od hrobu božího,
Ach, tu w říši nebes blaudícího
Bludné oči zhlídly nejprw Nýnu.

Klečíc w skraúšenosti k blahohojným
Swátau wznášela se duší niwám,
W knize tkwěla pohledem pokojným.

Kněz lid žehná. Žhaucí twář ukrývám,
W hruď se tluka šeptem bohahojným:
Pane, odpusť winy! boha wzywám.

2.

W swatém darmo lásky nadechnutí
 Bohyni swau welebil bych uměle;
 Darmo nad sličností její žitele
 Až z Olympu wolal k užasnutí;

Očí modrých, k pokoře co nutí,
 Úst a řader, těla nacele
 W zmar by bylo, milí přátelé!
 Popisowať pohledy a hnutí.

O zjevných a tajných umlkejte
 Ústa krásách této svěťice,
 Raděj diwy její zpomínejte:

Jak skrz ni se život můj omájl,
 Ducha jak se wznesly letice,
 A jak svět se okolo mne zrájl.

3.

Slunce zašlo, hlučný dostupuje
 Den tichaunký hrádek večera;
 S vížky pošmaurného kláštera
 Zwonek temný poklid ohlašuje;

K domowu se taužně nawracuje
 Sekáč s lauky, rybák s jezera;
 Ptactwo zmlklo, lehká za šera
 Zwěř se z mlází w pole osměluje,

I ta tu chalaupka w klidu dřímá;
 Sluch můj newinné tu před ní hrawých,
 Milých dítek plesy wíc newnímá.

Takowáto budka, pole skrowné,
 W sádku několika stínů tmawých,
 K tomu ona — štěstí newýslovné!

4.

Že mě nezrodily ony časy,
W nichžto mam a ne klam světem hrál,
Ještě bych se o to postaral,
W snopek sbírat svého štěstí klasy.

Wezma harfu, spustiw kružné wlasý,
W prostém šatu wolný Provensal,
Ode hradu k hradu bych se bral,
Ctným rytířům hudbau sladě kwasy.

Samoten se laudal kolem zámku,
Píseň zvuče w šeru měsíce,
Ai, má na zábradle panice!

Ona kyne wítawau mi známku,
Tajnau spěší branku otewřiti,
W tom jí — ale k čemu déle sníti?

5.

Sen jak zemský blaženě prosníti,
Wíce neznám, leda cesty dvojce;
Buď stoické chopiti se zbroje,
Wšem radostem světa odumříti;

Aneb pěnau nynějška se koje,
Obzor zácłonau si obestřiti,
W rozmaru lichotném potopiti
Lásku, tauhu, hoře, nepokoje.

Mně však to i ono přenesnadné —
K onomuť tu srdce přiliš wřelé,
K tomu krwe toky přiliš chladné.

Tamtěm zraje poklad w budaucnosti,
Tutěm přítomnost kwět w dráhu stele,
Blaud jen já ráj hledám w minulosti.

6.

Po hájích šediwé se mlhy honí,
Swé šperky lauka ukládá kwětistá,
Na pauř se ubírají hejna peřistá,
Wše wůkol k tichému se smutku kloní.

Máť příroda swau mohylu si chystá,
Poslyšte smutný nárek wětrů pro ni,
Wizte jak stromy zlaté listy roní,
I lípa raucho swrhla hustolistá.

A však ji brzké čeká wzkrříšení;
Teplí wětérce s májem přiletíce
Zas její slawit budauf zrození.

A já jakž nemám saužit se a lkáti,
Mne žádné jaro neoswěží wíce,
Milenku mau mi žádný māj newrátí.

7.

Wy, jenž trudná nádra otwíráte
Wolněj, bratři, w chrámě přírody;
Wy, jenž hojných zlostí zárody
Ke swé škodě w swětě potíráte;

Wy, jenž dny a noci prowzdycháte,
Želejíce lásky neshody;
Aneb odkopnuwše mrzké nāwody,
Welkau wlasti ztrátu se mnau lkáte!

Čisté duše! s losy nezbednými,
Jimžto w zmatku tuto wálčiti,
K břehu kroky pospěšte rychlými.

Zde je pewná loď a silné weslo;
Kdož by nechtěl w kraj ten plawiti?
Sláwie a krása! naše heslo.

9.

„Darmo srdce něžná daufajíce
 Tam blaha čekáte obnowu,
 Smutně krácejíce po rowu
 Lásek swých; — tam není znání více!“

Takto hlásal, wzaw mudrcké lice,
 Kdosi starau bájku poznowu:
 Mně však tam z jejího příkrowu
 Jinák plála nezhynutí swíce.

On, jenž tyto stkwostné chrámy boří,
 Wěřte, on je zase wystawí,
 Tisícerau krásau oslawí!

Tam, kde jemu Cherubín se koří,
 Kde powěčných krásot zásoby,
 Tam i naše wzlétnau podobý.

W O D N I K.

1821.

Za poledne rychlý klauček
 Po hrázi si poskakowal,
 Do kolečka swůj klobauček
 Do powětří vyhazowal,
 A zpíwal, a zpíwal: Trala!
 Hodná matinka mně wišně dala.

A na wrbě u rybníčku
 Wodník sedě, zaždimowal:
 Swoje šaty na sluníčku,
 Dlauhé wlasý rozhrnowal,
 A zpíwal, a zpíwal: Trylo!
 Dnes nám sluníčko zatopilo.

A pekelnau sít roztáčet
 Setkanau co pawučinu:
 Klauček tížné šaty swláčet,
 Rozwěšel je na trninu.
 Jak mu to lehko a snadno,
 We wodičce lahodno a chladno.

Sem tam mělčinau se brodil —
 Chtíč ho wedl do hlubiny:
 Wodník sít tu rychle hodil,
 Z wody se wálí bubliny!
 Za ním musil do tmawé skrýše;
 U wečer jej pustil do výše.

KWÍTENEC ŽIWOTA.

1823.

Mne nemluwnátko chowajíc na klínu
 Usnula předobrá matinka má
 Jednau w hájku, w jaworowém stínu.
 Semotam listy zelenými wěťřičky
 Pokmytávaly — o, té radosti! po nich
 Já wypínal hrawé prstičky.

A tu hle! u haupawém kdes se letu
 Wzalo pacholátek hejno malých,
 S náruč kwítí každé to neslo a kwětu.
 Ty dolů se nížily — snížily ke mně;
 Ty se kraužily poskokem pěkně kolem,
 Pak pletauce kwítenec zpíwaly jemně:

W lůně matinky pokojně spočiwej,
 Jak krůpě na kwítku, blahé rozeňátko!
 Diwným spletením newědomky se díwej,
 Výkladu jindy žiwot naučí tě, bažátko!

Zelenem swižím začínejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau;
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Kličkau strakaté tu zadrhše nepewnau
 W míchotu wabnau kwítky poměste;
 Cestau batoliž se sedmibarewnau
 Dítě, i mládka sny woďte přesté.

Zelenem swižím proplétejme,
 Zwolna stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau;
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

S paupaty pospolu zardělé růže
 Wplétejme k zápalu oběti čisté;
 Blaudilci potajmo by lehké bůže
 Nezmotalo kroky na pauti nejisté.

Zelenem swižím proplétejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme,
 Ach, žiwot se dalece táhne,
 Cestau wede i trnowau,
 Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Těž i pelynek a rauta nekojná
 Uhoštěny buďte we kwítí:
 W tuhém jen odporu síla hojná
 Wyřine a srdce zanítí.

Zelenem swižím proplétejme,
 Pewně stužkau růžowau,
 Bratříčkové, owíjejme.

Ach, żywot se dalece táhne,
Cestau wede i trnowau,
Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Družky violky a konvalínky
W hojnotě místo si krásné oswojte;
Učte ho splitati skromné wínky,
Rozdutá nádra tēkawci pokojte.

Zelenem swižím proplétejme,
Pewně stužkau růžowau,
Bratříčkové, owíjejme.
Ach, żywot se dalece táhne,
Cestau wede i trnowau,
Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Pomněnky, slzičky — wy léky ochladné!
Necht kwítenec wámi milostně se dlauží:
Srdce i lidské je dobré a wnadné,
Nejwnadnější, když pláče a tauží.

Zelenem swižím proplétejme,
Pewně stužkau růžowau,
Bratříčkové, owíjejme.
Ach, żywot se dalece táhne,
Cestau wede i trnowau,
Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Tajemné to kwítko wewiňme konečně,
Po běhu dlauhém ať je nalezne;
Ať se kochá w jeho wůni srdečně,
Wěncuje skráně si ním wítězně.

Zelenem swižím dokonejme,
Pewně stužkau růžowau,
Bratříčkové, dowíjejme.
Ach, żywot se dalece táhne,
Cestau wede i trnowau,
Tomu blaze, kdo k naději sáhne.

Dozpíwaly. Zase se blížily ke mně,
 Kolem mne otáčely kwětný powijan,
 A zdwihše se ulítly ode mne.
 Já zaplakal wypínaje po nich ručičky,
 Ze snu procítla matinka drahá,
 Mé ulíbala wlažné slzičky.

P L A W B A.

1820.

Dnes mi lodičku pozorliwě neste,
 Wlnky dowěrné! díwku, to wězte,
 Díwku po wás wezu přespanilau.

Jímawau milost kdy pásní
 Mocně díwku obtočí,
 A kdy žádanau milenku
 Přeblahý jinoch zočí:
 W rozkošech plynau tu chvíle,
 Až se jich blahost u cíle
 Sňatkowého doplní.

Zwolna wesílka se chop lípowého,
 Pentlemi něžně ozdobeného,
 Loďku, Julinko, ty uměle říd.

Ztopený kde w ospalosti
 Dům rukau pořadací
 Ženky pečliwě zochotní,
 Wše w kolej se powrací.
 Žence dáno žezlo klidné,
 W říši kolkolem dowidné,
 Jím by wládla zwýšená.

Jemněji loďka se dále kolíbá,
 Wlnka za wlnkau hrawě ji líbá,
 W záwodowém běhu hádku wedauc.

Swau wnadau člowěctwa kwitky
 Ctná matinka odchowá;
 Tisknau paupě k srdci swému,
 Nedbá, jí že růžowá
 Prchne krása, — mocnějšími
 Wiže pauty, žwatlawými
 Dítky otce obklopíc.

Hledni, Julinko, tu na břehy kwětné,
 Wesna libostná jak w nepočetné
 Stkwí se barew změně rozmanitých.

Nezbednau nohau radosti
 Různé kwítko muž kazí,
 Zábawám tichým domácka
 Zlá ho wášeň odcizí:
 Ženka jen činí pozorna
 Jej, kwětem wonným zpokorna
 Swé kdy skráně ozdobi.

K ostrowu semto, Julinko, zatočme,
 Pewně zadrhše lodičku, wykročme,
 Tamto do hájku libý zowe chlad.

Blažený, kdo bez žalosti
 W lásce tráwil léta swá,
 Kdo na konci plawby časné
 Zwýšeným hlasem zwolá:
 „Ženko má! my plauli řádně,
 W loď naši newáli zrádně
 Wětrowé pobauření.“

TŘI SWĚTÝLKA.

1820.

Pod lesíčkem roste osamělý dřínek,
 Roste, zelená se w zimě, w létě;
 Tři swětýlka skáčí kolem dřínku,
 Skáčí o půlnoci diwným skokem.

Až ten dřínek dozelená,
 Tři swětýlka shasnau;
 Odletí krásné dušinky
 Za modrý lesíček.

Přišly sem tři pacholátka
 W bělaunkých košílkách;
 Odkud přišly, nikdo newí,
 Pacholátka zlatowlasá.

Za těmi sem tři děwčátka
 Přišly s růžowými pásky;
 Odkud přišly, nikdo newí,
 Děwčátka hezaunká.

A do země zasadily
 Ten zelený dřínek;
 Kolem dřínku, kolem stromku
 Po dwau skákaly jsau diwně.

Ai! z hlaviček jim plamýnek
 Modrojasný šleha —
 Ai, kde jsau, kde jsau děwčátka,
 Kde ta pacholátka? —

Tři swětýlka skáčí kolem dřínku,
Skáčí o půlnoci diwným skokem:

Až ten dřínek dozelená,
Tři swětýlka shasnau,
Odletí krásné dušinky
Za modrý lesíček
Daleko, daleko, daleko.

SPOKOJENÝ HARFENÍK.

1821.

Harfa má a wůle dobrodružná,
Zpěwu dar a vždy radostný wzhled,
Bodrá mysl krasawicem služná,
K tomu širošířý swět —
To je wšecko, čím mě wyprawili
Osudowé na pauf diwokau;
To je wšecko, čím mě podělili
Pod oblohau vysokau.

Já jsem chud, a předci tobě, kníže,
Nezáwidím, buď jak bohaté;
Wolnost mau žádný člowěk newíže,
Ani chtíče rozpiaté.
Bázeň o peníze z pokojného
Sna mě půlnoci neburcuje,
Ani čerw pro bratra olstěného
Swědomí mé sužuje.

Jako pták se stromu na strom slídí,
O dnešek jenom se staraje,
Tak má hvězda w byt mě dobrých lidí
Wodí z kraje do kraje.

Při mém zpěvu vesel starostlivý,
 Radost w každé twáři zaswitne;
 Kdo co má a je-li přiwětivý,
 S radostí mi poskytne.

Rád opustiw z jara městské hradby,
 Kde pod zákonem i weselí,
 Wenku, kde se swětí hody, swatby,
 Harfeník se přiwtělí:
 A we swátek hlučné radovánky
 Práce pot kde chasé nahradí,
 Tu kde zdravé pleši wesničanky,
 Harfeník rád zawadí.

Sám předc nejraděj se s harfau bawím,
 Howě smutku w stinné křowině;
 Nebo Twůrce w swaté hrůze slawím
 Při večerní tišině;
 A když přestane již slunce pláti,
 Wše když blaží snů lehaunká moc,
 Spěším s harfkau nejmilejší vzdáti
 Sladkau, blahau, dobrau noc.

B Ě L I Č K A

1820.

Schni jen, schni, mé plátenečko,
 Bych tě zase mohla skropit;
 Ráda běhám, liji, kropím,
 Čekám, bys co snůh zbělelo.
 Když jsem símě zasiwala,
 Můj milý mě zamilowal;
 Když se w poli lenek modral,
 Pojal si mě za ženušku;
 Když jsem zralé hláwky drhla,
 A na slunci len sušila,

Pomáhal mi již mužíček.
 Pak jsem mēdlowala, předla —
 Ale ach, jak těžko, těžce;
 A co tkadlec přizi saukal,
 Hlawička mě zabořela.
 Schni jen, schni, mé plátenečko,
 Dokud jasné nebe topí;
 Až smutná zas zima přijde,
 Obělujíc wrchy, doly,
 Budeš, pláténko hebaunké,
 Rozměřeno, rozstříháno;
 Košile a košilinky
 Pěkné budu z tebe šíti
 Pro mužíčka, pro synáčka.
 Schni jen, schni, mé plátenečko,
 Bych tě zase mohla skropit;
 Ráda běhám, liji, kropím,
 Čekám, bys co snih zběřelo.

NA HELENKU.

1821.

Wol již jednau, wol Helenko!
 Rozmysli se, má milenko;
 Čápi jsau již tady.
 „Až se z lesů sněžek ztratí,
 Až se lauky zastrakatí,
 Až pokwětau sady,

Budem swoji“ — říkávalas
 W zimě; ach snad nechowalas
 W srdci černé zrady?
 Z lesů se již sněžek tratí,
 Trawička již lauky šatí,
 Čápi jsau již tady.

A než nám ohlášky projdau,
 Jistě sady kwětu dojdau:
 Nechtěj vzdalowati;
 Ať se spolu ještě w máji
 W manželství libostném ráji
 Můžem radowati.

Ať nám — než se sejde s rokem
 Rok a jaro něžným krokem
 Sstaupí s trůnu swého;
 Ať nám může na kolíčku
 Čáp náš zawěsit w košíčku
 Něco milaunkého.

Nechtěj, nechtěj vzdalowati,
 Bychom brzy kolíbatí
 Mohli autlé wnady:
 Wol již jednau, wol Helenko!
 Nerozmýšlej se, milenko,
 Čápi jsau již tady.

WZPOMÍNANI.

1819.

Na tě myslím, děvče ušlechtilé!
 Když mě jitro ze sna roztomile
 W ranní kráse budíwá,
 W hájek laudíwá.

Na tě myslím, když slunéčko wzešlé
 O polednách utěšení sešle,
 Kdy mne podnět milosti
 Wábí k radosti.

U wečer, kdy při potůčku sedím,
 Smutně přes lesy w ty kraje hledím,
 Kde má jedinká
 Chodí zlatá Julinka.

Ano, w tiché noční samotnosti
 Po wás putující w dalekosti,
 Wěrné hwězdíčky,
 Posílám jí hubičky.

NA LAŠTOWIČKY.

1819.

Tedy z krajů našich zas,
 Potěšlivé štěbetky!
 K cizím břehům hodláte?
 A wás, wy přítelinky -
 Tichého domku mého,
 Ranní dobu co jitra
 Se mnau slawíwaly jste,
 Slyším nade střechau již
 Tkliwým hlasem se laučiť.
 I leťte, wáš osud, kamž
 Potáhne wás, powolně,
 A netkni wás se bauře,
 Ni zlé které na pauti
 Waší; a we zdraví se,
 Nowých nesauce písní,
 Nawratte, podletí až
 Utěšených podá dnů:
 Opatrowať pozorně
 Zatím tu hnízdeček chci.

L E D E N.

1821.

Půlnoční zanechaw krystalowé twrze,
 Uzděné na holém, věčném lebu
 Zemním, přes naše zas zpurně letěl kraje
 Chmurný kmet — šediwý Leden.
 My z dále jeho lét jedwa zahlídnuh,
 Soptících sewerů hwižděla nad hlauau
 Již naši bujará spřež, dyamantowý
 Táhnau wůz, na woze kmeta.
 On však bystroletých jen popoháněje
 Břítkým dlauhokopím mnul z obočí mraky,
 Jini a sněhu sil chumle newídané,
 Medwědím kožichem třesa.
 Ostrý byl letu tok, hrůza byla sněhu,
 Leč prudkost sewerů, hrůzy ani sněhů
 W zázvějích nemaří nám Slowanů wděky,
 Neshasnau Slowanů hněwy.

Ú N O R.

1822.

Nedle se žeň bratře na led kwětolicný!
 Útroba twá neuchřádl-li nad powykem
 Hnusným w učírně pytwců,
 Předka milého na kostech
 Šíleně jenž míru berau pro nynějšek.
 Bratře na led! nohu stauhami pewně uwaž!
 Se mnau nahau ocelí se
 Žeň sewerů bujarostí
 Hwězdkowitých po hladinách; ty-li métu
 Neb-li i já blaze stihneme, připrawenau
 W náruč nechať druha pojme
 Druh neslyšice na potlesk.

Bratře na led! čisto haneb to zrcadlo!
 Rozsypaný chudo cestami prach tu dědáv
 Klebba obuw neopráší
 Wětronohého potomka.

NA SMĚLOST.

1818.

Ai, můž-li dražších býti co pod nebem
 Cen, můž-li krašší stkwíti se ozdobau
 Z věci kterákoliw pozemských,
 Muž jako ten, ty jemužs, smělosti,

Silnau rukau ráz swůj na čelo wryla,
 Božskau jemužs hned srdce zanítla
 Jiskrau mladistwé, líčením by
 Zhrdalo chwály mužům nedošlých.

Ohněm šlechetný twým zahorew Kolom,
 W pusté lodí swých někdy wehnal moře;
 Stežnům jejich umdléwajícím
 Swítla twá pochodeň, nowau vždy

Cestu k břehům, kde ještě nekráčela
 Dřiw ewropejská, ač zločinná noha,
 Jewíc. Kdo drsnau sláwy cestau
 Silil a wedl hrdinných mužůw krok?

Worském welí kdo wíru potápěči
 Se s žiwly hroznau potkati odwahau?
 Horníka skalním wstříc jedům zde
 Kdo zoceliw mu prsau učí jít?

Tenkrát tisíc k twé chwałě ať ozwe se
 Wraucích hlasůw, když často nepoznalé
 Swé sestře odtrhnaut nehodnau
 Záclonu, prawdě se jmeš nebeské.

Hlasův tisíc ať ozve mu hláholem
 Walným se, prawdě k vůli co proskočil
 Plamen; smělosti též chowanci —
 Chwála, oběť newinnau mstěcímu!

Otcův našich, ach, rozpalował mysl
 Duch někdy twůj též, whnizdilo dříwe než
 W šťastné, samostatné obydlí
 Plémě cizích se loží — bojácné.

WEČERNÍ PATŘENÍ.

1818.

K západu slunce se chýlí. Růžovitými posívá
 Oblakové hory wěnci; zlatem již wršky planauci
 Klidně slawí odchod zwýšence do lůna tichého,
 Ještě jenom jediný záswit se tratí w zlatolýči.
 Nášediwá mlha rozplýwá se po obrubě lešní,
 Kupně rudá mračna w hladinách rybníka pokojných
 Obrazují se, rybák rozkládaje síť na lodičce
 W saumraku wlnky čeří, dvojítá wesnička ze sádků
 Modrošerých kyne s háječkem borowým, libě wůkol
 Kraj tu celý w měňawosti barew plyne w obrazu krásném.
 Hlas jasný opodál zwonců zní z leštiny temné,
 Wětwe sytý skot rozwinujíc, wážným po pahorku
 Táhne krokem, weselau si klučík wzadu zpěwkuje piseň.
 Wětrninau se zatím roznáší zwuk tu do dálky
 S weské wižky na sen připomínajecího klekání.
 Z proutí šum wrbowého tichý vyniká u potůčku,
 Jenžto zlehaunka crčí dolinau — kde se duch s zmilelými
 Předměty rád hluku a trudu prost všelikého zabýwá;
 Tamto hrčí zas přes křemení klidné u chalaupky,
 Z píšťaly libezné kde wečíř laudí zwuky pastýř.
 Pod hustými chodec poléhá lipami, ježto
 Z swých ramenau kwět a ochladu naň wětrfky nesaucí
 Jemně wypauštějí. Z pustých čarodějně wyhlídá

Luna sutin hradu tamto starého; po obloze jasné
 Postupujíc semotam wine jen zsinálými se mráčky.
 Slyš! slyš! hlas to jaký sem z mrákot hauštiny nízké
 Zakraužil medové zvuky? Zlehka nyní powyráží
 Z líbezných melodý w jemnější; kauzlopinau tu
 Stříbrně již hlaholíc roznáší hudbu powětrí
 Tknuté w kraj poutichlý. Nezni, umlkni, slawíčku!
 Z dřimoty tauhu nebud! Jihnaucí srdce pojímá
 Tak blahocit w sladkém celování dívky milostné.

Š A R Á D Y.

1.

Kolem slunce *jedna, dvě* se točí,
Třetí wzbuzenau se člověk rozdiwočí,
Celek kvítek, zábawa twých očí.

2.

První, jiné jméno maje
 Dříwe, w širém poli zraje;
 Potom prošed mnohé ruce
 Často w lidském mozku hraje.
 Z druhé mistrowými prsty
 Mnohé vyšly stwůry čisté;
 Kam jen sáhneš na se koli,
Druhé dotkneš se zajisté.
 K snadnějšímu uhodnutí
 Hadači tu budiž díno,
 Že se *celkem* honosíwá.
 Láska, cukr, med a wíno.

3.

Celým tříslabičným slovem
 Wypowíš mé dívky jméno;
 Jméno, jímžto srdce moje
 Bývá nejwýš oblaženo.

Jedna, dvě na její twáři
 Půwabně se rozwinuje;
 Ba co prawím — ona sama
Jednu, dvě wypodobňuje.

Dvě a *tři* — o! zlato swěta
 Weškera bych wolil dáti,
 Kdybych tímto sladkým zwukem
 Swau ji někdy mohl zwáti.

4.

Kwítek jsem, a z jara oko twé bawím;
 Utni popředu *dvě* písmena,
 Již co ryba proti praudu se stawím.
 Zas *dvě* utni: tu lecjaký necena,
 Chuďas mnohý si mě oswojuje,
 A na délku ještě natahuje.

5.

To co *první*, *druhá* w Čechách pěla,
 Božské než se wíry hwězda stkwěla,
Druhá, *třetí* času wychwátíla,
 W oslawu vlastenskau nawrátíla.
 Celé slovo roste na poli,
 Zralé přijímají w sebe stodoly.

KNIHA PÁTÁ.

EPIGRAMMY.

ODDÍL PRVNÍ.

KWÍTÍ.

1. *Slunečnice.*

Slunce radost má, je stíhám ode jitra na západ:
Jak, rcete, odvrátit můž s boha člověk oči?

2. *Lílie.*

Zkrašluje líce bobek mužné, hlavu růže panenskau;
Ach, s nebe posly jenom lílie ozdobují.

3. *Pomněnka a konvalinka.*

Hned mi padá na rozum, že maličkých říše nebeská,
Konwalium kdykoliw neb nezabudku zočím.

4. *První kvítky.*

Ai ta radost, když Wesna howor wede nejblaženější
Očkami narciskůw, pomněnek, aurikulí! —
Ai ta radost, z duše rozpuku tak když i Láska počíná
Nejprw přiwětivým žwatlati tužby okem!

5. *Krokus.*

Mrak zimní pominul, sladký jara dech wane, krokus
Rozkwétá wčera nad záhonem osněženým.
Wkrátce we rodnau zem zas wstoupí; wkrátce dosednau
Dcerky milostnější we sboru na stol oteň.

6. *Violka.*

Jsem violinka tichá, w šumném swětě dítka neznámé,
 W saukromných jen dech můj lze najíti dolech.
 Wám, Wšudybylky, to dím; neb očím, samowolně co najdau,
 Jedno milé, ne však co do očí se stawí.

7. *Pomněnka.*

Nic nedělá, mne minauc, mlád k pestřejším že pobíhá:
 O však ráda bude někdy pomněnky trhať.

8. *Růže.*

Krásau a zdrowotau w twářích když díwka oplývá,
 Říkává se, že jí růže na líci kwětau.
 Já twé lístky jenom dwa tu wídám, nejspañilejší!
 Tak bohatá jsi a tak, růže, welebnolepá!

9. *Narcisek.*

Byl jsem druhdy jinoch sličný; marnau ale vášní
 Mau nenadále osud útrobu rozplamenil;
 Wadnul jsem tauhau, bohové sami tak že nade mnau
 Pohnutí bywše želem w kwitko mě proměnili.
 Výrok sudby trwá: s wesnau ač ročně jewím se,
 Weždy předc krátký w tauze mi projde žiwot.

10. *Zwolený kwítek.*

Kwětnici tam protěkawše celau, ach, ke zwolenému
 Kwítku předc nakonec nesly se opět oči!
 Nesly se opět oči z wabných těch hrádek, a srdce
 K tobě se táhlo mocí, má zmileličko jenom.

11. *Studu růže.*

Záwistník mezi lásku jarau pochodeň hněwu mrštiw,
 Ústa tu má zamknul, zamknul i díwky milé.
 Ze stran obau dlauhé mlčení — každému začíti
 Stud zbraňowal, bludný wzhled sice wůli jewil.
 Odwážiw se konečně její uchopím ruku, mluwě:
 „Dlauho-li ještě němau hříčku tu hráti budem?“

Dříwe na zasmucených lícech děwiných dwě tu růže
Wystkwěly, pěknějších Wesna we wěnci nemá.

12. *Hyacint.*

Záhy, jacintku, woníš, ale krátce. — „Či dyl waše sláva
Dříwe času zkwětlá, wy zpěwoborci, trvá?“

13. *Pomněnka.*

Rozmanitých natrhal já kwítků swau pro milenku:
Ach, želu mého! tu již wadne pomněnka milá.

14. *Sedmikráska.*

Zřejmě mi na twářích jmeno napsala příroda. Myně
Krásau zwána nebud já, ale sedmikresau.

15. *Pukawec.*

Jistě že ještě kochá mě srdečně! — Slyšíš-li, ty listky
Puknuly jak třikrát na dlani, družko milá! *)

16. *Měsíčky.*

Wažte si nás milující; my jsme osudnice lásky;
Posledním lístkem jak wypowíme, platí.

17. *Citliwka.*

Odházím-li, tu tauhy plné šle milostka ta za mnau
Pohledy, jakby na mých zůstati prahla prsau;
Pak-li se odvážím ale sám ji k srdci winauti,
Chytře se wymknuwši z náruči rychle prchá.
Ai citliwko, či tys ode lásky, či od tebe láska
K půwabným šalbám dostala tento pochop?

*) Mladé dívky naše přesvědčují se druhdy o wěrnosti a lásce
swých milencůw pomocí pukawce (wlčího máku), kladauce tři
lístky po sobě na prohnutau lewau dlaň, a prawau rukau pak
na ně udeřující. Čím více jich puklo, tím wítanější to důkaz o
stálosti hocha milowaného; ale běda, pak-li ani jediný lístek
zwuku newydává!

18. *Modrý bez.*

Líbě z blízka woníš; ale zápach z dálky milejší
Jak připomínky mladých dnů mi zefyři wanau.

19. *Zwonky.*

Taužíme, kdykoliw tam z dálky zwon se ozýwá,
Srdce že nám kwítkům pro zwuk a lásku není.

20. *Čekanka.*

Přijď a ukoj mau tauhu, miláčku! We wře nadějně
Podlé cesty stojíc rok za rokem tě čekám!
Puk za pukem pauštím zponenáhla samým nade listím;
Tak hle nedočkawa jsem, tak hle i trpěliwa.

21. *Hortensie.*

Modrau zdaž wywolím, či tu růžowitau? — Beru obě;
Owšem tak s wírau pěkně se láska pojí.

22. *Panenské květiny.*

O! jak oči sklopilo, w twáříčkách staudně se zardíc,
Jsauc růží zwáno w písni to dítko milé!
A když pěl jsem o ní: Má lilie! mé liliátko!
Zas ceny jak sněžným switlo čelem wědomí!
Leč kdy wolal jsem: U wěk pomněnko ty má okotěšná!
Lesk ten oči modrých kdož by u písmu poňal.

23. *Modráček.*

Bylť jsem i já w swěceném dwojnásob wěnci, srdečná
W dar na boží tělo jež Julie pěwci dala.

24. *Vanilie.*

Sladce woníš, ale horce, Vanilie! — Přijdeme jindy;
Dnes tebe sladší nám bez toho láska topí.

25. *Černucha.*

Černuchy jméno neseš, jsauc modrá? — Pro mne, budiž si!
Mámť rád černoookau tak, jako modroookau.

26. *Růže.*

Růži zowem krásnau; kdy ale skrápí rosu jitro
 W nádra její, vždy tu já: Kořte se, družky, wolám.
 Krásnější naše růže, Lubinka. Milost slzorodná!
 Jen wděků rosu dej, pak w prachu jí se kořím.

27. *Slzičky.*

Dívka chodíc po horách s pláčem klamu lásky tu lála:
 Z těch my wywábenny slz twůrkyně klatbu nesem.

28. *Básnický bylinář.*

Jedwa jeden takowým bylinářem z přírodopisců
 Všech se wykázati můž, já jakowým se cením.
 Kwítky to sic prosté a beze všeho rozřadowání.
 Wlast, rody a kwětu čas neznamenáno při nich.
 Však znamenal jsem pod každým věci důležitější:
 Místo a den, kdy milá w dar tyto kwítky dala.

29. *Lesknice *)*.

Wystrojená co by bez pentlí byla děwčata česká,
 Bez leskníc by totéž, zdá mi se, kytka byla.

30. *Libček.*

Máť proto, panno lepá, ti do kaupele dávala libček,
 Ne všem bys byla, brž bohdanu swému libá **).

31. *Myrta.*

Wěnce držíc w sepiatých dwa rukau tak k obrazu wrauci
 Prosbu (poslauchal jsem) wznesla newěsta lepá:
 „Jasná Panno! na oltář twůj kladu ty s hlavy růže,
 Dnu jara mého milých ozdobu neskalenau.
 Žehnati rač směněný ten wínek z myrty; domácí
 Jak ona mé štěstí nech w zelenosti trwá!“

*) *Phalaris arundinacea.*

**) Jest wíra u slowanského lidu, že panenky kaupáwané za dětinstwí w libečku docházejí zvláštního zalíbení u mužských. — Bohdan tolik co ženich sauzený.

32. *Jetel.*

Tři jako list jsme jetešní: já, moje kráska a láska.
Snadná tu změna jest do čtwerolistku, tuším.

33. *Mateří dauška.*

W zahradním tě haremu posud newiděl jsem, a jen tam
W přírody prostoduché sádku neobmezenén.
Tam jako matky dušinka dycháš — ať deště, ať úpal —
Wůni libau. Mateří slušně ty dauška sloweš.

34. *Chudobka.*

Skrowná jsem chudobinka, rokem prwní i poslední:
Hospodyně maudrá, takto ty k lůžku se měj.

35. *Potměchut.*

Potměchutí tě zowau, a zowau též dulcis amara.
Jména netemna mi ta, zrostlino hořkolibá!
Obraze manželství! wně něhož nám nelze najíti
Nikde radosti tolik, nikde žalosti tolik.

36. *Macošky.*

(K Antonii.)

Záhon wás zde i tamto widím, leč všecky podobný
Máte oděw — stejný všecky chowáte i mraw.
Diw mi uprostřed wás tato *jedna*, we srdci jejímžto
Prýští k mým z mateří daušky se wůně dětem.

37. *Hortensie.*

Pautník něžně onen zwěčnil k Hortensii wámi
Lásku newadlau swau, rostliny hojnokwěté! *)
Snad těm oněm kwítkům, básník jež u wínek uwíjel
Swé Antonii, též čas zahynauti nedá.

*) Sommerson, francauský botanik, byl prwní, jenž r. 1767 tuto
kwětinu w Čínách nalezl a jménem swé milenky, Hortensie
Barré, pojmenowal. Do Čech prwní hortensie r. 1804 se do-
stala.

38. *Ženštiny — kwětiny.*

Že jste podobny kwětům, a co víc, samy nejsličnější
 Že kwětiny jste — to jsau nám wěru písňě staré!
 Pátraje dál co widím? kdož u wás tak rád se to hostí?
 Wčelka — motýl! — Již wím ctnosti i hříšky waše!

39. *Majoránka.*

Já nenelibě woním, pokrmům též úpravu dávám;
 Wšak že krajankau jsem, mnau tu krajan pohrdá.

40. *Piwoňka.*

K wěncům se snaubným nehodím, oltáře a cesty
 Páně jen ozdobuji: kněžstwo piwoňku miluj.

41. *Nejlepší saustawa.*

Mužstwa a ženstwa bylin všem na wzdor přírodopiscům
 Dáwno jazyk saudný prawěji rozřadowal.
 Ženské k příkladu jsau: růžička, fialka, meduňka —
 Mužské: čertkusu kus, šípek, a pepř, a tabák.

42. *Tulipany.*

O blažený, nehynaucí rod měňawých tulipánků!
 W zahradě hned z jara wás, jindy na městě widět.

43. *Georginy.*

Slečny mezi kwítím! nádherný máteř opravdu
 Šat, waše lícě wšak nic zhola neznamená.

44. *Kaktus.*

Nestihlým když umem Bělboh kdysi růži vymyslíl,
 Černoboh utkal též rostlinu zpupně po něm —
 Kaktus ohyzdně diwý, weletwárný, z bodlinatého
 Kwět těla tisknaucí přímo soběcky na den.

45. *Kokotí hřebeny.*

Hejno celé rozprostřelo tam se w pompě welebné;
 Swé tuky nejlepší wpustila Flora do nich!

Od hlavy jedna do pat jsau láska — to barwa powídá;
Těž pokoru hojnau, ač hrbatau, zde wídim.

46. *Bodlák.*

List i kwět bradatý twůj jak filosofsky wyhlíží!
Práwem růže německé jmeno zasluhuješ.

47. *Jeřicha.*

Kdy s mladící šediwec se snaubí, ne z kwětu růží,
Leč chystá z peprných Láda mu wínky jeřich.

48. *Rosmarina.*

Wěnce ochotně panenko ti dám, buď w raucho swatební
Ples tebe oblačí, buď do rubáše žalost.
Rychle, panenko, ty jdi, a powěz to druhům licoměrným,
Jež štěstí tu pojí, ježto liší nehoda.

49. *Dobrá mysl.*

Ne w městských sadech úpravných tě kwěsti widěl jsem,
Dobrá myslí, abrz leckde při wíce malé.

50. *Žlutáčky.*

Kwitků tak nebohých dosawad newiděl jsem, ani z wás
Dosti malý nápis — „Příteli, mlč a nehaň:
Pomni na čas, kdy palauky probíhaje, nás jsi trháwal,
S roztomilau Lidkau, sám pacholátko malé;
Pomni na čas“ — Prestaňte, probůh! wy milostnice Wesny,
Na zpěw již jste želů dosti mi látky daly.

51. *Pomněnka.*

Jen stálým pomněnka se má k světu nawlažowáním,
Žiwěna jsauc tu wodau, tamto slzí potokem.

52. *Umrlčí kwítí.*

Mne stwořující Žalost s Nadějí: Zelenost, děly, temná
Buď, truchlé kwítí, na wěky twým oděwem.
A když uwadne i list i kwět kwítků tebe wůkol,
Na hrobu posněženém silni milenku a těš.

53. *Heřmánek.*

Že mně není barew ozdoba! heřmánek lekodárný
 Powzdychowal si; načež s wětwe mu takto slawík:
 Ptá-li se tam churawý, twé kwítku jaké zdoby raucho?
 Ptá-li se láska, jaké krásy slawíka peří?

54. *Reseda.*

W růži se láska tají, přátelství kwítko — reseda:
 Sprchly mi růže, ty jen, můj kwěte, dlauho trvej.

55. *Mák.*

Slyš, mládenče, wolá k tobě mák kwěto- i plodonosný:
 Krásau wěncí mladost, wypěw užitku podej!

56. *Šalomaunek.*

Twar tebe zewnitřní, synu můj, rostlin nenesličných
 Těchto nemy!; zhaubnýť jich nese útroba jed.
 Wíce však se waruj w lidu mudráčků-šalomaunků,
 Řeč k uchu libě jejich zní, ale otrawuje.

57. *Blin.*

Twé oči, mládku milý, by snad měly wábiti noční
 Můry ty, měst powrhel, zběř studu odcizená?
 Rostaucím na rumech ty čelo chceš wěnciti blínem?
 Ty? stkwostné příští růže jemužto kynau?

58. *Růže.*

Ze sta se růže plná skládá, ctnost ze sta panenská
 Lístků. Wyňmi jeden, ctnost ta i růže mizí.

59. *Granadilla.*

Rozmařilých anemonky Řekůw s hyacinty warujte,
 Lotus i Hindůw, pryč Peršanu růže milá!
 Sláwa ti, kwítku siný, granadillo! na němžto tajemství
 Spáasy naší tušiwým příroda wytkla umem.

60. Dobrá mysl.

Čech jakowau, se ptáš, kwětinu wzał sobě za heslo?
 Myslici Čech dobrau z dáwna dědičně ujal.
 Tať žiwotem wrtkým prowodí, tať w míře chowá jej
 Stejně, ať zkwítá, ať mu i růže prchá.

61. Pelargonium.

Proč tebe wíti do kytky, newím. Wšak i hosta přijímá
 K sobě ledakdy Slowan, proto že právě přišel.

62. Astry.

Krása ta tam jarních, již zmizly i rozkoše letních
 Kwítkůw; již chladné podzimek astry rodí.
 Tak wzejdau nade náklonkem brzo astry našich dnůw,
 K stálejším onu pauf naznačující jarům.

ODDÍL DRUHÝ.

Abslt a jocorum nostrorum simplicitate
malignus interpres.

Mart.

1. Čeho tu třeba.

Paubý nápad k epigrammě nestačí,
Jemu-li nadání cestu neznačí.

Leč nadání opět není dosti,
Pak-li nenadání k němu nepřihostí.

Posláz i to žádám, ať jest cele
Chuti nawinulé nebo zaostřelé.

2. Na básníka z nové školy.

Twé, **, písně erotické
Tak něžné jsau a aetherické,
Tak plné šera měsíčního
A vzdychání laskavičkého:
Že newím, tiskař — na mau wíru!
Jak zachytil je na papíru.

3. Literatura w Čechách.

Německy píší někteří,
A ti tu duchem staročeským znowy,
Německy opět jiní — kdož to uwěří!
Leč bohužel — českými slowy.

4. *Původ komičnosti.*

Wtipného posměchu odkud se prýští žíla?
 Ze člověka a z jeho díla.
 A bychť co paustenník žil mezi pustinami,
 Sám na sebe bych psával epigrammy.

5. *Jazyk.*

Tento ve výparu powětrném stíhá jeho původ,
 W křištálcích ledových zas zpytují ho jiní:
 On však, krásu břehův odrážejí svým po zrcadle,
 Před nimi beztvárná jak vlna šumně letí.

6. *Památní lístek.*

I we zlý čas nech každý den
 Tě k nové činnosti pobádá;
 Již ztracen jest a wepsí ten,
 Kdo dílo k lepším dnům odkládá.

7. *Opět jiný.*

Neuč své krajany nenávisti neplodné,
 Neohlušuj, nezaslepuj,
 A raděj w srdce jim štěpuj
 Cit lásky dělné, nezávodné.
 Buď jist, až w milování jen se uzdraví,
 Že maudrá sama se nenávist dostaví.

8. *Chwalopěvec.*

Nelze mi nadiwiti se dosti
 Tomu, kdo umí z příležitosti
 Každému býti slawičem.
 Jen jednau za čas žiwota
 Ta na mne dolehla tíhota,
 I wím jaká to robota
 Zpíwati něco o ničem.

9. *Péče o nesmrtelnost jména.*

Pětkrát malowati dal se, dal se rýti,
 Ba i s obrázkem svým sám peníz si bíti —

Wíť on dobře, proč to dělá!
 Anoť ducha jeho sledu nezůstane,
 Pečuje, by aspoň — těla.

10. Na jisté spisowatele.

„Mnohý spis jsme na swět vydali
 Z pauhé lásky k jazyku.“
 Oh, kdybyste psaní nechali —
 „Proč?“ — Nu, z lásky k jazyku.

11. Pátá prosba z úst dlužníkůvých.

Rád všechněm odpauštím, kdo jsau mi dlužni byli:
 O kých by jiní též mně dluhy odpustili!

12. Hlavní doby w českých dějinách.

První od wyjití Bojůw aneb Baworůw,
 Druhá od wyrojení se Táborůw,
 Třetí ode Staroměstských tamborůw,
 Čtvrtá od přivezení k nám bramborůw.

13. Mocnost páry.

Pára za dnů našich diwy twoří,
 Parau čas, peníze i život se spoří.
 Parau proletíš skrz Němce jeda
 Deset suverenství z rána do oběda;
 Nawštíwiti můžeš, páry silau
 Mořem hnán, kdy líbo, w Americe milau;
 Parau zastaupeny budau w mále
 W pracech weskrz lidské ruce — a tak dále.
 Ba co wíce! — Kdo zná pana Bára,
 Wí, jak zjednala mu pára — pauhá pára
 Hezký úřad, přebohatau ženu,
 A jak mu pomohla i k slavnému jmenu.

14. Na jisté básně.

Ach, krásné, husté daubí!
 Ach, arkadická laubí!
 Škoda wás, že pastýřowé
 Tady na mráz traubí.

15. *W čem jsme si s Dobrowským podobni.*

Epigrammy já po kusích
Skládám druhdy i na fidibusích :
Dobrowský zas slovník psával —
Slyšte — slyšte! kopa máku!
Na kornautkách od tabáku^{*)}.

16. *Recensované básně.*

Nežli Klen své básně světu objewuje,
Doma dříwe jeho nejmilejší
Po kuchyňsku mu je recensuje :
„Ach, to sladké, toto solené,
To má všehochuť, a to jest pepřené,
To je kwět, ono hřebíčky,
Muškátové to kuličky.“
W samém skutku ale jsau to —
Necht to třeba jeho kráska slyší —
Bobky zaječí a trausky myší.

17. *Historická nedůslednost.*

„To krotké, líbezne a drahé pohlaví
W Čechách že stálo kdy o mužůw bezhlaví,
Jest nepřirozeno,
A protož smyšleno.“
A však zdaliž přirozenější
Jsau nynější
Potýčky, seče, obrany,
Jež mají owce s berany ?

18. *O Miloslawově milé úsudek.*

Můj ehceš znáti o twé milé saud ?
Nuže, Miloslawe, nastaw ucha :
Podlé těla krew a mléko jest,
Krew a kraupy ale podlé ducha.

*) Chowají prý se jako wzácnost w českém Museum. Kýž by se tam i mé poepigrammované fidibusy dostaly !

19. *Čeština ve spisech vědeckých.*

Wy, kdož nyní w pranečeském kroji
 Do knih učenost swau wkładáte,
 Hudcowé jste, jenžto po swém stroji
 Prsty diwotworně lítáte,
 Ale do taktu se neznáte.

20. *Purismus.*

Že we psaní, jak zlého ducha,
 Wšech cizích slow se střežeme,
 A swá, ač místem špatná, klademe,
 Nam k nesmrtelné slauží chwále!
 Pokročmež ještě o znamínko dále,
 A dříwe nežli píšeme,
 I jazyk sobě zčeštíme.

21. *Wíce jazykem, a méně o jazyku.*

Již buď kletba jalowému zwyku,
 Kletba buď pustému tomu křiku
 Na tržišti slowotepcůw welikém!
 Přejete-li, páni, mluwě naší wzniku,
 Nuže, méně rozumujte o jazyku,
 Wíce rozumujte jazykem.

22. *Kdo wí radu pro tu wadu?*

Jichž nám wyčítají cizozemci řady,
 Chtěl bych zastáwati snadno mnohé wady
 Jedné ale nelze, aniž wím zde rady —
 Opilstwí! an widím, k dowršení zloty
 Mnohý Slowan jak se opil do němoty.

23. *Zástupnictwí.*

Žes odkázal, haužewný panici!
 Sto tisíc weselému dědici,
 Z kamene aspoň socha se ti dostala,
 By za něj na twém hrobě plakala.

24. *Walhala.*

Wěčně duším kde se wáletí jest a zaháletí, trefně
Místo to rozkošné Walhala zůwe Němec.

25. *Wenkowští cestopisci o Čechách.*

Ai, ai! již pánové ti bystří,
Ženauce k nám se klopotem,
Haní, tupí swým štekotem,
I w čem nám sami byli mistři.
Tak často českým za plotem
Mnohý teprw tu zwěť lowíwá,
Kterau z tewtonských hájůw přinášíwá.

26. *Zlomek z rozprávky,*

wedené na besedě kafičkujících paniček.

Jedna z nich, již newím která :

K jiným-li přirowná se česká řeč,
Že chudší jest, wyznať musíte sám.

Na to já :

S maličkým rozdílem. Jak já ho znám,
Jest jazyk český hojný, sladký,
Ohebný, hladký:
Připauštím, krásná paní, ale —
Jak Wy ho znáte, chudý neskonale.

27. *Mé přání básníkowi Xowi.*

Když nebylo Šimůnka*) doma kdys,
— Powídá starý letopis —
Choť z lyry jeho prý si naštipala draček,
A wěnc bobkový swarila do omáček.
Budeš-li ženiti se, také nebe
Tak chytrau chotí, Xe! oblaž tebe.

*) Lomnického.

28. *Acta litteraria některých společností.*

Nic tu není ze světského krámu,
Žádná Venus, žádná Gracie:
Za to najdeš ale, jak w egyptském chrámu,
Sfinxy, Apisa a Mumie.

29. *Sudimír k Šawlowi.*

Díš, že jako konopásek zpívám?
Děkuji ti za pochvalu, Šawle.
Ai, tyť jako slawík pješ —
Po swatém Hawle.

30. *I to něčemu dobré.*

Muž kdyby byl maudrý napořád chyb a ústrku prázen,
Žádnau neměli by w tom světě hlupci radost.

31. *Zdvořilost.*

Tím nechlub se, tebe kdo-li pozdravuje wznešenější;
Dáwát jen na rozum tobě, co měl jsi dělat.

32. *Hesio.*

Prchni, radosti, bolest dlauhau za sebau co wodiwáš:
Wítej ty mně, bolesti, radost za tebau co se blíží.

33. *Bohatství, síla a maudrost.*

Kalná lauže, živý spustlého-li nejsi boháče
Obraz, čistá již ráda se vyhne noha.
Praudící řeko! wítězi jaks strašnému podobna,
Zřím na tě rád, ale přede twého se praudu bojím.
Ty však wždycky potůčku pokojný, nejsili obraz
Maudrého? Z tebe jen šust plyne libě k uším.

34. *Lidé.*

Zwuk prázdny si lidé sami jsau a kwítky po různu:
S lidmi lidé jemný sauzwuk a kytka wonná.

35. *Chmelenskému.*

Rozkošných Wěncůw, Kytek wonných
 Že dáwaš dívkám na tisíce,
 Nediwno sice mi; však wíce
 Diwím se, že twá líbá, laskawá
 Ženuška proto není žehrawá.

36. *Šafaříkowsy Slowanské Starožitnosti.*

Z rubinůw, topazůw a diamantůw,
 Rumem zařícených,
 W kalu pohozených,
 Twá umělecká ruka sestawila,
 A w ryzí zlato upravila
 Tu korunu. Hle, již ji w jednom líci král
 Ten nejstarší, a hned nejmladší,
 Ten nejchudší a nejbohatší
 Z rukau twých, Šafaříku! wděčně wzal.

37. *Jungmannůw slowník.*

Wšecky naše potoky i řeky
 — Wěčné buďte jemu za to děky! —
 W moře jedno snahau swedl ohromnau.
 Směle prozopisci již se potápějte,
 Perly a korály z něho wynášejte;
 A wy zpěwní Argonautowé,
 Šfastným wětrem po něm dále plujte,
 Wlasti zlaté rauno wybojujte.

38. *Duch času.*

Při potůčku z Vaucluského zdroje
 Mladost, krásu, blaho, tauhy svoje
 Dokud nadšený ten pastýř pěl,
 Tlesk slabý mu jen zde onde zněl:
 Nyní však, co sešed s prwních cestek,
 Starých syřečků a suchých šwestek
 Po témž toku nawozil jim zásoby,
 Chwálí hladowá jej ústa do mdloby.

39. *O jistém spisu.*

Ryby, pulce, žáby, raky,
Jak je dostal we swé saky,
Wšecky na rožeň napíchal
Pro swé hosti kmotr Míchal.

40. *Dobrá rada zlému překladateli.*

Twá chautka již tě nepobádej
Na Římské klassiky a básníky hellinské,
A ráděj w češtinu překládej
Orakula a knihy Sibyllinské.

41. *Les Ruines etc. par M. Volney.*

Dokud mluwí o spaustách a rumu,
Mistrem jest a welkým znatelem;
Leč kde parliruje chrámu o stkwělém,
Nemá rovného si w nerozumu.

42. *Na hrobkách králowských.*

Hic ossa regia tegit lapis:
W paměti lidské hledej nápis.

43. *Žiwot lidský.*

„Co nemám, to hezké“ — pacholátko mní;
„Tam blaze, kde nejsem“ — jinochu se sní;
Na dobru budaucím hrady muž strojí;
„Líp býwalo jindy“ — tím kmet se kojí,
O prázdnoto swěta z kolébky do lebky!
Blaud, kdo by nepřál klidu sobě we hrobě.

44. *N. N.*

Lid poctiwý zde lstiwě, tejně
Padauch ten černil lichodějně.
Což asi w pekle nyní páše?
Tam opak čertíky
Za dobré chlapíky
Udává prý u satanáše.

45. *O jisté společnosti.*

Odkudž toto zvíře půwod mělo?
 Aihle, samé audy, žádné tělo!

46. *Další výwod.*

„Jak silný dub jest jazyk náš!“
 Tak sami doktoři jejich brebentí.
 I rád věřím, a ještě k tomu —
 Že plod jest podle stromu,
 A podle plodu konsumenti.

47. *Dobrá naděje.*

Až jen Brit a Francouz o nás budau psáti,
 Až i k nám je všezvědawost zawede,
 Snad nás lépe také budau znáti
 Tu i onde naši sausedé *).

48. *Německé knihkupectví.*

Jak plesá srdce podiwem
 Nad tůn literním stawiwem,
 Jakého Němci nakopili.
 Bůh jen jich práci k cíli weď,
 W krajích duchůw by dostawili,
 Kterau tak šťastně založili,
 Wež Babelskau a čínskau zeď.

49. *Mackowo ewropejské jméno.*

Stkwiš se owšem, Macku, jménem swým nematným
 Wšem skoro w Ewropě národům:
 Předc ale jsi stal se nejwíce pamatným
 Uhrům, Walachům a Francauzům.

*) Jistotně! — dobré aspoň činí se počátky. Tak u př. at o jiném pomlčíme, poněwadž w Anglii a we Francauzích wšimají sobě Rukopisu Kralodworského, také w knihkupeckém katalogu we Widni tištěném četli jsme kdys o něm tato přepamatná slowa: Rukopi's Kralodworsky, d. i. die Königinhofer Handschrift verfasst von Rukopi. — Potud jsme znali jenom pěstaua dítěte toho, nyní wíme i kdo otcem jest.

50. *Opět na Janka.*

Jak? já o tobě epigrammu psáti?
 Zbytečně nekormuť swau, Janku, duši;
 Wiť každé dítě, že na mauchu bráti
 Třepáčku třeba, a ne kuši.

51. *Mefistofeles básníku w ucho.*

Piš jen dál, a byť i wtipu twého střela
 Do paruky slavné hlupci zaletěla;
 Nedbej, třeba měl se k žalobě,
 A twé chystal léčky osobě;
 Wěz, že pro wtip nejsau práwa psána,
 I když hřešil, býwala milost mu dána.

52. *Pes štěká, a pán jede.*

Čím více prý se medwěd kleje,
 Tím více mu přibývá tuku:
 Ha, jak se ten medwěd — Moskal směje
 Jejich zlopowěstnému hluku!

53. *Kosmopolitství.*

Jest to wěru podiwný lid,
 Jenžto zůwe se kosmopolit:
 Mezi ohněm a wodau smlauwy strojí,
 Lásku nenáwist w jedno pojí.

54. *Swoboda tisku.*

Dle wůle w tom wěku zmotchaném
 Že psáti owšem nesmíte? —
 Wše psáti wolno; we psaném
 Jen když nic neprawíte.

55. *Mladé naděje.*

„Tak hezky ti ptáčekowé zpíwali,
 A tak brzo umlkнули!“
 Přílišně na ně jste se díwali,
 Až jste je uhranuli

56. *Spisowatelstwo.*

Je chceš ty swésti, brachu můj,
 W bratrský jeden owčinec?
 Ba newěřim! — Leč zdaří-li se účel twůj,
 Spíš pěkný budeš mítí zwěfinec,
 Jež za peníze ukazuj.

57. *O témě.*

I opět dím, že shody a klidu
 W literním na věky nebude lidu;
 Wždyť mauka od otrub dělí se mlením,
 A látka elektrická plodí se třením.

58. *O jistých přátelích.*

Newěř slowům sladké huby,
 Boj se šibalowy čuby!
 Nejedem mi psával,
 Libě notowával:
 „Příteličku milovaný!“
 Ach, a sám byl malovaný.

59. *Na Molka.*

Kdyby slyšel zpěw twůj fagotowý,
 Aneb rozhovor ten pozaunowý,
 Kdyby widěl břicho zhubnělé,
 Dlauhau nosu píšťalu k newíře,
 Trojhraní ten tobě na čele,
 Místo twáří dwa hrubé talíře,
 Kdyby slyšel, widěl všecko to,
 Slowem — tebe Molku, někdo to
 Z dáwních bydlitelůw země řecké:
 Wěru by za metamorfosi
 Držel tebe musiky turecké.

60. *Jistým nowomanželům.*

(Když jsem byl požádán psáti jim ku poctě swatební báseň.)

Milostný párku w přepodítné kráse!
 Jazyk můj ztíží twoje ctnosti wypowí;

Wás chwálí lépe staročeské přísloví,
Jenž dí, že obě dobré, hus i prase.

61. *Obdoba.*

Sangerinder — tak se w dánském píší
Operistky nebo zpěvkyně:
Zdaž to hřešno, že my sestry jejich
Jmenujeme herkyně?

62. *Saudcowé knih.*

Chladní spisů všech a nestranní
Ceniči a kritikáři
Kdože jsau? — Literní hawraní,
W Židech antikváři.

63. *Slowo a slova.*

S tím-li srownávám, co Záboj pěl,
A čím sladce jazyk předka zněl,
Těchto nových pusté klínky-linky,
Přeúčené kudrlínky,
Hned mi řeč zní ewangelistowa:
„Na počátku bylo slovo!“
U těchto jsau holá slova.

64. *Nadšení zamilowaného.*

Krautí očima a wztekle sebau zmítá,
Na swau bezejmennau Klen-li básně čítá:
Newím, kdo ta kráska, ale hádám, ona
Atropa že slowe jeho bella donna.

65. *Weliká podobnost.*

O Corneillu a Racinu
Chlubná we Francauzích zmínka:
A však my Čechové také
Máme — Wránu a Korínka.

66. *Nowé Abderitství.*

Či ten měl prawdu, w oslowě kdo stínu ležel?
Či onen, komu osel přináležel?

Tak spor druhdy Abderité wedli,
 Až zlostí rděli se a bledli.
 Či lépe v kozých brad psáti,
 Než u kozích? již račte o to dbáti,
 By newznikaly w obci rozbroy, zrady
 Pro stín kozí brady.

67. Na jednoho z nemnohých.

„Slowanským jménem nedám dítě křtíti,
 Mohloť by mu to někdy k hanbě býti.“ —
 Twá vůle! hnízda swého hanče,
 Od krwe české odřezanče!
 Za jméno křestné, já co widěl,
 Neznám, by někdo byl se styděl;
 Spíš býwá k necti příjmení,
 Otec-li dá se w zlehčení.
 To hled, mňj brachu, dítkám lepší dáti,
 Sic budau lidé jim se právem smáti.

68. Zásobený wozka.

„Oj-li praskne, kolo-li se stroskotá!
 Přes příkopy, křemelice
 Hle, jak letí koně supajíce!“
 Na toť urozený wozka málo dbá,
 Wěda, že při sobě wždycky má
 Aspoň o kolečko více.

69. Duplika na repliku.

Podobu-li kordu má neb šípu,
 Rád stawím se w sauboj proti wtipu:
 Před tebau wšak, Wácho, skládám braň,
 W uctiwosti maje wtipy
 Končící se we dwa cípy.

70. Recept.

Wýborný prostředek pro libé usnutí:
 „Epimenidowo ze sna procitnutí“ *).

*) Des Epimenides Erwachen von Göthe.

71. *Na Rufe.*

(Nejsvobodnějším jambem.)

Sličná mne jala Fyllis, měsíců šest a víc
 S ní jsem prožil, její jsa přízní oblažen,
 Dokud tebau mi, Rufe, nebyla ulauzena.
 Té ztráty oželew, brzo w osídla jsem padl
 W hříčkách milostných zdárně wycwičené Lyky:
 Však i tu dary a prosbami nachýlil sobě tys.
 Tož s Lesbii se mi dalo, to pak i s Naevii,
 A s Thaidau štihlau i Gallau ohniwau.
 Rci, Rufe, nemusím-liž domýšleti se, že ty
 Do mého milování jsi pauze zamilován?

72. *Odpor fysikům.*

W oboru swěta že do čista
 Prázdného není nikde místa,
 Učí fysiků skum a um:
 Leč, Ráčku, přečtené tu kdysi
 Mne přesvědčily tvoje spisy
 O hrozném, štrém „vacuum.“

73. *Žádná vymyšlenost.*

Poctiwý krejčí jindy swau
 Zwal zprosta dílnu krejčownau:
 Teď slowe — dlauhý loket toho wina —
 Männerkleiderverfertigerowa officina.

74. *K vůli rýmu.*

Onehdy slečnu Merluši
 We werších rownal k Venuši
 Slowutný básník Jarolím,
 Hle, co tu nespůsobil rým!

75. *Útěcha.*

Až i to, co Shakespeare psal a Göthe,
 W sebe přijme hostitelská Lethe,
 Koj se, Bawiuse, naději tau newinnau!
 Potom zase z ní twé spisy wy plynau.

76. *Druhá útěcha.*

Nermuťž se, Bawiuse, proto,
 Míň že máš než jiní čitatelůw:
 Štěstí — pauhé štěstí! — W náhradu ty o to
 Máš tím více následowatelůw.

77. *Tak to místem.*

Tot bude libá harmonie,
 Mistrowská hudba z wasich škol!
 Capita dura jsau školáci,
 Kantoři opilí na mol.

78. *Německá Odysseja.*

Čemu Iliadu Řekům záwidíte?
 Pělt wám, Němci, Klopštok Messiáše:
 Swau však Odysseju tak hned neuzříte,
 Leč z wás pokusí se někdo o Jidáše.

79. *Tak to býwalo.*

Od kupce až do kramáře,
 Od šewce do knoflíkáře,
 Od malíře do bradýře,
 Od čepčárky do koníře,
 Od Cibulky do Čečulky,
 Všude německé tabulky!
 Tak jakoby již naše drahá
 Kdes na Mohanu stála Praha.
 Ba přišlo by to do zajista
 I na sýrařky, pečenkáře,
 Klobásnice a kořalkáře,
 By nedalo to odtuchu,
 Že tato a podobná místa
 I Němec najde po čuchu.

80. *O'Connell.*

S lidmi, anděly i hasačerty,
 Umí dobře nawariti O'Connell,

Jenom s Tory
 Wěčný boj mu, wěčné spory:
 Rcete, do jakéž pak tworstwa třídy
 Patří tite ploditelé jeho bídy?

81. Staří a my.

Mužůw hrdinských pŭtky, hněwy,
 A w říších krutých wálek zjewy
 Bohůw posel, ať psal neb zpíwal,
 Za starodáwna welebíwal:

Wšak nowější

Jsau maudřejší —

Hle, w jedné twáři rekowě
 I swých činůw oslawcowé!
 Co w žurnálcích se rwau a mláti
 Nesmrtelnosti kandidáti.

82. Návěští z nowin o přijímání strawníkůw.

Studenti berau se u mne Matauše Rádla
 Na strawu, do bytu, a též do prádla.

Pod těmiže výmínkami:

I mladí spisowatelé se přijímají
 Mýdlo-li jen sobě sami obstarají.

83. Jistému básníkowi.

Jak skromně připodobnils a jak krásně
 Ku ptactwu nebeskému svoje básně,
 A sebe k ptáčníku:
 Máš prawdu, básníku!
 Neb Hospodin jak w oné hrozné době
 Krmil swé ptactwem zwolené,
 Tak Musy posílají básně tobě —
 Ošklubané a pečené.

84. Podařená smutnohra.

Mistrowsky w smutnohře té nowé
 Jsau vytvořeni hrdinowé;

By možné bylo život jim dáti,
Komedianty by mohli hráti.

85. *Lícené tváře.*

O tvářích líčených tolik již bylo psáno,
Že newím, zdali líčidel
Anebo více černidel
Na věc tu odjakživa vymazáno.

86. *Na doktora Kličku.*

Jak boháče doktor Klička léčí?
Nejdřív pijawkami,
Potom žízalami.

87. *Při zprávě o smrti Černilové.*

Bohu díky, že ty nohy sklesly,
A že donašeče Černila
Také jednau k černým již donesli!

88. *O jistém svěťoborci.*

Kde jest a co dělá, kdož to ví?
Poslední z Paříže zpráva o něm zní,
Že jsau čerti, by ho pozbyli,
Sami již své peklo spálili.

89. *Nastawované zboží.*

W Rusích ačže nemá, jak to sluší,
Mnohý šlechtic ducha žádného,
Předc má aspoň několik set duší.
Jinde jináč — auwe toho puchu!
W duších nedostatek úplný
Hojně nahraňuje síla duchu.

90. *Wysvětlení.*

- A. Wtipem hýbal, prý, a epigrammy psával
Klinkoš nebožtíček, když se holiwával.
- B. Já že epigrammatické jeho pole
Widím místem zakydané, místem holé!

91. *Wděčná práce.*

Kritik, epigrammatik,
 Recensent a satyrik,
 Jsau-li praví, dozajista
 Chtějí, aby byla čista
 Od plewele pšenice,
 Ode smeti světnice.
 Smutná koštišťová službo!
 Tím to jde, můj milý družbo,
 W odměnu že nám se dává
 Místo, kde koštiště stává.

92. *Půjčka za oplátku.*

Marsia hrau zpěwnau tam zwítěziw odřel Apollo:
 Což se diwíte, že drau jej za to kozlouší?

93. *Ozwěna.*

Wesele jsem do lesů woláwal: manželství!
 Ach! a Ozwěna mi vždy odpowídala — želství.

94. *Otázka.*

Kdo z wás blaženější?
 Ty-li, milá růže,
 Neb ty braučku malý?
 Ty jsi pošel w nádrech
 Krásné růže, ona
 W nádrech mé Julinky.

95. *Rada spisowateli.*

Twůj spis-li hlupec kárá, mlč,
 A chceš-li, nebráním se smáti;
 Však maudrý-li tě kárá, opět mlč,
 A hled budaucně lépe psáti *).

*) „Lépe napotom psáti jest nejlepší odpověď na všechny kritiky.“
 Tento recept dává Lord Byron. Ano, kdyby jen lépe psáti také
 tak snadná věc byla, jako jest odpowídati! —

96. Co není, bude.

Bez míření škoda šípu,
A bez cíle škoda wtípu:
A ježto míním zde a onde,
Ten blaud-li ještě nežije:
Poshowte jen, než léto přejde,
I ten se kwítek rozvíje.

ODDÍL TŘETÍ.

Z MARCIALA.

1. Ke čtaucímu.

Jejž tuto čteš a po kterém jsi taužil,
Jest w celém světě Marcial powěstný,
Nápisů skladatel wtipem kwětaucích.
Cti, kterau jsi mu, laskawý čtenáři!
Za zdejšího žití tu byl prokázal,
Pěwců zřídka popel teprw dosáhne.

2. Omluva k Caesarowi Domitianowi.

Twých do rukau, o Caesare, má knížečka-li přijde,
To swětowládné na chvíli wyjasni čelo.
Prizniwat i šprýmům býwá waše wítězosláwa,
A směle wůdcem swým spíletí může wojín.
Na Thymelu kterakým patříš a na šaška Latina,
Básně i tímže milým rač moje čísti okem.
Nezbraňujef w hříčkách neškodných sám ani zákon:
Bujně sice skládám werš, ale mrawně život*).

*) Býwal obyčej při wítězných slavnostech, že wojáci Římští hanlivé písničky o swém wůdci zpíwávali, k čemuž wůdce jejich rád přiwoľowal, bera to za důkaz pauhé weselosti a z uzdy puštěné swéwole. — Latinus, mimický tanečr, jakožto wytwařowatel nejrozpuštějších kausků Domicianowi welice milý. Thymela, žena jeho.

3. *Ku Quinctilianowi.*

Quinctiliane, plaché výborný mládeže vůdce,
 Římských ozdobu ty, Quinctiliane, mužův !
 Léta dokud mi howi, chudinec já žíti že pílím,
 Odpusť; nikdo nemůž w tom si popíliti dost.
 Žíti si odkládej, kdo dědičný zhojniti důchod
 Prahneš, a předkůw svých malby po siní kopíš.
 Prsk žádám si jenom vlastní, pošlé krowy kauřem,
 Žídlo žiwé a rukau přírody setbu setau.
 Syt buď můj čeledín, choť má učená pro domácnost,
 We snu libém plyň noc, plyň beze saudu mi den.

4. *Priskowi.*

Často se tázáwáš, jakové mrawy, Prisku, přijal bych,
 Náhle-li ze mne by byl pán weliký a boháč.
 Ai, kdož ujistiti můž vlastní powahau se budaucí ?
 Ty kdyby stal se lwem, řekni, co bys ty dělal ?

5. *O Fabullowi.*

Nediw se, Aule, swět že tak často klamáwá
 Fabulla : dobrý muž nowáčkem wždy zůstáwá.

6. *Na Afra.*

Nic nepsal jsi a básníkem slauť mermomocí chceš ?
 Čímkoli sluj si, jenom když nebudeš spisowat.

7. *K Luciowi Juliowi.*

Často mi říkáwáš, můj Julie, mé duše půlko :
 Piš něco welkého, člowěče opěšalý !
 Dříwe pohodlí nám zjednej, jakového požíwal
 Maecenem dařený Flaccus a Virgilius :
 Pak pokusím se i já o spis, jenž po věky žil by,
 A zhaubným plamenům jméno wytrhnul i mé.
 Orba ladech na chudých nedaříwá hrubě se juncům :
 Tučná půda nawí, však za to práce těší.

8. *O Tukowi.*

Hodným by cti ujal, chválí Tuka již napořád všech.
Kdož tomu jest dobrým, zlým komu nikdo není.

9. *Na Cotto.*

Rád bys, Cotto, mužem welikým slaul, rád i hezaučkým:
Leč co hezaučké jest, bývalo wezdy malé.

10. *Wolení milenky.*

Chtěl bych já urozenku: tu pak-li osud mi odepře,
Na městském tolikéž přestanu děwčeti rád.
K posledu wesnickau si nechám: ale obě přewýší,
We twářích-li lepau úrodu míti bude.

11. *Čeho od swé žádá milenky.*

Ptáš se, jaké od swé žádám vlastnosti milenky?
Nechci powolnau hned, nechci tuze zdrahawau.
Co však uprostřed wáhu drží mezi tím, mně se líbí;
Nechci hladowět, aniž dát se tudíž přesytit.

12. *K Filenidě.*

Proč mně milá čerstwé vždy Filenido wěnce posíláš?
Radše widím růže, w twých co uwadly rukau.

13. *K Proculině.*

Z půlnočných, Proculino, krajin tu kadeř ti posílám.
Oč jsau wíce rusé twé wlasý, bys widěla.

14. *Na Gallu.*

Zaubky cizí, twářícky cizí, i kadeřky cizí máš:
Žel, že se očko také kaupiti, Gallo, nedá!

15. *Ligella wdawající se za Gaura.*

Šest pohřbiwši mužů tebe, Gaure, si běře Ligella?
Toť chce se jí wěru již jíti za swými muži.

16. *Na Maxima.*

Žítí chceš swoboden? Lžeš, Maxime, ba věru nechceš;
 Lzeť štěstí toho jen tímto dosíci během:
 Právě budeš swoboden, mísách po cizích-li nedychtíš,
 Hroznem Vejenským ústa-li ochlazuješ;
 Swrchky zlaté za balatku-li máš bídného boháče,
 Přestati možno-li též tobě na rauchu našem;
 W uzdu-li bráti umíš bezpřemné chťiče tělesné,
 A w swůj kráčetí byt nakloněným temenem.
 Hle, k tomu síla-li jest, takowáto-li jest ducha pevnost,
 Zwolnějši Parthůw, Maxime, krále budeš.

17. *Zamilovaný Cinna.*

Thaidu Cinna kochá? I kterau? tu-lj jednookau snad?
 Jedno oko schází Thaidě, obě jemu.

18. *Na Fabiana.*

Sám ty jenom máš statky a sám, Fabiane, peníze,
 Sám ze drahých kamenů, ze zlata nadoby máš;
 Stkwostná wína a nejstarší máš sámjediný ty,
 Srdce udatné sám, sám wtip a důmysl máš:
 Sobě ty sám máš všechno, kdož ti to medle odepře?
 Swau hle ženušku jenom sám, Fabiane, nemáš.

19. *Powaha boháčů.*

Twůj hněw za welký zisk pokládá si boháč;
 Nenáwidět mu snáze nežli dáwati.

20. *Na Posthuma.*

To mne dojímáti má, myrhau twá ústa že páchnau,
 A z tebe den každý wůně že táž se line?
 Jaksi pochybno mi to, vždy že, Posthume, libě zapácháš;
 Jistě nelibě woní, kdo vždy přelibě woní.

21. *Na vypisovače Blateru.*

Jež tuto deklamuješ, spis vlastně to, Blatero, můj jest:
 Však že nanic jej čteš, twůj již i býti počal.

22. *Na Filotesta.*

Nesmírné wdowcům zletilým dary anto posíláš,
 Chceš snad štědrotu swau tím, Filoteste, jewiž?
 Na světě jenžto nemáš rovného, lakomče ohyzdný,
 Sobě! kterak můžeš zwáti osídla dary?
 Wábí tak ryby podwodná hltawé kdys udička,
 Hlaupau takto zwěř nástrahy chytře lowí.
 Štědrým býti co jest, co to jest dary dáti nezištné,
 U mne newíš-li se uč, mně, Filoteste, daruj.

23. *Na zpozdlého řečníka.*

Ne o vraždu, o násilí neb otreych *),
 Leč saudím se chudas kozičky o tři,
 Jež saused mi nepoctiwý odejmul.
 Káže saud, wěci té by dal se průwod.
 Canenské pole, wálku Mithridatskau,
 Wzteklaui newěru říše Karthaginské,
 Wěk Sullůw, Mariůw, a Muciůw čin
 Ličíš však ty hlasem pořád ohromným:
 O mluw, Posthume, též o třech kozičkách.

24. *Na starce.*

Bez dědiců a boháč a rozen jsi za konsula Bruta;
 A přátel wěrných mníš že ti láska howí?
 Wěrní jsau ti, kterážto jinoch, neb w nauzi jsi míwal,
 Těmto nowějším smřt twá, ty staraušku, milá.

25. *Ó Sullowi.*

Sám, ode nepřátel jsa stíhán, Sulla zabil se:
 O nerozum! smřti-liž chtěl snad ujíti smřti?

26. *Na Cottu.*

Ty, Cotto, žweš pořád sladaunce,
 Rci někdy něco též prostaunce,
 A chceš-li, třeba i hrubaunce.

*) Tak w Rukopisu z XV věku nadepsaném: O spořádání zdrowie swého, častěji psáno *otraych* místo nynějšího *utraych*, jak saudím, od otruji, otrawuji.

27. *O hluchém kočím.*

Za dwadceť kdosi ondy tisíc *) koupil si kočho.
 Diwna-li tak weliká wám cena? — Byltě hluchý **).

28. *Na Kanthara.*

Již sedmau na swém poli, Kanthare, choť pochował jsi:
 Nikomu wíce nemůž dati požitku pole.

29. *Sudilkowi.*

Z rozwláčných wersů mě winí kdosi; sám ale žádných
 Nezhotowil: kratší jsau tedy arci jeho.

30. *Sabinowi.*

Spis swůj proč nepodal jsem i tobě, Sabine? Bojím se,
 Bys mi neposlal též básně, kteréš ty vydal.

31. *O čí pochwalu nestojí.*

Kdo čte koliw neb poslauchá, chwálí naše básně,
 Předc nechtěl básník w nich libowat si jeden.
 Wděk mu či nic, nedbám; ano žádám, krmě by wíce
 Hostiny mé hostům chutnaly, než kuchařům.

32. *Cinnowi.*

Nenáwidím tě, Cinno. Proč? to sám newím;
 Že však nenáwidím tě, věř, to dobře wím.

33. *Na Marulla.*

Dosléchám, že Marull báseň psal na mne potupnau;
 Ten-liž píše, jehož mazba se nečte nikým?

34. *K Regulowi.*

Prázden všech jsa peněz, twoje, Regule, dárky prodávat
 Jsem přinucen: libo-liž kaupiti sobě něco?

*) Sestercií, asi tisíc zlatých na stříbre.

**) Za časů totiž Domicianových radno bylo mítí hluché služeb-
 nictwo, pro strach, by neopatrně prohozené slovo nebylo do-
 nešeno k uším císařovým, a pak přísně pokutováno.

35. *Na Posthuma.*

Posthume, ty kdykoliw potkáš mě, hnedky woláwáš,
 A prwní býwá twé slowo: Nuž, co děláš?
 Tak wždy se tážeš, a byť jednau hodinau mě desetkrát
 Potkal; i zdá se, že sám, Posthume, nic neděláš.

36. *Na Vilána.*

Dwě stě za nějž položil jsi onehdy, Viláne, domek twůj
 W městě našem častým byl pohlcen plamenem,
 W náhradu sešlo do dwau se tisíc: nepodobno-li prawdě,
 Žes ty zapálil sám swůj si, Viláne, domek?

37. *Rychlý holič.*

Než holič Eutrapelus po lewé straně Priskowi lice
 Oškrabal, ai po prawé zas mu narostla brada.

38. *Náhlá smrt.*

W lázni s námi se myl, wečeřel zdráv, žerty prováděl,
 Ai, a mrtew nalezen z rána pan Andragorej.
 Což to za příčinu tak náhlé smrti? — Hned ji powím wám;
 We snu widěl nebohý lékaře Hermokrata.

39. *O Regulowi.*

Rozpustilec jaký jest, aihle! Regulus;
 W tozef chodí on sám o Saturnaliích *)!

40. *Na Nestora.*

Žiw ni halěře nedám, wšak až umru si měj. Čeho žádám,
 Nestore, dowlípiš snadno se, máš-li rozum.

*) Marcial žertowně jej wydává za rozpustilého šaškáře, ješto on z pauhé, owšem na ten čas newhodné mrawopočestnosti togu podržel, i když všickni měšťané bez ní chodili o Saturnaliích, tomto Římském masopustě. Podobně i ten neméně za přepiatého člověka považován býwá, kdo přidržuje se kroje nejzašlejšho jako ten, kdo nejprwé po nowém sahá Nejlépe tedy, jaká se hude, podlé té i křepěti.

41. *Na Catulla.*

Jednau jen w nemoci mne-widěl jsi, Catulle ! Nu, já přede
Častěji nawštíwím bohda nemocna tebe.

42. *O Arrii, manželce Paetowě.*

Manželu poskytujc meč ten, jímž sobě probodla
Nádra, tu čistotná Arria takto wece :
O weř, Paete milý, smrtná nebolí tato rána;
Leč ty kterau učiníš sobě, ta jen mě bolí.

43. *Leandrowa žádost.*

Swau kdy neohrožený Leander plaul za milenkau,
A w zedutých umdlen již kolotal se wlnách,
Takto wolal nebohý k praudům, prý, naň se walícím :
Tam jen dejte milost, zpět zahynauti ne žel !

44. *O Porcii manželce Brutowě.*

Když byla Porcia Bruta osud se doslechla milého,
A zbraně odklizené pátrala darmo bolest :
Ještě newíte, tu dí, smrti nám že nemožno zabránit ?
Můj nepřesvědčil dosti-li wás w tom otec ?
Řekši popel řřawý hltawými tudíž pila ústy :
Jdiž tedy, obtížná stráž, a odeři mi meč.

45. *Mucius Scaevola.*

Zaměřená Porsenně ruka když zmátla se slúhau,
W poswatném spěchala skončiti ohni sama.
Leč nad hrůzodiwem lidský nepřítel užasnuw,
Trhna mužem, nazpět jiti beze msty welel.
Aihle, na tuž prawici, směle Scaevola jižto uwrhnul
Do plamenůw, nelzeť patřiti Porsennowi !
Tak wětší sklamaná ruka sobě wyzískala powěst;
Nezblaudíc byla by zmenšila sláwu činu *).

*) Totiž, právě tím, že se ho chybila, dosáhla cíle svého.

46. *Kratičká žádost k císaři Domicianowi.*

Císaři, dej ti nebe vše, a sám si ty zásluhy dle své:
Dej nebe i mně a ty, co chci a jsem-li hoden.

47. *Na Sexta.*

Dlužen že nejsi nic, připauštím, Sexte, rád;
Dlužentě jen, ze svých kdo ještě splátku má *).

48. *Na sdwistníka.*

Chválí, prozpěvují po celém moje písně se Římě,
Se mnau star nebo mlad ráno večer se bawí.
Toť hle kohos netěší, trne, bledne, běsí se a pýří:
Ai výborně! nyníš, knížko, teprw mně milá.

49. *Ravennské wíno.*

Nad winohrad byla by mně milejší studně w Ravenně;
O mnoho než wíno dráž pije tam se woda.

50. *O témž.*

Ondyno hospodský mě Ravennský čistě napálil:
Pauhé dal mi šibal wíno za podměšené.

51. *Fabianowi.*

Wýborný muži, upřímný cele srdcem i ústy,
Chud jsa, w Římě čehož, můj Fabiane, hledáš?
Swodnictwí ani fatkářstwí neumíš, ni trnaucích
Dlužníků zuřiwým hnáti ku práwu hlasem.
Zprzniti manželské lože příteli tobě nemožno,
Ni s babicí hnusnau zábawy míti liché.
Prázdny lichwiti též dýmem neznáš ty paláců,
Twých newyziská chwal Canus aniž Glafyrus.
Obziwy čím nabudeš, duše dobrá, příteli stálý?
Statku nebyl by došel twým Filomelus umem!

*) Dle obecného přísloví: Kde není, ani smrt neběře.

52. *Ochraptělému řečníku.*

W úvodu nám, že jsi ochraptěl, s prosbou se omlauwáš:
Dost, řečníku, na tom; nač tedy dále mluwiš.

53. *O Maronowi.*

Lakwi stále, a w majetnosti
Maron na tisíce má:
Ach, až příliš štěstí mnohým dá,
Nižádnému dosti.

54. *Odporující sobě mravy.*

Příkrý, zarputilý, jsi powolný, týž i lahodný:
Nelze mi žíti s tebou, nelze i bez tebe žít.

55. *Na Crispa.*

W hrdlo lže, kdo prawí, žeš Crispe, člověk ohyzdný,
Nejsi ohyzdný; jsi, Crispe, ohyzda sama.

56. *O Marullowi.*

Ze swé číše Marull hostům že přijíjeti nechce,
Toť ne z pýchy, abrž ze zdwořilosti činí.

57. *Na Aula.*

Ze sklenic, Aule, pijí hosté, ze žbánu ty. Nač to?
Chceš, by nebyl rozdíl wína dvojího widěn?

58. *Břichopáskůw úsudek.*

Že vždy Aper střízliw — proto-liž jej chwáliti měl bych?
Slúhowi mému, ne pak příteli, česť to dělá.

59. *Na skaupého Mancina.*

K obědu přes šedesát hostů, Mancine, jsi pozwal,
Nám jsi však na stůl nic mimo wepře nedal.
Žádných doslazených draze pozdním na kmenu hroznůw *),
Ni šfáwných jablek, z nichž kane wíno a med;

*) Příkrýwáním a jinou péčí do pozdního času na keři nákladně dochowáwaných.

Žádných rovně hrušek s hebkého janowce kynaucích,
 Neb granatic*), stkwaucí krátce se růže sokyň;
 Z wenkowských se košů chutné newykládaly sýry,
 Picenských žádný sud nepodával olív**).
 Nic leďa wepř! a i ten tak špatný, že! by trpaslík
 Jej snadničce zabil w půtce neozbrojený.
 A z něho nic se nedostalo nám — bylo jen zraky pásti:
 Ai toť lépe je pást můžeme na štwanici.
 Ten za čin ukrutný tebe wepřem nikdo neuctiž;
 Leč buď, jak Charidem, wepři na uctu ty sám***).

60. Na Gallu.

Prawdať, žes bohatá, i žes hezaučká,
 Žes pannau, i to, Gallo, rád připauštím:
 Leč tím ty kdykoliw sama chlubiš se,
 Hned hezká, bohatá, ni panna nejsi.

61. Na Paullu.

Wdátí chceš se za Priska — ne diw! tyť, Paullo, jsi maudrá.
 Wšak že tě nechce, i on w týmě není uražen.

62. O Gargilianowi.

Gargilian newidec k sličné plane díwččině láskau:
 Wíc tedy Gargilian miluje, nežli widí.

63. O Marullowi.

Dědicem všech peněz Marulla
 Učinila stará Fabulla:
 A předc Marull mi taužil,
 Že více jest zaslaužil.

*) Granátů neboli granátových jablek, příjemných na pohled.

**) Krajina Picenská, nynější okolí města Ancony, výbornými honosila se olívkami.

***) Naráží tu nepochybně na jakéhosi zločince toho jména, jenž na štwanici pro obweselení lidu diwokým kancům dán byl k roztrhání.

64. *Na špatného lékaře.*

Stal jsi se šermířem, byw dříweji lékařem očním:
Lékař však jsi činil, šermowatel co činíš.

65. *Na Posthuma.*

Wděk mi činíš, mne že líbáš jen pyskem polowičním,
Posthume, a však i té půlky si půlku ponech.
Ještě-li pak větší, ba newýslovnau mě radostí
Chceš naplnit, tu podrž, Posthume, půlku celau.

66. *Na téhož.*

Čím zawinil jsem wám, o Foebe a sestry Aonské?
Mé zpěwy žertowné tím-li se odměňují?
Jindy mě líbával Posthum pyskem polowičním:
Zhaubné básně! pro wás oběma teď mě daří.

67. *O témž.*

Pros jak pros, nepowím, kdo tento Posthum
W mých werších — nepowím! i nač popauzet
Libání jeho? tenť zloboh zajisté
Pak tím hustěji ze msty by mě líbal.

68. *Ošizený kupec.*

Za dwadcet ho tisíc jsem wzal jako šaška a blázna:
Wrať mi peníze, neboť má, Telesine, rozum*).

69. *Na Attala.*

Bez dědiců bohatec mívá byt w twém domu darmo:
Což draze býwá twůj, Attale, dům pronajat!

70. *Na Lykoridu.*

W kráse musel pohledat kdys tobě, Lykorido, rownau;
Rownau Glyceře w kráse nenajdeš ani.
Těž ona, cos ty, bude, však ní být víc ty nemůžeš;
Čas co dělá! tebe jsem chtíwal a ji chci nyní.

*) Patrně z epigrammy této, jak starodáwní blázný si chowati obyčej býti musí. I u někdejšich Římanů platil tedy více blázen, nežli hlawa rozumná.

71. *O Naevii.*

Jenž Ganymedu rowen, k swé službě chowá pacholíka
Naevia blízoruká : což tuto bystře widí !

72. *Na Diadumena.*

Tiskni a tiskni hubičky jenom na „kolik“ se netáže;
Wln hony sic mořských sčítati, milku, welíš;
Daw wypočísti welíš rakowic pomoří na Aegejském,
A wčely rozrojené Cekropowých po wrších;
I hlasy úst a rukau tleskot hlučného diwadla,
Twář kdy libau Caesar národu náhle jewí.
Nechci ty, tam co Catull si na Lesbii chytře wylaudil,
Nemnohot, ach, žádá ten, kdo počítati můž.

73. *O Faustě.*

Hned chce, hned zase nechce lepá mne wzíti si Fausta.
Že chce a nechce tudíž, vlastně co tím chce, newím.

74. *Na chytrého Caeciliana.*

W městě celém nebylo, kdoby — ač měl wůli zadarmo —
O twau byl zawadil, Caeciliane, ženu :
Co však hlídače jí dáváš, již hejno kepáleků
K ní z těch dob se walí ; ai muži důmyslaý !

75. *Cosconiovi.*

Žeť jazykem cudným napořád swé nápisy píšeš,
W básních twých o frejích zmínky že nikde není,
Chwálím, obdivuji; swatošek nezmůže tě žádný :
Mé však werše walem zhýřile sobě wedau.
Je čtíte rozmařilí tedy mládci a díwčiny lehké,
Je čti i muž starší, láska-li sic ho moří.
Twůj, Cosconie, pak spis wážený a přewelebný
Od panenek čítán rád buď a od pacholat.

76. *Na tupiče Turna.*

Básně tupíš naše, sám ale nic dosawád newydáváš :
Buď naše básně nehaň, buď svoje, Turne wydej.

77. *Sextowi.*

Stránka pro usnutí nehodí se w mé knize každá:
Máš tu také ledacos, Sexte, i pro zbuzení*).

78. *Na lakomého přítele.*

Pět mi tisíc jsi podal, když jsem deset od tebe žádal:
O dwadcet až poprosím, wím tedy, dáš mi kolik.

79. *Na Gaura.*

Oslyšen od welikých býwáš, ač o málo je žádáš:
Méně by hanba bylo, chtěj mnoho, Gaure, na nich.

80. *Na fintila.*

Paňátko hladké, trop ty smích
Si z mých šatů ošumělých!
Trochuť je arci zwetšělý
Oděw můj, a však můj celý.

81. *Holubička Stellowa.*

Rozkošná holubička Stelly mého —
Nechť Verona slyší to mé wyznání! —
Nad Catullowa wrabce nám milejší.
Jest můj též o to Stella nad Catulla,
Oč wětší holubička nad wrabečka.

82. *O rybách wyřezbowaných.*

Hodnau Fidie řezbu wiz, rybičky!
Schází jen woda jim, by plauti mohly.

83. *Na orla Zewsa nesaucího.*

Kdož to na twých perutech, ptactwa všeho králi? — Hro-
mowník.

A w ruce pročte nemá swé hromy? Onť miluje.
Kdož w bohu ohně zaňal? — Krasawec. Čemu ústa otewřew
Krotce na Zewsa hledíš? — O Ganymedu mluwím.

*) Buď wtípu, buď smíchu, aneb i čehosi jiného.

84. *O nenadálé smrti sličného pacholete.*

Háj klenový litých kde šelem podobiznami krášlen,
 Blízko sta slaupů widna i medvědice.
 Ondy Hylas sličný, tu při ní si pohráwaje, sáhnul
 Autličkau i rukau do tlamy rozšklebené.
 Leč w kowu tóm wydutém hnusná kryla se zmije, tak že
 Zwěř ta drawá horší potwory zála dechy.
 Úkladu pozdě chlapec poznal hyna, zlým zubem uštknut:
 O běda, žež lidských šelma ta dílo rukau! *)

85. *Hrobní nápis Alcimowi.*

Alcime, jež w autlém wěku pánowi odňatého
 Labická lehkým pokryla země drnem,
 Přijmi — ne sic bořiwý mramorů z Parského památník,
 Marná chlauba jaký na hroby postavuje —
 Leč chlady réw hustých a křehké pušpany přijmi,
 I stkwaucí se z očí mých ty palauky rosau.
 Přijmi naší, pacholátko drahé, tuto práce památku,
 Tobě kterážto podá po věky oslawení.
 Do kraje až Lachesis má dōpřede někdyto léta,
 Nechci jinak by byly poctěny kosti moje.

86. *Na Deciana.*

Thraseových dle nauk, dle slow maudrého Catona,
 Těchto mužů slavných swůj žiwot an spravuješ,
 An do mečů se nahých neženeš prsy rozhalenými,
 Tím nejkrásnější ctnost, Deciane, plniš.
 Hanba, netěžce krví wylitau si zakaupiti sláwu,
 Muž jest můj, kdo jenom pochwały dojde žitím.

87. *Na Temidora.*

Nám Temidor malowal Venuši, ctitelem jsa Minerwy:
 Což tedy diw, jeho že práce nelibila se?

*) Žiwá totiž medvědice jedwa tak krásné pachole byla by usmrtila, aniž ono samo bylo by jí do tlamy ruku položilo.

88. *K Attikowi.*

Žel mi tě, takto-li máš, jako malby, a číše, a mince,
Attiku, přátely též všechny nepodvržené.

89. *Na Fausta.*

W twých řečech i skutcích taková staudnost je panenská,
Diw že mi, jak jsi otcem státi se, Fauste, mohl.

90. *O Pápilowi.*

W pušce choval woňawau jsem masť; ale jak mile Pápil
K ní přiwoněl, hned z ní čertowo lejno bylo.

91. *Mythologická důslednost.*

Jupitera kdo pojal w swau wíru za Bacchowu matku,
Může také Semeli ctíti za otce jeho.

92. *Na Rufa.*

Pěkně, ty Rufe, mladíka děláš, wlasý černě wylíčiw :
Takhle se proměnila w hawrana rychle labuť.
Wšech neošálíš předc; znát Proserpina šediwce,
Strhne ti šalbu ona dřív s hlavy, než se nadáš.

93. *Na Symmachu.*

Já chorowal: tu jsi ty, w swém průvodu do sta učenců
Čítaje, ke mně i hned, Symmachu, přiklopotal;
Sto mne holých se dotýkalo ruk nad led studenějších.
Symmachu, neměl jsem zimnici, teď běda mám.

94. *Slušný šat newěstkám.*

W šarlat a blankyt powěstnau tu newětku odiwáš?
Chceš-li dařit ji podle zásluhy: pošli togu *).

95. *Na chroptivého básníka.*

Předce že deklamuješ své básně, po nos se zakukliw,
Neschopným se jewíš i k řeči i k mlčení.

*) Mužský oděw, totiž togu, za pokutu nosíwaly obecné ženky a cizoložnice, aby rozeznány byly od poctiwých ženštin, jimž stola příslušela.

96. *O Herodesovi.*

Lékař Herodes koflík chtěl ukrásti chorému.
Byw dopaden chutě dí: Proč hrode víno piješ!

97. *Na zdraví milenkám.*

Naevii sedm čiší, šest buď Justině na poctu,
Lydia pět, Fyllis měj čtyři, pak tři Lyka.
Poctěna již mírau každátě milenka Falerna:
Že však marně čekám — mne Sne obejmi ty sám!

98. *Rada milence.*

Buď zdrahává; přesytit se i láska bez otrapy sladké:
Leč příliš zdrahává, milko, a dlaho nebud.

99. *Na kaupající se ženštinu.*

Záwoji přesličné černými si lice zakryvši,
Hyzdíš nespanilým žídlá zrcadlo tělem.
Slyšže, paničko, samé co po rozkazu Nymfy pravím ti:
Sundej raušku, aneb wem na se w lázni čechel.

100. *O nápisech.*

Krátkosti se tuším chce zalíbiti nápisobánsnk:
Což tu na plat krátkost, knihu vydá-li celau?

101. *Gracianovi.*

Kdo, Graciane milý, epigramm ani na stu nemá dost,
Ten se ničím špatným do smrti nepřesytí.

102. *O hrobním nápisu.*

Sedmi travička mužům sochu zřídila na hrob a nápis:
„Způsobením Chloiným.“ — Swětle to dosti mluví.

103. *Na Thaidu.*

Láskau swau každého daříš, za to-liž se nehanbiš,
Styď se, Thaido, za sám asponě dar chatrný.

104. *Na Elinu.*

Ještě, Elino, mělas čtyry zaubky, na mýlce-li nejsem;
 A dwa jeden, dwa druhý zlý vyrazil ti kašel.
 Kašlaf, Elino, nyní můžeš bez bázně celé dny;
 Nic na výraǝku třetí víc nenalezne kašel.

105. *Na Posthuma.*

Wěrně chowám twá dobrodiní a s mysli nepustím;
 Proč swětu medle tajím? Posthume, tyf hlaholiš.
 Neb kdykoliw komu twých o darech chwalorečniti počnu,
 Hned se mi dostává: Sám mi to wyprawowal.
 Pro dwa hodí se nanic jisté věci: dosti na jednom
 W díle i tom: mně mluwiť slušno-li, mlč tedy ty!
 Půwodowau každý, wěř Posthume, dar tlachawostí,
 Byfby i nesmírný, swau cenu zahlazuje.

106. *Diodora.*

Neplače, jsauc Diodora samotna, že umřel otec jí,
 Jen před lidmi slzám téci welí nuceným.
 Ten netrpí, Diodoro, hoře, kdo se jím honosíwá;
 W prawdě trpí, kdo w swá nádra uzavře žalost.

107. *K Aemilianowi.*

Wěčně chudým potrwáš, jsi-li chud, můj Aemiliane;
 Zwyktě peníze nyní dáváti jen bohatým.

108. *Na Marka.*

Žádá saudce Dej, a žádá právník Braw;
 Raději se Marku s wěřitelem spraw.

109. *Rufowi.*

Rád by wěděl, stateček Nomencký co mně wynáší?
 Sproštěn, Rufe, že tam jsem tebe, to mně neše.

110. *Naevolowi.*

Zweš mě jenom tehďáž, kdy čiješ, sám hosti že mívám:
 Odpust, pěkně prosím, Naevole, dnes doma jím.

111. *Skarpý hostitel.*

Hned jak přišla, sluhám zpět ze zvyku jídla podáváš:
Dejž pak prostřítí stůl si za zády, pane!

112. *Na Kallistrata.*

Diš, že není dopečen, se sháněje zlostně po dudkách:
Snad nechceš kuchaře místo zajíce řezat?

113. *K Fuskowi.*

Lásce k tobě-li, Fusku, ještě přístup,
K tobě, přátely dráhně jenž oplýváš,
Rač místečka i nám ve srdci přáti.
Nezhrz mnau nikoliw, že jsem nowáček.
I z dáwných napórád to byltě každý.
A však radši uvaž, nowý-li tento
Schopným wypěti jest w druha starého.

114. *Na řečníka Crispa.*

Chwalcůw hejno lichých do nebes že tě, Crispe, wynáší,
Wýmlownost to ne twá, leč stolu twého činí.

115. *O Aporowi.*

Kaupil Aper si domek; ni kulich by si bydla tu nepřál:
Taktě to očmuzená bauda a na zboření.
W sausedstwi ale má nádherný zahrady Crispus:
Stůl dobrý, ne však byt, bude míti Aper.

116. *Na cestowatele.*

Mne ctíš Vejentským, Massické sobě nalíváš:
Z číši twých sladší vůně mi nežli pítí.

117. *Glyceře.*

Ten, co twau malował, Glycero, Ládu,
Příliš pochlebowal malíř Minerwě.

118. *Dobrý prodej.*

Tiburském na dworci našem Matho stále se hostil.
Kaupiti jej chce. Budiž: dwůr jeho rád mu prodám.

119. *Na Naevola.*

Wšickni když howoří, tu ty hlásáš, Naevole, welkým
Saudě, se právníkem býti a řečnitem.
Taktot' výmluvným můž státi se lehce ledakdo:
Ai, teď wšickni mlčí, Naevole, mluw trochu ty!

120. *O Fabullowi.*

Sto chce-li míti Fabull na dluh, padesáte daruj mu
Raději; takť aspoň jen polowičku tratíš.

121. *Stellowi.*

Při stole, Stello, welíš hostům swým skládati werše:
Zlý příkaz! za wděk zlými přijiti musíš.

122. *O Gellii a Basse.*

Gellia má černé zuby, nad snih Bassa bělejší:
Arci, onať wlasní, leč tato má wsazené.

123. *Na Gallu.*

O swé kráse pořád štěbeceš co, a swém o panenství?
Snad nejradši o tom, Gallo, co nejsi, mluwiš.

124. *K Rufowi.*

Rufe! knížku chovej tuto před Gallau; nebo mau jsauc
Dotknuta básnickau, též se dotýkat umí *).

125. *O Marullowi.*

Spat proč nejde Marull, to-li diwno ti, Caeciliane?
Při draku tam jakowém lůžko mu, sám to widíš!

126. *O Polle.*

W čistotě dáwnějším přepodobná Polla Sabinkám,
A z oka zimnějši zasmušilého muže,
Když byla Lucrinské nawštíwila lázně, Avernus,
A w Bajských se potom kaupala často wodách,

*) Cti totiž.

Zwraucněla, a s jinochem, spustiwiši se manžela, prchla:
 Tam jela Penelope, zpět klopotá Helena.

127. Požehnaný zrůst.

Claudio, nic ty neoddala bys hradnímu kolossu,
 Jestliže bys nižší lokte jen o dva byla *).

128. Na Mariana.

Utvořených maje truhly plné básní, Mariane,
 Proč newydáváš nic, proč spisy we tmě držíš?
 „To vše potomstvo vydá, dálbůh!“ — Třeštíš, Mariane?
 W němž by tě čítali, wěk pak, brachu, dáwno minul.

129. Na Cinnu.

Právě ničím to zoweš, kdy co žádáš, Cinno šalebný:
 Chceš-liže nic, tedy nic, Cinno, ochotně ti dám.

130. Na Herma.

Máš bradu, Herme, šedau, wlasý pak černé: to že wausy
 Zjednati nelze, však kaupiti možno, kadeř.

131. O Hilarowi.

Ai co prawíš, od wčira Hilar wínem že zapáchá?
 Křiwdy nečíň mu; pijet wždycky do rána Hilar.

132. Na Rufe.

Černohubý, kroku rozpadawého, zrzaun jsi a šilhaun;
 Srdce-li máš dobré, Rufe, jsi na swětě diw!

133. K Sextowi.

Dwě stě děláš weršůw den jak den, a nic newydáváš:
 Sexte, či diwnější twůj nerozum, či rozum?

134. O Tongilianowi.

Nikdy nejím doma, Tongilian honosí se: ba arci,
 Neb kdykoliw nezwau jinde ho, nikdy neji.

*) Čech by řekl u přísloví: „Kdybys o dva lokte vyšší jen byla, hvězdy bys utírali mohla.“

135. *Procillowi.*

Nakwap jsem prohodil noci wčerejšť,
 Když láhwi jsme, tuším, deset vytáhli,
 Na dnes mým že budeš, Procille, hostem.
 Toť na twůj woda mlýn se býti zdála;
 Žes však podnapilých chopil se slow těch,
 Wýstražné tane přísloví na paměť:
 „Saupitců ty pamětlivých waruj se!“

136. *Na Gaura.*

Jenž dary tobě nosí wěkem uhnětenému boháči,
 Co, Gaure, myslíš, že ten si
 Myslí? — Já myslím, tuto má že stále na mysli
 Myšlénku: Gaure, zinkni již!

137. *Záwistníkowi.*

Jenžto se ušklíbaš, s nechutí tyto čítaje listy,
 Wšem záwid (přeji tak) twá duše, tobě ničí.

138. *Na Cosconia.*

Prospěl w tom Mithridat jedu často užíwaje naschwál,
 Žeť jemu nikteraká otrawa neškodila.
 Tak jsi ty též dlahým, Cosconie, postem opatřil,
 Žádný hlad že nemůž zdáwiti tobě žiwot.

139. *Cena knihy.*

Špatných půl sta našel básní w mé knížce Lupercus:
 Půl sta-li též dobrých — má kniha jistě cenu.

140. *K Faustinowi.*

Swé spisy již, Faustine, wydej, i propuť mezi národ
 Dáwno prsau w učených dílo wypěstowané:
 Dílo to, Cekropowy zpupné hrady jež nezawrhnu,
 Jež poctí chlubným rychle i Řím howorem.
 Wpustiti-liž wáháš powěť za dveřmi stojící?
 Odměna-liž netěší za snahu dlaholetau?
 Knihy, po tobě co žiti budau, ze žití se i těšte
 Za twých dnů: popelům sláwa se pozdě hodí.

141. *Na Nestora.*

Nestore! což se diwiš z ucha Marku šeredně že páchne:
Příčina tys toho sám, že w ucho mu štěbeceš.

142. *O Tongilianowi.*

Tongilian má nos! — Ba to wím, nepřím se; jenom že
Krom nosu Tongilian nic zhola více nemá.

143. *Na Posthuma.*

Jedny milé líbáš a jiným ruku, Posthume, tiskneš:
Ptáš se, co já si wolím? Jen ruku, Posthume, dej.

144. *O Labulłowi.*

W službě chowá kleštěnce Labull, sám nestatečen jsa,
A stěžuje stále předc, že potomstwa nemá.

145. *O Paulle.*

Paula za choť se nabízí nám; ale nechci tu babku:
Wezmu ji, až starší ještě babisko bude.

146. *Na Lydianku.*

Mně kdykoliw pošleš, Lydianko, zajíce, dokládáš:
Krásy na týden zas, Marku milý, nabudeš.
Nespíláš-li, a prawda-li jest, co holaubku powídáš,
Jistě zajíce tedys newzala nikdy do úst.

147. *Na Caeciliana.*

Uchránit přes léto ryby kde beze škody bys moh'?
Nuž, — do twých lázní, Caeciliane, je dej.

148. *O Severowi.*

Kaupiw básně Sever, čte je nám za swé; nebo právem,
Co kdo si byl koupil, může nazýwati swým.

149. *Na špatného krasořečníka.*

Proč maje deklamowat bawlnau krk sobě otáčíš?
Wěť, že naším jí jest potřeba více uším.

150. *Na Silu.*

Není Boha, smyšlenkau jest nebe,
Sila dí a dokazuje;
Nebo šťastným, tak-li jest, spatřuje
Nejwíc sebe.

151. *O Charinowi.*

Když mu twáři bledá osedla barwa,
Básnictwí se chytil honem Charinus *).

152. *Na rozhněwaného přítele.*

Rozhněwaným v štěstí se děláš jen, příteli; owšem
Hezká wěc to není; wšak že nosí užitek —

153. *Na Gallu.*

Wždy slibujíc, mau prosbu pořád přede, Gallo, oslýcháš:
Slib-li plniť newolíš, radše odepři na ráz.

154. *Hrobní nápis Píkowi.*

Hubený Pík leží w tomto hrobě;
Buď mu lehka, země, jak i on byl tobě.

155. *O Sabellowi.*

Pod kozlí že koží, Sabelle, pautec
Skrýwáš oblýsalý, holé i skráně;
Jistě wtipně jeden podotknul ondy
Žertěť, že hlauwu we střewíc obauwáš.

156. *K Caesarowi.*

Nechtěj okem přísným, o Caesare, sauditi nakwap
Básně ty utvořené;
Tenť nelibost nezaslaužil twau, kdo z míry pospíchal
Tobě zalíbiti se.

157. *Na Fausta.*

Po dnes ještě newím, tak často co, Fauste, panenám
Psáwáš; wšak žádná tobě že nepsala, wím.

*) Aby se zdálo, že bledost jeho twáře pochází od mnohého nočního bdění a namáhání mozku.

158. *Lykoris.*

Šťastně Lykoris svým přítelkám odzvonila všem:
Spřáteltež nebesa s mau mi Lykorku ženau.

159. *O Rufowi.*

Při všem, Ruf co koná, jen Naevia jest mu na myslí;
Tužba, radost, mlčení Naevii proslowují.
Při hře, pití, w hádkách, radě, rozkazu Naevia býwá,
Naevia hlas jediný, zbaw toho jej, oněmí.
Ranní pozdravení wčera otci posílaje napsal:
„Naevie, o swěte můj, zdráwa mi, Naevie, buď!“
Známo to Naevii jest, a hrdě z něho žerty tropí si.
Blaude, ta-liž jediná díwka, že tak si wedeš?

160. *Na lékaře Diaula.*

Ondyno byl hojitel, hrobařem teď stal se Diaulus.
Těž hrobník jsa, činí, byw hojitel co činil.

161. *Dobré winobraní.*

O sbírkách lily dešťš letos neustále. Plesejtež,
Hospodští, nebe wám práce že uspořilo.

162. *Foebowi.*

Foebe, co díš? štihlau žes Thaidu z okna widěl dnes?
Tyť wěci, jenž nejsau, zdá se, že Foebe widíš.

163. *K Decianowi.*

Nechže nepowstanu žiw, Deciane, s tebau-li nežádám
Ztráwiti den každý, ztráwiti sobě i noc.
Od sebe oddělují však nás kročeju dwa tisíce,
Ba čtyři, též nazpět přičtu-li cestu domů.
Hned tě nenajdu doma, hned zas zapřítí se dáwáš,
Jindy jsi zaměstnán, pak zase sobě howíš.
Bych spatřil tebe jen, nemrzí dwa tisíce mě jíti;
Bych však nespatrił, mě čtyři jíti mrzí.

164. O Cottowi.

Štěpnice Cotta prodal, za ně newěstek si nakaupil:
Jak pěknau tedy má fičnici Cotta nyní!

165. Na Posthuma.

Cos mi při víně na noc slíbil, vše do rána jsi zaspal:
Posthume, ráno raděj pítí budaucně budem.

166. O Fabulle.

Oswědčujíc kadeř za vlastní kaupenau,
Zdaliž Fabulla co lživého tím praví?

167. Oslyšend prosba.

Swé spisy bych darowal ti, prosíš: toť bych wěru bláznil;
Nechceš čísti, ale chceš je, Sabelle, prodat.

168. Omluwa.

Jest několik dobrých, část projde, však že newalných
Stran nejwíc — inu psát kniha nedá se jinak.

ODDÍL ČTWRTÝ.

Z ROZLIČNÝCH.

1. *Nowý Diogenes.*

Diogenem zowau vším právem Rozhodu:
Ten w sudu prožil wěk, a tento — u sudu.

2. *Památní tabulka.*

Powolný osudu pán jeden wýhost dává
I lásce k jazyku i slávě otců swých;
Na čekán zawěsiw tu štít a meč jejich,
Sám sednul na kozlík a bičem pošlehává.

3. *Pod obraz letopisce Nestora.*

Postihnúw w mladosti pozemskau nepowděčnost,
Mnich tento život swůj o samotě rozjímal,
A radostným okem objímal
I minulost i věčnost.

Z ruštiny.

1. *Přirownání.*

Náš co život je? Román. Kdo psal? Anonym se pokládá.
Řádku za řádkau čtem; smích tu, a pláčky, a — sen.

2. *Žalost a radost.*

W rovné wáze žalost a radost zdali na swětě nejsau?
Máš-li žalost, daufáš, máš-li, bojíš se, radost.

3. *Závěrek.*

Nelhaje, někdo-li dí, že co živ jest, nikdy neselhal:
Jistě milovníkem ten dosawáde nebyl.

Karamsin.

1. *Na Barýna psawšího báseň o člověku.*

Barýne, nehluč tak twým lyrickým zwonem,
Mluw prostě: člověk — směs Barýna s Newtonem.

2. *Hrobní nápis spisowatelí.*

Mnohých nadělau rantů
Prozau i we werších,
Spí tuto rodič foliantů,
Přečekaw dítek swých.

Dmitrijew.

1. *Básník.*

Poslauchá on přiwyklým auškem Hwizd;
A maže předce jedním dauškem List;
Pak trápí zloboh všemu světu Sluch;
Konečně wytisknul — a w Létu Buch!

2. *Dobrý člověk.*

Mně hnusen učený Harant —
Kdy nadutost z očí mu hlaupých kauká,
Aneb kdy um cizí ze sebe sauká,
Mně hnusen všewědný ten mudrlant!
Wzácnější twé jsau, Borši, ctnosti!
Ty bez obálky, prostý jsi trulant —
A na tom dosti.

3. *N. N.*

By odkryl světu ducha spaustu
Se srdce swého špinami,
Písálek rozředit ten opium inkaustu
Psa powztekého slinami.

Puškin.

'Asi ty 'llo xaxà.

O brozný čin a černá zrada!
Homera přeložil nechutný Fanfaron!
Tam koněm za své vzal nešťastný Ilion,
Zde oslem padla Iliada.

A. Ismajlow.

*Na smrt Dm. Wenevitinowa *).*

Dívka.

O mládenče milý! ty na krátko těšiw naše mysli,
Růži rowen krásau, jak Filomela jsi pěl.
Lásce potuchlo kolik hubiček twých na rtech a písní!
W tobě potěch kolikých nádeje pozbawena!

Růže.

Dívko, neplač! jeho na hrobu já půwabně se hostím —
Slasti žití zakusiw, strasti a bauři ušel.
Ach, snad i láska duši zpěwnau by otráwila zrádně!
Blah, kdo prožil jako on wěk slawičí tu a můj!

B. Delwik.

Krasickému w Karlowých Wařích.

Ten co z Kastalských zdrojů čerpal w mladém wěku,
U wod dnes Karlowarských pohledává léku.
O wody! buďtež tak mu jako ony wděčné,
Přejte mu žití dlauhé, neb z oněch má wěčné.

Węgierski.

K Lásce.

O Lásko! pohni tebe hořké moje lkání,
Nech člověk já twé wazby nesu bez reptání:
Buď rozkoš učiň dlauhau, jako jsau twé strasti,
Buď krátké buďte muky, jako jsau twé slasti.

St. Trembecki.

*) Wýtečný tento a nejkrásnější nádeje dáwající básník umřel 1825,
počítaje teprw rok dwadacátý druhý.

1. *O epigrammách.*

Nekaždý, brachu, brauček wčela,
Nekaždá epigramma střela.

2. *Básníkovi — homeopatu.*

Napřed básnil, pak homeopatil,
Napřed čas, a potom život krátil.

Preštern.

Ctnost.

(Rabinská průpověď.)

Ctnost-li jenom jsi widěl we štěstí, ctnost newiděl jsi;
Neštěstí mocný lesk jen ukáže její.
Pať na oliwku, — jakauž cenu má, dokawad je celistwá?
Poskytujeť teprwé, hmožděna bywši, olej.
O ctnostný muži, buď podoben ty oliwě, jejížto
W létě, w zimě milá stejně trwá zelenost.

Společenství.

(Dle perského.)

Ctnostný schudne-li muž, tím wraucněji ty k němu wiň se;
Na plodyť úrodné wětwe kloní se na zem.
Pakli zlosyn zbohatěl, tím víc jeho spolku waruj se;
Čímte plnější, tím záchod i hůře smrdí.

Při potůčku.

Pod skálau umdlým audům, pautníče, pohow zde,
Kde w listí zeleném šepce libý wěterek.
Z židla naber pramenů swižích, howní takowětto
Pautníkům w letním wedru nemálo milé.

Anyta.

1. *Bohatství.*

W twé, o Pluto, dary mně nebýwalo nāděje nikdy;
-W marné sláwě mařif hodno-li píd tu žití?
Méně užitku nesau, škody víc; já radši, boháčům
Bláznowstwím co slují, poklady sobě wolím.

2. *Láska.*

Spíš-li, sen odnímá, ale do snů, bdiš-li, zawádí,
Srdce-li rozhrává láska ti lichotivá.

3. *Jak milence smířiti.*

Rozhněwaného-li zas chceš udobřiti sobě milence,
W nádra jeho slzy lej, tím hněwu hasne plamen.

4. *Uražená láska.*

Uražená diwu-liž že na bezcestí wede láska;
Neb kde slepý ten bůh, tamté i vůdce slepý.

5. *Snadno uraziti přítele.*

Častěji rozvádí přátelské mysli maličkost:
Proměňujeť na *Eris* písmeno jedno *Eros*.

6. *Hanebná stažen láska.*

Kopuleťá s láskau když babka si ještě zahrává,
Smrt na swau spanilost bláznice nawnazuje *).

7. *Strastný život horší nežli smrt.*

Jenž ten obor světa podpírá, silného Atlanta
Nehňte odporná sudba takým břemenem,
Pod jakovým w těle tom kvílí duch, w zápasu těžkém
Z těch kdykoliw tauží sobě vyjítí wazeb.
Ach, prodléváním wolaná smrt zhojňuje trýzeň,
A vždy mřítí musíš, kdy protiwen ti život.

8. *Láska k rodičům.*

Jestliže dal ti osud dobré rodiče, cti je věrně:
Pakli jinak, promiňuj rád nedostatky jejich.

9. *Rovná odplata.*

Sám čeho sobě by přál, pro to záwist proč tě ponauká?
Ty z čeho družci přeješ, dáť z toho tobě i bůh.

*) K některým nápisům brala Vestonia myšlénky z latinských autorůw, jako ze Seneky a j.

10. *Prawá urozenost.*

(Do památku choti svému Jan. Leonowi.)

Kdo zděděnau honosí se jenom sláwau a bohatstwím,
 Buď kdokoliw, co stín w praudu zanikne časů.
 Ten však nejvyšším urozenstwím věčně se leskne,
 Ctnost a rozum jasný chrám komu wystawují.

Westonia.

1.

„Proč tak brzce pomímjím?“ Zewsa se tázala Krása.
 „Krásau jsem přioděl jen co mizí,“ wece bůh.
 Což uslyšewše mladost a milost, kwití a rosička,
 Od mocného slzíc Zewsa ubíraly se.

2.

Škodná prawdo, tě wíc welebím nad klam užitečný;
 Prawda bolest ukojí, bezděky jižto plodí.

3.

Weždy po celku ty baž, jeli pak celkem ti nemožno
 Býti, co služný aud k celku se wolně připoj.

4.

Pluj kro mohutná k cíli jenom! w okeán-li nepřijdeš,
 Jsauč posawád kra celá, jistě co krůpě wlineš.

5.

Jednoho cožtě žiwot z nás? Wolno ticíci jiných však
 Sauditi nad každým moc-li a jak to wywed!
 Méně po básni; a předce na ni chwal a han do tisíce
 Můž padnauť. Druhu můj! žij jen a básni ty dál.

*Gothe.**Síla wína.*

Žeby wíno, sami saudíte,
 Silnější než woda bylo:
 Woda ale trhá stromy,

Pewné wywracuje domy;
Což se tedy diwíte,
Že mne wíno porazilo?

Lessing.

Kdo wíce k politování.

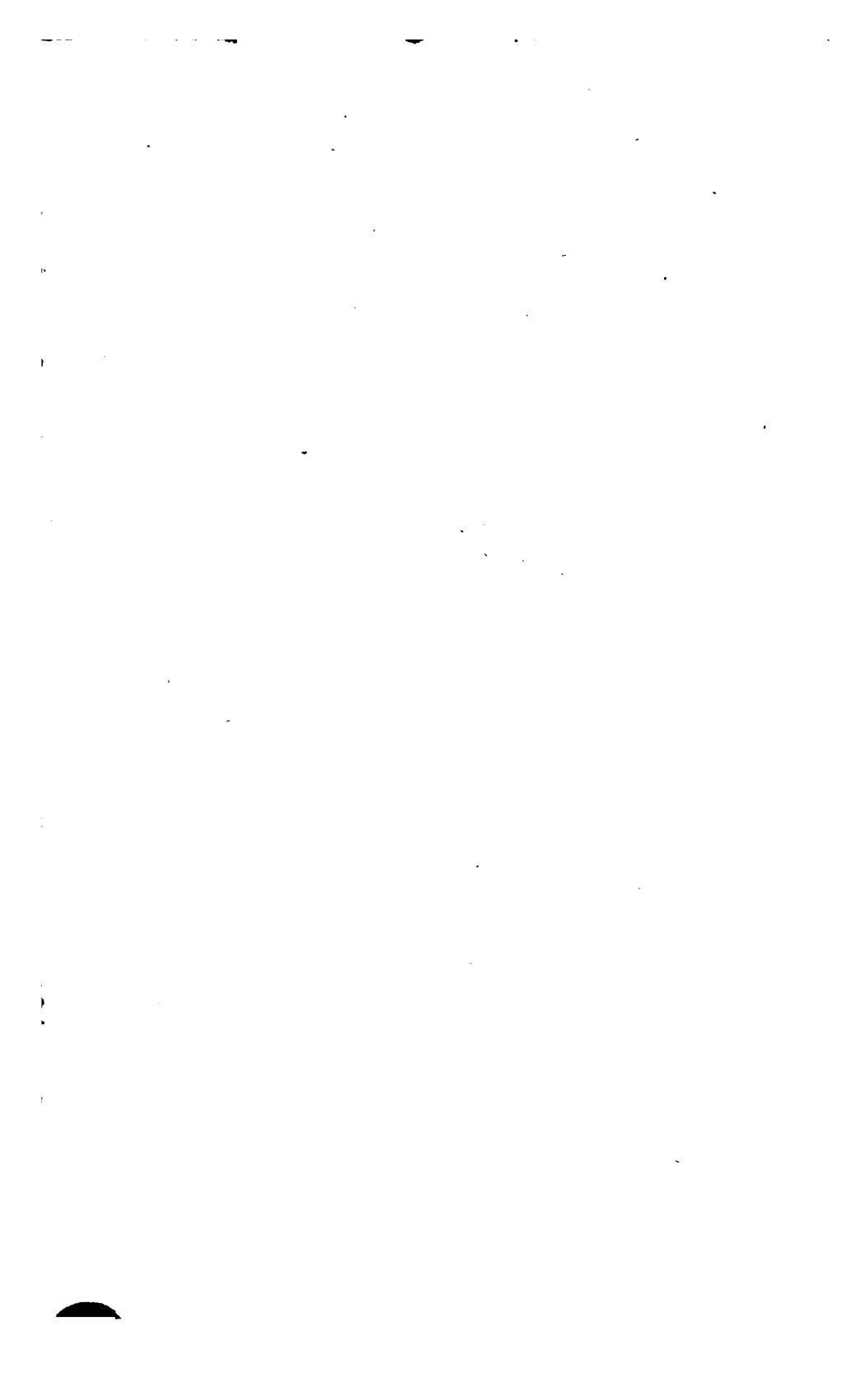
Matěj. Dnes mi jakýs šelma wzał —

Já. Ubohý Matěji!

Matěj. Co jsom drahně časůw psal.

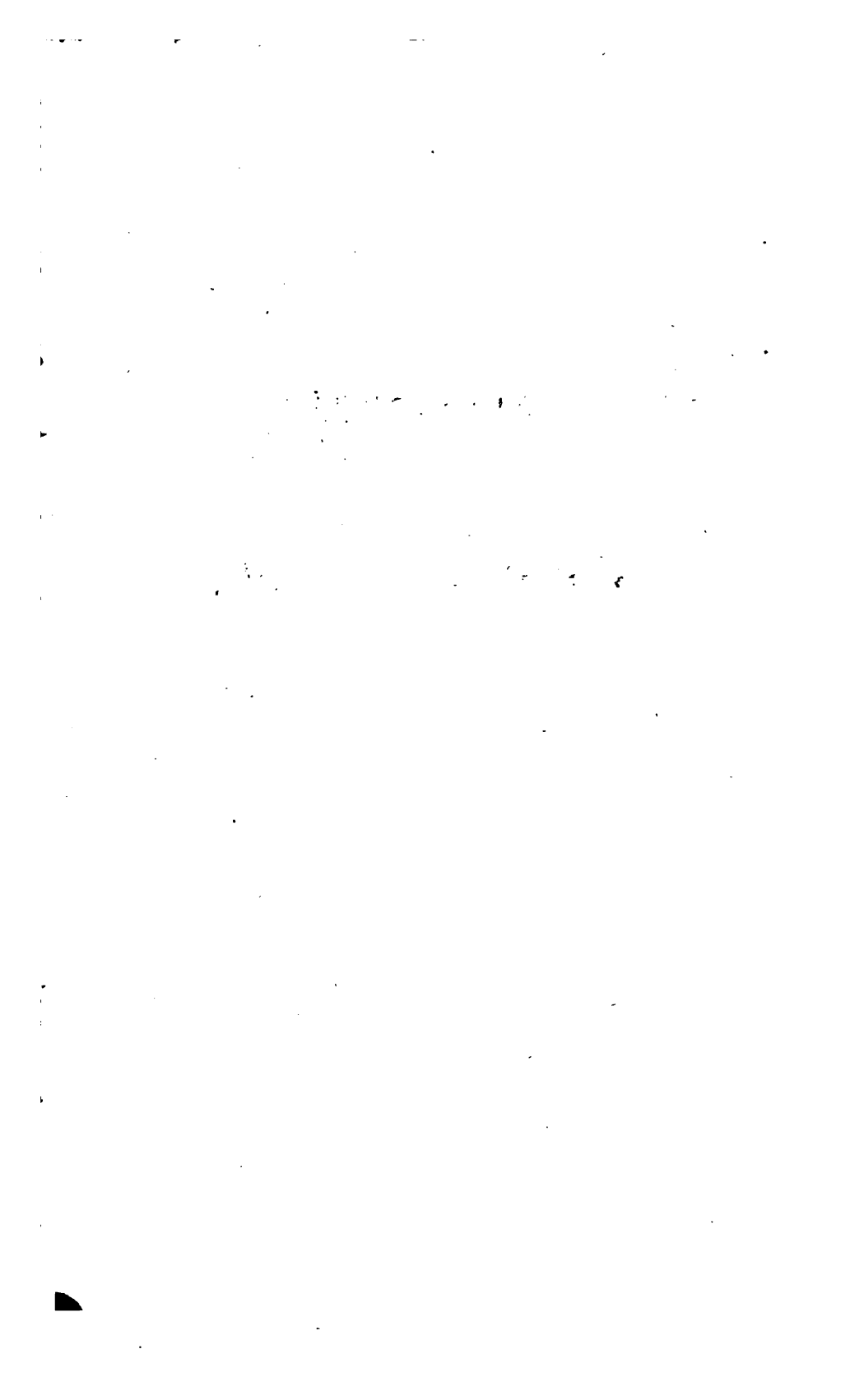
Já. Ubohý zloději!

Haug.

KNIHA ŠESTÁ.

ANTHOLOGIE.

ODDÍL PRVNÍ.

A. SKLÁDÁNÍ RUSKÁ.

1. Husar.

Konika on hřebelcowal,
A bručel, krautě sobě kníry :
Zlý duch pro nás si zachoval
Ty zdejší proklaté kvartýry!

Zde člověka ti hlídají
Jak na turecké rozestawce ;
Kysela sotwa podají,
Ani se nezmiň o hořawce.

Tu hospodář, zlý kuřiplach,
Čelo mračí, a s hospodyní....
Auba! ta ani krok za prah
Po zlém, po dobrém neučiní.

Jináč w Kyjewě býwalo !
Tam w ústa lítaly koláče,
Potom se wínko pítwalo,
A děvčata — až srdce skáče!

Za pohled laskawý bys dal
Swau duši každé bez rozpaku ;
Leč jedno řas jim pošeptal.....
— A cože? wýprawuj wojáku! —

Husar si wausy přihladiw
 Dí: Mlad a hlup jsi ještě, synku,
 Však takowau — buď sto let žiw —
 Co já, neuzříš čertowinku.

Nu slyš: náš pluk při Dněpru stál,
 Hodnau a šwarnau hospodyňku
 Jsem měl — a muž — ten w hrobě spal —
 To pamatuj si dobře, synku!

S ní brzo podružil se já;
 Žiwot náš plynul hladkým tokem:
 A dej i sprask — Mařenka má
 Se neposmautí ani okem.

Jím, piji — byl i obyčej
 Wišnowku dáti na uspání;
 A mrknu-li: kmoťričko, hei!
 Hned kmoška běží bez zdrahání.

Což mohl ještě žádati,
 Kdo takowé si bydlo získal?
 Však hle, já počal žehrati —
 Sám satanáš mně to napískal.

Proč asi, tak přemýšlím já,
 Před kuropěním w noci wstává?
 Či láskuje Mařenka má?
 Kdož tam ji z domu přiwolává?

Jen počkej, vyčfám! a tak
 Ležím kdys oči zlehka mhauře —
 Noc byla jeden čirý mrak,
 A wenku wztékala se bauře.

Tu slyším, ano skočila
 S kamen má kmoška polehaučku,
 Hned w krbu uhlí zžiwila,
 A zažhla na něm drobnau laučku.

Pak wzawši sklénku s police —
 Dřív ale, zdali spím, přihledla —
 Má čistonitá družice
 Si před krbem na koště sedla.

Jedwa si z baňky přihnula
 Po třetí pekelného wína,
 Již do výše se zdvihнула,
 A mžikem wyfaukla z komína.

Ahá! pomyslím, husaří
 Na tom koníčku má Mařenka!
 Jen ať si duši nespáří! —
 W tom s lože hup — a hle, tu sklénka.

Přičichnu — čpawo! ký to hrom!
 Na zem vyšplýchnu — jaké diwy!
 Hle, pohrabáč a necky w tom
 Letí komínem jakby žiwy.

Spatřiw kocaúra u kamen,
 Jej také z lahwičky jsem skropil —
 Frknul, a na tuž cestu wen
 Za pohrabáčem hned se wzhopil.

To wida s chutí nemalau
 Do všech všudy jsem kautů cákal;
 An hrnce, lávky, stůl — alau!
 Kus za kusem do krbu skákal.

Ha, prach a kaule! buď co buď,
 Teď já zkusím, jak se to hýří!
 I přihnu do dna si, a tuť
 Mne wznesl wětrík jako chmýří.

I letím, letím bez kraje,
 Sám newím kam — vše kolotawo;
 Jen hvězdičky potkáváje
 Wolám na ně: hei stranau, w prawo!

Až hora tu. Na hoře té
Pod kotly ohně; pějí, břeňčí,
Pleší a při té mrzké hře
Židáka polní žabau wěňčí.

Já pliwнул, a cos říci chtěl....
An tu Mařenka ke mně skokem:
— Domů! dokud jsi zdráv a cel! —
I řku já po ní šlehna okem:

Domů? ba rád, jen opowěz
Mi cestu! — Ach, on neuprawn!
Zde hřeblo, chutě na ně wlez,
A klid se, sice budeš zdáwen.

Jak? já na hřeblo sědati?
Já, carský husar? O ty mūro!
Jen palaš — chtěl bych rubatí
Wám hlavy všem, i tobě, dūro!

Dej koně! — Zde ho blaude, wem! —
A w skutku oř přede mnau stojí,
Zem postýlaje ocasem,
A z nozder sypa plamen dwojí.

Wyšwihnu se. Kůň dal se w skok,
Přes dewatero řek letíme,
A jízda šla jak hwězdy tok,
Až před krbem se zastawíme.

Hledím: táž byla swětnice,
A pode mnau sem tam se kýwá
Ne kůň — leč stará lawice:
Hle, co se druhdy přiházíwá!

I opět wausy přihladiw,
Dí: Mlad a hlup jsi ještě, synku,
Wšak takowau — buď sto let žiw —
Co já, neuzříš čertowinku.

2. *Utopenec.*

Děti úpadem a plaše
 Do světnice wrazili:
 „Táto! táto! síť naše
 Utopence zlowily!“ —
 Eh, tlachejte mi, holomci!
 Otec na ně zabručel,
 Již wám zase, wy pitomci,
 Ďas do mozku nafučel.

Kdyby předce? zdwihnau dotaz —
 Zapletu se na wěky;
 Raděj s maudrým wezmu polaz,
 Kauknu, co tam u řeky.....
 Nu, kdež on? — „Sem, táto, j ti....!“
 A skutečně při dolu
 Widěti na písku w síti
 Rozestřené mrtwolu.

Černá, spuchlá — uh užasný
 Pohled na mrtwinu byl!
 To-li zaufalec nešťasný
 Hříšnau duši zahubil?
 Wlny-li opilce strhly,
 Stihla lowce bauře zlá?
 Aneb lotři w praud uwrhli
 Zlaupeného — bůh to zná!

Což počíti tu rybáku?
 Zlé se boje příhody
 On za nohy bez rozpaku
 Stáhnul tělo do wody;
 A pak weslem w bok je bodal,
 Odstrkowal od kraje,
 Mrtwec znou w tok se podal,
 Kříž a hrob si hledaje.

Dlauho praudem se potáci
 Wzhûru, dolû, jak by žiw;
 Rybolow domû se wrací,
 Očima ho prowadzi:
 Za mnau, chlapi, dám koláčem
 Doma wám na zamičenau;
 Ceknete-li, karabáčem
 Naučím wás mlčenau.

W noci wichry zahučely,
 Řeka přiwalem hrčí,
 Dračky práwě dohořely
 W rybařowě chatři.
 Děti spí, rybařka dřímá,
 Na palandě muž leží,
 W tom — až hrůza sluch dojímá —
 Cos na okno udeří.

Kdo to? — „Wpusť mě, rybaříku!“ —
 Ký ho čert sem přiwolal —
 Kdes ty se tu, Kowáříku*),
 Této strašné noci wzal?
 Zdali newíš, že twé hlavě
 Sít se tady rozstírá? —
 Takto mluwě on wahawě.
 Druhu okno otwírá.

Z mraku w tom se luna wine —
 Což to? — Aihle, holý sám!
 Z brady se mu woda line,
 Oči w jewě sem ni tam
 Se nehýbí — chmúrně želo —
 K zemi ruce mřily,
 A w opuchlé, hnusné tělo
 Černí raci se wpili.

*) W půwodním stojí „Kajin“, dobrodruh stejných skutků a stejné powěsti s našim Kowáříkem. Týž Waňka Kajin a Steňka Ravin jsau ruští Kartušowé.

Řinknul oknem rybák, zhledna
 Utopence před sebou ;
 Jedwa šepce, lekem bledna :
 Zem proval se pod tebou ! —
 Klesnul — hrůza hrdlo stiská,
 Kosti mu probíhá mráz ;
 A do rána tam to tříská
 W okna, dvěře ráz a ráz.

Mezi lidem hlas ten stává,
 Každoročně z těchto dob
 Mrtwec prý se dowolává
 U rybárny o svůj hrob.
 Přes den wítr dme, a bleskem
 W noci nebe zahoří ;
 A pod okny strašným třeskem
 Diw chatrč se nezboří.

3. *Delibaš* *).

Střelba slyšna za horami —
 Tam jejich, zde tábor náš ;
 Harcuje před Kozákami
 Wrchem pěkný Delibaš.

Delibašo ! chraň se půtek,
 Nepauštěj se k dolu níž ;
 Pohyne sic twůj žiwůtek,
 Hrotu kopí zakusíš !

Krof, Kozáku, se w jarosti,
 Wiz křiawu tu šawličku,
 Delibaša bez milosti
 Srubne bujnau hlawičku !

*) Delibaš, neboli lépe Delibaša, jest plukownik nad jízdným tu-
 reckým wojskem.

Darmo! — pádí w diwém ryku —
 Již boj končen krvawý!
 Delibašu wzaw na piku
 Letí Kozák bezhlawý.

4. *Dwa hawrani.*

Hawran za hawranem skáče,
 Za starým tak mladý kráče:
 Powěz, kde se nasytíme,
 Kde si oběd wyslídíme? —
 Hawran na to k hawranu:
 Lefme na lewau stranu,
 W širém poli rokyty —
 Bohatýr tam zabitý.
 Kdo ho zabil? — Sokolíku
 Jeho známo a koníku,
 Také mladá hospodyně
 Wí o nešlechetné wině.
 Sokol w háje uletěl,
 Wrah na koni odejel,
 A žena čeká milého
 Žiwého — ne zabitého.

5. *Zimní večer.*

Mrak a bauře nebe kryje,
 W poli wicher zběsilý
 Jako zwěř tu děsně wyje,
 Tak jak dítě zakwílí;
 Hned komínem strašně huče
 Krow prowiwá slamněný,
 Hned zas k nám w okénko tluče
 Jako pautník zpozděný.

Temna jest a newesela
 Naše budka ubohá; —
 Cos ty tam se zamlčela
 Při okně, staruško má?
 Zdaliže jsi poděšena
 Bauřliwau tau wichřící?
 Čili dřímeš unawena
 Nade wrěnuu přeslicí?

Krušných dnů žiwota mého
 Dobrá, wěrná družko ty!
 Přines žbánek nahořklého —
 Srdce zbude tesknoty!
 Zazpívej mi, jak modruška
 Ticho za mořem žila,
 Potom také — jak Annuška
 Pro wodu za jitra šla.

Mrak a bauře nebe kryje,
 W poli wicher zběsilý
 Jako zwěř tu děsně wyje,
 Tam jak dítě zakwílí.
 Krušných dnů žiwota mého
 Dobrá, wěrná družko ty!
 Přines žbánek nahořklého —
 Srdce zbude tesknoty!

A. Puskin.

1. Žádané wdowstwi.

Já starému se wykradla,
 W půlnoci býlí sbírala,
 Býlí s rosau promíchala,
 Po libosti čarowala.
 Ptáček těší se swobodau —
 Brzo-liž já budu wdowau?
 Pak se projdu w poli, w háji,
 Jak rybička po Dunaji,

Jak s okauny ta rybička,
 Projdu s hochy se mladička,
 Jak rybička při karase,
 Tak já mladá při své kráse.

2. *Dvojě cesta.*

Ach za říčkau leží hezká wesnička,
 A wesničku tu probíhá cestička;
 Běží cesta kolem husté březiny,
 Pak se dělí různě na dvě končiny:
 K zesnulým tam na hřbitově na lewo,
 A k mládencům Zakaukazským na prawo.

Smutno bylo prowázet mně ubohé
 Dwau miláčků po jedné i po druhé.
 Tam na lewo ženicha mne zbawili,
 Mezi pláčem syrau zemi pokryli,
 A po druhé můj nowý hoch odchodil,
 Při laučení jedwa hlawau pohodil.

3. *Těžko stále pannau býti.*

Jak to nade naším domkem,
 Nade domkem malowaným
 Ptáčekové se sletowali,
 Milé, malé lastowičky
 Štěbetaly, šweholily,
 Mimoletných přizývaly:
 Sletujte se, nemeškejte,
 S námi na pauf se vydejte!
 Krásní dnové pominuli,
 Do wále jste se nahrály,
 Záhuby tu nečekejte
 Ode mrazu třeskutého!

Otče milý, můj tatínku,
 I wy nejdrazší matinko!
 O mne ženich se uchází,
 O mne sauzený můj žádá,
 Pospěšte a nemeškejte,
 Swatebčanům mne wydejte
 S ohlebem — solí i s obrazem,
 I s pomíjející krásau!
 Nelzeť s wami wěčně žíti,
 Těžko stále pannau býti,
 Bez lásky a bez radosti
 Do bublawé do starosti.

Baron Delwik.

*Domowý *).*

Cos ty, Parašo, tak pobledla?
 — Co, matko, jsem u okna zhledla!
 Hle, domowý tam proklatý,
 Co medwěd černý, wausatý,
 Mě wábí k sobě — hrůza z něho,
 Jak po mně střílí očima!
 — Kříž udělej, panenke má,
 Zdaž tobě wídeť domowého?

*) Dle prstonárodní ruské powěry náleží *Domowý* (též Děduška domowoj nazwán) do třídy ne tak škodliwých, a spíše baurliwých duchůw. Bájí se o něm, že w každém žije obydlí, a že času nočního chodě po domu w postavě člověka, nejwice s dobyt看em se obírá, tak sice, že zalíbí-li se mu který kus, wše-možnau má péči o něj, jej češe, hřiwu zaplétá, seno do jeslí podkládá a t. d.; pakli ale naopak, tedy dobytče od něho chudne, až i pochází, a tu se říká, že *není ke dworu*. Tauž měrau také osobám některým w domě dává on swau libost anebo nechut všelijak na jewo, a kdo mu není w hod, toho straší, ledačím po něm hází, we spaní jej dusí, a modřiny, ač beze wší bolesti, na těle mu způsobuje. Přišel-li čas hospodáři umříti, oznamuje hodinku jeho welikým přes noc úpěním a baurěním.

Jak s okauny ta rybička,
 Projdu s hochy se mladička,
 Jak rybička při karase,
 Tak já mladá při své kráse.

2. Dwojé cesta.

Ach za říčkau leží hezká wesnička,
 A wesničku tu probíhá cestička;
 Běží cesta kolem husté březiny,
 Pak se dělí různě na dvě končiny:
 K zesnulým tam na hřbitowě na lewo,
 A k mládencům Zakaukazským na prawo.

Smutno bylo prowázet mně ubohé
 Dwau miláčků po jedné i po druhé.
 Tam na lewo ženicha mne zbawili,
 Mezi pláčem syrau zemi pokryli,
 A po druhé můj nový hoch odchodil,
 Při laučení jedwa hlawau pohodil.

3. Těžko stále pannau býti.

Jak to nade naším domkem,
 Nade domkem malowaným
 Ptačkové se sletowali,
 Milé, malé lastowičky
 Štěbetaly, šweholily,
 Mimoletných přizýwaly
 Sletujte se, nemohly
 S námi na p...
 Krásní du...
 Do wůl...
 Záhub...
 Ode...

Otče milý, můj tatínku,
 I wy nejdražší matinko!
 O mne ženich se uchází,
 O mne sauzený můj žádá,
 Pospěšte a nemeškejte,
 Swatebčanům mne wydejte
 S ohlebem — soli i s obruzem,
 I s pomíjející krásau!
 Nelzeť s wámi věčně žíti,
 Těžko stále pannau býti,
 Bez lásky a bez radosti
 Do bublawé do starosti.

Baron Delwih.

*Domowý *).*

Cos ty, Parašo, tak pobledla?
 — Co, matko, jsem u okna zhlledla!
 Hle, domowý tam proklatý,
 Co medvěd černý, wausatý,
 Mě wábi k sobě — hrůza z něho,
 Jak po mně střili očima!
 — Kríž udělej, panenke má,
 Zdaž tobě wídeť domowého?

Tys noc celau, Parašo, bděla.
 — O matko, co jsem přetrpěla!
 Jaký byl wenku šum a buch,
 Ze síně zlý se nehnul duch;
 „Olewři!“ šeptal do bílého —
 — Nu, a oož ty? — Ni slowa já.
 — Daremný strach, děwečko má,
 Zdaž tobě widěť domowého?

Parašo, cos tak newesela?
 Ty opět těžkau noc jsi měla.
 — O ne! já spala libým snem.
 — A spala! slyšelati jsem
 To wrz, to šustot kroku twého:
 Tě ze sna baulil zas ten bės!
 — Ne, ne matinko, jistě dnes
 Já newiděla domowého!

Dm. Wenewitinow.

Mohyla.

Zriti nebe a zemi, písek a trawinu,
 Žádný neruší zwuk stepi tišinu.
 Druhdy chomol jen s kowylem *) štěbetá,
 A orel se supem jak střela proletá.
 W písek a trawinu step se zahalila,
 Obruba — nebesa, w prostředu — mohyla.
 Jsa rowem obehnán, we mraky se wěži
 Welikán šediwý. Kdož w mohyle leží?
 Stan tam učazený — z mramoru sklepení,
 Pod ním kostliwec oděný w brnění;
 W hlavě widěn štít s korunau carskau,
 Žezlo a koflík ze zlata u rukau.

*) Rostlina u nás toliko w kraji Beraunském se nalezající, a jménem „brady sw. Iwana“ známá.

Pompo welebná! hrobových a němých
 Při wchodu otrokůw sto na zem skloněných!
 Z boku lože konská kostra, meč a šišák,
 A kopí křížem — paměti to či znak?
 Kdož w mohyle leží? Jistě nematný
 Muž, a byl bohatýr někdy udatný.

Hlučně a vysoko snad jako krwawý
 Meteor lesknul duch jeho buřawý;
 Hněwu rozsílal blesky na krajiny,
 A co čerwy celé shlazował rodiny;
 Města očí swých jiskrami zažehal,
 Jako mor zhaubný národy ulekal;
 Zpupné k nebesům wzpínalo se čelo,
 I moře pode patau mocnau zašumělo;
 Ohněm on a krwí s lidstwem besedował —
 Ohněm si a krwí jméno zapisował
 W měděné osudůw desky.... A jméno?
 Stuhlo, a w láně tu stepí pohřbeno.

Zřítí široko moře písku a kowylu,
 Obrubu — nebesa, w prostředu mohylu:
 Jsa rowem obehnán, we mraky se wěží
 Welikán šediwý. Či prach tu leží,
 Zwěstujte nebesa! — Pauště wichr to wí!
 Či hrob, wichřice? — Nech mohyla powí!

A. Timofejew.

1. K básníku.

Proniklo-li twau duši nadšení,
 A twé-li jím se mocně prsy dmau,
 Widiš-li před sebau swé určení,
 Poznáváje tu cestu přeblahau;
 K twým záměrům-li wše druží se,
 W čem dar nebeský zde jewí se:
 Na mysli swětlo s teplotau,
 A na rtech líbost s bystrotau —

Pak jmi se swět hlasem budiť prorockým,
 Leč vážně we swětě a swatě stůj!
 Za marnau mzdu nesluž mrawem otrockým,
 Ni w medowá kdy ústa hřích celuj.
 Či jasně dnů twých plane swíce,
 Či mrakem obestrau té losowé ?
 Buď bez winy jak holubice,
 Odważný buď jak orlowé!
 S twých strun pak sladké, skladné zwuky
 Se k diwné moci powznesau :
 Při nich chudec swé zapomene muky,
 A Saulowé se zatřesau ;
 Sám žiwotem budeš ty žiti
 Neskončeným, a w něm se stkwíti
 Bude twé čelo cudliwé
 I zraky hwězdozářiwé!
 Leč ty-li, rozkoši se wina
 A liché chwále w objetí,
 Chceš skládati před Hospodina
 Swých rukotržných obětí,
 Buď jist, žeť on milostiwého
 Od obrod oka odvrátí ;
 Je hrom a dým rozptýlí, a lstiweho
 Strach s hanbau dárce zachwátí.

2. Wodopád.

Moře blesku — rachot hromu —
 Pod ranami země stená,
 Wěčně celá w strašném lomu
 Wiz, jak sklenná
 Zeď se řítí w dolinu !
 Zdaž, to Niagara walí
 Lûnem potworného skali
 Šířku swau a hlubinu ?

Hle plawec! jej ode břehu
 Bystře praudění uneslo;
 W modrau šíji wodoběhu
 Pracně on zatiná weslo
 Darmo! z walů náručí
 Již se wyrwat není moci,
 W dole tam ho zhaubné noci
 Hnedle baure zahlučí.

Wida nezbytí on smělo
 Metnul weslo w pěřeje;
 Chladokrewně kloní čelo
 Zbawené wší naděje,
 K srázu klidným hledí okem
 Až w propasti wln a skal
 Wodopád osudným tokem
 Schwáceného pochowal.

Moře blesku — rachot hromu —
 Pod ranami země stená,
 Wěčně celá w strašném lomu
 Wiz, jak sklenná
 Zeď se řítí w dolinu!
 Zdaž to Niagara walí
 Lůnem potworného skalí
 Šítku swau a hlubinu?

N. Jazykow.

Msta.

Jest wášeň zlá — jest kletbau ztížený
 Cit, jímžto pod nebem vše trápí se a šírá,
 Jím lidský se rozum kalí omráčený,
 I němé twáři krew jím záhubně se zwírá;
 Neduh — ze srdce nepozbytný
 Ni želem bratrowým, ni slzami;
 Hlad — jedwa-li swých obětí nasytý
 Předsmrtným swíjením a mukami:

Od padlých angelůw nám w odkaz wášeň ta
Se dostala, a jméno její — *msta*.

Mstu cítí had — jí zasyčí,
Nepečlivá-li se ho dotkla
Pod býlím noha pautničí;
Již nešťastnému zrak se chmúří,
An wraha jed w žilách mu zuří.

W prsau se lwice kosmatých
Msta diwě bauřemi přehání:
Jak trne lowec bez dechu,
Přišed na paušti bez nadání
K jejích rozencůw pelechu!

Máť drápy lwice — drápy ostré,
Má lwice zuby z ocele!
Čiž oko tu po trávě pozná
Ty kwěty z temna zardělé?...
Po lowci jsau památka hrozná!

Když pomstau srdce ožlučil
Syn ohniwý polední wlasti,
Jen wražďau dychaje své strasti
On čest i duši poswětil,
A w bytnost jednu s ní se slil.

Tu w ruce mu se dýka leskne —
O dýce zdá se mu we snách,
Dokud odpůrce w šílenosti,
Protekna řádra mu we tmách,
Ze spolku žiwých newyhostí.

Schowanci náběhůw a zbojstwa
Hlas pomsty stále w duši hřímá,
Nad rajskau slast ho mocněji,
A nad Hurisu luzněji
Její tajemné kauzlo jímá.

Na prořtau lebku zaměniw
 On koně, zlato, dívčinu,
 Spěchá za vůdcem — hněwem černým,
 Se společníkem — mlatem wěrným,
 Přes krwawau tam dolinu.

S ním slaučen po stepech bezmezných
 Těká a z lůna úskalí
 Dnem noci kuje zradu tejnau,
 Až nedruha zbrání nadějnau
 Ku syré zemi přiwalí.

Wše mstí! — A ženřtina, zlolajci nařknutá,
 W jakémž odemřtěni nalezne oddechu?
 Kde braň k jejimu prospěchu,
 Když myřlí wrtkawau co modla swrhnutá
 S podřtawce okamžitě wářně
 Na chladný saud wydána prořtopářně,
 A řtawena za cíl trpkému pořměchu? —
 W řem najde obranu, když z úřt potworné zlobě
 Nečistá z daleka hana za ní sipí?
 Zdaliž ji mrzká lež poniřží ku řalobě,
 ři hořkým wýřítkem jí rtowé překypí?
 Nijak! s níř wědomí: w něm hrda i řpokojna,
 Wřždy ona a wřsude ři zřřtane důřtořjna.
 Jejiřho řrdce nech i zrada dotkne ře —
 To řrdce lásky duch přeřd záhubau zachrání,
 Duch maudřosti její zas duři powznese;
 Jí dáno za mřtu — pohřdání,
 A zbraň její — zapominání.

Hraběňka A. P. Rostopřina.

Píseň pohřební slowanského pěvce.

Sníh se prosypal z temných oblakův,
 A hustau řasau slzy kanuly;
 Sníh se k nebesům již nepowznese,
 Nezalesknau se i slzy w očích.
 U Dněpra nad horau, příkrau, vysokau,
 Staweníčko tam noworaubené:
 Ni dveří k němu, ni světlých oken,
 A drsnau střechau chýže pokryta;
 Těžká ta střecha na stěnách leží,
 Hospodář domu twrdým snem zasnul.
 Až se probudí, jíti wen kudyž,
 Kudy na světlo vyhlédnauti mu?
 An oči, nohy zemí ztíženy!
 Zimau prozábly kdež se ohřeje?
 Wlhký byt jeho, a kamen není,
 By vysušily studené stěny.
 Ach, byte chladný, wy těsné stěny!
 Čemuže jste nám stále na očích?
 Zimo-babičko! ty již pokrývej
 Swýmto kyprým jej, bílým kožichem,
 Ty mladá wesno — kwětným kobercem!

Kněžna Z. A. Wolhonská.

Klekání.

Zwonů wečerních slawení
 Jakéž to budí taužení!
 Tu mniwám na mladosti ráje,
 Na otcůw dům, na rodné kraje,
 Kde pachole wečerní zwon
 Přizýwal k bohu na poklon.

Mně již pohasly světlé dny,
 Zanikly jara libé sny,

I z těch mnozí se wyhostili,
Co tam se mnau se weselili,
Jich pewné spaní hrobowé
Nepřerwau swěta hlukowé.

W syrau tu lehnu zem i já,
Nade mnau píseň truchliwá
Zawzní, a na dolině zmizí;
A jda tu někdy pěwec cizí,
Snad místo mne pak bude on
W želu večerní pěti zwon.

Iwan Kozłow.

1. Bachantka.

Ke slawnosti Erigony
Kněžky Bachowy se hnaly,
Wětry s šumem rozvíwaly
Hlučný ryk jejich a stony.
W mračných lesních hauštinách
Mladá Nymfa zmeškala se,
Já za ní — tu w běh dala se,
Jak srna po pustinách.
W letu wlasý plápolaly
Břečtanem owěncené,
W letu wětry podnímalý
Raucho luzně swíjené.
Wěnce z nažloutlého chmele
Po zpanilém chwěly těle,
A z rozháralé jí twáře
Linula se růží záře;
Wšecko to, i ústa žhawá,
Kde pomíšen s hrozny med,
Wše zuřiwce wnady dává,
W srdce lije oheň — jed!
Já za ní — předc dál se nesla,
Jak srna skrz daubrawu,
Dostižená k zemi klesla,
Tympan padnul pod hlavu.

Kněžek Bachových se hnalo
 Hejno s rykem mimo nás,
 Po křovích se rozléhalo
 Eyoe! a něžby hlas.

2. *Taurida.*

Tam přijdem, družko má, můj anjele!
 Kde wlna krotká Tauridu oplývá,
 Na dávních vlast Řekův posud usmívá
 Kde oko Foebowo se wesele.

Tam, tam zapomenuti světem,
 My rowni láskau si i nehodau,
 Pod jasným nebem w kraji plnokvětém
 Oddechnem sobě sladkau swobodau,
 Na štěstí, sláwu wíce nepomníce.

We chládku jeseň šumících při luhu,
 Kde diwocí koni z lesního okruhu
 Ke zdrojům studeným nesau se řehtající;
 Kde pautník si howí, ochráněn přede horkem,
 Pod stromů, ptactwa, wod příjemným rozhoworkem,
 Ach, tam uwítá nás skrowničký winohrad,
 Chalaupka úhledná a prostolibý sad.

Wy dary poslední Fortuny wérolomné
 Jste něžných srdcí dwau jedinké dychtění!
 Wás láska ni za lesk paláců nesmění
 Palmíry sewera ohromné!
 Nech krásau wesna okauzluje zraky,
 Neb léto parné w stíny zapudí,
 Nech wodnař, obrátiw své chladné osudí,
 Šustící déšť walí, mlhy šediwé a mraky:
 O rozkoš! opustiwiš slastné lůže,
 Tak swíží a lepá jak polní růže,
 Mém wítáš po boku milostné slunko ty,
 A se mnau dne dělíš radost i tíhoty.

I za večerních hodin klidných
 Se mnau tys, se mnau vždy; w twých očích milowidných
 Já zhlížím se, já twůj poslauchám hlas,
 An we twé ruce má spočívá,
 A dech twých úst s mým dechem splývá.
 Však někdy-li z lehaučka zas
 Zefyr přeletný wlasý twé rozvívá,
 A nádra sněžná poodkrývá,
 O jak tu pohled, sladce opojen,
 Na strach a smělost diwně rozdwopen !

Konst. Batuškow.

Píseň mladé Tatarky.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm !

Wše pod nebem po wůli žije,
 Na slunci rdí se wesný kwět,
 W blankyt se hříží orla let,
 Potok se skály stříbro lije;
 Ai, ryčný bujných koní ples !
 Swobodně skáčí w pláh i les :
 Mladá jen dcera Mahometa
 Tu, neznajíc božího swěta,
 W domácí truchlí pustotě,
 A w teskné wadné temnotě.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm !

Otec můj, krutější nad Chána,
 Bdí nad chowáním dcer a žen,
 Ostražnost jeho noc i den
 Nijak nemůž být oklamána;
 I kára hned jeho čibuk *)
 Každý swěwólný wzhled a zwuk.

*) Čibuk, cibuch neb čubuk, dlouhá traubel u dýmky.

Nadarmo se slzami w oku
 K mocnému lkala jsem proroku,
 Prorok mé prosby oslyšel,
 K zbavení mému nepřišel.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

Čiliž já k požívání slasti
 A lásky nejsem stvořena?
 Či býti mám odsauzena
 W tom plápolu k tauhám, ke strasti?
 Nač nebe zažhlo hněwiwé
 Jak hwězdy oči záriwé?
 Čemuž lesknau se moje líce
 Jak snih růžemi splýwající?
 Jak topoť zrůst — ne w potěchu,
 A spíše dán mi k posměchu.

Sedím w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

Mé srdce šepce, wyprostitel
 Že můj se blíží wítězný,
 Již swětlooký, líbezný
 Na cestě ten mi utěšitel!
 Třikrát se mi sen diwný snil,
 We snu ženich se objevil,
 A celowáním stiskal zhusta
 Tatarky vzdychající ústa;
 On mě i wábil křídlem swým,
 Jak ptáček poletím za ním!

Ach, já w harému, můj harém
 Žalář, není radosti w něm!

W. Tumanský.

Cikánka.

Zda patřil jsi kdy na ples Egypčanky,
 Když nad ní sloupý prachu vzlétají?
 Její jsau skoky polet plaché laňky,
 Jí po plecích se hadi splítají.

Jak píseň swobody tak ona wnadna,
 Jak lásky zpěw samátě rozmilost;
 K hubince wrauci zwau tě ústa ladná,
 A z oka plane ducha podpílost.

Jak wlny w bauri její nádra dmau se,
 A twář její — to záře dennice,
 Lehaučké šaty wětru dechem pnau se,
 Letí — letí jak hláhol polnice!

Šewyrew.
*Ukrajinské melodie.***1.**

Kdes mé štěstí po okolích,
 Čilis w horách, nebo w polích?
 Hory chtěl bych rozkopati,
 Pole chtěl bych přeorati.
 Či při moři na dolině
 Rozkwétáš mi planým mákem?
 Čili w rošti na kalině
 Weselým si zpíwáš ptákem?
 Přileť ke mně, moje štěstí,
 Nedej déle vzdychati;
 Ach ty štěstí, moje štěstí,
 Kde s tebau se potkati?

2.

Není loďky, není mostu,
Není tady brodu;
Jestli, milý, miluješ mne,
Přepluj ke mně wodu.
„Přelawal jsem již dvě řeky,
Třetí nebojím se,
Předee k tobě, moje milá,
Přes ni připravím se.
Přečekal jsem již dwa roky,
Třetí nastupuje,
A vždy wíce, moje milá,
Srdce tě miluje.“

L. Jakubowič.

Hřbitow.

Přvní hlas.

Strašno na hřbitowě pustém!
Wětrowé tu chladným šustem
Wyjí mezi hrobkami;
Hrubé smělce pryč odhání
Bílých kostí drkotání
S wyzáblymi lebkami.

Druhý hlas.

Wolno na hřbitowě tichém!
Wětérkové plyným wzdychem
Wějí spícím prochlady;
Zde trawičky wonné bují,
Pestré kwitky ozdobuji
Tuto rajskau zahradu.

První.

Wěčná tma umrlce kryje,
 Jejich hosti — žáby, zmije,
 Hnízdí v rakvích spuchřelých.
 W hrobě čerw se krwohlavý
 S uwadlými těly bawí;
 Těsné lůžko pohřbených !

Druhý.

W hrobě klidno, w jeho lůně
 Člowěk wíce nezastūně,
 Sladký, dlouhý sen tu spí;
 Zde složí každyčké břímě,
 Závisti zde hyne símě,
 Zde ho bauře nezbudí.

První.

Černých wran tu hejno lítá,
 Kulicháním sýček wítá
 Přichozího na hřbitow;
 Hubené jen padrtiny
 Rostau tu, a mechowiny
 Chudé šatí smutný row.

Druhý.

Zde maličký králík hrawě
 S milau družkau pleše w trávě,
 Hrdlička tu cukruje;
 Tamto od wětwičky stinné
 Něžná píseň w kraje line,
 Kde slawíček žaluje.

První.

Šerá křídla mlhy husté
 Swěšují na byty pusté,
 Nezdravý tu mrká den;

Pautník krácející tady
 Zhlédna křížů valné řady,
 Dále pádí ustrašen.

Druhý.

Kdož we světě strádáš, blaudíš,
 Podvodným se štěstím traudíš,
 Pomni jen na tento důl;
 Trp jen, chodče unawený,
 Než zde dojdeš zotawení,
 Než zde odložíš swau hůl.

Karamzin.

1. Rafička.

„Kdo rowen mně? woják, milowník, nádennici,
 I stráž i dwořenín i boží služebníci,
 Lékař i nemocný, ba i to samé kníže
 Wíc než na minuci se na mé kroky wíže;
 Já z těchto každému minuty oznamuji,
 Dělalíc den a noc i časy rozměřuji!“
 Tak se rafička chlubila
 Tu na ni zewlující luze,
 Co zatím chatrným se řídila
 Prowazcem skrytě její chůze.
 Tajemník prowazec; rafička — mezi námi —
 Wy dowtipní doložte sami.

2. Měsíc.

Nastala noc, ukrylo slunce twáři —
 „Utěšte se!“ měsíček howoří,
 „Mé světlo rovně tak hoří,
 Jen patřte, já wzešel a s nebe liji záři.“
 Necht překladatelé mu na to odpowí.

3. *Osel, opice a krtek.*

Co diw, oslika se přehrozný smutek jal,
 Zaryčel, zahýkal,
 Bohům strannost tu vytýkaje,
 Proč býkům rohy dali, laje,
 Proč on bez nich zrozen a bez nich sjíti má?
 K bláznovství ledacos pohnůtku dá:
 On nejspíš viděl v lidském rodě
 Rohy u velké módě.
 Což tuto opička se durdí, čelo swraští?
 Jí srdce nemalé posedlo záští,
 Že jiní pyšní se oháňkami tworové,
 A ji podařili kratičkau osudové.
 K nim krtek z krtiny: „Newděční umkněte,
 A na mne slepce pohledněte.“

4. *Magnet a železo.*

Na změnu náтуры nám síly nestačuje,
 W mír raděj vstupme s ní pustíce mudrowání.
 „Proč ke mně lneš?“ Magnet železu předhazuje;
 „Proč potahuješ mě?“ železa odvolání.

O wnadné pohlawí! co wypowím tu wíce —
 Tohoť se snadno dowlípíte;
 Podobně tak i wy bez úmyslu wnadíte,
 Podobně tak i my wás milujem, nechtíce.

Dmitrijew.

1. Štika.

(Bájka.)

Na štiky w saud žaloba dána byla,
 Že w řece vraždila a laupežila.
 K lepšímu práwa průchodu
 Na řípu snesli důvodů,
 A lapeného pak zločince blíže jezu
 Před saud u welkém přinešeno střezu.
 Z nedaleka hned přišli saudcowé —
 Newím, či z pastwy, čili z chlíwu,
 Leč jména jich posud jsau w zvířecím archiwu:
 Byli dwa oslowé,
 Staří dwa walaši, a dwa nebo tři kozlowé;
 Potom pro nestrannost slowutný pan orátor
 Lišáček wrahu dán jakožto prokurátor.
 Sic powídá se, že na půl
 S ním zlosyn ten dělwal postní stůl,
 Leč tentokráte
 Tak byly lotrowstwí již míry wrehowaté,
 Že sprawedliwí nebrali
 Saudcowé ohledu ani na masti zlaté,
 A rozsudek ten wydali,
 By štika zhaubkyně k obecné výstraze
 Swůj žiwot skončila na lněném prowaze.

„Ctihodní saudcowé! — tu liška promluwila —
 Oběsit není dost; však já bych usaudila

Za winu tu

Mnohem hroznější pokutu —
 My utopíme ji.“ — Wýborně!
 Zwolali radní jednosworně,
 Swůj výrok rychle změnili,
 A štiky w řeku hodili.

2. *Listí a kořeny.*

(Bájka.)

Kdys w letní den při lauce
 Dokola chlad stelaue,
 S zefyry na stromě lístečky štěbetaly,
 A jim hned zeleností swau,
 I přelahodnau pod ní tmau
 W jakémsi nadšení se takto vychlaubaly :
 — Neprawda-li, že my krásíme dolinu ?
 Že námi kmen se pyšně w pohled stawí,
 Se stkwostně dme a weleslawí ?
 Kdož bez nás na toho by hlédnul chudinu!
 My chwáliti se můžem bez hřichu.
 Zdaž my pastýřek krásau newábíme
 Sem ku plesu a oddychu ?
 Ať stmíwá se neb rozedníwá,
 U nás slawíček sladce zpíwá.
 A však i wy zefyři sami
 Ani nemůžete se rozlaučiti s námi. —
 — Budiž dowoleno slowíčko také nám —
 Ozwal se hlas tu od země pokorný.
 — Či slyšeti howor to dole wzdorný ?
 Jaká to chátra tam ?
 Listí po stromě šumíc zaleptalo.
 — Nu, toť jsme my,
 Jenž těžce hmoždíce se w přízemí
 Žiwíme wás ! Či wám to málo ?
 Jsme stromu kořeny, na němž wy rostete.
 Dokudž wám čas howí, se pyšněte —
 Leč pomněte
 Na rozdíl tento w běhu swěta :
 List nowý wždy s jarem se urodí,
 Na nás-li kořeny však zhauba uhodí,
 Již po kmenu i po wás weta.

I. Krylow.

B. MALORUSKÁ.

1. Kozácká smrt.

Kde nedávno Kozák hlučel,
 Koněm se zatačel,
 Když w nejednom srdci polském
 Píku swau omáčel:
 Tam se po stepi tichaunko
 Mhla šerá prostírá,
 Luna jedwa z chmur vyšedši
 Zas se w ně ubírá.
 Pustá půda krew dopíjí
 Cizí i domácí:
 To-li nárek w sluch doráží,
 Či wicher burácí?
 Oi, starý to Kozák s synem
 Dny swé dokonává,
 Probodený s posekaným
 Tak se rozžehnává:

Otče, otče! w útrobach mi žíří, peče,
 W hrdle zuří plamen!
 — Synu, synu, jen wrělá krew wůkol teče,
 Nikde wody pramen.
 Otče, otče! kdo w syrau zem pochowá nás?
 Kdo pro nás zapláče?
 — Slyšíš, synu? černý hawran čenichá nás,
 Místo kněze kráče.
 Otče! hrůza duši béře, srdce stydne,
 Mráz probíhá kosti!
 — Těly wrahů jen přikryj se, kreví myj se,
 Lehloť jich tu dosti!

Odzněla řeč, temně hlučí
 Ston, chropot a lkání;
 A pak mrtvé ticho ruší
 Krwe jen crkání.

Kde nedávno plesal Kozák
 Na koníku skáče,
 Hawran lítá nad zbitými,
 O swau laupež kráče.
 Čemu wítr po okolí
 Zdwihá se a sílí?
 Po Kozácích, swých to bratřích,
 Tauží on a kwílí;
 Kosti jejich w písku skrývá
 A pohřebni písňě zpíwá.

2. Odrodilec.

Kdo tebe, drahá vlasti, si newáží,
 Nech lásky swětlo nikdy neobráží
 Se w srdci jeho; w plesu ni w želi
 Nebuď mu přáno
 Přitauliti se k nádrům příteli!

Kdo řeč tupí swých otcůw, jí se rauhá,
 Zhyň všecka w duši té po dobru tauha,
 Jazyk bezectný oněměj;
 Buď zrádce ten jměn w lidstvu za holomka,
 A w cizím kraji zemři bez potomka!

Blahost se mu ni we snu nezamíhej,
 Jen mrak a děsnost kroky jeho stíhej,
 A kam obrátí pohled swůj,
 Hawran ho lačný obletuj!

„Raduj se, lačný hawrane,
 Lahůdka se ti dostane;
 Tím hánцем vlasti
 Budeš se pásti!“

3. *Hetman.*

Proswitly hwězdy ze mraků,
 Měsíc se probraw z oblaků
 Šeřil na les a příkré skalí,
 Kde Dněpr jaré praudy walí.

Těch dob na zámku z bašty staré
 Náš slawný hetman pohlídal:
 Zdaž těšil se z té řeky jaré,
 Či cos po noci wyzwídal?

On šedau hlavu schýliw jak bylinku,
 Orlem se díwá na swau Ukrajinku.

„Bdí na stráži moje ucho;
 Leč vše ticho i vše hluchó!
 Zdaž Kozák wymřel i kůň?
 Či nelitá wíce orel k nebi pyšno?
 Zmlknul kraj: od moře k moři slyšno...
 Zmizel-liž bojowný duch?
 Mrtwol již wrahůw nezřítí,
 Ani zbraň se naše swítí,
 Wšecko čas obrátil w puch!
 Zmlknul kraj: od moře k moři slyšno...
 Již nelitá náš orel tam k nebi pyšno,
 Wymřel i Kozák i kůň!
 Wšude ticho, všude hluchó,
 Darmo na stráži mé ucho!“

Poslauchal dlauhu, teskně zřel po wlasti,
 Až w hrobě zniknul wší pozemské strasti.

Patřím na hrad, na baštu starau,
 Již newiděn tam hetman náš;
 Neroní slzy w řeku jarau,
 Ni w dálku pauští sluch na stráž.

Zapadly hwězdy we mraky,
 Měsíc se zastřel oblaky;
 Déšť s wichrem seče holé skalí,
 A Dněprem hněwný šum se walí.

Ambrož Metlinský).*

1. Pěwec.

(Připsáno Ambroži Metlinskému.)

Čemu pěwec mladý truchlí, slzy roní,
 Zamyšlen ke ztichlé harfě hlavu kloní?
 Čemu dál můj mládec struny neprobírá?
 Čiliž píseň žiwá w ústech mu umírá?
 Srdci bez prospěchu nač w hofí tonauti?
 Má-liž beze kwětu mladost uswadnauti? —
 Duchu otrawu jen ze snů wěštích bera
 Proč němý sedává z rána do wečera?
 Nač těkati myslí w stepech onde holých,
 Aihle, jaro stkwí se i po našich polích!
 Zdaž se tě odřiká twá drahá rodinka,
 Aneb zradila tě kochaná děwčinka?

Díwka ani rod mě z lásky newypauští,
 Ach, a předce siřím, trávka jak na paušti.
 Proto mi nemilo samo slunce jasné,
 Že jazyk můj rodný jako swíčka hasne!
 Proto duch nad harfau teskným snem tu dřímá,
 Písni že mé vlasti nikdo si newšíma.
 Och, rodičko drahá, matko má stařícká,
 Na wěky očí twých zamkla země wička?
 Bodlák tu wraží jen semeno rozházel;
 Nikdo na twém hrobě růží nenasázal.
 I půjdu já, půjdu a potaužím sobě
 Tam, kde matka moje odpočiwá w hrobě.

*) Z básní jeho, které vyšly pod jménem: Dumky i pěsni Amvro-
 sija Mohyly. W Charkowě. 1839.

Pôjdu nade Dněprem horu na wysokau,
 Pustím zraky swoje na step přeširokau.
 Po starém se Dněpru za walem wal zmítá,
 Zšediwěly širé od kowylu pláň,
 A mezi kowylem hwízdák-witr lítá!

Kleknuw pěwec zbožně chladnau zemi líbá,
 W roztaužení swatém praud slzí wylíwá:
 Ach, ty slawná druhdy vlasti, má rodičko,
 Twé-liž mi nezříti twáři již, matičko!
 Zweselit swých dítek powstaň, powstaň z hrobu,
 Slys' jich pláč a nářek, wzhlédni na sirobu!
 — Marný pláč a nářek! dříwe neprocítne
 Máť twá ode smrti, leč se láska dítek
 Širé končinami plamenem rozlítne!

2. Dvě stezky.

Spaustí se slunéčko ku zelené hoře,
 Z daleka se táhne mhma přes siné moře.

Po kwětnaté lauce srdci na úlewu
 Chodě mládec w taužném žel rozvádí zpěwu:

Nešumějte, wrby, nad wodau rostaucí,
 Ztiš, jawore, wětwe široko se pnaucí!

Pod wrbami stezka, druhá pod jaworem,
 Jedna běží w pole, druhá k hájku horem.

Neduj blízko břehů, taulawý wětříku,
 Od toho uchyl se wrbowí, deštíku!

By ta prwní stezka prachem nezapadla,
 By na ní trawička do pírká uwadla;

By nebylo widno, kdo tam chodí po ní,
 Nech i celé stádo owčák tudy honí.

Poduj, poduj, větře, na druhau oestičku;
Rozsyp se ty po ní z oblaků, deštičku!

Nech ta stezka prachem bude zametena,
Nebo ať trawau se bujně zazelená.

Aby widno bylo, kdo se tudy nese;
Třeba prošel tajně — s trávy rosu střese.

Po té prwní stezce díwčina chodíwá,
Za jiným chodíwá, a mne podvádíwá.

I po druhé stezce tož se děwče brává,
W dům to náš se brává, k lásce ponaukáv.

Kýž by mezi wrbím sledu nezůstalo,
By mé srdce pro ni těžce newzdychalo!

Kýž by pod jaworem bylo stopy znáti,
Aby duše mohla w ní se rozplesati!

Sehnala se mračna, deštiček prolil se,
Leč na prwní stezce spoříš urodil se.

3. *Pan Šulpíka.*

(Dle národní powěsti.)

Hoi zatruchlil holub siwý, usednuw na dubci;
Holubičku drawý jestřáb uchwátil holubci.
Přeletuje holaubeček s dubu na kleninku;
Och odňal mi pan Šulpíka mau dceru jedinku;
Přeletuje holaubeček s klenu zas na jíwku;
Hořem wadne srdce moje rozmilau pro díwku!
Tauží siwý holaubeček a wrká žalobně,
Řehotá podále straka na osice zlobně.
Holub vzdychá, a matinka zármutkem oplýwá,
Mladý Kozák hořké slzy pro milau prolíwá.

Neplač, neplač, můj ty synku, beř se ke wsi, k městu;
 Wyhledejš ty jinau sobě we swětě newěstu.
 Nežalostiž, nehořekuj, ona w cizích rukau!
 — Jakže lásce odolati, nezhynauti mukau? —
 Pospěš tedy, statný hochu, swobodu jí dáti:
 Bude tobě milá ženka, a já rodná máti.

Teče říčka neweličká, dolinau se krautí,
 Přes ni můstek — a po břehu roste husté prautí.
 Co to šustí we křowině, co se z prautí mihá?
 Číhá Kozák na Šulpíku, se zbrání naň číhá.
 Již paprsky od západu slunce kosmo hází,
 A ze dworu Šulpíkowa čeládka vychází.
 Jede pyšný pan Šulpíka na koníku wraném,
 A kůň weselo si řehce hasaje pod pánem.
 Jede na low pan Šulpíka w podwečerní době
 S chrty, chlapy, a též hauf má hajduků při sobě.
 Přední čeleď již za můstkem, pán za nimi plesá,
 Před ním matka zarmaucená na kolena klesá:
 Zbaw mě hoře, milostiwy pane! — wece lkawě —
 Wrať jedinkau dceru, drahau jako oko w hlavě!
 Zamračil se pan Šulpíka, na swé sluby huknul,
 K odšlehání s cesty staré matky je ponuknul.
 Jede dále pan Šulpíka, blíže, blíže k mostu,
 Wzchopilo se, šustlo cosi w prautnatém porostu.
 Prásk! se z ručnice rozlehlo, kulka wětrem hwízdla,
 A we srdci pána zlého hluboko uwízla.
 Hoi, ze křowí skáče Kozák, zweselen swau práci,
 Pan Šulpíka k zemi s koně wraného se kácí.
 Oi doráží panská čeleď walem na Kozáka,
 Wzali se kdes společníci bránice junáka.
 S nedobrau se Šulpíkowi lidé potázali,
 Jedni pobiti na můstku, druzí paty dali.
 Hle přibíhá sličná děwa od panského zámku,
 Líbá matku, pade swému w náručí kochánku.
 Odesli jsau raněného, stlali lůžko pánu,
 Táhne krvawá se cesta po zámeckau bránu.
 Doprovází k hrobu pána zástup na tisíce —
 Ulehčují srdci swému naň zpomínající:

Upadnuls, pane Šulpíko, we swau vlastní smyčku,
 Žes pohanil dobrau dceru a starau matičku.
 Dobře tak, pane Šulpíko, boží pomsta za to!
 Žes wzal díwku Kozákowi, dražší mu nad zlato.
 Dobře na tě, obludníče, za ty všecy zlosti,
 Jež jsi páchal beze studu i bez wší lítosti.
 Přijmi, bože spravedliwý, wraucí naše díky,
 Jenž jsi nás z rukau wyprostil nectného Šulpíky.

4. Kůň.

Pročže ty koníku, letný můj wraníku,
 Smutně hlavu k zemi nižíš?
 Dost tě obstarávám, owsa podsypávám,
 Předc ty na mne nepohlížíš!

Z čerstwé ze studničky dám-li ti wodičky,
 Nepiješ, a ledwa chlepeš;
 A tak mě mladého jezdcе, pána swého,
 Nijak zweseliti nechceš.

Ty-lis se uchwátíl, neb nohu podwrátil,
 Či tak hrubě jsem tě ztrudil,
 Přes rowy a wody s wětrem o záwody
 Když po noci jsem tě pudil?

Aneb tebe dáwí, síly twoje tráwí
 Těžká ta kozácká zbraně?
 Či tušíš neštěstí w lese u rozcestí,
 Když si přiskočíme k ráně?

Miň nás smutek, tauha! ještě dosti dlahá
 Žiwota před námi nitka;
 Nic, koni, neděs se, obroku najež se,
 Dobrá dnes bude pochytká.

Pán na kůň se whaupl, we střemeny wstaupl,
 Kůň však pód ním nepohráwá;
 Hříwu nerozptýliw, jen hlauwu nachýliw
 Krokem se z dwora podáwá.

Ne swůj rod zastaupit, leč krajany laupit
 Tuto noc Kozák se chystá:
 Blíž hory vysoké, w rokli přehluboké
 Zdá se číhaná mu jistá.

Tam kde k wrchu cesta, po trhu od města
 Štorcuji se wozy těžce:
 S prázdnem kupci jeli, dobrý odbyt měli;
 Však plny při nich jsau měšce.

Hei koni, koníku, letný mňj wraníku,
 Zhurta na ně ze tmy husté!
 W mrak měsíc zaplývá, mhma šerá pokrývá
 Pláně široké a pusté.

Pán úsilnau prací koně k rokli zwrací,
 A všemožně jej trmácí;
 Pak bodat počíná, bič w tělo zatíná,
 Až kůň heká a se spíná.

Pán mu swírá boky, kůň tu dal se w skoky,
 Potknul o pahýl se w lese.
 „Ei, pekelné plémě, nech zhlít tě země!“
 Kůň zas hlaub we hwozd ho nese.

Již se rozedníwá, zoře lesk wylíwá,
 Kupce wítá rodné sídlo.
 Po wřesu za rána skáče kůň bez pána,
 Hryze opěněn udidlo.

Čím to, že kůň wraný, smutný, zadychaný
 Sám k tichému dworci běží? —
 Ai, protoť mu smutno, pán mladý ukrutno
 Že zabit na hwozdě leží!

Leží rozhodiv se, w praudech ubrodiw se,
 Jenž mu z těla se wypryskly...
 Sup ze chmur wywírá, w lice mu pozírá,
 Kde se podkowy wytiskly.

Byl jinoch to statný, čestný a udatný,
 Než cizímu statku zechtěl;
 Byl to kůň služebný, rychlý, nešalebný,
 Slaužit zbojniku jen nechtěl.

*Nikolaj Iwanovič Kostomarow *).*

Píseň.

Oi máti, máti, srdce nerokuje,
 Wolí s tím umřítí, koho zamiluje.

Raději umřítí, než s nemilým žítí,
 Schnauti ze žalosti, slzy denně lítí.

Chudoba, bohatství — jsau po vůli boží,
 Laskavá dvě srdce — nejjistější zboží.

Oi zdalíž já, máti, nejsem dítě tvoje,
 Že tebau nepohne pláč a muka moje?

Že se nad mým bořem, máti, neslituješ —
 Kdo mi jest po mysli, s tím mě rozlučuješ!

I. Kotlarewskyj.

*) Wydal swé básnické plody: Ukrajinskij balady, w Charkowe 1839, podobně jako Metlinský, pod jinotajitelným jménem Jeremiáše Halky. Mimo to nám znám dramát jeho: Sawwa Čalý (též w Charkowě, 1839), psaný rovněž na maloruském nářečí.

Laudiwá píseň Rusalek.

Po zlatu, stříbru my nebažíme,
 Tancem a písněmi jen se bavíme:
 Nač-že nám stříbro? — Jsauť pěny bělejší!
 Nač-že nám zlato? — Písek-tě žlutější!

We wlnách jak rybky wesele si hráme,
 Jak ptáček w hajích písně zpíváme;
 Na dnu Dněprowském naše jsau světničky,
 Tam my Rusalky žijem jak sestřičky.

W komnatě lůžko kryje hedwábí —
 Čiliž ta rozkoš, mládku, tě newábí?
 O přijď, Kozáče, za noci krásné,
 Dejž celowati ty oči jasné!

Na bílém světě jen žel a trýzeň,
 Tam srdce trápí podwod, nepřízeň:
 My však Rusalky zrady neznáme,
 Wás šwárných mládcůw wěrně kocháme.

Lew Borowikowský.

Tauha po milé.

Od hor, od lesů tichaučký
 Wětříček zawíwá:
 Powěz, wětre, jakže dni swé
 Má milá prožíwá?

Zdali zdráwa a wesela
 Růžowém při líčku?
 Aneb trápí tauha jak mě
 Mau drahau Haničku?

Rychlých křídel přál bych sobě,
 Sokolího letu :
 Těžký zámutek rozptýlil
 Bych po širém světu !

Tam co den bych, tam co noc bych
 K milé lítal — lítal :
 Kde by pohled mě radostný
 Modrých očí vítal !

Oi lítal bych, oi lítal bych
 S první září jasnau,
 Bych se mohl zveseliti
 Její tváří krásnau.

Oi lítal bych, oi lítal bych
 Za rosy raňauké,
 By mě vraucně objímaly
 Ručky ty bělaunké.

Oi lítal bych, oi lítal bych
 Do luzného šera ;
 Drobným krokem spěchala by
 Wstříc mi za večera.

Oi lítal bych nad horami,
 Nad lesy hustými,
 Bych se mohl natěšiti
 Slowy laskawými.

Kamže já na křídlech myslí
 Bidný se zabírám ?
 Sám w odlaučení zde hynu,
 Každým dnem umírám !

Ruslan Šaikewič.

C. JIHOSLOWANSKÁ.

1. *K mladosti.*

Mladosti léta, o jak bystrým letem
 Dnů lepší půle s vámi uprchla!
 Ač nikdy hojně wonným vašim květem
 Žítí se mého dráha neposula;
 Ač w mraku slunce stálo nad dítětem,
 I w mládcowu loď wichřice jen dula:
 Předc roztaužené srdce vzdychá dosti
 Po temné zoři twé — s bohem, mladosti!

Poznání náhle ovoce nejisté
 Wás otráwilo, wy utěšni dnové!
 Seznal jsem, ctnost a svědomí že čisté
 Svět za nic wáží a sprostáctwím zowe,
 S úswitem jitra zmizeli i wy jste
 O wěrné lásce lichotiwi snové!
 Nadarmo prawda a maudrost bez wěnce
 Chudá jak dívka si hledá snaubence.

Spatřil jsem, marně jak své síly kruší,
 Či hněwné štěstí člun po moři zmítá;
 Jak od slzí své líce neosuší,
 Žebrácká koho w svět kolébka wítá;
 I jak šlechetnau nenadwážíš duší,
 Kde rod, bohatstwí stupně twé počítá.
 Slyšel jsem často zwáti zásluhami,
 Co splétaly jsau chytrost, lež a klamy.

Ten pohled mrzký zpupné na zlosyný,
 Jenž teď raníwá srdce přehluboko,
 Jedno mladosti neznající winy
 Se myslí netkne, nepokalí oko;
 Onať si kauzlí ráj i do pustiny,
 Stawí své hrady nad zemí vysoko;
 O věku dětský, blahé šalby twoje
 Jsau prázdny smutku, prosty nepokoje.

Nedbá, její-li skvostně vystrojené
 Zámky rozchvátí větrík nejprvnější,
 Nemní na rány jedva zacelené,
 Ni na škody a žaloby wčerejší,
 Až jitro spudiw posléz upomene
 Na práci Danaid čas dospělejší;
 Pak předce nawzdychá se srdce dosti
 Po temné zoři twé — s bohem, mladosti!

2. Sonett.

Po lesku vašem jak plawec taužíwá,
 Wy tam bratrské hvězdy Dioskurů!
 Kdy bauře loď jeho tu mece wzhůru,
 Tu w strašném jeku na propast porýwá;

Neb pohled-li se wáš znówu zastkwiwá,
 Tudíž i nebe skládá mrak a chmúru,
 Po moři, po rozjasněném azuru
 Se hostí mír, a wichrů wztek umdlíwá:

Tak taužebně i já a mnohem wíce,
 Drahá! na twýchto hvězd čekáwám zjewy,
 Tak zřítí prahnu ty nebeské swíce,

Jenž náhle pauť mi ojasňují temnau,
 Při nichžto krotnau mých osudů hněwy,
 A ráj swé krásy rozvíjí přede mnau.

3. *Wojenská.*

Střewiců pět mám, caulů pět,
 S bohem, otče, matičko,
 I ty zlatá Haničko!
 Dewatenáct prožil jsem let,
 Střewiců pět mám, caulů pět,
 Chlapík jsem řádné postawy
 Od pat do hlawy.

Nech zbabělý si kuroplach
 Domáci humna chwálí,
 A za pecí se wálí;
 Kdo chce, polykej školní prach,
 Hrot, kaule nečiní mi strach;
 Leč k weselému plesu zwau
 Bubny za sebau.

Staw učený jest newděčen,
 Nauze moří chudáka
 Měšťáka i sedláka:
 Stejně bohat a wesel jen
 Woják žije na každý den;
 Král se stará, co potřeba,
 O šat, o chleba.

Wšude a nikde hospodau
 Swět zrejdí na vše strany,
 O něj nejednau panny
 Saud mívají a půtku zlau,
 A když do pole pluky jdau,
 Mnohá okénko otwírá,
 Líčka utírá.

Předc jedna věrné pěstoty
 U něho vždy nachází,
 Však ta i jej provází
 Do žití děsné pustoty,
 Do bojů zhaubné mrákoty,
 Kde smrt swatební wesele
 Lůžko ustele.

Wím, že tu skrownau hrstku let
 Čas newidomky skrade,
 Do jedné jámy pade
 Sníh starcůw i mládencůw kwět!
 Střewiců pět mám, caulů pět;
 Buď sudba má w radosti žít
 A hrdinsky mřít!

Prešern.

Bělost wší bělosti.

Bělost je widěti, když k letu se chystá,
 A křídla rozpíná labuť welečistá.

W bělosti-li někde, co oko widiwá,
 Horám se wyrowná, kdy sníh je odíwá?

Stkwí též lilium se w bělosti libostné,
 Kdy nádra mu jaro rozwiije radostné.

I mléko je bílé, jež ladná na wenku
 Pastýřka odbírá hojnému wemenku.

Bílé je i raucho, w které se zastírá
 Zoře, kdy rolníkům den jasný otwírá.

Ach, předc lilium, sníh, labuť, zoře, mléko,
 W bělosti postaupí mé díwce daleko.

Jan Votičević Bona.

D. P O L S K Á.

Pochwała Čech.

Znáš-li zemi českau,
 Krásnou vlast tu Jana?
 Jenž Wltawy jest nebeskau
 Pásmí přepásána:
 W zeleném koberci polí
 Zwau tě města přívětivá,
 A na nádrech vlasti stolí
Praha, slávy pamětlivá;
 Wiz to raucho její stkwělé,
 Tkané z kostelů a domů,
 Wiz ten hrad se pnaucí směle
 W stany hwězd a říši hromů!

Znáš-li luhy české?
 Po žitných kde přeširoko
 Plyne wlnách oko,
 Kde lnu blankyt, šarlat máku
 Zalahodí mile zraku;
 Wišné na pšeničném láně
 Sladkau šťáwau se naliwá,
 A tam wiska podlé stráně
 Půl na jewě, půl se w sadech skrývá;
 Dále wida hory české,
 Lem králowství bohatého,
 Řekneš, že to jsau nebeské
 Rámy obrazu českého.

Znáš-li národ Čechůw statných,
 W boji mužných, w práci platných?
 Mečem i maudrosti swíce
 Sláwu swau roznášel swětem,
 Koho mocnau zbil prawici,
 Zas jej wzkrísil Uměn kwětem;

Přes půl Ewropy a dále
On swé šířil praporce,
A wysílal svoje krále
Na císařské stolce.

Znáš-li paní české,
Znáš-li české děvy ?
Ústa mají hezké,
W ústech pěkné zpěvy ;
Milé, krásné mají líce —
Jak je nelibati ?
Ach, to naše příbuznice,
Jak jich chválu nezpívati ?

Adam Gorczyński.

Kotist Litwinowa.

(Ballada z dáwných časů Litwy.)

Heiže, Leško, nechej lkání,
Pláče, mdlob a bédování!
Wšickni již na koně wsedli,
Wšickni zajatých odwedli.
Rychle ke mně, netrať času,
Ať dostihnem naši chasu.
Mám-liž tě zabít, a z bitwy
S prázdnem se vrátíš do Litwy ?

Ne tak, ne tak, zaufanliwá !
Se mnau musíš jíti žiwá ;
Skoč jen honem, a tu wedlé
Na slaměném sedni sedle !
Wšak tě bystrý kůň můj plawý
Poskokem swým neunawí,
A před wětrů ostrým wáním
Wlčí burkau tě zachráním.

Rychle jen na koně mého —
 Však tu nemáš plakat čeho.
 Hle, tvůj pěkný dworec bílý,
 W plamenech se k zemi chýlí;
 A onen tvůj Lešek švarný,
 Co mi činil odpor marný,
 Co životem tebe chránil,
 A do krajních sil se bránil,
 Wěř mi w studeném tu hrobě
 Nezatauží víc po tobě.

Patři, hle jak zbledla rázem,
 Jakby mrtwa sklesla na zem.
 Ba již lítost cítím skorem
 S tímto bídným, pěkným tvorem !

Spamatujž se, přijď jen k sobě,
 Chci tam býti otcem tobě.
 Hučná Žejmiana kde běží,
 Dřevěný můj zámek leží,
 Hojnost úrod mám, a plny
 Jsau komory lnu a wlny.
 Nebudeš tam smutně lkáti,
 Přes den můžeš plátno tkáti,
 Večer, když se sejdau děwy,
 Předauc uslyšíš jich zpěwy;
 A syn můj, až w krátkém čase
 Z Prus se vrátí domů zase,
 Snad ho krása tvoje dojme,
 Snad i za ženu tě pojme.

Málotě mu rovných w Litvě
 Jak na hodech, tak i w bitvě.
 Nenít on hladké paňátko,
 Jako tam to twé Lešátko.
 Jinoch jarý, jinoch smělý,
 A obrostlý černě celý,
 Jako Perkun okem střílí,
 Běda, kdo zkusi té síly !

Zhyň můj jazyk, jestli klame —
Hl železnau w rukau zláme.

Ho! již pláče ukojila,
Twář její se rozohnila.
Prosby-li, či díky sbíráš,
Že na nebe zrak upíráš?
Diwno, hle jak za úsměchem
Na kůň wsedá náhlým spěchem!

Tak, tak — jen se přitul ke mně
Obwiň ruce, drž se pevně,
Již na cestu se pustíme,
W Litwu ptákem poleťme.

Což to, že se znou třeseš?
Na plameny pohled neseš?
W ohni dwory — co ti po nich?
Wšak já nehodim tě do nich.

Ha, stůj! stůjže, robo smělá!
S koně w útěk poletěla....
Neutečeš, a byt střela
Má tě dohoniti měla!

Kamže, kam tě bázeň žene?
Počkej, nelet do plamene!
Při sám Perkun! smysli sobě!
Nechci za to mstiti tobě!

Neposlauchá, bez paměti,
Wzpiawši ruce, dále letí.
Poskoč koni! w ohňů praudy
Spanilé než wrhne audy!
Pospěš! kamže mi se skryla?

Ha! to sukně její bílá,
W rudém dýmu zašlehnula,
W plápolu již zatonula! —

Žiw jsem Litwín! přál bych wěru
 Takowauto sobě dceru!
 Byla pěkná a statečná —
 Shořela — škoda jí věčná!

Anton Eduard Odymiec.

Zpěw Petruchy.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Tys prosto obyčejůw starosty našeho.
 Ty wstáwáš prawým časem, to jemu wše málo,
 Žádal by on, abys ty s půlnocí wstáwalo.
 Ty w běhu dráhy šetříš wždy stejné a jedné,
 A on by rád oženil s wečerem poledne.
 Nebudeš ty slunéčkem, starosto rozmilý!
 Jinší potěšeníčko jsme ti zamysliły:
 Krásnau ti třeba pannu, nebo wdowu wzíti,
 Zleť se u cizích žiwů, lépe vlastní míti.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Tys prosto obyčejůw starosty našeho.
 Ty provádíš den po dni, a tak léta minau,
 A on by wšecko zdělat chtěl jednau hodinau.
 Ty časem pálíš, časem wětříček wanauci
 Připauštíš k ochlazení na líce planauci.
 A on: Požínej, nestůj! wždy za námi bručí,
 Nedbaje, že trojí pot nás při srpě mučí.
 Nebudeš ty slunéčkem, starosto, na nebi,
 Wímeť my, kde tě bolí, ale twé potřeby
 Žádná tuto nešetříc, léky nehotowí,
 Ač mohla by, však schwalně tobě newyhowí,
 Za to, že bičem šlehaš — o by ti tak bylo,
 Jak řemení se toto na biči swěsilo.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Tys prosto obyčejůw starosty našeho.
 I tebe druhdy mráček pošmurný zaclání,
 Ale powolný witr rychle jej zahání;

Nelze však starostowi w oči hleděť směle;
 Sedíť mu stále mračná mrzutost na čele.
 Ty slunko, hojně rosiš zem, když ráno wstáwáš,
 I wečer zapadajíc drahau rosu dáwáš:
 U nás půst do wečera denně od switání,
 Nemysli na swačinu, ani na snídání.
 Nebudeš ty, starosto, na nebi sluníčkem,
 Poctí tě i panenka i wdowa košíčkem.
 Za to tě, že nás biješ, hodně wychwálíme,
 Babu ti, jak zaslaužíš, do domu wprawíme;
 Babičku o třech zubech, milo bude hleděť,
 Až při ní w slawné budeš nádhernosti seděť.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Nauč swých obyčejůw starostu našeho.
 Ty pěkně den paprsky swými oswěcuješ,
 A rádo noc měsíčku temnau postupuješ;
 Jako ty bez pomoci neprobíháš nebe,
 Nechať i náš starosta příklad bere z tebe;
 Na nebi věci všecy mají swau proměnu,
 Luna jest tobě žena; měj i on swau ženu.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Nauč swých obyčejůw starostu našeho.
 Když ty na nebi wzejdeš, hwězdy ustupují,
 Kdy luna wyjde, s ní se hwězdy ukazují.
 Hospodář arci wládne, mnoho w domě činí,
 Čeládka předc se lépe řídí hospodyní.
 Ožeň se jen, starosto, ať je w domě matka,
 Ráda se bude držet u tebe čeládka.
 I nám budau do dworu wrata otewřena;
 An všechněch k sobě wábí přiwětiwá žena.

Slunéčko, sličné oko, dne oko pěkného,
 Nauč swých obyčejůw starostu našeho.
 Ty nás hřeješ, ty všeho s oblohy nám dáwáš,
 Bez tebe noc, a jasný den, jak mile wstáwáš:
 I on nechť patří na nás wždycky twáří jemnau,
 Nechť nás s pole w čas pustí, a ne s nocí temnau.

Š. Šimonowič.

Legionista.

Pěknau wlaskau krajinau. běží koník wraný,
 Jede mladý Lechyta smutkem opautaný;
 Před domem wedlé cesty stojící rodina
 Poznavši po oděvu z cizí vlasti syna,
 Slowy jej hostinskými w cestě zastawuje,
 A takauto z cizincem rozmluwu osnuje.

Wlach.

Bělowlasý mládenče líce růžowého,
 Jakáž tě pudí tužba do swěta širého,
 Nač tobě mezi cizí z daleké půlnoci?
 Jaké twé powolání, čím tobě pomoci?

Polák.

Wlast jest mým powoláním; jsem syn-polské země,
 Krásnau wlast mi wyrwalo praworušné plémě; —
 Jdu jízvami a krví službu wykonati,
 Třebat jen jednu krůpěj vlasti dochowati.
 Ji milowat, jí slaužit, umění mé celé,
 Mým dědictwím braň tato mého roditele!
 Rcete, jsauce náchylni k mému spomožení,
 Daleko-li druhowé moji ozbrojení?
 Mněť otec, jež jsem doma w nemoci ostawil,
 S šawlí sobě neplatnau za nimi wyprawil.

Wlach.

Klamnatě čaka twoje nešťastný mladíku,
 Národ hyne jak člověk, z hrobu není zniku;
 I Římtě býwal mocný, mocní páni jeho,
 Jénž w pauta upínali rod swěta celého,
 A rozsypal se w rumy; čas nade wšim wládne,
 Kwěte wše jak owoce, tíží, a — upadne.

Polák.

Železnau sláva mocí tihla k Římanowi,
 Meč krajiny dobýwal, držely okowy;

U nás železo pluhem, klasy zlatem byly,
 Kůň do boje i k pluhu, kosa zbraň činily.
 Po otcích zděděnau jen půdu jsme orali.
 Toliko při svých mezech šawle tasíwali;
 A když jsme wolnost chtěli wěncowati řádem,
 Cizinci pole naše zplenili svým wpádem.
 Ještě newypršela vlasti mé hodina,
 Dokud její duch w krvi bdí každého syna;
 Když wolnost necítili — po Římanech weta,
 Já hotow za drahau vlast bojowat w kraj swěta.

Wlach.

Slunce otce jednoho swítí zemi celé,
 Miluje kdes milowán, tu domow, přátelé.
 Zde weselá tě země potěší, vyhnanče,
 Tu oliwa, tu wonné kwětau pomeranče.
 Odwrhna braň, života zde požiwej slasti,
 A blízek rumů Římských neplač zkázy vlasti.

Polák.

Ač pod nebem zinnějším kwětau moje niwy,
 Nerodíce ni broznů, ni wonné olíwy,
 Předc duši jsau milejší Potatranské kraje,
 Kde pole zlatoklasné jak moře se wlaje,
 Jen při těchto pokladech, nezáwidě nikomu,
 Žit práhnu, wrátím-li se do rodičůw domu.

Wlach.

Leč po jiných rozkošech tklivá duše baží,
 Wědu hledá, kterážto srdce nebem blaží,
 Tu zajmau tebe mocně harmonické zwuky,
 W wěk bohů wkauzlí dláto umělecké ruky;
 Jediné wěda krásná po wěky panuje,
 Onať pod kosau času weždy mládencuje.

Polák.

I synu půlnočnímu lesk wědy zaswítil,
 Tenť méně žil, kdo její sladkost nepocítil.

Leč nyní hluché srdce zpěvy neosvěží,
 An hrobní na něm kámen drahé matky leží:
 Chřest zbraně, trauby znění, ten zpěw krew mau pudí,
 Ten jenom milau matku ze hrobu probudí,
 Ten hyna zpěw chci slyšet, nebo sauzeno-li,
 S ostatkem wěku wrátí k otcowské se roli,
 Tam pod zástinem lípy zasedna na tráwu
 Poslauchať chci neštěstí swé vlasti i sláwu.
 Tisickrát města naše ohněm polehaly,
 Bohů w rukau umělce oči newídaly;
 Leč hrobnice rytířů u cesty strmicí,
 Příhody pro výstrahu a sláwu jewící.

Wlach.

O můj milý mládenče! w let twých jarní době
 Ta surowost a smutek nepřísluší tobě;
 Užij weselé chvíle, twau co potká zemi,
 Zůstaw výrokům boha, krále nade všemi.
 Powabnými zde hlasy uspi twoje trudy
 Černooká děwice: msti se nad osudy.
 Při ní i twá rodina i twá země bude,
 Dobří a milowaní najdau vlast swau všude.

Polák.

Mne slzíc sausedowa díwčina žehnala,
 Jediná vlast mě z její náruče wyrwala;
 A po dlouhé-li se kdy potulce nawrátím,
 Wolný meč otcí, srdce swé kochance wrátím.
 Nás vlast w swé pojme lůno — takť přísaha děná!
 Takť s wolností i wěrnost w mém srdci spojena!

To mluwě ukrajinské slyší dumy w dáli,
 An legiony z lesa stinného se walí;
 I letí koník wraný naproti jak střela,
 A Římanůw potomkem strnulost zachwěla.

Kaz. Brodzinsk.

Lew a plž.

Jednau královskému diwochu,
 Lwowi, ze zvláštního wrtochu —
 (Podobnatě lidem nemá twář i w tom)
 Zachtělo se aneb rychlým skokem,
 Aneb zpanilým a hrdým krokem
 Dostati se na vysoký strom.
 Dlauho pachtil se, a dlauho wzpínal,
 Darmo drápy však do syré kůry wtínal,
 Až konečně okem zawadil
 O wrchol, kde plž se usadil.
 I dí hněwem rozjařen: Mně na úkoru
 Jakže tobě, ničemnému tworů,
 Bylo lze k té výši cestu raziti?
 Na to plž mu: Diwno mi zajisto,
 Ty že newíš, na vysoké místo
 Že nemožná přímým chodem wstaupiti,
 Chceš-li za mnau, musíš jako já se plaziti.

O jaké množství kłopot — wěřte moji druzi —
 Mne w životě postihlo pro mau równau chůzi!
 Však raděj přede, a byt bych w bídě měl umřiti,
 Chci Lwem nešťastným, nežli šťastným Plžem býti.

T. K. Węgierski.

Osel a tele.

„O já osel!“ tele dí,
 Když se jednau medwědi
 Kůže před zámekm leklo,
 A horem — pádem uteklo.

Brzo na to oslátko,
 Mladé filosofátko,
 W tuhém myšlének jdauc hlomozu,
 Drclo hlławau do wozu.

Tím když z myšlení se vyrazilo,
Samo k sobě promluwilo:
„Jakéž jsem já *tele* bylo!“

Tak i lidé sebe šidí,
We swých wadách jiné widí.

Fr. Morawski

E. SKLÁDANÍ CIZÍ.

Amfion.

(Sarběwského oda 36. kn. IV.)

„**Z**lý cizincůw mraw, mužowé Thebánští,
Zákonem maudrým vzdalujíce, práwům
A zvykům chwalným pradědů milých swé
Učte rozence.

Uctiwost k chrámům, a prawost na saudu
Střežte; mír s láskau po domech se hosti
Kolkolem, žádné nepokalte čisté
Město neřesti.

Hradby-liž zbrání kde jaké zločinstwu ?
Pres trojí zámek vysokými trýzeň
Wěžmi se wtírá; hromowé zasáhnau
Úhonu každau.

Prawdy rauchem lest owitau wywrzte
Z obce, i zpupnau snažiwost po žezlu,
Zisku též žádost nesytou, a možných
Pěstoty mrzké.

Důchody střídmost zbohacuj obecni
Strádajíc vlastních, železem se ceňte;
Pod zlatem w laupež pojatým začasto
Klesne bojownik.

Buď we wálečném běhu, buď w pokojné
Době pospolným zaněcujte síly
Záměrem; wspirát vysoké sto slaupů
Pewněji chrámy.

Tak plawec blaudě w skalínách nejedněch
Hvězd se wyptává změřenau na cestu,
Dwauzubau walný zadrží koráb se
Mocněji kotwau.

Ohražen bratry pne se dub do výše
Wichřicem na wzdor. Sycená zlowášen
Swáry welmožných nenečasto welká
Zwrátila města.“

To kdy líbezné zwuky laudě ze strun
Amfion hlásal, stawila třikrát praud
Dirce, i chmurný tolikrát zakrautil
W týl se Cythéron*).

Kolkolem skály hnuly se z loží swých
Poskokem přímým spěchající pláni,
Kolkolem háje s křemením přitáhla
S hor zpěwu mocnost.

Jedwa dozpiwal blahowěstec, ai tu
Sedmeré stály z kamenů nerůdných
Hradby, a w slávě s branami sterými
Wznesly se Theby.

*) Dirce, potůček w Boeotii. Wyprawuje powěst, že Dirce. dcera
Heliowa, od Amfiona a Zetha, mstících matku swau, na diwokého
býka přiwázaná do wody této se uwrhla a jméno swé jí na-
dala. Cythéron, wrch hustými lesy porostlý, na němž Dirce od
jmenowaných bratrů chycena byla.

Chwála hudby.

(K Filippowi de Monte, říditeli hudby při dworní kapli J. kr. Msti.)

K tobě i má wděčná se, Philippe, uchystala Musa,
 Tobě nyní tauží zpěv se zalíbíti můj.
 Powzbuzujíš mě i zásluhy twé, wzbuzují mě milosti,
 K nimž se ochotně znám já s mateří mně milau.
 Z nich mi nemožno se wywděčiti, však rádo panenskau
 Písni srdce čilé díky pronésti wolí.
 I wzácný ducha dar twého chci k pochwale božské
 Nastruněnou lyrau do smrti oslawowaf.
 To hlasu-li sladké plynutí, ty-li sauzwuky jemné
 Rozjímám, tu se nám w obrazu Foeba jewíš;
 Hněw božství ty jak Amfion skrocuješ zpěwu kauzlem,
 Skály ty jak Orfej hýbeš, i sám Acheron.
 Cti takowé neodepře dwůr wešken ti Rudolfůw,
 Tož se mnau stkwaucí wyznati Řím powinen;
 Francia tě chwálí, welebí tebe země italská,
 Jméno twé Hispan písněmi rozhlašuje.
 Dánatě nám w dar hudba bohem, ty se rauhati, šašku,
 Jí přestaň, bez ní truchlo plynul by život.
 Mysli ona wzněcuje k skutkům, jim i síly dodává;
 Umdlá přiwětiwě sprostuje nádra klopot;
 Smutné podnáší, malodušným útěchy šepce,
 A z wešela dlouhau tíhotu cesty ruší.
 Sladčeji nám s hudbau sladká doba míru uplywá,
 S ní bohu libější dech wane we swatyních.
 Marsowu hudba krotí prudkost, a wojen wzteky mírní,
 Wášni všech čistí rmut na jejích se wlnách.
 Hudba za libý lík pracem těžkým se wydává;
 Kdož by neuznáwal, že z nebe wláda její?
 Zárod ctnosti ona wkládá do duší, a blahosti
 Rajské předtušení swým hotowí ctitelům.
 W poklidu okřiwá zemšťan skrze hudbu, ona však
 I krotkau tře rukau hrozbu a sílu wrahůw.
 Pocty její nezamítá bůh ni w chrámu welebném,
 By w žalmech slušná wzdávala čest se jemu.

Šířiti nač pochval? Zdrawotu w tělo hudba zajisté
 I w ducha nám wlévá, pěstuje přízeň a mír.
 Smysly činí duchu poslušné, k nebesům pak ochotně
 Se wznáší luzným duch za jejího hlasem.
 Wzdáleno buď jednak ono lichotné pohudání,
 Jímž se našim smyslům chytře osídla kladau:
 Jest mi na mysli jenom vážná ta dcerka nebeská,
 Tobě kterau Foebus zjemňuje, mistře, život;
 Autle která cit w hlaubi budí a k Olympu porýwá,
 Ta w mrzkých co nedá srdci tonauti wadách.
 Twá tedy roznášej, jak slušno, se po světě sláva,
 A zdráv z těchto se těš dlauho, Filippe, darů.

Alžběta Westonová.

Z Petrarkových sonettů.

1.

Stiamo, Amor, a veder la gloria nostra.

Postůjme, Lásko, aihle naše sláva,
 Wěci nade přírodu zvýšene a nowé!
 Wiz, jací okolo ní plynau půwabowé,
 Ai swětlo, jímž se nebe nám w odiw podává.

Jak ladně zlato s perlami protkává
 Newídané i raucho její purpurowé;
 Jak pleší stinné doly, jasní pahorkowé,
 Na nichžto její oko i noha postává.

Tu trávka zelená, tu stobarewné kwití
 Kloní se starowěkým pod dubem, prosíce,
 By aspoň pěkné nožky jich se udotknuly.

I nebe proniknuto osvětá se nítí,
 A líbost tajná jeho zweseluje líce,
 Že krásné na ně oči jasnost wylinuly.

2.

Chi vuol veder quantunque può natura.

Ať Ji jde obdiwować, widěti kdo žádá
Pro nás co příroda má, co nebe mocného,
Ji, to slunce mých očí i světa slepého,
Který za mnoho sobě ctnosti nepokládá.

A rychle ať popílí; nebo smrt ukrádá
Okamžením dobrých, ostawujíc winného :
Takový jistě čekán do sadu božského
Krásný pozemský kwítek w máji swém uswádá.

Uhlédne, w čas-li přijde, všech tu spanilostí,
Wší krásy i wší ctnosti sklady neobsáhle
W těle spojené jednom diwnau libezností.

Pak wyzná, že němí jen zpěwowé jsau moji,
Že i ducha ranily osvětý tu náhlé:
Wšak promešká-li, nikdy pláče neukojí.

3.

Se lamentar angelli, o verdi fronde.

Kdy ptáček dумы slýchám, nebo tmawé
Jak wětwe zefyr susliwý prowiwá,
Aneb jak swíží buble se ozýwá
Potůček, wlaže kwítky modrohlawé:

Tu ještě sedě w lásce rozjímawé,
Ten nebe diw, ježž nyní země skrýwá,
Ji samu widím, slyším; mé winíwá
Útrpně, jakby žiwa, zdechy lkawé:

O, proč twá darmo krásná léta hynau?
Dí ona, čemu slíží potokowé
Z unylých očí neustále plynau?

Pro mne ty neplač; nebo moji dnowé
Jsau věční, a mé očí zbywše lesku
Tam věčnému se odemknuly blesku.

4.

Quel resignuol, che si soave piagne.

Onen slawíček, co jemnými steny
Pro dítky, nebo snad družici swau běduje,
A slasti okolí i nebe naplňuje,
Milostné a žalobné laudě na proměny, —

Celau tu noc i se mnau sauzwukuje
Mně připomíná mých osudů změny,
A darmo že mé srdce smrti podrobeny
Nemněwši bohyně být, jiné obwiňuje.

O jak oklamliw ten, kdo bezpečna sebe mní,
Ona dvě krásná swětla nad slunce jasnější,
Kdož by pomyslił, že zemi zatemní?

Znám nyní wůli mé sudby nejlítější,
An chce, by pláčowé mě učili tajemní,
Jak zhola nejsau stále rozkoše wezdejší.

5.

Or hai fatto l'estremo di tua possa.

Již rána twoje padla nejlítější,
Ukrutná smrti! jižtě na porobě
Wší lásky ráj, co skryty w úzkém hrobě
Ty zemske krásy kwěty nejstkwělejší.

I žiwot náš wší oslawy wezdejší
Zbawen tebau tu chudne we žalobě:
Leč měj ty audy olaupené sobě,
Sláwa a cena její tebe jsau mocnější.

Část lepší nebe chowá, welebno-wesele
Jak sluncem záříc se jejími wděky;
I zde však paměť její projde dlauhé wěky.

O nech, by skraußenost má, nowý anděle,
W twém wítězství tak tebe naklonila,
Jak tu twá krása mne si podmanila.

Píseň.

Take, oh take those lips away.

Již ta ústa odchyluj
Spiklá sladce na mé hoře;
I ta očka odvracuj,
Swětla-klamy ranní zoře:
Nawrat jen hubičky mé,
Pečeť lásky zmařené!

Zahaluj ten sněžný ráj
Na chladných se nádrech dmaucí,
I paupátka jakby w māj
Na wrcholcích těch kynaucí:
Dříve však — o sprostí twých
Paut mé srdce ledových!

Shakespeare.

ODDÍL DRUHÝ.

CIZONÁRODNÍ PÍSNĚ.

1. Jezero Orra.

(Loparská.)

Slunce, jasno své vypauštěj na jezero Orra!
Wylezl bych na sám wršek sosen,
Wěda, že dohlédnu na jezero Orra.

Křowí bych wymýtil, wybujnělá křowí,
Wětwe posekal bych, zelené ty wětwe,
Wěda, že uwidím kwítí, w němžto má milenka dlí.

Letem oblaků bych letěl,
Oblaků tíhnaucích na jezero Orra.
Na perutěch, hawranů perutěch
Žádal bych si zaletěti k tobě.

Nejsau peruti, kachní peruti,
Nejsau nohy, husí nohy weslující,
Aby slaužily na pauti k tobě.

O, což jsi se načekala
Tolik dní, twých krásných dní,
Očima příjemnýma, srdcem twým přelaskawým!

Což silnějšího nad kraucené lýči,
Nad železné řetězy mocně pautající?

Tak i láska zatačí myslí naší,
Zjinačuje myšlenky — předsewzetí.

Dětská vůle — větrů vůle,
Mládenecké myšlenky — dlouhé myšlenky.

Kdybych všechněch uposlechnul,
Uchybil bych z cesty, prawé cesty.

Jednoho se uchopím úmyslu,
Tím na cestu nejjistější uhodím.

2. Jízda k milé.

(Loparská.)

Doly, kopce, sobe māj, přebíhej!
Běž tam, kde bydlí mé dšwče milé;
Pastwu tam pod sněhem hojnau si najdeš.

Daleká nám cesta, již se swečeřiwá,
Poletuj, sobe, jak letí má píseň,
Zdeť mezi wlky zle nám nocowati.

Hle do powětří orel se wznáší —
Před námi letí jak černý oblak:
O bych já měl křídla,
Brzo za sebau bych tebe spatřil!

Mnoho již diwných diwů widěl jsem,
Nejpodiwnější mé milé krása,
Nad blesk sluneční w oči mi ráží.

Co ponejprw jsem, děwče, widěl tě,
 Myšlénky jiné není w mé nysli,
 Než jak bych opět, opět tě uzřel.

Leť ty přede mnau na sobu w pauště,
 Běž mezi hory, w skalách se skrýwej,
 Twé stopy sněhy mně nezawějí.

Doly, kopce, sobe můj, přebřhej !
 Běž tam, kde bydlí mé děwče milé;
 Pastwu tam pod sněhem hojnau si najdeš.

3. *Opět jízda k milé.*

(Loparská.)

Kulnasáčku, sobe můj, zwířátko dobré,
 Hurtem dále pospíchejme sobě;
 Mnohé ještě bařiny před námi,
 A mně písňě málem všecky došly.

Buď wítáno mi, Kaiga-jezero,
 S tebau se žehnám, Kailwa-jezero;
 Radostí w těle srdce skáče,
 Když přes pleso Kaigu jde cesta naše.

Hurtem dále, mé zwířátko dobré,
 Pospíchejme sobě !
 Brzo dojedeme cíle,
 Brzo odpočineš po swém díle.

Tam uwidím, tam obejmu děwče mé!
 Sobe, zbystři oko swé,
 Newidíš-li podlé wod ji spěchati,
 Nebo w nich se kaupati ?

Jdauci na jahody).*

(Kornická.)

Kam cesta jde twá, moje dívčino hezká, on dí,
 Bílé jsau twé líce, bělawé twé vlásy.

Jdu jahody sbírat, pane můj, ona dí,
 Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

Dowol s tebau jíti, moje dívčino hezká, on dí,
 Bílé jsau twé líce, bělawé twé vlásy.

Jak wám se líbí, pane můj, ona dí,
 Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

Na tráwník si sedneme, dívčino hezká, on dí,
 Bílé jsau twé líce, bělawé twé vlásy.

Sedte si, já postojím, pane můj, ona dí,
 Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

Líbati tam se budem, moje dívčino hezká, on dí,
 Bílé jsau twé líce, bělawé twé vlásy.

Ne na hubičky, na jahodičky jdu, pane můj, ona dí,
 Po jahůdkách dívkám čerwenají twáře.

*) Jazyk kornický, nyní skoro docela angličtinou vyústěný, panoval na jižním konci britanské říše, v hrabství kornwalliském. Píseň tato ještě v 17 století tam se zpívala, z níž dvě první sloky v původním jazyku zde klademe:

Pelea era why moaz, moz fettow, teag,
 Gen agaz hedgeth gwin, ha agaz blew melyn.

Mi a moaz than venton, sarra wheag,
 Rag delkiow sevi gwra muzi teag.

Ukolébawka nešťastné matky.

(Skotská.)

Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé :
 S twým žel můj tichne uspením,
 A twým budí se kwílením;
 Hajej, mé dítě, má radosti,
 Otec twůj zděl mi hoře dosti.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé.

Když snažil se o lásku mau,
 A jal mě řečí cukrowau,
 Ta šalba jeho, luzný klam
 Tehdáž nebyl mi ještě znám :
 Ach, nyní spatřuji, že sobě
 Za nic newáží nás, mé robě!
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

Až pospíš ještě chvíličku,
 K usmání stul tu hubičku —
 Chraň bůh, by otcových dle cest
 W twém smání kdy se kryla lest!
 Dost wnukajít mně bázně tejně
 Twé s jeho lícem tahy stejné.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

Co mám počítí? týž i týž
 Lne srdce k němu blíž a blíž!
 Nuž, buď kde buď, a hoň kde hoň,
 Wždy má se mysl k tobě kloň,
 Ať zlý ti los neb dobrý padne,
 Má k tobě láska neochladne.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

O nikdy, nikdy, milku můj,
 Swé srdce k šalbě neskloňuj,
 Za wěrnost dej se w odměnu,
 Nemysli mrzkau na změnu;
 Kdo sličný twor a dobrý sniží,
 Zlá kletba swědomí mu ztíží.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

Co otec twůj nás ostawil,
 Tys jediná mi radost zbyl.
 S tebau celý swět oželím,
 S tebau, mé dítě, rozdělím
 Swé útěchy i příkořenstwí,
 Nemníc na mužské ukrutenstwí.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

S bohem, nejwětší klamce ty,
 Jenž celował kdy ženské rty!
 Buď příklad ze mne, díwky, wám,
 Newěřte mužským lichotám;
 U wíře jedwa-li se wzdáte,
 S dny šťastnými se neshledáte.
 Hajej, spi líbě, paupě mé,
 Twůj pláč se týká duše mé!

1. *Tři hawrani.*

(Anglická. Ancient Songs, London 1790.)

Černější ptáci nad smolu
 Tři sedli na strom pospolu.

Dí jeden: Bratří hawrani,
 Kde dnes si najdem snídání?

Na poli leží zabítý
Bohatýr štítem pokrytý.

Psi leží však u nohou jeho,
A stěhau pilně pána svého.

Jej sokolové obletují,
A k němu ptákům poctivým
Přiblížiti se zabraňují.

A ještě k tomu tamto dolem
Přibíhá plavá fena polem.

Ta usednuwši nad hlawau
Líbá mu ránu krwawau.

I wyhrabawši po boku
Pro pána jámu hluboku,
O jitřní w ní ho pochowala,
S klekáním sama dokonala.

Dejž bůh, by při posledním lůžku
Tak wěrné každý rytíř měl
Psy, sokoly, a takau družku.

2. *Růže sem!*

(Anglická.)

Růže sem! chci wěnce wíti,
Něžné lásky dar!
W perlách rosy nech se swítí
Něžné lásky dar!
Oheň lásky z každé plane,
Nejsladší z nich vůně wane,
Bez odměny neostane
Něžné lásky dar!

Odwěj, wěŕŕe, ŝličné wěnce,
 Wěrné lásky dar!
 Slož na čelo mé milence
 Wěrné lásky dar!
 Z úst jejích — mé tužby cíle —
 Zpráwu nésti buď ti píle,
 Že přijala wděčně, míle
 Wěrné lásky dar!

Ach, mé růže! — hle již wadne
 Wraucí lásky dar!
 Brzo w lístky se rozpadne
 Wraucí lásky dar!
 W naději tak láska blaudí,
 A radost nás marná laudí,
 Až i sám ten srdce ztraudí
 Wraucí lásky dar!

3. K útěše.

(Anglická.)

Setři horké slzy s líce,
 Zmírni ten žalobný hlas:
 Pláč a nářek nenawrátí
 Minulý na wěky čas!

Žádná rosa dech fialky
 Učknuté neobnowí,
 Ani déšť občerstwí růži
 Odlaučenau od křowí.

Myslí rozbírej pókojnau
 Zdejších pásmo přeludů;
 Žádněť oko nedóhlíží
 Konce lidských osudů.

Zdob swé skráně; mizíť každá
 Nám radost co ranní sen:
 Nač by měly ještě smutky
 Kaliti jedinký den.

Hoře drásá bez užitku
 Hojící se ránu již;
 Twore sličný, o, již déle
 W srdci swém se nermutiž!

Pozdrawení po ptáčku.

(Moldawská.)

Weselá ty, šwitořiwá
 Pautničko, má lastowičko!
 Na lehauckých, na hebaučkých
 Lítej křídlech, kam ti líbo!
 Leť mi, leť za říčku,
 Dál a dál u wísku;
 Za dalekau wískau
 Najdeš hory, najdeš bory.
 Leť do boru vysokého
 Buď w poledne nebo večer,
 A třebas i w noci temné.
 Pod lesem tam domek stojí,
 W domku tom přebýwá
 Sličná, a jak dennice
 Růžotwárná mladice.
 Leť, můj ptáčku, leť k panence,
 Pozdrawení wzdej milence!

„K mé swětničce, lastowičko,
 Nesluší ti lítati,
 Ani we dne, ani w noci
 Na okénko klowati;

Nejsem více já swobodná,
 A jsem ženka muži wěrná.
 Dokud newdanau jsem byla,
 Ráda jsem ti dowolila
 S pozdrawením litati,
 I zobáčkem tobě ostrým
 Na okénko klowati.
 Nyní, služná lastowičko,
 Wdaná o tě nestojím,
 Hospodáře se bojím!“

Nemilovaný.

(Škipetarská.)

Twým já okem raněný
 Klesám láskau ztráwený.

Lowkyně! proč srdce stiháš,
 Když kořisti své ubíháš?

Mysl má po statku nebaží,
 Twých-li očí lesk mne oblaží.

Ty kdy dáš mi sebe w odměnu,
 Co mi kletém po wěnu?

Nech oheň twé statky ztráwí,
 Jenž mi k tobě příchod brání.

Sama w nejhlubší mi duši, díwko,
 Lásku wzněcuješ,
 A předc jako pták uschlého stromu
 Mne se vzdaluješ.

Že jsem twých řader se dotknul,
Což jsem z toho získal?
Plamen w ruce mi pozůstal,
To jsem z toho získal.

1. Cháron a duše.

(Nowotocká. Z Faurielowy sbírky, díl II.)

Proč ztemněli jsau wrchové,
Halíce se we chmúry?
Či boj wedau tam wichrowé,
Či déšť šlehá o skály? —
Boj newedau to wichrowé,
Ni déšť šlehá o skály;
Leč Cháron mračně okolo
Se žena s umrlými,
Pohání mládce před sebou,
Po zadu starce táhne,
A paupata nemluwnáta
Rozsázal si po sedle.
Přimlauwají se starcowé,
A mládež před ním kleká:
Zastaw se u wsi Chárone,
U čerstwé tu studénky:
My starcowé se napijem,
My mladí pohrajem si,
A malé dítky kwítečků
Zde sobě natrhají.
„Nezastawím se u wsi té,
U čerstwé tu studénky;
Chodíť sem matky po wodu,
Swé poznaly by dítky,
I s muži by se poznaly,
Nebyl by konec laučení.“

2. *Hrob kleťtického wůdce.*

(Nowořecká.)

Již slunce zašlo za hory — *)
 Činí swau Démos wůli:
 Nawažte vody, dítky mé,
 Powečerejte při mně;
 Ty Labře pak, bratranče můj,
 Posad se k boku mému.
 Zde! swau přepauším tobě zbraň,
 Ty po mně budiž wůdcem!
 Wy, druzi moji, wezměte
 Osirelau mau šawli,
 Nasecte chwoje zelené,
 Ustelte z ní mi lože,
 Přiweďte zpowědníka mi,
 Ať mu se wyzpovídám,
 Ať wypowím mu wšecken hřích,
 Který mau duši tíží.
 Po třidcet let harmatolem,
 Po dwadcet byl jsem klestem **),
 A již se blíží konec můj,
 I rád se smrti vzdávám.
 Připrawte byt mi prostranný,
 Hrob hluboký kopejte,
 Bych přímo stoje bojował,
 A pistole nabíjel.

*) Řekům a tak též i Slowanům neslušno se býti widí prawiti o slunci, že zachází neb zapadá. W písni této stojí: *Ὁ ἥλιος ἐπαύλεσε*, t. j. slunce dokralowalo; Srbowé říkají: smirilo se sunce; Malorusowé: sunce spočilo; Lužičané: słońčko dze w boží dom, a t. d.

**) Harmatolos = odězec, bojownik na swau ruku a o swé wůli. Kleťowé totéž co srbšů hajduci, laupěžníci. Oboji, činíce zwláštňi třídu w národě řeckém, na slowo jsau wzati pro swau hrdinnost a lásku ke swobodě, a bez nich nebylo by se Řecko z turecké poroby wydobylo.

Pak s prawě strany do hrobu
 Mi okno prodělejte,
 By nowěpřišla lastowka
 O jarních dnech mi pěla,
 A slawiček mi nawěští
 O krásném máji dával.

3. Cháron a dívka.

(Nowořecká.)

Wychlaubala se dívčina
 A z Chárona se smála,
 Že bratrů dewatero má,
 Ženicha Konstantina,
 Jenž jest we statky bohatý,
 A má čtyři paláce.
 To slyše Cháron proměnil
 W šerau se lastowici,
 I přiletěl a prostřelil
 Srdéčko mladé dívce.
 Matička pro ni běduje,
 Matička pro ni pláče:
 „O Chárone, cos zlého mi
 W mé způsobil dcerušce!
 Mau jediničku jedinau,
 Mé krásné wzal jsi dítě!“
 A hle, tu ženich Konstantin
 S hor vysokých se spauští
 Se čtyřmi sty swatebčanů,
 Se šedesáti hudci.
 „Přestaňte hráti weselau,
 Přestaňte hráti, hudci!
 Widímť já, ano ze dwora
 Kříž tchánowa vychází.
 Či skonal otec dívky mé,
 Či umřela mi tchyně?“

Anebo-liž ze swaků mých
 Polehnul který w bitvě?“
 I bodnuw koně wraného
 Hnal přímo se ku kapli,
 Kde hrobař kopal hrob nowý,
 A takto se ho táže :
 Bůh pozdraw tebe, hrobaři,
 Čí hrob to wykopáwáš? —
 „Hrob panny to kwětaucí jest,
 Kwětaucí, černooké,
 Jenž dewatero bratrů má,
 Ženicha Konstantina,
 Kterýž jest w statky bohatý,
 A má čtyři paláce.“ —
 „Jen pospěš sobě, hrobaři,
 A kopej hlaub a šfe,
 By we hrobu tom směstnali
 Obá se zasnaubenci.“
 W tom ostrau dýku wytasiw,
 Ji do srdce sí wbodnul;
 Oba jsau spolu pohřbili,
 Oba we hrobě jednom.

4. Odlaučená.

(Nowořecká.)

Cizincující ptáčku můj,
 A mnoho litowáný,
 Ty potěšuješ dálný kraj,
 A já hynu zde tauhau!
 Jablíčko k tobě pošlu-li,
 Shnije i kdaule swadne;
 Slzičky k tobě pošlu-li
 Wyšíwaném we šátku:
 Slzy ty moje horky jsau,
 Sežehnau šátek zlatý.

Krásá děwy.

(Armenská.)

Jako cypřiš, dítko, jsi wyrostla,
Wůně dyše růžowá z řader twých,
Oči twé jsau číše žízniwému,
Obočí twé pérem vykrauženo:
Blaze, blaze milencowi tomu,
Jež twá krásná potěšuje mladost.

Opět krásá děwy.

(Kirgizská píseň z Buchary. W. Voyage d'Orenbourg á Boukhara par le baron G. de Meyendorff. Paris 1826.)

Na pláni té widíš-li sních?
Nad něj těla mého jest bělota stkwělejší.

Wiz krew beránkownu kdy barwí sních:
Mé líce jsau — mé líce čerwenější!

Blesk na hoře tam ztráwil dřewo,
Jdi, pohledni na uhlí z něho,
A řekneš, wlasý mé že jsau mnohem tmawější.

Sedí u Sultána
A píše množství učených:
Nad černidla jejich jsau brwy mé černější.

Prěpodivný květek.

(Burjatská.)

Na stepech Daurských
 Diwný květek kwěte:
 Barwami se nestkwí,
 Wůněmi nedyše;
 Bledé, swadlé lístky
 Na něm jak na pusté trávě —
 A přede jak drahý to květek!

Welblaud jej i koza
 Zdaleka pomíjí,
 Wčelý ani wosy
 Jeho med nepíjí;
 Skrytě, nehonosně
 O samotě roste,
 Jaktě to podivný květek —
 Jak otravné jeho mízy!

Neskrývejž se w trávě,
 Jáť tě neutrhnu;
 Ostřihám já tebe
 Jak oko we hlavě
 Ke dni nejswěcenějšímu —
 Až má bílá nádra
 Obwine a sewře
 Hoře nelitostné;
 Až swatau památku
 Chowanau w mé duši
 Wyrwe kdo a zmaří.
 Pak w němé žalosti,
 Bez slzí na lících,
 K tobě se po tajné
 Odeberu stezce!
 Tehdá plamenem se rozlij
 W chladných žilách těla mého;
 Tehdá spal je na prach,
 Drahý můj kwítečku!

Mu-lan.

(Čínská romance.)

Ach a ach! a ještě jednau ach!
 Mu-lan přede dveřmi tká;
 Neslyšeti člunku sykání,
 Slyšeti jen dívčí vzdychání.

„Mladé děvče, kdo tě zarmucuje?
 Mladé děvče, o čemže přemýšlíš?“
 — Nikdo mladau dívku mne nermautí,
 O ničem já mladá nepřemyslím.

Wčera widěla jsem knihu wojskowau,
 Císař silné wyzdwihuje wojsko.
 Dwanáct rozdílůw má kniha wojskowá,
 W každém rozdilu jest jméno otce mého.
 Nemá otec syna dospělého,
 Nemá Mu-lan bratříčka staršího!
 I půjdu já na trh, koupím sedlo, koně,
 A pak se we službu dám za otce svého.

Koně na trhu na východ koupila rychlého,
 Sedlo na trhu na západ koupila a čaprak,
 Na trhu k polední straně uzdu koupila,
 Na trhu k půlnoční straně bičík koupila.

S otcem, matkau záhy ráno se rozlaučila,
 První noc na břehu žluté řeky ztráwila.
 Neslyší wíc otce, matky za ní prošení,
 Slyší jenom žluté řeky temné hučení.

Za switání jede dále, žlatau řeku žehnajíc,
 Za saumraku ku pramenům černé řeky dojela;
 Neslyší wíc matku lkáti, ani otce woláti,
 Slyší jen diwoké jezdce od Yen-Chanu owáláti.

„Deset tisíc mil jsem w bojích projela,
 Přes hory a doly jako pták jsem letěla;

Od sewera zněl mi k uchu zvuk nočního zvonku *),
 Měsíc studeným a smutným světlém
 Obrážel se na oděvu mém železném.
 Wůdce zhynul po stu bitwách,
 Domů táhne chrabrý wojín po dwanácti letech,
 Dřívce ale jede widět císařowo lice.

Císař sedě na swém trůnu
 Rozděluje dwanáctero hodností,
 A rozdává hřiwen zlata na tisíce.
 I ptá se císař mne: co žádáš?
 Mu-lan nežádá si zlata ani hodností;
 Z twých welblaudů jednoho daruj mi,
 Který za den tisíc mil uběhne,
 W byt otcowský by se dítě na něm wrátilo.

Uslyšewše otec, matka o příjezdu dceřině,
 Naproti jí chwátali jsau daleko za město.
 Uslyšewše mladší sestry o příjezdu sestřině,
 Z komnat vyšly nejpěknějším ozdobeny šperkem.
 Uslyšewše mladší bratři o příjezdu sestřině,
 Rychle brausili jsau nože k zabiti beránka.

Mau komnatku mi matinka otwírá na východ,
 A stolici postawiti káže mi na západ.
 Z wojenských mě sama šatů swláčí,
 A w předešlý mě oděw oblačí.
 Mé sestřičky stojí přede dweřmi,
 Stkwělé wlásky sobě tu pořádajíce,
 Před zrcadlem zlaté kwítky wplétajíce.

Wojsko jede, Mu-lan z komnaty vychází,
 Mu-lan pozdrawuje spoluwálečníky.
 Jezdcowé diwí se welkým diwem.
 Po dwanáct let s nimi w řadách jezdila,
 Nikdo nemněl, by Mu-lan děwau byla.

*) Zwonek noční stráže.

Znáti zajíce, kdy w běhu se potácí,
 Znáti druhy jeho z poděšených zrakůw:
 Leč kdy wedlé sebe pádí lekawí,
 Kdož by rozeznat chtěl jejich pohlawí.

Píseň beduinská.

(Z kamenité Arabie.)

Hvězda zorní ještě newyšla,
 Ještě neshaslo swětlo měsíce,
 Ani s rowin se rosa powznesla,
 A již cos o milé příchodu srdce mi šepce.

W rauchu bělejším nad jasmín se blíží,
 Dech její mi sladký nade mléko swiží,
 Oči jí jako gazele w saumraku se lesknau.

Jak wahawý mi čas, dokud nepřijde!
 Pozdící se kroky její bázněmi mě traudí.
 O popil si ze všech nejkrásnější!
 Wolám bez ustání, dokawad se nepřilaudí.

*K bohyni deště *).*

(Peruánská.)

Bohyně krásná, hle bratr twůj
 Wěderce twoje jak roztřískal!
 Bauře bautí, hřmí a blýská.
 Bohyně sličná, déšť ty dáwaš,

*) Peruáni věří tomu, že w oblacích bydlí sličná bohyně, mající w ruce věderce neboli bandasku, z nížto déšť vypauští na wyprahlau horkem zemi. Zanedbá-li kdy owlažowati zemi, přichází rozhněwaný bratr její, a žbán jí rozbíjí, z čehož powstává blýskání a hromobití.

Druhdy sypáwáš sníh i kraupy:
Taktě duch míra, twůrce swěta,
Winakocha tobě přikázal.

1. *Wab-edžika, indiánského wůdce, wálečná píseň.*

(Čipewejská.)

Ten den, kdy polehli hrdinové naši,
Kdy polehli hrdinové naši,
S nimi bojował jsem, i usilował jsem,
Než klesla mi síla, wrahům odemstíti,
Wrahům odemstíti!

Ten den, kdy zabit byl wojwoda náš,
Kdy zabit byl wojwoda náš,
W čele wojska udatně jsem se potýkal,
A z těchto prsau mi chlipěla krew,
Z prsau mi chlipěla krew!

Již naši hrdinové nikdy se newrátí,
Nikdy se newrátí!
A kdo krvawými se ranami nestkwěl,
Jak žen oplakáwán buď jeho díl,
Oplakáwán budiž jeho díl!

Pět pěkných zim na lowech potrwáme,
Pět zim na lowech potrwáme;
Pak mládež dorostlá žeň se do bitwy,
Do smrti hotowa swé otce mstíti,
Je do smrti hotowa mstíti!

2. *Zamilovaný rybář.*

(Čipewejská.)

Co mu je, co se stalò
Rybáři mladému ?
W loďce sedě pláče —
Slzy w očích, ach ha !

Spařil mladau Odžib-wé,
Spanilau tu dívku,
Pro spanilau dívku mu
Slzy w očích, ach ha !

Wzdychá po děvčeti tom,
Že ho opustila,
Opuštěný vzdychá
Slzy w očích, ach ha !

Nech popláče, powzdychá,
W krátce bolest přejde,
Kterau dívka působí —
Slzy w očích, ach ha !

Zajde dále, zajde dál —
Z mysli ji vypustí,
Nežli se mu osuší
Slzy w očích, ach ha !

3. *Laskavá.*

(Čipewejská.)

Jej a jenom jej miluji,
Srdce jeho — sladaunká míza,
Sladaunká míza z jaworu,
Jej a jenom jej miluji !

Jej a jenom jej miluji,
 Srdce jeho — osykové listí,
 Neustává se chvíli a bítí,
 Jej a jenom jej miluji!

4. *Píseň milostná.*

(Čipewejská.)

Probud se, kvítku lesní, krásný ptáčku pauště!
 Probud se, moje srnkooká!
 Patříš-li na mne, blažen jsem jak kwět, když rosu číje!
 Sladký dech twých úst, jak wůně kwítků z rána:
 Jak wůně kwítků u večer w měsíci wadnaucího listí.
 Krew po žilách mých klokoce k tobě,
 Ke slunci jak pramen skáče w měsíci jasných nocí.
 Zpěwem se k tobě srdce haupá, jsi-li blízka,
 Jako haupawé wětwe u wětru w měsíci jahod!
 Ty-li jsi truchliwa, pomračena i duše má,
 Jak swětlé vody, potažené stínem oblaků.
 Twůj úsměch zjasňuje neklidné srdce mé,
 Jak slunce wlnky mění w zlato, chladným wětrem rozčeřené.
 I wzhlédni na mne! krew ty jsi w tlukaucím srdci mém!
 Zem se usmíwá, vody se usmíwají, nebe se usmíwá,
 Jen já odvykám smíchu, jsi-li vzdálena.
 Probud se, o probud se, má milá!

Chyby w tisku a jiné omyly.

- , má býti po slověch: *jsem* na str. 4 ř. 21, *dvojice* 34 ř. 6, *čas* 35 ř. 11, *přej* 40 ř. 6, *silu* 46 ř. 25, *nepaušivám* 60 ř. 29, *Duraji* 67 ř. 4, *svoji* 67 ř. 26, *lidé* 73 ř. 16, *vstaupi* 76 ř. 25, *jeda* 84 ř. 10, 22, *prokvetované* 99 ř. 12, *taticku* 121 ř. 9, *z mraku* 125 ř. 25, *zle nám* 134 ř. 8, *wim* 183 ř. 13, *potaušim* 141 ř. 26, *odfíkává* 143 ř. 2, *mnoho* 167 ř. 16, *Děwce* 208 ř. 17, 24, *Lásku* 275 ř. 22, *umru* 291 ř. 23, *nowáček* 303 ř. 11.
- ; " " po slověch: *trvají* 38 ř. 6, *howi* 52 ř. 21, *ústy* 75 ř. předp., *wady* 269 ř. 24, *hostil* 303 ř. předp., *weseli* 339 ř. 2.
- : " " po sl. *Wasilewna* 63 ř. 18, *cedulicku* 133 ř. 28, *wcoji* 182 ř. 20.
- . " " po sl. *wyddawali* 85. ř. posl., *krawzi* 126 ř. 14, *udělej* 158 ř. 13, *hlawička* 169 ř. 19, *Bělička* 244 ř. 21, *koji* 273 ř. 23.
- ! " " po sl. *máš* 191 ř. posl. *lasky* 216 ř. posl.
- ? " " po sl. *wzdychnutí* 9 ř. 20.
- , nemá býti po sl. *neuzslovné* 17 ř. 19, *mraky* 248 ř. 11, *hasačerty* 280 ř. předp.
- " " " *srdečné* 177 ř. 15.
- místo i stojí i we slověch: *čila* 13 ř. 15, *jim* 52 ř. 14, *dostihnul* 107 ř. 22, *naším* 307 ř. posl.
- " i " i we sl. *kaliskové* 27 ř. 18, *svoji* 67 ř. 26, *smeti* 283 ř. 7, *krátkosti* 301 ř. 18.

Strana: řádek:

15	21	<i>místo</i> bytby <i>čti</i> byt i
36	21	" <i>Hle čti</i> Ale
43	12	" smšene <i>čti</i> smšené
52	12	" pány <i>čti</i> pany
59	4	" lesy, za <i>čti</i> lesy
60	17	" z tětivy " s tětivy
65	13	" wěrn <i>čti</i> wěrní
66	13	" Težky " Težky
73	15	" po tomswém <i>čti</i> po tom po swém
75	6	" zařehtal <i>čti</i> zařehtal
77	15	" s druhým <i>čti</i> s druhým
85	1	" ptací <i>čti</i> ptačí
88	2	" Potřásá <i>čti</i> Protrásá
91	2	" lékaři " lékaři
—	posl.	" coč <i>čti</i> což
95	12	" Na šerí <i>čti</i> Ne šerí
107	14	" porazil " prorazil
111	17	" obnowených <i>čti</i> objewených
114	13	" wedlé pro- <i>čti</i> wedlé po-
123	17	" Šipků <i>čti</i> Šipků
162	21	" Očko " Očka
173	4	" přijde " přijde

Strana: řádek:

185	12	<i>místo</i> Radoslawa <i>čti</i> Radoslawa
192	27	" Se na mne <i>čti</i> Se ke mně
—	32	" Sladčí <i>čti</i> Sladší
195	10	" spíná " zpíná
199	posl.	" s rukau <i>čti</i> z rukau
249	13	" mužům " mužům
271	11	" něčemu " k něčemu
—	17	" Hesio <i>čti</i> Heslo
279	posl.	" wy plynau <i>čti</i> wy-plynau
287	21	<i>čti</i> takto: Z pálnocních, Prokulino, krajín tu kadeřti posílám,
288	17	<i>místo</i> nadoby <i>čti</i> nádoby
289	předp.	" utraych " utreych
298	28	" zaňal " zňal
300	3	" přátely " přátely
—	23	" cestowatele <i>čti</i> cestowatele
306	11	" že ten si <i>čti</i> ten že si
344	8	" připrawím <i>čti</i> pře-prawím
371	4	" drahau <i>čti</i> druhau
375	27	" před <i>čti</i> přede

W titulcích w některých exemplářích místem chybných čárky neb akcenty nad samohláskami, které, stojíce osamotnělé, pod těžkým rychlopresem pohřichu welmi často se urážejí, sám čtenář laskawě doplní. Nestejně w knize postavení citoslowci *ay, ai, hoi, ei* a j. wšude w *aj, hoj, ej* proměnití třeba. Psaní latinských jmen: Catonůw, Cottu, Cosconiowi a t. d. místo Katonůw, Kottu, Koskoniowi a t. d. spisowatel za swé neuznává.

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

MAR 29 '56 H

APR 24 '56 H